

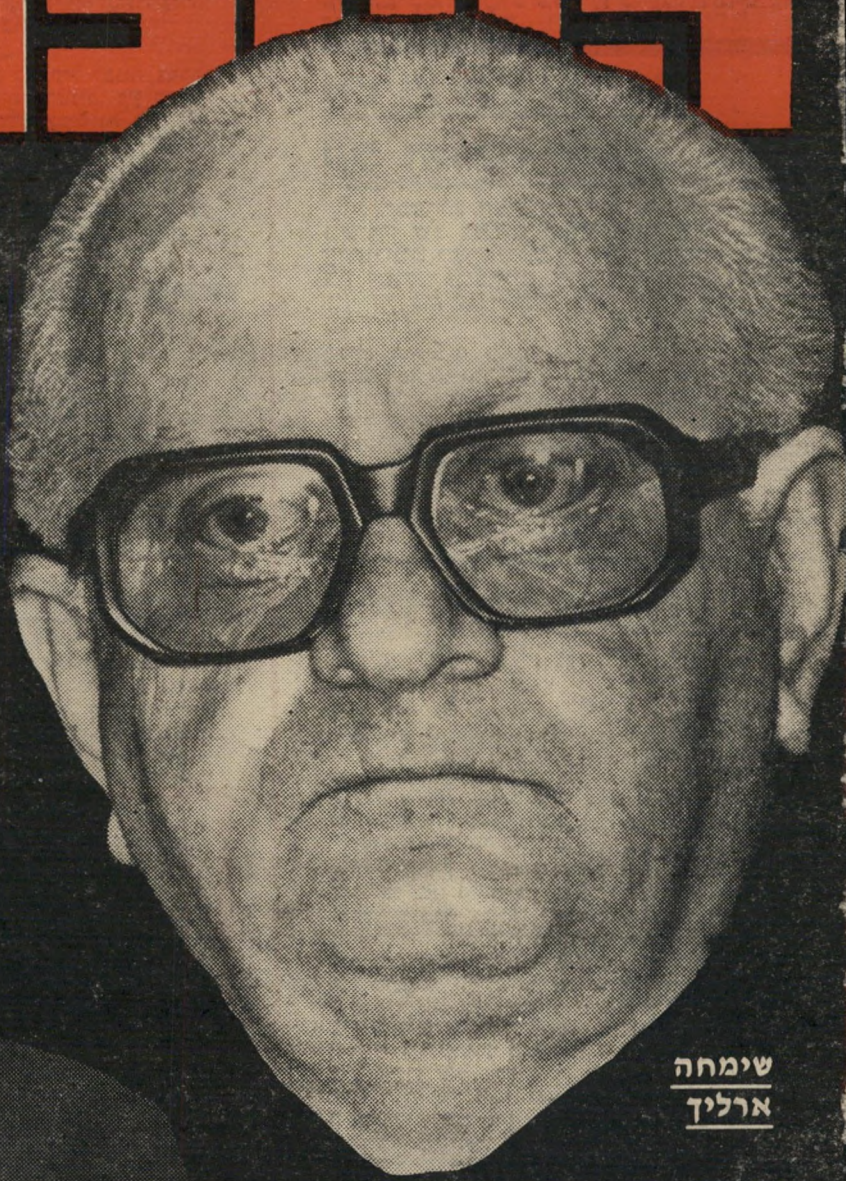
היילוף הזה

מאחרי הקלעים

של מילחמת השרים הליברלים -
מי הוא השר הזקוק לפסיכיאטר?

יצחק
מודעי

שימחה
ארליך

ממשלה -

שיגעון!

תשקיף

שר במפד"ל:

"הממשלה מתפוררת"

אחד משרי המפד"ל השמיע השבוע בחוג סגור ביקורת נוקבת על הממשלה ודרך פעולתה. בפי השר היו האשמות הריפות ודו"ח קודר ביותר על אופן תיפקודה של הממשלה.

בין השאר התבטא השר, כי "הממשלה מתפוררת" וכי "מעולם עוד לא היתה ממשלה כה גרועה בישראל". לטענת השר הדתי, הפכה הישיבה בישיבות הממשלה סיוט, מאחר שראשיה הממשלה אינו מגדה כל עניין כמה שאינו נוגע למשאיותן המדינית ואילו סגנון הוא, בלשונו, "בלטח".

דווקא שר-האוצר שימחה ארליך זכה בשבחים מפי שר המפד"ל כמדינאי הנבון ביותר בממשלה. המצליח בסופו של דבר, להוליך את כולם באף ולהשיג את מטרתו.

כך במקום ירון

ברשות השידור ?

בחוגי הליכוד הועלה באחרונה הרעיון להחליף את הפרופסור ראובן ירון בתפקידו כיו"ר הנהלת רשות השידור, וזאת על רקע אינחת מפעלותו בתפקיד זה. לטענת כמה גורמים בליכוד, אין ירון פעיל די הצורך בתפקידו והשפעתו כמעט אינה ניכרת על רשות השידור.

עליפי ההצעה שהועלתה, יהיה שמואל כץ את הפרופסור ירון בתפקיד זה באמצע הקרנציה שנה. שמואל כץ היה בשעתו יועצו של ראש הממשלה לענייני הסברה, והתפטר מתפקידו זה בגלל התנגדותו להסכמי קמפ דייוויד.

מאז הוא נמנה עם מבקרי החריפים ביותר של בגין מימין. נראה כי ההצעה למנותו כיו"ר רשות השידור במקום ירון נועדה לפייס אותו ולקרבו מחדש לפעילות במיסגרת הליכוד.

מתעניינים באפשרות

רכישת הארץ

ההשבתה המתמשכת של היומון הארץ בידי בעליו על רקע של סיכסוך עם פועלי הדפוס של העיתון, גרמה להתעניינות מצד חוגים שונים באפשרות לרכישת העיתון.

בין אלה שהוזכרו השבוע כמועמדים פוטנציאליים לרכישת העיתון נמצאים שני הצהרונים, ידיעות אחרונות ומעריב, איל העסקים יעקב מרידור וכן גורמים בליכוד.

בליכוד רבים מזה זמן מה באפשרות להוצאת עיתון יומי ובגיוס סכומי העתק הדרושים לכך. בקרב ראשי הליכוד יש הטוענים כי לא ייתכן שלמיפלגת השידור לא יהיה יומון משדה ומבקשים להכין את התשתית להוצאת יומון כזה.

במפד"ל מחפשים

מנהיגים חדשים

ראשי המפד"ל חללו באחרונה מחזורים אחרי אישים שונים שלא היו מזהים עד כה עם המפד"ל, בתוכם כאלה שאינם ידועים דווקא בדתיים המופלגת, בנטרה להעשיר את צמרת המפד"ל לקראת הבחירות הבאות.

ההנחה בין אנשי המפד"ל היא שכחירות הבאות לא ימשיך עוד הד"ר יוסף בורג לעמוד בראש המפלגה, ואילו למנהיגיה הצעירים אין מספיק כוח משיכה אלקטוראלי.

זו הסיבה שבגללה מבקשים להתחיל לבנות צמרת חדשה למפלגה בעלת תדמית חדשנית. בין השאר מבקשים עסקני המפד"ל לצרף למפלגה כמה פרופסורים ידועים וכן אנשי צבא לשעבר כמו תת-אלוף (מיל.) אהרון דויד.

כאחד המועמדים האפשריים להצטרפות למנהיגות המפד"ל מוזכרת גם אישיות צבאית בכירה הנמצאת עדיין בשירות פעיל.

דובר חדש

למיפלגת העבודה

גדעון לוי, כתב צבאי בתחנת השידור הצבאית גלי צה"ל, עומד להתמנות כדובר החדש של מיפלגת העבודה. במקומו של הדובר הנוכחי, יוסי ביללין, כיוונו יתמנה ככל הנראה לתפקיד מנהל המחלקה לקשרי-חוץ של מיפלגת העבודה.

לחצים לרימום תמיר

רק לעיתים רחוקות משתפים עורכי שני הצהרונים היריבים, מעריב וידיעות אחרונות, פעולה לצורך קביעת מדיניות משותפת.

אחת הפעמים האלה אירעה באחרונה

עוזר חדש

לשר החקלאות

העיתונאי אלי לנדאו, לשעבר כתבו הצבאי של "מעריב", התמנה השבוע כעוזר מיוחד לשר החקלאות, אריז אל שרון.

לנדאו, שהיה כעבר חבר מרכז תנועת החרות ונדע כאחד מתומכיו של שריהביטחון, עזר וייצגו, עסק בשנים האחרונות כמו"לות. עבודתו האחרונה כתחוב העיתונות היתה בתפקיד עורך-מישנה ביומון של משה דיין, "היום הזה".

בעת שעורכי הצהרונים ביקשו להסכם עציף, כיצד לעמוד נגד החצים המופעלים עליהם להאדרת שמו של שריהבישפטים, שמואל תמיר.

באחרונה מוצפת העיתונות בתביעות לעריכת ראיונות עם שריהבישפטים, הבלטת הופעותיו הפומביות וכן הדגשת חלקו בפעולות ההסברה של המדינה ובמשאיומתן המדינית.

האלוף טל

לאוניברסיטת י-ם ?

מכון ללימודים אינטרטיגיים עומד לקום ליד האוניברסיטה העיברית בירושלים וזאת בנוסף למכון בראשותו של האלוף (מיל.) אהרון יריב, הפועל באוניברסיטת תל-אביב.

בראש המכון ללימודים אינטרטיגיים בירושלים יעמוד ככל הנראה האלוף (מיל.) ישראל טל.

יחודש עימות

פרס - רבין

במיפלגת העבודה צופים בהרדה לקראת הופעת סיפרו של ראש הממשלה לשעבר, יצחק רבין, העומד לצאת לאור לקראת חג הפסח בהוצאת מעריב.

ראשי המפלגה חוששים פן יגרמו הנלווים וההתקפות שבספר, על יו"ר המפלגה

הנוכחי, שמעון פרס, לעימות מחודש בין השניים, בנוסף המחלוקת שפרצה ביניהם בגלוי, ערב בחירת מועמד המפלגה לראשות הממשלה.

מירון בין ספרים

על המשאיומתן

שוק הספרים הבינלאומי עומד להיות מוצף בשורה של ספרים מפרי עטם של עיתונאים ישראלים על המשאיומתן לשלום בין ישראל ומצריים, על המהלכים שקדמו לו, ועל מה שהתרחש מאחורי הקלעים במהלכו.

שניים מהספרים נכתבו בידי סופרי היומון הארץ: הכתב המדיני, עוזי בנו'מין, ושליח העיתון בושינגטון, יואל מרכוס. כל אחד מהם חיבר את סיפרו בנפרד. ספר נוסף, שיכיל פרטים רבים ובלתי ידועים עד כה, מהצד המצרי, ייכתב בידי הכתב לעניינים ערביים של הטלוויזיה, אהוד יערי, שאילו יצטרפו אולי עיתונאים נוספים.

בהוצאת הנירו'וק טייטס עומד להופיע גם סיפרו של כתב מעריב, אורי דן, בנושא זה.

רומן חדש של מוסינזון

אחרי הפסקה של עשרים שנה עומד הסופר והמחזאי יגאל (דוד גבר) מוסינזון, להוציא לאור רומן חדש בפרי עטו. הרומן החדש הנושא את השם טרנסלה, העוסק במהות הציונות. כתוב בצורת רומן בלשי המתאר חקירת מיקרה רצח, שזמן התרחשותו הוא זמן קריאתו.

הרומן מכיל מוטיבים אוטוביוגרפיים של מוסינזון עצמו ושל הרמטכ"ל לשעבר רביאלוף מרדכי מקדף.

הרומן האחרון של מוסינזון יהודה איש-קריות, התפרסם לפני 20 שנה. בעיקבות הביקורת על הספר בארץ, שעמדה בניגוד לשבחים בהם זכה במדינות בהן פורסם, הפסיק מוסינזון את כתיבתו הסיפרותית. בכתיבת הרומן החדש הוא עוסק מזה חמש שנים, מאז מילחמת יום-הכיפורים. הרומן עוסק גם בנושאים כמו בעיית יחסי ישראל-ערב והשוואה בין השאר מגודל הספר פרשיה בלתי ידועה מתקופת השואה, הממושמכת בתעודות של מישרת ישראל: פרשת פיהלוצצ'ש של 150 יהודים, כולל ילדים כולו הנאצים בעור הצרפתית שטרסבורג לצורכי מוזיאון אנטומי.

שופטים יוצאים

לגימלאות

אולמי היכל המישפט בתל-אביב עומדים לאבד כמה מהפנים שהפכו חלק בלתי נפרד מהם. השבוע פרש לגימלאות שופט השלום אהרון אולסקר בתום 28 שנות כהונה לשופט. בעיקבותיו עומד לפרוש עוד כחודשיים נשיא ביתהמישפט המחוזי בתל-אביב השופט הוותיק מכס קנת. גם שופט-השלום, ישראל כרמל, עומד לפרוש בזמן הקרוב מכס המישפט. ביתהמישפט בתל-אביב הוא מהעמוסים ביותר במדינה. פרישתם של שלושת השופטים הוותיקים תחייב מינויים חדשים באופן דחוף.

מחאות נגד

ביה"ח ע"ש סרלין

למרות שצוות הרופאים והאחיות בבית-החולים ליוודות בקרייה בתי אביב נענה לפנייתו של ראשיהעיר, שומת זמט, וכיבד את תוכניתו להפגנת המחאה בעת טכס הסבת שמו של בית-החולים משמו של הפרד"ס ספור יוסף אשרמן, לשמו של שרי הכריאות לשעבר, יוסף סרלין, נמך שכות הפגנות המחאה נגד שמו החדש של בית-החולים.

בימים האחרונים נעלמות באורח מיסתורי האותיות מהכתובת המכי ריוה על שמו החדש של בית-החוליים. לים. האחיות והרופאים בכית-החוליים לום ממשיכים להביע את התנגדותם להסבת השם, בכך שהם שולחים מיכתבים ומעניקים תעודות שבהן מצויין שמו של בית-החוליים כ"בית החולים אשרמן עירשם סרלין".

"תודה כפולה"

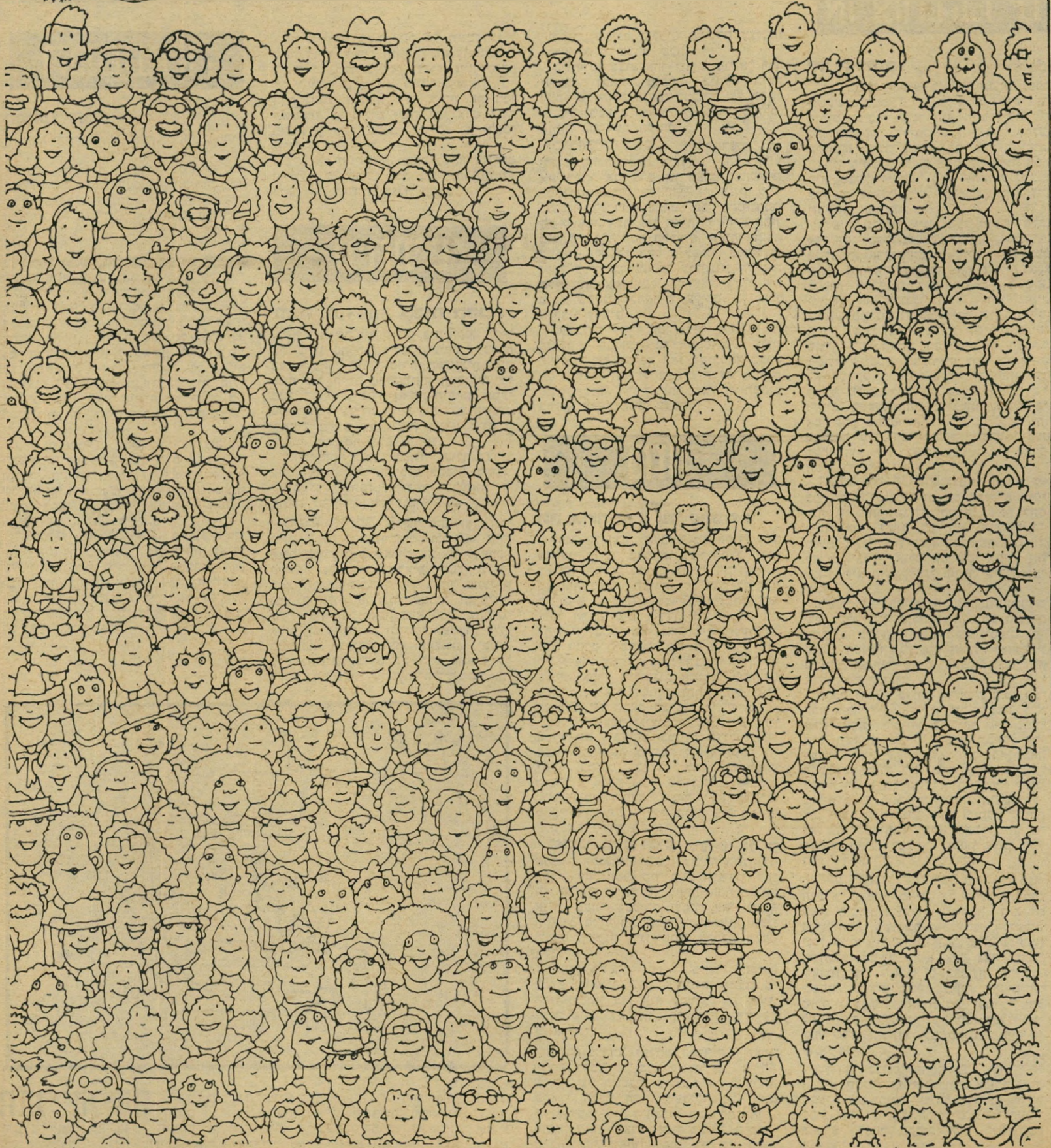
תקבל אותם עם כל מכשיר של "סוני"
הם יהיו להוכחה שקנית את המוצר הנבחר
ואת הקנייה הטובה ביותר.

פסיעה ארוכה לפני כל מתחרינו...
...תודה כפולה.
את התארים נשמור ברשותכם אצלנו...
את האיכות, האמינות, הדיוק, הצליל
והיופי אנו מחלקים ביד נדיבה.

הטלביזיות, מערכות הסטריאו,
הרשמקולים, רדיו-טייפ נייד, והרדיו-טרנזיסטור
של "סוני" זכו גם השנה בתאר המוצר הנבחר
ובפרס הקנייה הטובה ביותר! לשנת 1979.
לכל אותם אלפים שהציבו אותנו
כמקום הראשון...

SONY. ושוב תודה

לפני 25 שנה

"העולם הזה" 849
תאריך: 28.1.54

כספרט ישראלו? והשפה מטעם מעולמה ובעויותיה של שגירות ישראלית כחוקי-לארץ. כמדור, "במרחב" התפרסם דו"ח מיוחד מאת ג'מיל עארף, סופר, "אחר סאעה" הקאהירי, שתיאר הוצאה להורג באיכות חרב בכיכר המרכזית של צנעה, בירת תימן. בשער הגיליון: דוגמנית אביבה פרלמן.

גיליון "העולם הזה", שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הקריש כתבת-עורך מצולמת, תחת הכותרת "דוגמנית", למוקצות החרש, שעישה באיתם הימים את צעדיו הראשונים בארץ. הכתבה נילתה טמח מעולמו והלומותיה על "הלוצות" המוקצות בישראל. תחת הכותרת "שימטון הורן עולה בדרגה - אנדה אמיתית בהחלט" - נאית מדינת ישראל, היצג דיוקנו של הישראלי כקאריריסט צעיר.

כתבו המשוטט של השבועון, מקסים סלומון, ביקר בשגירות ישראל כפאריז, עם מצלמתו, ביום שבו הגיש השגריר יעקב צור את כתב האמנתו. הכתבה נשאה את הכותרת "כמה שווה

משה שרת מציג את אמשלתו * ה.קאמרי מעצב

את דעת הקהל * ניכסון בוכה בטלוויזיה *

השמנת הרזה אשר הישראלים אוכלים

הממשלה

המיועד הגיע

אבא התחנן עם אמא. התלונן הרב פלדמן, ח"כ מפא"י הדתי. היתה זאת ההרגשה הכללית ששררה בכנסת. עת הודיע השבוע ראש-הממשלה המיועד משה שרת, בעברית הרהוטה של פרוספור ל" סיפורות, כי הצליח להתגבר על המיכשור לים ולהקים את ממשלתו החדשה - שלא היתה אלא הממשלה הישנה פחות בוגריון ואנשי המיפלגה הפרוגרסיבית. קשה מאד להפוך את בחירתה של ממי שלה חדשה לעניין משעמם. הכנסת השניה הצליחה בנאות באופן מזהיר. כל הפראודות הנבוכות גויסו - נשיאה בעול האחר ריות", חלוקה צודקת של נטל המיסים", מילחמה באבטלה", עמידה ללא רתיעה על המשמר" - כדי לחפות על האמת היסודית, שביצבה במעד לזיכוח היל-דוטי-כימעט: שאין שום חילוקי-דעות בין המיפלגות העיקריות בממשלה ובאופוזיציה.

היה זה אופייני שדובר האופוזיציה הר ראשון, ח"כ יעקוב חזן ממפ"ם, המוצק והגברי, התלונן בעיקר על שמיפלגתו לא שותפה אף היא ב.עול האחריות" - טענה מורה למדי מפי דובר אופוזיציה המגנה בתוקף את אותה ממשלה. האמרת ואיריסיאום. כימעט קרן האור היחידה בתמונה האפורה היה נאומו של יוחנן באדר, ח"כ חרות המבריק. הוא הכין כמה ציטטות יווניות מן האיליאדה האודיסיאה, כתבלין לדבריו של בן-גוריון יון שהישוה את יורשו. משה שרת, האמרי לס נבוכ ואובד-עצות.

כיום המיפלגה הליברלית העצמאית (ג"ע)

אולם שרת עצמו. על סף היום הגדול שבו צורף לשמו התואר "ראש-ממשלה" ישראל, נראה מאופק וצנוע. הוא שיבח את יריבו, בן-גוריון, וצירף מישאלה שר הלה יחזור במהרה ויקח לידיו את רסן המילטון - מילים יפות בפי אדם אשר בן-גוריון עשה כמיטב יכולתו כדי להכי-שילו.

ציין את היום הזה מראה כמאה אורחים ירושלמיים, שחיכו מול בניין הכנסת - לבוא של ראש-הממשלה החדש.

עיחונים

יונה הקדושה בבית הקפה

האיש שישב ליד שולחן בית-הקפה הרים את עיניו בהפתעה. לפניו עמדה, לבושה במעיל כחול, אורנה פורת. השחקנית שאת פניה זכר היטב מהופעותיה המרובות על במת הקאמרי. בידה האחת החזיקה במע-טפה חומה וגדולה ואילו את ידה השניה, שאחזה בקרע של גיליון הארץ מיום ו' שעבר, הושיטה כלפי האיש.

"אולי אתה מוכן", שאלה בקולה הצרוד מעט, אותו קול שהרטיט לבבות במנורי לוגים של יונה הקדושה, "למתוח קו מתחת למילה כן ולחתום?" חויש הדיעה. כאשר פתח הארץ בי גליונות יום ו' המורחבים שלו לפני חוד-שיים בפירסום מישאליים, הגיעה למערכת תלונתו של אחד הקוראים, שטען כי ה"מישאלים באים בדרך כלל לאחר שהעיתון נקט בשאלות הנדונות עמדות חד-משמ' עיות ואין הוא מצפה אלא לכך, שהמיש-אלים יסיפו אישור ומישקל לעמדות אלה. המערכת הדפיסה את התלונה, וענתה עליה תשובה מחוכמת: היא סומכת על דעתם החופשית והבלתי-תלויה של ה-

קוראים, שאינם הולכים בעיניים עצומות אפילו אחרי דעתה שלה. בינתיים, שבוע אחר שבוע, מישאל רדף מישאל, ובאורה מפתיע כימעט היתה דעתו של הרוב היחסי המכריע של המשי-תחפים (מספרם הממשי לא נמסר מעולם) מוזהה עם דעת העיתון.

מיהחמה בטבעי. כשהתפרסמה, ה' שבוע, שאלה נוספת, הקוראת לקהל להביע את דעתו אם צדק שריתאוצר בהפקיעו למען התיאטרון הקאמרי את בניין קול-נוע מוגרבי, ראה הקאמרי בכך סכנה חמיר רה לעצמו. דעתו של העיתון, שהינו חסיד מובהק של היוזמה הפרטית, היתה ברורה ביותר. הקאמרי החליט לפעול במהירות, וקנה כמות גדולה של גיליונות העיתון, תלש מהם את טופסי המישאל, ושלח את טובי שחקניו להחתים עליהם כל אדם שיסכים לחתום.

לא ברור עדיין אם יצליח הקאמרי בי מילחמתו הגואשת בכוחות הטבע, אולם הצלחתה של מערכת הארץ הובטחה כבר: אם קיוותה להגדיל בעזרת המדור החדש את תפוצתה, הרי הצלחה ממין זה תפתיע בוודאי אפילו אותה עצמה.

מזון

מה אחת ירע על שמנת?

לפני 20 שנה הלבניו מי הירדן ליד מחלבת תנובה בדגניה, בשל החלב הרוה ששפך המימה מחוסר קונים, רק השמנת והחמאה נשלחו העירה, על מנת להיאבק בשווקים בתוצרת אוסטרליה ודנמרק. מאז זרמו הרבה מים בירדן, וחלק מהם גם לתוך החלב, כי מאז פרוץ מילחמת-העולם עלה החלב הישראלי בדרגה ונידרש על-ידי השוק הרעב. כדי להבטיח חלב ל-שתיה אסרו שילטונות המנדט, לפני 14 שנה, את ייצור השמנת, והתירו רק ייצור מצומצם של חמאה לצרכים מיוחדים. כחודש שעבר הגיעו לישראל עודפי מזון אמריקאים, ובעיקר כמויות גדולות של חמאה. כתוצאה מהצפת השוק נפסק ה' ייצור המקומי כימעט לחלוטין. לפתע הוכרר כי חלק ניכר של החלב, ששימש לייצור מוצרי-חלב, נשאר ללא שימוש. בהתייעצות עם תנובה הוצא צו המתיר שוב את ייצור השמנת.

ראניני טעים וכיס. הופעתן של ה' צנצנות הלבננות בשוק עוררה התלהבות כללית. הן נחטפו מיד ביום הראשון. לאי-חר הכפית הראשונה פחתה ההתלהבות: אניני טעם, שבפיהם שמור עוד ניחוח הקצפת מולדתם המערב-אירופית, טענו שטעם השמנת אינו שונה בהרבה מטעם הלבניה. הגדיל לעשות הארץ, שמסר לבדיקה לחנוך התקנים כמה צינצנות, ונוכח כי אחוז השומן בהן הוא במוצע 15 אחוז, בעוד שהמוצע בארצות-הברית עולה על 25 אחוז.

תנובה מיהרה לפרסם הסברים: האחוז הנמוך נקבע על מנת לשמור על מחירה הנמוך של השמנת, לאפשר את צריכתה על-ידי המוני העם. בשביל אניני טעם (וכיס), כמו אלה היושבים במערכת הארץ, מוכנה היא לייצר שמנת מעולה (ויקרה) הרבה יותר, שאחוז השומן בה גיעע ל-30.

ארצות-הברית

יחי הרימום!

לא מכבר הופיע בארצות-הברית ספר משעשע בשם בילדראפ בוט (אנשי ה' רימום). גיבור הספר הוא מומחה לתעמור לה, שתפקידו לרומם בעל מיפעל לחלב. המומחה כותב עבורו את כל הנאומים, מארגן מיפעלים לשם הבלטתו. הסוף המר הוא שבעל המפעל החל להאמין כעצמו לכל מה שנאמר עליו. לקה בשיגעון-גדלות וזרק את המומחה.

ריצ'רד ניכסון איננו בעל מיפעל חלב. אך הוא בעל מיפעל כלשהו: משרתו, סגן-נשיא ארצות-הברית, היא ריקה מכל תוכן, אין היא מחייבת את בעליה אלא לחכות בסבלנות לפטירתו של הנשיא, ולתפוס את מקומו. הארי טרומן, שהיה בעצמו סגן-נשיא עד למותו של רוזוולט, אמר: "סגני הנשיאים היו חשובים בהיס-טוריה כמו העטין החמישי של הפרה". אלא שניכסון, בצעירותו כרוז של יריד, לא הסתפק בתפקיד ציורי זה. הוא רצה להיות משהו. לשם כך הפעיל מכונה של רימום שמעטות היו כדוגמתה אפילו בי אמריקה, שהצטיינה תמיד במיקצוע זה. כתוצאה מכך הפך ניכסון, מאדם כימעט בלתי-ידוע עוד לפני שנה וחצי, לאדם חשוב ביותר.

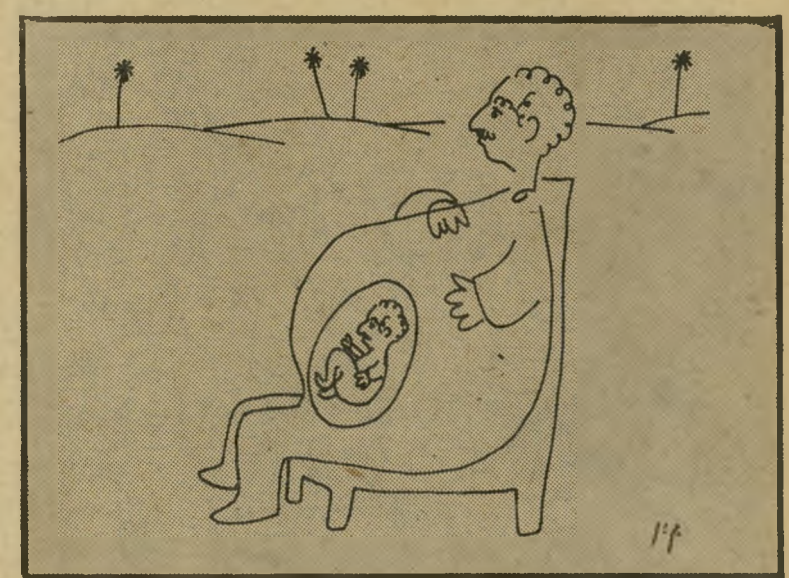
הכלב זא הוחזר. רימום זה לא בא במיקרה. הרפובליקאים הם בעיקרם מיפי-לגה של ההון הגדול. כשראו שאין להם סיכוי אחר לשוב לשילטון, העמידו כי מועמדם לנשיאות את אייונהאואר, שנחשב לאדם ליברלי. אולם הם שמו לצידו את סגן-הנשיא הריאקציוני ביותר שיכלו למי-צוא.

ניכסון היה בדיוק זה: ילד השעשועים של בעלי-ההון בקליפורניה, בעל הישגים ממשיים בשדה רדיפת הקומוניסטים (לי-עומת הסנטור ג'ו מק-קארתי, שהישגיו בשטח זה היו שווים לאפס). הוא היה איש הימין הקיצוני.

הדבר נתגלה בצורה דרמטית בימי מע-רכת הבחירות. אויביו של ניכסון גילו שבעלי-ההון העמידו לרשותו קרן פולי-טית חשאית, מבלי שישלם עבורה מס הכנסה. קמה שערוריה איומה. כאן באה בפעם הראשונה לידי ביטוי גאונותו, כי-נקודת השיא של השערוריה, הופיע לעיני מיליונים על מסכי הטלוויזיה. הרים כלבי לב, ואמר שגם אותו קיבל במתנה. "אולם לא אחזיר אותו!" קרא בהתרגשות. ה' המונים הריעו לכבודו. ניכסון עצמו פרץ בככי הקאריירה שלו ניצלה.

הלב העטין החמישי. מאז הלך סגן הנשיא הצעיר מחיל אל חיל. הרימום פעל, הופיעו השערות שניכסון היה ה' נשיא הבא, כשהאגף הימני של המיפלגה יוכל לוותר על אייונהאואר. אלא שניכסון השתכנע לגמרי שהוא איש גדול, והחל לשכות על חשבון מי נעשה הרימום. כשחזר החדש מסויר מקיף באסיה ה' מורחית, נפוצו שמועות באירופה כי חדל לחבב את צ'אנג קאי-שיק ובא לכלל מס-קנה שיש להסדרת עם סין העממית ה' קומוניסטית.

היה זה בדיוק ההיפך ממה שרצו ה' אנשים שהעלו אותו לגדולה. לכן היה זה טבעי שבאמריקה עצמה נשמר הדבר בסוד. אך לפי כל הסימנים עשוי העטין החמישי לספק בקרוב חלב בעל טעם מפתיע.

חבלי-הלידה של הממשלה החדשה, בראשותו של משה שרת, נמשכו זמן רב והיו רצופים קשיים ומשברים. מהשוקמה לבסוף, השבוע לפני 25 שנה, הנוצחה על-ידי תחום קינן בקרקטורה הראשונה שצייר כקרקטוריסט מערכת העולם הזה, תפקיד שאותו מילא עד אז רענן לוריא.

לבוחר בטוב ביותר

הטיגריה לטובין

חובק מייצרת סיגריות איכות למעלה מ-40 שנה.

האזן ל"מארש הנצחון" במערכת אקאי ותבין מדוע אנו צועדים בראש.

Semi-Automatic turntable.
W/Magnetic Cartridge.
Cassette Tape: W/Dolby System.
W/Wow & Flutter: 0,08 WRMS.

בראש המצעד הסטריאופוני.

Tuner-Amplifier AM-FM: 25W RMS per channel.
Bandwidth: 10Hz to 40,000 Hz/8 OHMS.
6 preset stations (on FM).
Sensitivity: 1,9 MV.

MUSIC CENTER AC-3800

AKAI

שמע בקול האוזן שלך - קח אקאי.

לכבוד אקאי, המסגר 70, ת"א
מעוניין להבין מה הצעיר
אותכם לראש המצעד הסטריאופוני.
נא שילחו לי פרוספקט מפורט.

שמי

כתובתי

אקאי - ת"א, המסגר 70, טל. 30594

מאז ומתמיד הכרת אותנו - חברה שאינה צועדת בתלם. נאמנים לדרךנו. אנו מגישים לך עתה מערכת שעונה לרחשי ליבך, את ה-MUSIC CENTER AC 3800. לשוחרי המוסיקה. שיאזנם יוצאת למערכת מושלמת. שכוללת ביחידה אחת מגבר, מייפ ופטיפון גם יחד. ה-MUSIC CENTER הוא המילה הסטריאופונית האחרונה.

לא עוד הפרדה בין מרכיבי המערכת העשויים. לא עוד חפיסת מקום של מספר יחידות. וזאת, בלי לאבד מעוצמת המערכת, רגישותה ואיכותה.

אנו היחידים שלא הופחענו מהמפנה המוסיקלי שמביא עמו ה-MUSIC CENTER. כי ל-MUSIC CENTER הקדשנו את כל נשמחנו, ואם חוסיף לזה את רגישותנו הקנאית לאיכות הצליל ונקיונו, את המטען הסטריאופוני המצטבר שאנו נושאים זה שנים. תווכח במו אוזניך. בעת שתפעיל את ה-MUSIC CENTER, מדוע אקאי נמצאת

"העולם הזה" שבועון החדשות הישראלי. המערכת והמינהלה: תל אביב, רחוב גורדון 3, מלפון 03-243386. תאריך: 136. מען מברקי: "עולמפרס". מודפס ב"הדפוס החדש" בע"מ, תל אביב, רח' בן-אביגדור. הפצה: "גר" בע"מ. גזופות: צינקהגרסיה "כפמי" בע"מ. העורך הראשי אורי אבנרי. העורך: אלי תבור. עורך תכנית: יוסף שנון. עורכת כיתוב: ענת ישראלי. צלמני מערכת: ציון צפיר וגינה רוזן. ראש המינהלה: אברהם סיטון. מחלקת המודעות: רפי זכרני. המו"ל: העולם הזה בע"מ.

"גיאור" הוא ירחון גרמני לגיאור
רפיה, במתכונת הירחון האמריקאי ה" וותיק והנודע הנייטונל גיאוגרפיק מנא זין. הירחון, המוצא לאור בידי ביתההור צאה של שבועון החדשות הגרמני הנפוץ שטרן, הפך תוך חודשים ספורים מאז הופעתו להצלחה מיסחרית מסחררת, כבש לו מאות אלפי קוראים ברחבי העולם. לפני כחצי שנה פנתה מערכת גיאור לעורכי הראשי של העולם הזה, אורי אבנרי, בהצעה קוסמת: לצאת לקאהיר בלוויית צלם הירחון כדי להכין כתבה מצולמת, שתציג את הבירה המצרית מזווית בלתי שיגרנית — מנקודת-מבטו של עתונאי ישראלי.

אבנרי, "הושאל" למשך שבועיים לירחון הגרמני רב-היקף, הכין בקאהיר את הכתבה המבוקשת. היא התפרסמה רק לאחרונה ככתבת-שער של גיליון חודש ינואר 1979 של גיאור. כתבתו של אבנרי על קאהיר, הנושאת את הכותרת תוהו ובוהו כיעד אהבה, משתרעת על פני 16 עמודים המלווים צילומים צבעוניים מר-היבם בירחון. בדבר המערכת של הירחון

אחרי רצח בושיקי בלילהאמר. השופטים הנורווגיים לא יכלו, כמובן, לקרוא את הנוסח העברי על פרשת ליל-האמר, כפי שהתפרסם בגיליון זה של העולם הזה. אולם כותרות השער והכתבה המרכזית בגיליון תורגמו עבורם. הכותרת בשער הכריזה: העסק הביש בנורווגיה — אסון או בידיון? ואילו כותרת הכתבה על פרשת לילהאמר קבעה: סליחה, טעות בקורבן — במקום מפקד אירגון "ספטמבר השחור", חסן סלמה, נרצח ערבי חף מפשע. בראש הכתבה הופיעו זו לצד זו תמונותיהם של חסן סלמה ואחמד בורשיקי.

אותה כתבה היתה הפירסום הראשון בעולם, שהסביר את תעלומת רציחתו של אחמד בושיקי, קבע מפורשות כי בושיקי נרצח בטעות משום שנחשב כחסן סלמה. היה זה, ללא ספק, אחד הסקופים ה"סנסציוניים ביותר שפורסמו אי-פעם ב"העולם הזה", אם כי פירסומו גרם לא מעט רוגז ואינחת בחוגים מסויימים. היו שהאשימו אז את העולם הזה כי הוא הזיק בפירסומו זה לאנשי הרשת הישראלית, שהועמדו לדין באוסלו. זוהי

קרא קרי.

מכונת התופת, שהתפוצצה בשבוע שעבר בבירות, שמה קץ לא רק לחייו של עלי חסן סלמה, ראש שירות-הביטחון של אירגון אל-פחח. היא הסירה גם את מעטה המיסתורין האחרון מעל אחד הכישלונות השלומיאליים ביותר של שירות-הביטחון הישראליים. בפעם הרא-

"פרשת לילהאמר". עתונאי ישראל יכלו השבוע לספר, כדבר מובן מאליו, שהמצרר המרוקאי אחמד בושיקי נרצח ביולי 1973 בעירת הנופש הנורווגית לילהאמר, משום שנחשב ב"טעות לעלי חסן סלמה, מפקד אירגון "ספטמבר השחור".

טענה זו זכתה לפירסום בינלאומי כא"שר הועלתה על-ידי התביעה הנורווגית במישפטם של שישה אזרחים ישראליים, שהוגדרו כאנשי "המוסד" הישראלי, ו"הועמדו לדין באוסלו באשמת רצח אחמד

Kairo, größte Stadt Afrikas am Rand der Wüste, Al-Kahira, die Siegreiche, Hauptstadt von Ägypten, das jetzt seinen Frieden mit Israel machen will. Der Journalist Uri Avnery war einer der ersten Israelis, die in die aufstrebende Metropole am Nil einreisen durften. Al-Kahira hat ihn erobert.

DAS LIEBENSWERTE CHAOS

GEO 78

פתיחת הכתבה של אבנרי על קאהיר ב"גיאור"
"תוהו ובוהו ראוי לאהבה"

חון היא הוצגה, לא כאנליזה פוליטית, אלא כהצגת-אהבה לעיר, שבעבר הלא רחוק זכתה לשבחים רק לעיתים רחוקות.

בכך אולי מן הסמליות, שדווקא בשבוע בו התפרסמה כתבתו זו של אבנרי בעתון הגרמני חזר אבנרי לעיר אהבתו — קאהיר. הפעם הוא עושה זאת לא בשליחות כתביעת זר, אלא על-פי הזמנת שרהחזן המצרי. כעורכן הראשי של העולם הזה, בוטרוס ראלי נענה בכך לפנייתו של אבנרי לאפשר לו ביקור בקאהיר דווקא בתקופה זו של קיפאון במשא ומתן המדיני.

את רשמיו וחוויותיו של אבנרי, מהרוי מן בהמשכים שלו עם המטרופולין המצרית, תוכל למצוא בגיליונות הקרובים של העולם הזה.

טענה נואלת מיסודה. החובבנות והשלישי מיאליות שאפיינו את מיבצע לילהאמר, הם שהביאו לתפיסתם ולמישפטם של אנשי הרשת הישראלית. בפסק-דינים קבע בית-הדין שהנורווגי כי לא נקבע המניע להריגת בושיקי, אם כי ייתכן, כפי שסען התובע בהסתמכו על הפירסום בהעולם הזה, שהכוונה המקורית היתה להרוג את עלי חסן סלמה, לא כנקמה על טבח מינר, כן, אלא משום שהיווה סכנה לישראל.

ייתכן שהפירסום בהעולם הזה דחה את מועד הוצאתו להורג של חסן סלמה. שכן, בעקבות אותו פירסום הוא היה מודע לעובדה שהוא נמצא על הכוונת של איר-גורנקס מיסותרוי, שהעולם הזה טבע לו את השם "אצבע אלוהים". אולם מול שיקול זה עמד השיקול של הסברת מגיני הכישלון בלילהאמר והצגתו כאור נכון. הביקורת על פעילות שאחית שלילית של גופים מסויימים נראתה לנו אז, כמו היום, חשובה יותר מאשר היחלצותו מהרשת של אדם אחד, גם אם הוצב בראש רשימת המבוקשים.

סליחה, טעות

בקהיר

במקום מפקד אירגון "ספטמבר השחור" חסן סלמה (בתמונה ימין) נרצח ערבי חף מפשע (בתמונה שמאל)

חסן סלמה ואחמד בושיקי בכתבת "העולם הזה" (L.8.73) הגילוי הראשון

שונה יכלו אמצעי-התיקשורת בישראל לדווח לקוראיהם, שלא באמצעות ציטוט של מקורות זרים. כי עלי חסן סלמה, מתכנן טבח הספורטאים הישראליים במינר, כן, הוא האיש שבגללו אירעה לפני חמש וחצי שנים הטעות הנוראה, שזכתה לכינוי

תמונה

מאתרי מסך הברזל

רשימתה של אוריאלה וויט (העולם הזה 2159), "לפני מסך הברזל", המגוללת את סיפור הצלחתו של אמנון ברזל, עוררה בי כמה תגובות ואבקש לשתף בהן את קוראייכם.

זהו סיפור המנסה לעשות לאמנון ברזל מה שאמנון ברזל מנסה לעשות לאמנון. הוא מוכר לנו את אמנון ברזל, איש הי מעש והתיאוריה, באמצעים שבהם מוכרים אמנון ברזל הוא כמו כהנוילר וגרטרוד שטיין, בדיוק כשם שקארואן וקדישמן הם כמו פיקאסו, בראק ומאטיס; ברזל שולח את הארטילריה שלו (קדישמן) להרעיש את הביאנלה בוונציה, ההעזה להציג את הכבשים של קדישמן היא העזתו של ברזל, לא של האמן, חלילה, ברזל "מעביר" אמנון מאלמנטים לתהילה באמצעות "תיאוריה שקשה לדחותה", כי מאמר וויט.

לדעת כותבת הרשימה, ברזל מצוייד בכוחות כימעט מאגיים: "לרבים מהאמנים הישראלים נראה שקשר עם ברזל פירושו כימעט הצלחה בינלאומית". לא משנה מי האמן, משנה מי האמרגן. תן לברזל ברזל, והוא יהפוך אותו לזהב.

האם לא התהפכו היוצרות? שמא הן מבקרתיאורתיקראמרגן הוא, בעצם, הן אמנון ברזל האמנים אינם אלא הכלים המשמשים להצלחתו? ושמה הם המסייעים לו להצלחתה? קדישמן? קדישמן: "אמנון ברזל מוזכר כימעט בכל ראיון שנתן קארואן בשנתיים האחרונות". פרסם אותי ואפרסם אותך. יתרה מזאת: קארואן וזכה בהצלחה "מפני שסיגנונו הש" תנה". האם נרמז כאן שברזל שינה לו את הסיגנון?

ואולי הדברים אינם כה יפים? אם כוחו של ברזל רב כל כך, מדוע לא עלה בידו להקנות הצלחה בינלאומית לשני בניו טישוחיו הקודמים, אברהם אופק ויהושע גוישטיין? (האחרון העז להצליח לאחר סיום ה"רומאן" עם ברזל, וגם אופק לא סובל מכך שברזל נעלם לו מהאופק).

אבל אני באה לתבוע גם את עלבוננו של קדישמן: מנשה קדישמן זכה לפני 20 שנה בפרס הפיסול של ביאנלה הצעיריים בפאריס. הציג לאחר שנה ב"דוקר מנסה" המהוללת של קאסל (ולא חיכה עד שברזל "יריץ" אותו ב"דוקומנטה" של 1977). הוא הציג בהצלחה במוזיאונים חשובים כמוזיאון היהודי בניו יורק, מוזיאון בקופלד שבגרמניה; ארבעה פסלים שלו נמצאים באוסף המוזיאון היוקרתי ביותר בעולם לפיסול מודרני - מוזיאון הירשבורן בושינגטון. אולי צריך באמת לגנוף בקדישמן על שלא המתין לדריכת כוכבו של ברזל כדי להצליח בכלל ה מעש והתיאוריה שברזל כה מיטיב להשי" תמש בהם?

ברזל הוא בחור פיקח ושאפתן. הוא ידע מתי ואיך לקפוץ מגיאולוגיה לאמנות, מביקורת לייצוג לעיריית תל-אביב. ור כשזו קטנה עליו - (מדוע עזב את תפי קידו? אני אישית דוחה בבזו את השמועה כאילו ציצי פיסר אותו בשל מה שנרמז או כאי דיוקים מכעיסים) - החל לייצג לנזקקי ייעוץ ברחבי תבל ("הזמן ברזל לייצג בהקמת מוזיאון לאמנות מודרנית בפראטו, עיר הטכסטיל והתיאטרון המר דרני באיטליה". משל היית אומר: עפולה, עיר היהלומים והמוסיקה החדשה).

התיאוריות שלו על אמנות חדישה הן יפות וטובות. הוא יודע לפגוש את מר שצריך ולהקשיב לדבריו. הוא יבנה מר זיאון פרטי, "מוזיאון לכישלונות". מוזיאון של מוסר-שלאישראל, ויהפוך אותו ל הצלחה. אמנון ברזל לא יוכל להיכשל הוא יודע לככר כל סיפור כסיפור הצ" לחי. ירבו כמותו בישראל, באמנות כבי הסברה!

אוריאלה: ברזל קשר קשרים עם אוצרי הדוקומנטה - לא עוצרי. עוצרי זה דבר לגמרי אחר, אם כי סביר להניח שגם איתם השכיל ליצור קשר. ניצה גביש, ירושלים

חוות חכם

החלטה של הממשלה למנות מנהל ל חוות ש"ר שהחלקאות אריאל שרון, כדי למנוע את ניגודי האינטרסים בין אלה של החווה לבין אלה של משרד-החקלאות, (המשך בעמוד 10)

ההתפוצצות בדרך

עיתונים, שבשנות קיומם לחמו פחות מכך בתופעות שלליות, מתעלים עליכם בעת האחרונה. בעוד אתם מתעסקים ב" קטנות, כמעט ואין נושא לאומי משמעותי עולה לבידור וחקירה בעתונכם, מלבד הר שאיפה לפגוע בח"כ אילמרט. עם כל ה הערכה לשיקול דעתכם, אתם מזגיתים את תומריהנפץ הנורא, העלול לפוצץ את המדינה ולהביאה להפגנות אלימות, מסוג אלה הנערכות עתה באיראן.

עליכם לגייס את כל המשאבים שלכם ולהקדיש את כל העיתון כולו, מעתה ועד שהדברים יתננו, לבעיות כמו נגד ה שחיתות, ההון השחור, והמתעשרים החד שים. בראש וראשונה עליכם לעסוק ב" חקלאים, המוצצים את לשד המדינה ב" דרישה לסובסידיות. צאו למושבים. צלמו את הווילות עם בריכותיהשחיה שלהם. ראו כמה מכוניות חונות ליד כל ווילה. ערכו אתם רשימה שחורה של סוחרים, חנויות ומיסעות, שאינם רושמים את הכנסותיהם. אני בטוחה שקוראים שלכם יסכימו לספק לכם כתובות של מעלימי מס וצוברי הון-שחור. הוכיחו למס-ההכנ" סה שהגביה של מס-ההכנסה וגילויי ה משתמטים אינם קשים כל כך.

מה לכם בימים טרופים אלה לבזבז את המכשיר הנפלא שבדידים? עזבו הכל. צאו למלחמה. אלה הם ימי ההמתנה לפני ההתפוצצות הגדולה.

דבורה גורן, יפ"ר

מישחק יודים

שנת 1979 הוכרזה כשנת-הילד-הבינ" לאומית, וכבר עם החילתה אנו יכולים להיווכח כיצד מתייחסות אומות העולם אל הילדים - של אויביהם. הקמבודים טכחו בילדים וייאט-נאמים בפשיטות על כפרים בגבול עם וייטנאם. בתגובה חיסלו הוויאט נאמים כפרים קמבודים על הילדים שבהם.

ואצלנו המצב אינו שונה. אחרי שהמחבלים הפגינו בקאטיושות את ישובי אצבע הגליל ופגעו בבית-ספר בקריית-שמונה, החלה גם ישראל להפציץ ולהפגין מטרות אזרחיות. מילחמה אינה מישחק לילדים, ובכל זאת הילדים הם קורבנותיה העיקריים. הייתי רוצה להאמין שלפחות מדינת-ישראל לא תראה בילדים מטרות לגיטימיות לפעולתה תגמול. כך היה כל השנים. לפחות על פי מדיניותה הרשמית פגעה ישראל תמיד במטרות בראיות, ואם נפגעו כתוצאה מכך אזרחים, ובהם ילדים, נבע הדבר על פי ההסברים הרשמיים. מטעות.

עתה בא שר-הביטחון ומכריו בטלוויזיה, קבל עם ועדה, שאם המחבלים יפגעו ב" מטרות אזרחיות אצלנו נגמול להם בפגעי עה במטרות אזרחיות אצלם, ולמימוש דבריו הנחית צה"ל, על פי הפירסומים בעי תונות, כאלף פגזים על ישובים אזרחיים בלבנון, בהם מתגוררים גם ילדים. האם זאת תרומתה של ישראל ל"שנת הילד" הבינלאומית?

רינה פרידמוטר, חיפה

האם באמת את מאמינה, כי תוכלי להמשיך עד אין סוף במישחקי-הכפול? אפשר לרמות במשך חודש, חודשיים, שלושה, אבל לא במשך שנה תמימה, ולא את כל האנשים הסובבים אותך! ה" שבע יהיה עליך להח" ליש, לכאן או לכאן, מי יהיה הגבר שלך באמת. אם לא תעשי זאת, את עוד עלולה לצאת קר" חת מכאן ומכאן. בן מאזניים. דחה את העיסקה שהתכוננת לעשות לזמן מאוחר יותר. תצא נשכר.

מצב רוחך העגום שנמשך זמן מה הגיע לסיימו. האתגר שהצבת לעצמך, אכן ה" ממש. דעי כי זה רק פעם בחיים, לכן שמי רי עליו היטב ככל ה" אפשר, כי זה ישתלם לך בעתיד. אורח מי חו"ל אשר כה ציפית לו, אכן יגיע בשבוע ה" בא. בן עקרב ב" יחס לעבודתך, בחרת בדרך הנכונה. הייה נכון לווייתורים, מבלי להשמיל את עצמך, או מובטח לך כי ההצלחה אשר לה כה שאפת התגשם.

מזכר הכספי אליו נקלע עיסקך. ישפיע בצורה קשה על מצבך הכספי האישי. בי קשר לכך. היהר מלע" שות מעשים נמהרים, עליהם אתה עוד עלול להתחרט מאוחר יותר. אל תתבייש להודות ב" אוזני ירידך כי מצב עיסקך גרוע. לעומת זאת, אל תעז לנסות לחפש מוצא מן הסבך ב"ן אלה הכפופים לך. בת קשת, השבוע תגלי כי את אוהבת אותו וכי הוא חסר לך. אם תפני אליו, הוא יקבלך בזרועות פתוחות.

מיפנה חשוב שיתחולל בחיך יביא ב" עיקבותיו שיפור במעמדך. התנהג בהגי" נות לבת-זוגך והרבה לצאת איתה לביולויים - זה מגיע לה. לך, בת גדי, ייכנס סכום כסף רציני בזבזי אר" ת, אך לא בפזרנות. לאחר-מכן יזרמו כ" פים נוספים. בשטח האהבה, את על ה" סוס בשבוע זה. אך, כמובן, אל תרימי את ראשך יותר מדי, את עוד עלולה ליפול מעל הסוס. הרבי בנסיעות מחוץ לעיר.

מי שאמר כי המצליח בקלפים נוחל כיש" לונות בחיי-האהבה שלו - צדק, בכל אופן לגביך. אם אתה באמת מאמין כי תוכל לבטס את עתידיך הכלכלי תוך מישחקי מזל - בבק" שה, אך כדאי יהיה ש" תשקול זאת שוב פעם היטב. השבוע אתה עתיד לפגוש נורה חמר" דה, שתעמיד בפניך את הברירה: היא או פוקר, לך, בת דלי, מצלצלים השבוע פעמוני האהבה. הצלחת להכניע אותו והוא כולו בידך, נתן לחסדי האבתך.

בת-זוגך נמצאת עתה ואולי אפילו במשבר. ממש מוזר שלא הצ" לחת להבחין בכך עד כה. כדי לנסות לחל" צה ממצבה הקשה, אותו היא מתאמצת להשתיר ממך, אל ת" תערי עליה חזיתית, כי אם רצוי לבחור ביועץ פעולות הטעיה והסחה אשר יביאו בבטחה אל היעד.

התחל לחסוך. העתיד צופן לך ימים קנייה אותה תיכננת קשים. כל פרוטה ש" תיפול לידך - שים בצד. ותר על הטיול אותו תיכננת לך, בת בחולה, מצפה השבוע הפתעה מבן מזל גדים. אם את נשואה ואם ל" ילדים - מובטח לך שתירווי מהם נתן ה" שבוע. בצעי את ה" הזה זמן רב. הקפידי על צורתך החיצונית.

התחל לחסוך. העתיד צופן לך ימים קנייה אותה תיכננת קשים. כל פרוטה ש" תיפול לידך - שים בצד. ותר על הטיול אותו תיכננת לך, בת בחולה, מצפה השבוע הפתעה מבן מזל גדים. אם את נשואה ואם ל" ילדים - מובטח לך שתירווי מהם נתן ה" שבוע. בצעי את ה" הזה זמן רב. הקפידי על צורתך החיצונית.

התחל לחסוך. העתיד צופן לך ימים קנייה אותה תיכננת קשים. כל פרוטה ש" תיפול לידך - שים בצד. ותר על הטיול אותו תיכננת לך, בת בחולה, מצפה השבוע הפתעה מבן מזל גדים. אם את נשואה ואם ל" ילדים - מובטח לך שתירווי מהם נתן ה" שבוע. בצעי את ה" הזה זמן רב. הקפידי על צורתך החיצונית.

התחל לחסוך. העתיד צופן לך ימים קנייה אותה תיכננת קשים. כל פרוטה ש" תיפול לידך - שים בצד. ותר על הטיול אותו תיכננת לך, בת בחולה, מצפה השבוע הפתעה מבן מזל גדים. אם את נשואה ואם ל" ילדים - מובטח לך שתירווי מהם נתן ה" שבוע. בצעי את ה" הזה זמן רב. הקפידי על צורתך החיצונית.

התחל לחסוך. העתיד צופן לך ימים קנייה אותה תיכננת קשים. כל פרוטה ש" תיפול לידך - שים בצד. ותר על הטיול אותו תיכננת לך, בת בחולה, מצפה השבוע הפתעה מבן מזל גדים. אם את נשואה ואם ל" ילדים - מובטח לך שתירווי מהם נתן ה" שבוע. בצעי את ה" הזה זמן רב. הקפידי על צורתך החיצונית.

יחסיך עם הממונים עליך הולכים ו" מתערערים לא-מעט ב" עטייך. חוסר שליטה במצב, איבוד עשת" נות, או חוצפה שאינה במקומה, עלולה אפילו להביא לפיטורין; מה" שבה על התוצאה תביא רק תועלת. בת טלה - אינו ספק כי הוא באמת אוהב או" תך ואין הוא מעמיד פנים כלל וכלל. הרבי לתור בארץ.

זרור ברכות לך! הישגת את מטרדתך, אם כי בדרך הקשה. אך הבט אחרון: הדרך בה עברת רצופה גוויות רמוטות על-ידך, ופג" רים בהם התעללת ללא רחם. לא תמיד היתה מעט אנושיות במעשיך, קשיחותך במקום. שור! תגדלי את חוג מכריך ובעיקר את המיספר ה" זעום של אלה אותם אתה מכנה "חברים". בת שור, הרבי לנוח.

אתה חושב יותר מדי על עצמך ועל בעיותיך השונות, למי רות שאתה כה מצליח, זאת יודע כל אחד מחבריך. קטש נפשי תשיג לקראת סוף ה" שבוע אולם זה תלוי רק בך. אהבה אחרת, גדולה ונוראת, מסתי מנת באופק. בקרוב תקבל תפקיד חדש עליו חלמת כל חיך. אתה עומד להגיע לראש הפיסגה.

אתה חושב יותר מדי על עצמך ועל בעיותיך השונות, למי רות שאתה כה מצליח, זאת יודע כל אחד מחבריך. קטש נפשי תשיג לקראת סוף ה" שבוע אולם זה תלוי רק בך. אהבה אחרת, גדולה ונוראת, מסתי מנת באופק. בקרוב תקבל תפקיד חדש עליו חלמת כל חיך. אתה עומד להגיע לראש הפיסגה.

אתה חושב יותר מדי על עצמך ועל בעיותיך השונות, למי רות שאתה כה מצליח, זאת יודע כל אחד מחבריך. קטש נפשי תשיג לקראת סוף ה" שבוע אולם זה תלוי רק בך. אהבה אחרת, גדולה ונוראת, מסתי מנת באופק. בקרוב תקבל תפקיד חדש עליו חלמת כל חיך. אתה עומד להגיע לראש הפיסגה.

המרום קופי

הצעתך, שוועלתה בפורום נמוצמס ו" נבחר - נדחתה. ה" נימוקים לדחייה לא שיכנעו אותך, אך אין לך כל ברירה: ההח" לטה היא החלטה, ועליך לכבד אותה. נסה למי צווא דרך אחרת, או פיתרון שונה למצב. בת סרטן: הוא קוטס לך, ואין פלא בכך. תיפטי בו חזק, בטרם ייעלם מאופק חיך לחיקה של אחרת.

התחל לחסוך. העתיד צופן לך ימים קנייה אותה תיכננת קשים. כל פרוטה ש" תיפול לידך - שים בצד. ותר על הטיול אותו תיכננת לך, בת בחולה, מצפה השבוע הפתעה מבן מזל גדים. אם את נשואה ואם ל" ילדים - מובטח לך שתירווי מהם נתן ה" שבוע. בצעי את ה" הזה זמן רב. הקפידי על צורתך החיצונית.

התחל לחסוך. העתיד צופן לך ימים קנייה אותה תיכננת קשים. כל פרוטה ש" תיפול לידך - שים בצד. ותר על הטיול אותו תיכננת לך, בת בחולה, מצפה השבוע הפתעה מבן מזל גדים. אם את נשואה ואם ל" ילדים - מובטח לך שתירווי מהם נתן ה" שבוע. בצעי את ה" הזה זמן רב. הקפידי על צורתך החיצונית.

התחל לחסוך. העתיד צופן לך ימים קנייה אותה תיכננת קשים. כל פרוטה ש" תיפול לידך - שים בצד. ותר על הטיול אותו תיכננת לך, בת בחולה, מצפה השבוע הפתעה מבן מזל גדים. אם את נשואה ואם ל" ילדים - מובטח לך שתירווי מהם נתן ה" שבוע. בצעי את ה" הזה זמן רב. הקפידי על צורתך החיצונית.

התחל לחסוך. העתיד צופן לך ימים קנייה אותה תיכננת קשים. כל פרוטה ש" תיפול לידך - שים בצד. ותר על הטיול אותו תיכננת לך, בת בחולה, מצפה השבוע הפתעה מבן מזל גדים. אם את נשואה ואם ל" ילדים - מובטח לך שתירווי מהם נתן ה" שבוע. בצעי את ה" הזה זמן רב. הקפידי על צורתך החיצונית.

במחירי הפתעה

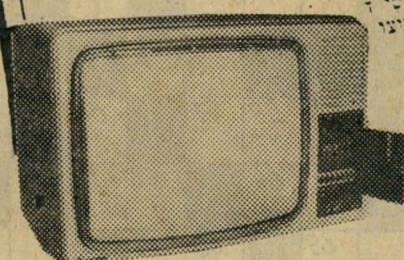
אספקה מיידית

טל זה אנטי מחיקון

!?

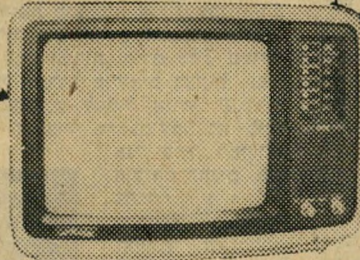
היחידה עם BURST REVIVER "אנטי-מחיקון"

מקלטי טלוויזיה צבעוניים יוכלו לקלוט סרטים שצבעם "נמחק" הודות למכשיר שהומצא על ידי חבר' מץ המבטל מחיקת הצבע

16"

15.000 ל" במזומן היתרה בתשלומים נוחים

14"

10.000 ל" במזומן היתרה בתשלומים נוחים

26"

25.000 ל" במזומן היתרה בתשלומים נוחים

...כדור רגל אנגלי משרתים ואדונים, רמכול תיאטרון הכורסא ותוכניות אחרות בטלוויזיה הישראלית בצבע!

מץ-צבע. מימד חדש בטלוויזיה צבעונית.

להשיג: רשימה חלקית

אילת סלון שרות מהיר מרכז חנויות יעלים	גבעתיים נתנאלי רח' בצנלסון 12	בת-ים מוסקוביץ רח' רוטשילד 27	ירושלים טטרון רח' דוד ילון 33	חיפה סלון הבנקים רח' הבנקים 1	חולון סלון סבוי רח' סוקולוב 77	ת"א, שילה, בר-יהודה 1, דיזנגוף סנטר המאספים 4
אשקלון כחלון אלקטרוניקה רח' הרצל 9	ראשון לציון רמזור (כדריה) רח' רוטשילד 36	קרית שמונה בזק (כהנים יעקב) מרכז מסחרי	קרית אתא סלון חצרוני מרכז מסחרי	ר"ג שמוליק אלקטרוניק רח' ביאליק 73	דימונה סלון פיליפ 343 שוק ישן	פתח תקוה סלון ברק חובבי ציון 31

רחובות נחום את מזרחי רח' הרצל 187

רמת-גן - רח' ביאליק 75 * ירושלים - סלון השלום, רח' יפו 68 *

חדרה - רח' הנשיא 51 * עפולה - רח' הנשיא 17 *

רשת סלון באלי חיפה - רח' הרצל 1 *

שהמישל הנוכחי ימשיך את המסורת. אפילו אם כבוד שר-החינוך הוא מסורתי. ר' ד"ר הלינגר, תל-אביב

יודת האדם השלישי

בתחילה חשבתי לא להתערב בפולמוס סביב האדם השלישי בתוכנית הטלוויזיה זה הסוד שלי, וסוגיית "הגונב מגנב פטור". אך למקרא מכתבו של ידידי, מולי שפירא, איש גלי צה"ל (העולם הזה, 2159), הרגשתי כי האמת חשובה עוד יותר. כמו בתוכנית.

רפפורט

את מתכונת ה' אדם השלישי היה לי הכבוד והעונג לעצב, לקראת כניסתה של בתיה שר שני (עורכת ומ' פיקת תוכניות בר גלי צה"ל), אשר הופתה אלי להשתלמות עם סיום קורס לעורכי תוכניות בקול ישראל, לפני יותר מעשר שנים. במיסגרת עבודתנו הצעתי לה

מישדר מעין זה, כדי שתגיש אותו למחלקת התוכניות של רשות-השדור. אף הסברתי את השוני בין האדם השלישי והמקור האמריקאי. במקור האמריקאי, בי רגע שווהה הנושא האמיתי שבין השלושה — גיתן הפרס ומועלה נעלם חדש. תי — רק מתחילה התוכנית עם סיפור הפרשיה שבה היה מעורב. בכך ראיתי את ערכה החינוכי והבידורי של התוכנית, ולא דווקא בתהליך זהו הנעלם המקור רי והבדלתו מבין כסלילו.

בתיה שושני הגישה את ההצעה לקול ישראל. ההצעה נדחתה. הצעתי לה להגישה לגלי צה"ל, ואף הבטחתי כי אשמח להנחות את התוכנית אם תתקבל בתחנה הצה"לית. וכך החל מרוצה של התוכנית הפופולארית, לשימחתי הרבה. בשלוש השנים הראשונות אף הנחיתי אותה. אף שמאו הפכה בתיה שושני למפיקה פופולארית, שאינה זקוקה למליציניושר, חשבתי שראוי להזכיר אותה, בכל הנוגע לגילגולי התוכנית המוצלחת. מה גם שיתיה לה זכות להבין את הייחוד שבהצעה ולעמול קשה כדי לאתר ולחשוף "נעלמים" בעלי סיפור אישי מעניין.

אגב, האדם השלישי האמיתי, אברי אלעד, תרם בעקיפין לקביעת שמה של התוכנית. בימים שבהם הכנן את ההצעה לסידרת המישדרים, שוחרר "האדם השלישי" מהכלא. רק מיקרה הוא שדווקא בימים אלה שבים לעסוק, בעקיפין ובמדי שריו, גם בתוכנית וגם בתפקיד הטראגי שמיאל האדם "בעסק הביש".

עזריה רפפורט, תל-אביב

האלוף והטלוויזיה
תגובתו של האלוף שלמה גזית בפרשת הטלוויזיה (העולם הזה 2159) לא רק שאינה סותרת את הגישה כפי שהופיעה בעיתונות כס במקור (לפני שסולפה באמצעות-תיק שורת אחרים), אלא היא מעלה כמה תמיר הות. ראשית, עדיין עומדת בעינה השאלה המרכזית: מדוע מצא האלוף לנכון לעקוף את אולם המכס ולבצע את תשלום המכס באמצעות הדואר? תשובתו אינה משכנעת: "לאחר טיסה ארוכה לא רציתי להתייכב זמן נוסף במעבר מחדש במכס... אילו עשיתי זאת יכול היה הדבר להימשך שעה נוספת..." יורשה לי להוסיף כי תשובה כזו פשוט אינה רצינית.

אם אמנם נקבל את הציוד שמאחרי מקרה זה, בכך ששכך מנהגו של עולם, הרי שחומרתה של הבעיה גדולה יותר. לא יתכן שאח"כ מים שונים, שפעילותם בארץ או בחו"ל חסויה לסירוגין, יהיו חופשיים לחלוטין מביקורת המדינה. שכן, למרבה הצער, אמות מידה של "איש ציבור", כקנה-מידה של יושר ואמינות, עברו מן העולם. לכן, אותם אורחים שפגשו באלוף בדרכו חזרה ארצה לא יכלו להגיב אחרת מכפי שהגיבו, ולגמרי לא ברורות ההשמועות שהטיח כלפיהם האלוף במכתבו אליכם. אפילו ל"ו צדיקים הבאים בשערך של ג'ה'הדון עומדים בתור ואף אחד לא מנסה להידחק רק מפני שהוא צדיק. יהודה קונפורט, תל-אביב

(המשך מעמוד 8)
ראויה למקום של כבוד בעלילות הכמי חלם.

אין שום חשש שפעולותיו של אריק שרון למנהל חווה פרטית יגנעו באינטרסים של משרד-החקלאות. לעומת זאת, יש חשש שהחלטותיו של שרון כשר-חקלאות יועילו לשרון בעל החווה. לסיכך לא לחווה יש למנות מנהל אלא לשר-החקלאות.
יואב מיכאלי, ראשון-לציון

אינני מבינה מדוע מתרגשים כולם מכך שהממשלה אינה מיישמת את המלצות ועדת אשר לגבי חוותו ורכושו הפרטי של אריק שרון. הממשלה הזאת הבטיחה המון הבטחות לציבור עם כינונה. אף אחת מהן לא קויימה עד היום. אז מדוע שדווקא ההחלטה, ששרים בעלי-רכוש יצטרכו לנתק את עצמם מניהול נכסיהם הקויים? דווקא בכך מוכיחה ממשלת הליכוד את עקביותה: אין לה כוונה לקיים אף אחת מהבטחותיה.
אדיעזר ברקאי, רמת-גן

אם מישהו גונב, שודד, אונס או מרמה, כולאים אותו בבית-הסוהר על שדרס את החוק. אין זה חל על שר-החקלאות אריק שרון ועל חוותו שבנגב. לגביו פשוט משרים את החוק.

יוסף שריק, תל-אביב

הצד השני של רודזיה

לאחר קריאת כתבתכם עלי ("שכיר-חרב ישראלי ברודזיה", העולם הזה 2155) הרשו לי להעיר כמה הערות. קודם כל: מעולם לא פוטרתי משרות מילואים בצה"ל. לפני נסיעתי האחרונה לחו"ל הייתי 30 יום במילואים, בקיבוץ מישגב-עם. גם כיום אני שייך למילואי חיל-התותחנים של צה"ל.

לביא

בקשר ל"לוחמי החרות" שהזכרתם בכתבתכם, האם מ"י שהו מכם יכול לבוא ולהסביר לי מדוע "לוחמי חרות" אלה, שאומ"נו במומביק וזאמ"י ביה בידי יועצים רוסים, רוצחים את אחיהם השחורים? בכל יום נרצחים עשרות רבות של שחורים בידי "לוחמי-חרות" אלה. זה לא רצח, זה טבח המוני. אני ראיתי כבר אחד שהושמד על-ידם וכל תושב ביו, כולל הנשים והילדים, נטבחו. אף גופה לא נשארה שלימה בכפר זה. האם ידוע לכם ש"לוחמי-חרות" אלה לוקחים עימם נערות בנות 12-15 לתוך הג'ונגל, שם הן נאנסות על-ידי קבוצות של "לוחמי חרות"? אם גורלן מאיר להן פנים הן נשלחות הביתה ואם לא — סופן על אחד העצים.

אני מקווה מאד שתתנו לקוראים לקרוא גם את צידו השני של המטבע.
עמום לביא, מאראנדאלס, רודזיה

מדוע הם ברחו?

מה רוצה כל הארץ מששת הנמלטים מבית-הכלא ברמלה? הם בסך הכל רצו לקבל אוטוגראפים מה"אחים".
פנשושה, קיבוץ נתיב ה"ה

המשך המסורת

נדהמתי לשמוע שבסוף חודש ינואר 1979 מתכונן משרד החינוך לערוך יום-עיון לכמאה איש, שיממשך לפחות יור מיים. במלון סאר ליד ים המלח. בזמן שכולם בוכים על חוסר תקציב, הוצאה שכוו בומן אינפלציה הוזרת היא, לדעתי, הונאה של משלם המיסים. במימ"ר של הקודם שלחו למשל, את מנהל מיש"ר דהחינוך עם ממשפתחו ל"לימודים" בי חו"ל. עם ההוצאות הכרוכות בכך, על חשבון משלם המיסים, ובסופו של עניין הוא בכלל לא נשאר במישר. זאת הונאה שהימשל הקודם עשה. אין כל הצדקה

9	8	7	6	5		4	3	2	1		
	14		13		12		11		10		
		19	18		17		16		15		
	23	22					21		20		
	27		26				25		24		
			30				29	28			
				32			31				
37		36		35				34	33		
		42		41		40	39		38		
			47		46	45		44	43		
				50			49		48		
					52		51				
60		59	58	57		56		55	54	53	
			64		63		62		61		
		69		68	67		66			65	
			73	72				71	70		
					75			74			
80		79		78					77	76	
		87	86		85		84	83		82	81
			91			90		89			88
		97		96		95		94	93		92
		103		102			101	100		99	98
					105						104

- מאיון:**
(1 עגור; 5 מוסד חינוכי בארץ; 11 סוללת-מגן; 13 מילת-זיור; 14 בתוכי, 15 תנועת מים בים; 1 יום טוב (ר"ת); 18 אפס כוחו; 20 מול; 21 תליון; 22 מונח בתורת החשמל; 24 מעונות השנה; 25 מומר; 26 רצריציגלים; 28 חומת-מגן; 30 בהמת-עבודה; 31 מישכן; 32 חפרו מן האדמה; 34 אינדיקציה; 35 ילבלב; 38...מלך הבשן; 39 שקט!; 41 בהשאלה: עלוב-נפש; 42 מחבט-טניס; 43 הווייה; 45 גשם קפוא; 47 גוף; 48 דיג-נהרות; 50 מכופף המולגות (ש"מ); 51 מושת על כל אורח; 52 תיססורת לצאן; 54 מטבע קטנה; 57 מחלקי הגוף; 61 כהן-צדק (ר"ת); 62 לעג עמוק; 64 במינים ההוא; 65 נהרה; 66 עכוז; 67 בט-ג'אווה; 69 חודש; 70 נגנרנה; 72 זכר בכקר; 74 צמד; 75 פנצ'ר; 77 גס; 78 ערוץ; 81 מעגל; 83 כן, באנגלית; 85 לא עבה; 86 מחול; אצילי; 88 מכינויי האלהות; 89 שר בממשלת ישראל (ש"מ); 91 ראש-אגף (ר"ת); 93 לשד העצמות; 95 מיכסה הפתח; 97 דא; 98 גדול בתורה; 100 מאותיות הא"ב העברי; 102 מתגורר;
- (103 מכשיר-עיוניים; 104 ממשל; 105 מבחילה.
מאונך:
(1 חווה חקלאית; 2 בלבד; 3 התגעגע; 4 רסיס-לילה; 6 מטבע יפאני; 7 פלי עץ וגנינה; 8 מספיק!; 9 בית התרנגור; 10 לוח; 12 מערה קטנה; 15 יחידה צבאית; 16 גם; 17 איכות; 19 ליסטים; 20 שם דורכים את הענבים; 21 תואר-אצולה אירופי; 23 תאריך בחודש שבט; 24 כן, בספרדית; 26 רהיט; 27 בת-קול; 29 אחי הבעל; 30 שביד; 33 בית; 34 נוח להיפגע; 36 חבילה; 37 שטעמו נעים; 40 ישיש; 41 מגופה; 44 כינוי; 46 נישא; 47 מגל בלי ראש; 49 מילת-שאלה לכמות; 50 ירק-גינה; 53 אשרה; 54 מוסד; 55 אילן; 56 מילת-ברירה; 58 נור; 59 קיבוץ בגליל העליון; 60 קור-בן; 62 צאצאה; 63 קליפת העינב; 66 מדודים; 68 ששיבש; 71 אופי; 73 פרחוני; 76 הגיח; 77 מן המזלות; 79 הגשם הראשון; 80 מחוספס; 82 קריאת-צער; 84 רז; 85 תבונה; 87 מילת-שלייה; 90 מן המזלות; 92 בן זוגו של ביגתן; 94 סיב דק; 96 אבי הצמח; 97 ניר; 99 מילת-חינה; 101 קרס; 102 מיכסה הבית; 104 כלי-קיבול.

נמר קטלני

משוללת הצדקה כלשהי. אפשר לחשוב שמחלקת הדרמה היא ברמה של לפחות „תיאטרון הכורסה“.. על המסקנות של עומר גם אני מוכן לחתום: מוצא אינו זכות תרבותית ושמוש אינו עומד בשורה אחת עם א.ב. יהושע, נסים אלוני ואחרים שמונה עומר. אבל מכאן ועד לקטילה מוחלטת ארוכה הדרך ובלתי מוסברת.

להגן על מילטון פרידמן („נמר של נייר“ ה-3 בינואר) זה לא כל-כך נעים, מפני שעומר טוען שהשקפת העולם הפרידמנית מקבילה לזו של הקייקלאסיקלאן, אבל כדאי לנסות.

ראשית, למרבה הצער, את תלאת הכלכלה הישראית אי אפשר לתלות בפרופסור משיקאגו. פרידמן שהוא כלכלן מהאסכולה המוניטארית רואה בכמות הכסף את המשנה העיקרית במישואה שתוצאתה אינן פלציה (או דיפלציה תלויה מה קורה לכמות הכסף). ליחס לו תוצאות נודניות כלכליות המבוססות על גרעון תקציבי של עשרה מיליארד ל"י לפחות ועל ספיגת כסף (לא צמוד) מהציבור נגד כסף (צמוד), זה כאילו הודבק השער האחורי של שבועון זה ל„המודע“. לולא קיבלה הממשלה כמה מרעיונותיו של פרידמן (מכירת חברות ממשלתיות, קיצוץ הסובסידיות) היינו במצב גרוע עוד יותר.

עומר מצטט את גלברית האומר שפרידמן „לא נתקבל ברצינות כשדובר בעניינים מעשיים... אפילו ב"תקופתו של אייזנהאואר נמנעו אלה שהופקדו על משי"מות ממשיות מלשאלו בעצתם“. העובדה שפוליטיקאים אינם מקבלים תמיד את העצות הנכונות היא מצערת, אבל במקרה זה גם אינה נכונה. פרידמן יעץ לניכסון וספק אם יש כלכלן שראה את התגשמות רעיונותיו בימי חייו כמו פרידמן: ניתוק הדולר מבסיס הזהב, נייד שרעי המטבע, המעבר מצבא המבוסס על גיוס חובה לצבא מתנדבים (בכך היה שותף לו, למרבה הפלא, רופ' גלברית) ובעיקר ההכרה בחשיבות שינויים בכמות הכסף בהתפתחות כלכליות. את פרס נובל לכלכלה לא קיבל פרידמן על מה שניסה לעשות, אלא על מיפעל חייו, כשם מתנגדיו (כגון הכלכלנים סמו"אלסון והלר) מודים בתרומתו הכבירה למחשבה הכלכלית.

נכון שנישעו של פרידמן צלילי זכתה בביקורת חריפה בארה"ב, אך האם אנו המיימנים יחסים הדוקים עם אותה מדינה זכאים לבקר אותו על כך? כהשקפה ריאקציונית מובנת מאלה מצייני עומר שפרידמן שולל חוקים סוציאליים כגון שכר מינימום וביטוח לגיל זיקנה. זה באמת נשמע כהוכחה ניצחת להשתייכותו החברתית של פרידמניאק (כלשונו של עומר) עד שמחזירים את הנושאים הנדונים למיסגרת וההקשר שלהם.

שכר מינימום, למשל. ג'והן קנדי, כאשר כיהן בסנט, תמך בהעלאת שכר המינימום. הוא הודה שביקש לעזור לתעשיות הטקסטיל של ניו-אינגלנד שסבלו מתחרות תעשיות הטקסטיל הדרומיות, המבוססות על כוח אדם זול יותר. מהן התוצאות האפשריות של העלאה כזו? התעשיות הדרומיות ייאלצו לפטר פועלים (אגב, בני המיעוט הכושי) המחיר הסופי לצרכן יעלה (מישהו צריך לשלם עבור עלות גבוהה יותר). השאלה היא מה טוב יותר לפועל: להיות מובטל במדינה נאורה ששכר המינימום שלה הוא 2.25 דולר לשעה או מועסק בשכר 1.75 דולר לשעה? ומה טוב יותר לציבור — לשלם מענקי אבטלה וגם מחירים גבוהים יותר עבור שחרות או לשכור משכר מינימום? ברור אם כן שהתומכים בהעלאת שכר המינימום אינם אלה הנמ"צאים בתחתית הסולם, אלא הפועלים המבוססים יותר שכל העלאה בשכר המינימום משמשת להם יצודק לדרוש העלאה מקבילה בשם עיקרון ההפרשיות ה"מקודש שם ופה כאחד.

אבל מדוע בכלל יש צורך בשכר מינימום? בזמני גיאות יש מחסור בכוח אדם ומחירו יטה לכפי מעלה ללא עזרת הפוליטיקאים. בזמני שפל גוברת האבטלה, פועלים בלתי מיומנים או נערים (אלה שהחוק נועד להגן עליהם) יועסקו רק כל עוד העסקתם תהיה כדאית למעביד, ואם זה במקרה מתחת לשכר ה"מינימום הם יעברו לחיות על חשבון הציבור, אולי לעולם ועד.

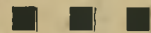
בעניין הביטוח הלאומי, כמו בעניין שכר מינימום אין פרידמן מתנגד למטרה, אלא לשיטה שבה רוצים להשיגה. אפילו נניח שזה עיסקו של המימשל לדאוג לכך שכל אזרח יהיה מבוסס (כי על האזרח המוטמם

מוגופול הוא לעיתים רע הכרחי, אך לא כאשר מדובר באמצעי התיקשורת. ככל שירבו הדעות כן ייטב, ויחליט הקורא מה שיחליט.

במדור המישנה „פולקלור“ קטל עורך המדור, „נמר של נייר“ את סיפרו של אמנון שמוש „מישל עזרא ספרא ובניו“. למילה פולקלור יש הקשר מייד למציאות הישראלית: פיברוק שמטרתו היחידה היא עשיית רווח. העובדות שלפניו הן שונות — שמוש (ש"ן קמוצה, ו"ו חלומה) חבר קיבוץ שעזב את חלב בגיל תשע, גדל בתל-אביב, למד בנימסיה הרצליה והיה ממייסדי קיבוץ מעייני-ברוך בתש"ח, חוזר אחרי ארבעים שנה למציאות הקשורה בילדותו כאמצעי לביטוי סיפורתי.

תהליך דומה עבר יצחק גורן-גורמזאנו שעזב את מצרים בגיל צעיר ופירסם עתה את „קץ אלכסנדרינו“. גם אילו היה סיפרו של שמוש מחוסר ערך, היה מקום לעמוד על תופעה סוציו-תרבותית זו: בני הארץ ה"חוזרים להוויית ילדותם כמקור לביטוי סיפורתי. מצי"אות זו ולא החוויה הישראלית שבה גדלו והתחנכו, היא השלטת בכתיבתם. אך האם באמת מחוסר הספר שלפניו ערך כלשהו?

שמוש מתאר בסיגנון ציורי, מלא צבע והומור את חלב (בשמה המיקראי — ארס צובא), יהודיה הממור לחים ונשותיהם השדכניות. כך לדוגמה הוא מתאר את מישל, אבי השושלת: „מי שרואה אותו מהלך לאיטו, כל הפנאי שבעולם לרשותו, לא היה מאמין שאיש זה חולש על חברת יבוא וייבוא ששניפים לה בחמישה מרכזים עולמיים ומחזורה נכתב בששה שבעה אפסים, בלי עין הרע. מהלך היה ברחובות ובשווקים, מניף מקל הליכה שלו בחן עם כל צעד, ושותה בצמא בחושי העירניים והדרכים תמיד את כל המראות והקולות והריחות, שעלו מן הכוכים ומן הדוכנים, מן האנשים ומן החמורים, ומן הכבשים המובלות לאי"ת לזים“.

מה שפוטר המבקר כ„פולקלור“ לאחרים הוא השק"פת חיים. אם לנו הזמן לא כסף, למישל הזמן הוא מנתת הבורא שניתנה לו ליהנות מפילאי הבריאה (ישתבח ש-מו! הוא קורא בסילסול למראה פרה נבונה בקיבוץ). אין הוא מדייר את עצמו מהנאות סגנות: רכישת ירוק ותבלינים תוך בחירה קפדנית ומיקור נובק ברבע מאג'די (מטבע סוי). מישל הוא טיפוס שוותיקי הארץ זוכרים שכמותו משוטטים באון ברחובות חיפה, צפת או טבריה. מי שמכיר את יהודי חלב יודע שתיאורו של שמוש הם אמיתיים והוא היטיב לשרטט את דמויותיהם. אבל לכך אין עומר מתייחס כלל.

ההומור של המחבר קיבל את הציון „מפוקפק“. ראשית יש לומר ששמוש לא כתב טרטי לגששים והשאלה אם הוא משעשע (אותה) או אינו משעשע (את עומר) איננה קנה-מידה לבחינת הספר. ההומור הוא פועל יוצא מתיאור המינהגים כמו למשל ב"חלב הנ"ל העוסק במינהגי החיתון של הקהילה: „חלבי המכבד את עצמו שיתחנן עם אשכנזיה — בר מיין (לא עלינו) אמת, עניין חלבים שבארץ ישראל (שקוראים לכל ארדישי ואישייה — אחינו האשכנזים) הוא פרשה בפני עצמה...“ והמסקנה: „בדרך-כלל מקומה של חלבית בעיניו של חלבי, ואין ספק שבכך אושרם גדול ועושרם גדל. מפני מה אושרם גדול? משום שאין מקום להפתעות. יודע אתה כל מה שקרה במישפחה או במישפחה במשך כמה דורות ואם מאמין בתן בתורשה, יהי ברי לך שחתול בשק לא קנית. ומפני מה עושרם גדל? שחלבי עשיר בדרך-כלל עשיר מאוד, ואפילו הוא פושט רגל היום, סופו לעמוד על רגליו...“ משעשע או לא, זוהי דרך התבטאות אופיינית להלך המחשבה של בני חלב, והתיאור הוא אמיתי וקריא.

על ה„עגנות“ של שמוש — מי מסופרי ישראל לא הושפע מעגנון? השאלה היא אם יש פה חיקוי או יציקת תוכן חדש לתוך מיבנים לשוניים שניכרות בהם השפעות אחד מגדולי המספרים בעברית. מעניין, אגב עד כמה יכולים מבקרים סיפורתיים להיות חלוקים בדעותיהם: יהודית אוריין (ידיעות אחרונות), 19 בינואר) כותבת: „מבחינת הלשון מגיע שמוש להישגים מעניינים מאוד, לשון מתוקנת, אידיומאטית... אינטג"רציה טובה של תוכן ולשון...“ ולעומת זאת עומר: „לשון עברית מיושנת, נטולת ייחוד כלשהו...“ לשמוש יש לדעתי נקודת זכות במחלוקת: השפה הערבית, סיגנון החיים המזרחי, ההווי הציורי, כל אלה מתקבל על הדעת שהשפיעו עליו יותר מעגנון. עומר טוען שהסיגנון, בלתי טיבעי למחברו — כלום באמת יכול סיגנונו של מישהו להיות טיבעי יותר למישהו אחר פרט למחברו?

את שאיפתו של שמוש שסיפרו יגיע אל הטלוויזיה (באמצעות מחלקת הדרמה) מנכה עומר „יומרת ו-

קצת אי אפשר לסמוך שידאג לעתידו ובסופו של דבר יפול למעמסה על החברה). מדוע צריכה הממשלה להיכנס לעיסקי ביטוח? מדוע לא תסתפק בכך שכל אזרח יבטח את עצמו באיוו חברת ביטוח שיחפוץ וימציא תעודה מתאימה על כך (כשם שחובה להמציא תעודה על ביטוח רכב)? אם הממשלה באמת סבורה שהיא מציעה למבוטחיה את העיסקה הטובה ביותר בכך שתמורת 12% או 18% (מס רגרסיבי!) היא תשלם להם קיצבת רבע לעת זיקנה ועוד כמה זוטות, מדוע לא להניח לאלהיו ושות' להתחרות בה? הסיבות לכך הן שתיים, ולשתיהן אין שייכות לעניין — אחת, מה יעשה עם כל המנגנון המסועף העסוק בגביית המס? (למרבה האירוניה היחידים בארה"ב הפטורים מחובות הביטוח הלאומי הם עובדי הממשלה הפדראלית. להם יש תוכנית ביטוח משלהם, טובה יותר. הם לא פראיירים). הסיבה השנייה היא שציבור ליברלי בדרך-כלל מבחינה פוליטית, והרגיש לפגיעה בזכויותיו, ממש מתחנן שהממשלה תגביר את מעורבותה בעניינים כל-כליים, דבר שכל מימשל עושה ברצון, אי אפשר לעמוד בפני הפיתוי להגדיל את חמנגנון והעוצמה.

אם למישהו נדמה שהפילוסופיה הפרידמנית היא לטובת העשירים דווקא, גם זו טעות. פרידמן מצביע על העובדה שהעניינים משלמים לביטוח הלאומי במשך תקופה ארוכה יותר (הם נכנסים למעגל העבודה מוקדם יותר ואינם יכולים להרשות לעצמם פנסייה מוקדמת), הם מסבסדים את לימודיהם של המבוססים יותר ב"אוניברסיטאות, הואיל וחלקם בקרב הלומדים באוני-ברסיטאות הממומנות על-ידי המדינה קטן מחלקם באוכלוסייה.

הטענה שאילו היו שרי האוצר הראשונים של מדינת ישראל נשמעים לעצותיו של פרידמן היינו חיים עד היום במעברות היא דימייונית. ראשית פרידמן בהחלט מכיר בעובדה שיש תפקידים שרק הכלל יכול לבצע. שנית, איננו במעברות לא משום גאונוותם של שרי-האוצר שלנו, אלא עקב זום הירקרים שהגיע אלינו ואשר לפי חישוב של דולר לגולגולת (שנעשה על ידי שורת המתנדבים דאז) היה צריך להספיק, כדי לשכן את כולנו בדירות לוקסוס עם ארבעה כיווני אויר. למרבה הצער זה לא קרה, אך לא כאן המקום לעסוק בכך.

יתכן שקוראים רבים עדיין סבורים שהוא סתם ריאקציונר, אך אם הצגת העובדות הביאה כמה מהם למחשבה שנייה בנושא, גם זו לטובה.

כל האמור לעיל אין משמעותו שכל הנאמר ב"„נמר של נייר“ מעורר מחלוקת. על הביקורת על ספריה (!) של תמר אבידראטינגר אפשר לחתום בשתי ידיים. אגב, לפי איזה קריטריונים זכה „קשה להיות אשת חברה“ בפירוטמת חינוס בטלוויזיה הבלתי מיס-ריתת (מבסרת) „כמעט חצות“? כבר גמרו לפרסם את כל הסופרים שזכאים לשם תואר זה?

ולבסוף, „נמר של נייר“ הוא ללא ספק מדור רענן וקריא ביחס לעמיתיו בעיתונות, שכמה מהם העלו עובש במשך השנים, ודווקא משום כך חובה על עורכו לקטול במשנה זהירות.

שיגעון חכים, תל-אביב

וידויי שני שנוביניסט גברי

מאת **אורי אבנרי**

מוקד של אישיון בעולם. ושהוא חמור יותר מכל האחרים. שאי-הישיון בין לבן ושחור, בין סיאודל וצמית, בין בעלי-בית ופרולטר, הוא כאין וכאפס לעומת אי-הישיון הקיים בכל בית ברחבי כדור-הארץ, אי-הישיון בין גבר ואשה.

כבר נאמר כי "האשה היא הכישי של הי עולם". אנחנו היינו יכולים להגיד: "האשה היא היהודי של העולם". (ערבי כבוד לערך פסוק זה ולאמר: "האשה היא הפלסטני של העולם").

אלופת פיקוד הצפון

איני אידיאליסט נאיבי (אני משתדל להיות אידיאליסט ליסט מפוכח), ואיני מאמין כי ניתן לחסל את כל אי-הישיון בעולם. בוודאי לא בדורותינו.

יש אי-הישיון שהוא פרי הטבע האכזרי. אדם נולד והוא בעל מנת-מישכל גבוהה, וחברו נולד כשהוא בעל מנת-מישכל נמוכה. נגזר עליהם מראש לחיות חיים שונים מאלו. אדם אחד נולד יפה, והשני מכוער. למראה החיצוני יש השפעה כבירה על חייו של אדם. (מחקר שנעשה לא מכבר הראה כי בכל מצב — החל בבית הספר וכלה בבית-המישפט — יש לאדם יפיתואר סיכוי טוב יותר לצאת נשכר מאשר לחברו. שהטבע שלל ממנו יתרון זה. בתרבותנו, ההפליה לרעת האשה המכוערת אכזרית עוד הרבה יותר).

אולם איש מאיתנו לא יסכים לכך שאדם חכם וזכאי לטיפול רפואי טוב יותר מאשר אדם טיפש, או שאדם

את מקביעיתיו החשובות של ז'אן-פול סארטר אומרת שכל בני-האדם הם גזענים. ההבדל האמיתי אינו בין גזענים לבין מי שאינם גזענים, אלא בין גזעני עם המודים בכך, והלוחמים בליבם בגטייה זו, לבין אלו תם הממשיכים לנהוג כגזענים.

נדמה לי שאותו כלל חל גם על מה שמוגדר בימינו כ"שוביניסטים גבריים".

כל גבר הוא שוביניסט גברי, הדבר טבוע ברמנו, או לפחות בחינוכנו, משחר ילדותנו. ההבדל הוא בין גברים המודעים לכך, והמנסים במי-טב כוחם להתגבר על גטייה זו, לבין גברים הממשיכים להתנהג כלפי המין הנשי כחזירים.

אני נתון בתהליך מתמיד של "התמדעות" לגטייה זו, הקיימת בלבי. אני מנסה ללחום במגמה השוביניסטית שלי, על-ידי הבנת שורשיה, סימניה ותוצאותיה.

אני מקווה שאני מצליח בכך — ברוב הי מקרים.

באוניה שוקעת

דלתי במישפחה שבה המעמד העליון של הגבר היה מובן עד כדי כך, שלא היה כלל נושא למחשבה או לוויכוח.

היה ברור כי האב הוא המפרנס והמחליט בכל העניינים החשובים. תפקיד האב היה להגן על האשה והילדים, ואילו תפקיד האם היה לדאוג לבית נקי ומסודר, ולחונך ארבעת הילדים.

לאחר מכן, בתנועת-הנוער ובמחתרת, הושם הדגש על "גבריות". להיות "גברי", פירושו היה להיות אמיץ, חזק, לוחם, מקריב.

הצד השני של האידיאל הגברי נקרא "אבירות". ינקתי את מושגי האבירות מן הספרים והשירים שספגתי מאז למדתי לקרוא, ועוד לפני כן. גבר יגן על האשה, בכל מחיר, תמיד, כאשר האוניה טובעת. הגבר מוריד את סירת-ההצלה הנושאת את הנשים והילדים, והוא עצמו נשאר על הסיפון השוקע, מבלי להגיד עפעף, כשפניו קפואות ואמיצות. אם איתרע מזלו והוא רבי-החובל של האוניה, הוא גם מצדיע לדגל עד שהמים מכסים את ראשו. מובן מאליו שלעולם-לעולם לא ירים יד על אשה. כל ההשפעות התרבותיות, שעיצבו את תודעתי, יצרו תמונת עולם של גברים. הגברים הם היוצרים. האם לא היו כל הציירים הגדולים וכל המלחינים הגדולים גברים? האם יש בטהובן-אשה, מיכאל-אנג'לו-אשה? בוודאי שלא. אין, ואינה יכולה להיות, כך הוכח לי על-ידי ספרים רבים, כמו סיפורו של אוטו ויינינגר מין ואופי, הגאון הצעיר שהתאבד ביוונה, הראה כי כל דבר נשי הוא נחות, וכל דבר גברי הוא עליון.

מדוע זה כך? גם זה היה ברור. יש הכרדים ביוזוגיים בין גבר לאשה. ההבדל הקטן אינו קטן. הטבע עוצר את התפתחות האשה בניגוד מסויים, מוקדם למדי, כדי לרכז את כוחותיה וזרתקים לתפקיד האמיתי שלה: לזרית הילדים. ואילו הגבר ממשך להתפתח, להיות לבטהובן ולמויכאל-אנג'לו. זה סביר, לא כך?

בסך הכל היתה זאת תמונה נוחה מאד — לגבר, במילא לא היה צורך להרהר על כך. מי יהרהר על דבר שהוא מובן מאליו?

הכושי של העולם

איני יודע מתי התערערה אצלי תמונה זו. זה לא היה באיזשהו רגע דרמטי, כאשר נפקחו עיני לרווחה. לא התפכחתי בנילילה משכרונני הגברי, שאול השוברי-ניסטי לא הפך פאול משהוחר בעזרת ברוך מן השמיים. התהליך הוא אוטומטי, הדרגתי, ונמשך במשך מרבית ימי חיי. הוא רחוק עדיין מסיומו.

תחילה היה ברור לי שעלי להיאבק על זכותם של היהודים לחיות ככל האדם, בחרות ובביטחון. לכן הצ

האדם הקדמון: הגבר לצייד, האשה למערה?

יפה זכאי לצייונים גבוהים יותר באוניברסיטה מאשר אדם מכוער, על אותם ההישגים. אומנם, בפועל מקבל אדם עשיר (אדם אינטליגנטי שהתעשר, או אדם טיפש שנולד להורים עשירים) טיפול רפואי הרבה יותר טוב מחברו ביש-המזל, ואולי יש לו תוחלת-חיים ארוכה יותר. אך נדמה לי שאיש מאיתנו אינו משלים עקרונות עם מצב כזה, והכל מודים שזהו אי-צדק משוע, שיש לחסלו עם שיכלול שרותי-הבריאות הציבוריים.

גם בין הגבר והאשה קיים אי-הישיון מלידה. בדרך-כלל, בממוצע, הגבר חזק יותר מהבחנה הגופנית מאשר האשה. זהו כנראה, הבדל הטבעי במהותו של מין אנושי, והוא קיים גם אצל סוגים רבים אחרים של בעלי-חיים — אם כי בהחלט לא בכלם. האריה חזק מן הרביאה, ובן-דודנו הבאבון חזק מן הבאבונת. אך העכבישה המפורסמת, האוכלת את בן-זוגה לקראת סוף המישי, גל בוודאי מוכיחה שיש בטבע גם מצבים אחרים.

נדמה כי אי-הישיון זה בכוח הגופני הוא הבסיס לקיומה האשה בכך עיוני ההתפתחות האנושית.

לנו, בני המאה ה-20, קשה להבין כי הכוח הגופני הפשוט והגס מילא תפקיד מכריע בחיי אדם, מזה מיליארט שנים, וגם באלפי שנות קיומה של התרבות האנושית.

טרפתי לאצ"ל בגיל 14, כדבר מובן מאליו. היהודים היו מדוכאים. שערי ההצלה היו חסומים לפנייהם. היינו צריכים לפתוח אותם בכוח. לעזאזל, גם לנו הגיעה מדינה. אחרי-כך — או ברוזמנית — התחלתי לשנוא את הדדי כוי בכלל, לחוש בצורך מוסרי לעזור למדוכאים כולם. מה שמגיע ליהודים מגיע גם לכושים, לסינים, לאינדיאנים, גם, להודים. צריך להיות שיוויון תחת השמש. כל אדם זכאי לחרות לאומית, יהיה מוצאו וצבע-עורו כאשר יהיה. ואם זכאי אדם לשיוויון לאומי, מובן מאליו שהוא זכאי גם לשיוויון חברתי. לא יתכן כי בעולמנו תקופח זכותו של אדם רק משום שנולד במעמד פלוני, ולא במעמד אלמוני. השיוויון לפני החוק אינו שווה הרבה, אם אין הוא נושא בחובו גם את זכותו של אדם להתייחס ככל יכולתו, ללמוד, ליהנות מפילאי הרפואה, ליש מור על רמת-מחיהה הוגנת, להתגונן בבית-המישפט. מכל הבחינות האלה, ורבות אחרות, בני-אדם צריכים להיות שווים.

האם זה מוציאניום? הומאניזם? ליברי ליום? האיזם לא עניין אותי מעולם. מעניין המאבק להשגת היעדים האלה, הנראים לי כי מושכלים-ראשונים של הצדק האנושי.

רק מאוחר יותר חררה לתודעתי העובדה, כי יש עוד

עד למהפכה הטכנולוגית של המאה שלנו, עדיין היה צורך בכוח גופני, כדי לבצע את מרבית הפעולות היומיומיות.

האדם הקדמון, שחי מן הצייד, היה זקוק לכוח. הגבירים יצאו למסעות צייד ממושכים ומסוכנים, הנשים נותרו במערה ודאגו לילדים. הגברים הגנו על השבט מפני שכנים רצחניים. הכוח הפיסי של אישה מערער קבע את מעמדו החברתי. קאריקטורות בלאספור מתארות אותו כשהוא חובט באלה בראשה של האשה, בתהליך החיזור. הדפוסים שנוצרו אז (או שעברו אלינו מצורות ביו-לוגיות קודמות, בסרם היות האדם, במובן המקובל כיום) קיימים, למעשה, עד ימינו. קשה להוכיח את עליונותו של הגבר בשטח כלשהו, וכל הוכחה כזאת ניתנת לסתימה על ידי טענות נגדיות. (אין בטהובן-ראשה? וכי מתי ניתן לאשה מיום לידתה התמריץ להיות בטהובן? האם לא ניתנו לאשה בכל התקופות ובכל התרבויות תמריץ ציט הפוכים?) אך בשטח האחד הזה, של הכוח הגופני הגס, ניתן להוכיח את עליונות הגבר.

בימינו כאשר השיבותו של הכוח הגופני הולכת ונעלמת, כאשר רובוטים ומכונות עושים את כל מלאכתנו, איזה בסיס נותר לעדינות הגבר?

אשה יכולה ללחוץ על הכפתור האדום, ולשגר את הטילים שיהרגו מאה מיליון בני-אדם תוך כמה דקות. בדיוק כמו גבר. מלבד כמה דיעות קדומות, אין שום סיבה לכך שמפקד חיל-המודיעין, וגם אלוף פיקוד-הצפון, לא יהיו מפקדת ואלופה. הוא הדין לגבי מנהלת תחנת הכוח הגרעינית. ראש ענף הפלחה בקיבוץ, מנצחת התימורת הפילהרמונית ושרה-מישפטס.

האונס המצחיק

כוח הגיפני יש חשיבות מכרעת בפעולה אנושית אחת, המטילה את צילה על היחסים בין גבר ואשה מאז היות האדם הראשון ועד ימינו: האונס.
נרמה די שאין נושא שני, אשר לגביו פעורה תהום בה עמוקה בין מושגי שני המינים, כמו לגבי נושא זה.

אני יודע זאת מנסיוני האישי. לגבי שום נושא אחר לא היה תהליך-הלימוד שלי כה קשה. וכאשר למדתי — השפיע הדבר על כל התייחסותי לסוגיית שיוויון-האשה. כמו כל ילד, שמעתי בילדותי ובנעוריי הלצות איך ספור על נושא זה. האונס היה תמיד נושא היתולי ופיי קאנטי. משעשע ומגרה. כל גבר שיש לו זיכרון, ושהוא ישר כלפי עצמו, יזכור כי בנעוריו חלם חלומות-בהקיץ, לרוב תוך ביצוע מעשה-אונס, שבהם אנס נערות כבולות. זוהי תופעה טיבעית לגמרי, בתקופה שבה שואף הנער המתבגר למישגל, אך חושש חששות כמוסים מפני המגע המיטורי עם נערה, העלולה לבזו לו וללול בו.

משחו מן החזיונות האלה נשאר כמזם בליבו של כל גבר, "נורמלי". סופורים על מעשי-אונס מגרים אותו, וגם משעשעים אותו. הוא נדהם להיווכח, בשיחות עם נשים, כי הן מתייחסות לאונס כאף פשע נתעב ואכזרי, כימעט כמו רצח.

אחרי ככלות הכל, מה ההבדל הנורא בין מעשה הנער שה בכפייה, ובין אותו מעשה עצמו הנעשה, יום לפני או אחרי כן, מתוך רצון?

תמתי זמן רב על ההבדל העצום בין גישת הגבר ובין גישת האשה לאונס, עד ששאלה אותי אשתי, בלהט הוויכוח: "מה היית אתה מרגיש אילו תפסו אותך ארי בעה גברים ואנסו אותך?" אני מודה כי שאלה זו שינתה (ואכן, הפעם בן-רגע) את יחסי לנושא זה.

יחסי-אין: „אובייקט מיני“, שותפה, או ייבת?

כבוד המישפחה, אחרי שהרתה — כתוצאה ממעשה-אונס שבוצע עידידי גבר אחר.

ריבון גופני

כתה שר האשה לשים קץ להריון בלתי-רצוי מעורר ויכוח רב יותר אף מזכותה שלא להיאנס, והוא רחוק מהכרעה.

גם יפוח זה נוגע לשורשי ההווייה הנשית. בעיני שוגלי ההפלות, האשה היא בית-חרושת לילדים. תפקידה החברתי העיקרי הוא ללדת ילדים, והיא משועבדת לתפקיד זה, בלא כל בחירה מצידה. האשה היא בהמת-עבודה רי בהמת-לידה. האסכולה הנגדית טוענת כי האשה היא אדם ריבוני, ושהיא ריבון מוחלט על גופה.

המאבק על כך הוא מעשי, והוא נוגע לחוק. בכנסת השביעית הגשתי הצעת-חוק להתרת ההפלות. הראשונה בכנסת. ההצעה נפלה על חרודו של קול, באשמתן של נשים — גולדה מאיר שהתנגדה לה, וכמה חברות-הכנסת שברחו מן ההצבעה או נמנעו ממנה. אני מקווה שמצפונן רודף אותן עד היום.

אולם מפלה זו סללה את הדרך לפני הרעיון, ובכנסת השמינית אכן נתקבל חוק המתיר הפלות. הוא רחוק מלהיות מושלם, אך הוא היתה צעד גדול קדימה.

עתה מתגלגלת ההצעה הקואליציונית לביטול עיקרו של אותו תיקון. אם התקבלה ההצעה סופית — ולמרבחה הזוועה, נראה כאילו זה קרוב לכפוח — הרי תהיה מדינת-ישראל המדינה היחידה בעולם הצועדת לאחור בשטח זה.

הבושה תהיה בושת כלוני. אלה הם רק נושאים בולטים מאד. שיוויון האשה בעבודה, זכותה לקידום עד לפיסגת הצמרת בלי קשר למינה, חסובים לא פחות. (ראיתי פעם כרוזה אמריקנית נהדרת, שבה הופיעה גולדה מאיר בתצלום מעורר-כבוד, ומתחתיה הכותרת: „כן, אבל האם היא יודעת לכתוב במכונה?“).

האמת היא שאין בכלל גבול לבעיות, הרי קשורות בעיקרון שיוויון-האשה.

מכיוון שאי-שיוויון האשה משתרע על כל שיטח-ההיים, המצבים והנוהגים בחברה האנושית, גם המאבק לשיוויון המינים משתרע על כולם — החל באקט המיני וכלה בהדחת כלים, החל במיספר שעות-העבודה (ובכללן שעות העבודה בבית, אחרי גמר „העבודה“) וכלה בשפה

אני סבור כיום כי היחס לאונס הוא אכזרי הכולן לכל יחסה של החברה לאשה.

היחס הסלחני, המבודח, של רבים מן השוטרים והי פופטים למעשה כזה מגלה את תמוהות השוביניזם הגבר רי הקיים עדיין אצלנו. שלא לדבר כלל על המסורת עתיקת-היומין בשכבות מסוימות של האוכלוסייה, המת ייחסת אל מעשה-האונס כאל מעשה-קונדס גברי, ואף כהוכחה לגבריותו של הגבר.

רודף אותי סיפור שקראתיו לפני כמה ימים. גבר ישראלי (לא יהודי) רצה את אחותו, למען

מעשה-אונס: הלצה? שעשוע? הוכחה לגבריות?

הסכונית וחזקה

רבים מאוהבים בסובארו. הם מאוהבים בה כי זו המכונית היחידה המצטיינת בטכנולוגית רכב עליונה ובהוצאות אחזקה נמוכות מאד. יש רבים שעברו ממכוניות בעלות נפח מנוע של 1000 או 1200 סמ"ק, לסובארו בנפח מנוע של 1600 סמ"ק והם... חוסכים! הם חוסכים מאות לירות בכל חודש הודות לצריכת הדלק החסכונית בכל דגמי סובארו.

אמינותה של סובארו, יציבותה וחוזקה הם שם-דבר בעולם המכוניות. לכן רבים הם אלה הבוחרים בסובארו. סובארו - המכונית המבוקשת בארה"ב, ישראל ויפן עד כי הייצור אינו מדביק את הביקוש. סע בהנאה וחסוך. סע סובארו.

SUBARU

דגמים רבים לבחירתך - סטיישן • 4WD • טנדר ספורט הארד-טופ • משפחתית - 2 או 4 דלתות סובארו 600 - 4 דלתות, מסחרית, טנדר וסטיישן 4-5 הילוכים ואוטומטית • 600, 1400 ו-1600 סמ"ק

סע בהנאה וחסוך. סע סובארו.

ת"א, רח' יצחק שדה 28, טל. 38980

יפנאוטו בע"מ

פרטים מלאים ותצוגה אצל כל סוכני סובארו ובנציגות הבלעדיות לישראל

הנח"ל המוצנח של מפלגת העבודה

הגורו החדש

האחרונה בעולם בכלל, ובארצות-הברית בפרט, הכוחות הלוחמים של אש"ף לא נפגעו כימעט בכלל. לעומת זאת סבלה האוכלוסייה האזרחית יסורי-תוסת. היתה זאת מילחמה מדוככת. שהכתימה לדא תקנה, את שמו של הגנרל שהיה אחראי לכך.

גור עצמו הרגיש בכך היטב, ועל כן ראה את עצמו חייב להצדיק את מעשיו. ערב יוסי-העצמאות האחרון העניק ראיון לעל המישמר, ובו הסביר את שיטתו (וידויו של מוטה גור, העולם הזה 2125).

כדאי להביא רק כמה פסוקים מראיון זה, כדי לעמוד על עולמו הרוחני והמוסרי של האיש המכריז על עצמו כעל יורשיהעציר של תנועת העבודה הישראלית, הורש של א"י גורדון ו" ברך בצנזסון, ראשיהממשלה הבא של ישראל.

על השאלה, אם כל אוכלוסיית דרום-לבנון היתה צריכה להיענש: "כמו כלום! אפילו לרגע אחד. לא היה לי ספק בכך."

לשאלה, אם לא נתן צה"ל הוראה להבחין בין האזרח לוסיה ובין אנשים שבהם רצה לפגוע (הפידאיון הפלסטיניני): "איני משקר לעצמי... כאשר אני נותן פקודה לצה"ל להיכנס לאזור מאוכלס, ואני מאשר דוקטרינת אש, אני יודע מה שאני עושה... כשאמרת (לאלוף פיקוד הצפון) תכניס (לכפר מטוויס שנהרס) טנקים מה שיותר מהר, ותפגע בהם מרחוק, לפני שהחברה מגיעים לקרב פנים-אל-פנים, לא ידעתי מה שאני עושה?"

בתארו את הנהגתו לפני כן: "אחרי הטבח ליד אביבים, הפצצתי והפגתי ארבעה כפרים ללא שום אישור!" וכאשר תמה המראיין: "ללא אבחנה?" השיב גור נחרצות: "איזו אבחנה?"

כאשר נשאל על הודעות דובר צה"ל, שטען במיקרים כאלה תמיד כי צה"ל "השיב אש למקורותיה" ופגע ב"מטרות מחבלים", התלוצץ הרמטכ"ל, נג, באמת! להצדקת שיטתו זו: "30 שנה, ממילחמתה-השנייה ועד היום, אנחנו נלחמים נגד אוכלוסייה שחייבת בכפרים, גרה בערים... מה עשינו כל השנים? מה עשינו לאורך התעלה? מיליון וחצי פלסטינים עשינו!"

וכסיכום הפילוסופיה הזאת: "כאשר אומרים לבני אדם... צא למלחמה והרוג את האויב! — אז כל השאר מותר... שלל וביזה — הם חלק מניסיון-המלחמה, לצערי. הכר מותר, צריכים להרוג את האוכלוסייה האזרחית ולהשמיד את בתיה. שני וביזה הן תופעות טיבעיות."

כך, בכמה מישפטים, ביטל מוטה גור את עבודתם של טובי הוגי-הידעות והמצביאים, העמלים מזה 400 שנים לגבש מוסר צבאי אשר יצמצם את זוועות המלחמה, יבחין בין מותר ואסור ויציל חיי-אדם.

המעשים היו רעים מאד, דבריההצדקה גרוועים מהם. כל חושפים תכונה שהפסידו לזגים קוראים לה MORAL INSANITY, מעין טירוף מוסרי.

אדם שזוהו עולמו הרוחני — מה יכולות להיות דיעור תיו על ערכים כמו צדק סוציאלי, מוסר חברתי, שיוך יון לאשה, לבני עדות מקופחות, למיעוטים לאומיים? קשה לדעת, אפשר רק לדעת דבר אחד: מוטה גור התבלט מאז המהפך בנין קיצוני.

ערב ביקורו של אנוור אל-סאדאת הוליה, כי לא תפס את מהות המפנה הגדול הממשמש ובא. כפי שתפס אותו חייל אחר, עזר וייצמן, ואף מנחם בגין, הוא טען שוהי תחבולה של אל-סאדאת להכנת מילחמה, והעולם כולו ראה והקשיב כיצד לועג לו נשיא מצריים, בדקות הראשונות שלו על אדמת ישראל.

מאז מטיף גור למען ההתנחלות בשטחים הכבושים, מחזק את ידי המתנחלים העומדים כמחסום בדרך אל השלום, מותח ביקורת על הוותנות המופלגת של בנין, אולי יותר מכל אדם אחר, הוא מפמל את המגמה המופשטת והמוסכנת של מופלגת העבודה, "לאנוף את בנין מימין" — להיות יותר קיצוניות מאשר אנשי ארץ-ישראל השלמה, יותר נחלנית מאשר גושי-אמנים, יותר נוקשה מאשר תנועת-החרות.

מה קירה למפלגת-העבודה, אם זהו כוכבה החדש? אם תהיה אי-פעם הברירה בין מועמד "מני" כמו עזר וייצמן ובין מועמד "שמאל", כמו מוטה גור, חוששני שגם סוציאליסטים מושבעים יעדיפו את האיש מחרות, וזוהי מחשבה עניינה מאד.

ניתן היה לקוות, כי התבוסה המוחצת של ה-17 במאי 1977 תעורר במפלגת-העבודה השבוני-נפש, תצמיח כוחות חדשים מלמטה, תביא לתהליך של התנערות והתחדשות. והנה, 20 חודשים לאחר מכן, אין זכר לכך אדה, שום כוחות חדשים אינם צומחים. שום דבר אינו צומח מלמטה, תחת זאת כאים הי צנחנים מהמעקה.

על מועמדותו של מוטה גור ניתן לאמר רק דבר אחד: מיפלגה שיש לה מועמד כזה לראשות המילחמה, אינה זקוקה ליריבים.

היה כאן, לא נגרף אל תוך מערבולת המחדלים, שבה טבעו דוד ורבים אחרים. רבין לא נגרף, והפך ראשי הממשלה. גור לא נגרף, והפך רמטכ"ל. על תקופת-כהונתו של מוטה גור כרמטכ"ל, למחרת מילחמת יום-הכיפורים, יכולות להיות דיעות שונות. רק דבר אחד בטוח. כמות מה של א עשה.

אחרי אותה רעידת-אדמה, זעק צה"ל למהפך גדול, לשינוי מוחלט של הרוח, למהפכה בבניין-הכוחות ובתורת הלחימה. היתה זאת תקופה של תסיסה מחשבתית, של נכונות לתמורה. ישראל טל, אריק שרון ואחרים הציעו שינויים גדולים ודוקטרינות חדשות. הכל ציפו לדמות

גורו לכם!

החדשה, החדשנית, שתיקח את העניינים לידיה ותעצב צה"ל חדש. במקומה בא מוטה גור. הישגו הגדול היה ששם קץ לחיכוחים, שחיסל את מילחמת-הגנרלים, שקבר את כל ההצעות המהפכניות. מוטה גור הוא אדם המרוצה מאד מעצמו. יש לו הכישרון להנחיל תכונה זו גם למיסגרת שהוא פועל בה. אלוורה של שביעות-ריצון עצמית ירדה על צה"ל.

מי שרואה בכך זכות, חייב לזקוף זכות זו אל חשבונו של הרמטכ"ל גור.

אך פעולתו העיקרית של גור כרמטכ"ל היתה, כמובן, מיבצע-הליטאני במאסר 1978. היתה זאת המילחמה היחידה שבה פיקד גור על צה"ל. וכמו כל מילחמה משקפת גם זו את דמותו ואופיו של האיש שתכננה.

מה אפשר לאמר על מיבצע-הליטאני, מילחמת צה"ל באוכלוסייה בדרום-לבנון ובכוחות הבלתי-סדירים של אש"ף?

היא היתה המילחמה האכזרית ביותר שי ניחל צה"ל, מאז מילחמת-העצמאות.

מילחמת צה"ל היתה אף היא קשה ואכזרית. אך היתה זאת מילחמה לחיים-ולמוות, בין כוחות שהיו כולם בלתי-סדירים, בראשית הקרבות, מעשיהונועה שאירעו בה בשבועות הראשונים שברו את כל הסייגים.

אך מיבצע-הליטאני בוצע על-ידי צבא מיקצועי, משוכלל וחמוש מאין כמוהו. הוא תוכנן בקור-רוח, בחדרים ממוגני-אוויר, כל ההחלטות נתקבלו במחשבה תחילה.

על פי החלטתו של הרמטכ"ל מוטה גור, הפעיל צה"ל את מלוא עוצמת-האש הנווראה שלו נגד האוכלוסייה האזרחית בכפרים.

כל הסייגים של מוסר-המילחמה הקרבו על מיובח היעילות הצבאית. תמונות הרס, שפורסמו בהרחבה, תרמו לשינוי הריהאסון ביום לישראל, שחל בשנה

5 פי אגרת הנוצרים, שלושה מלכים מן המזרח ראו כוכב בשמיים והלכו אחריו. עד שהובילם לבית לחם. שם באבוס, היה מונח הרך הילוד, המשיח בן-דוד. "שלושת חכמי המזרח", כפי שהם נקראים בשפות רבות, היו הראשונים שגדו ליסוע מנצרת.

עתה באו שלושה חכמים חדשים, שהלכו אחרי כוכבם, וגילו את מיפלגת העבודה.

לא רך-ילוד, אלא זקנה ברה. הא באבוס שברפת, איא במישרדי-פאר, לא משיח, אלא...

מי הם שלושת המופלאים האלה?

לא מנהיגי-עובדים חדש, שצמח מן השורות והמוכן לשלהב המונים. לא נציג כריזמטי של שכבות-המצוקה, המתדפקות על דלתות המימסד. אף לא כוכב חדש מקרב האינטליגנציה הצעירה, מדען מצטיין, פרופסור מבריק. אלא בנקאי בינלאומי, דיפלומט-מיליונר ו" גנרל.

יעקוב לווינסון הוא גאון בנקאי, היודע לגלגל מיליאר-דיים סביב העולם, ושונה אימפריה סינגטית. כל הכבוד. חיים הרצוג הוא דיפלומט-בדימוס, מישפטן-מיליונר, נציג האינטרסים של מולטי-מיליונרים, איש "החברה הגבוהה" מבטן ומלידה.

מרדכי גור הוא גנרל.

אני מדגיש: "גנרל", ולא רק "אלוף". כשאתה אומר "אלוף", אתה רואה לפניך תופעה ישראלית מובהקת. לנגד עיניך עולות דמויות כמו יצחק שדה וייגאל דיין, חיים לסקוב ויצחק רבין — אנשים שעם כל הטוב וכל היע שבהם, אינם דומים לטיפוס הבינלאומי של "גנרל".

אילו "גנרל" הוא תופעה עולמית, טיפוס בעל קווי-אופי מסוימים ואחידים — ולא חשוב עם גדל בווסט-פוינט או במוסקבה, בסייגון או בסנטאגו. כזה הוא מוטה גור, מנהיגם החדש של פועלי ארץ-ישראל.

7 א היה צורך להתעכב דווקא על השלישי שבחבורה זו, אלמלא קם מוטה גור עצמו והכריז, באומץ-לב הראוי לציין, שהוא מתכוון להיות ראש-הממשלה. הוא גם הוסיף שהוא מגיש, בדרך-כלל, את מאווי. ולראייה: כאשר התגייס, כטוראי, כבר ידע שהוא יהיה רמטכ"ל. אם כן, אין זה אי-יחס-סרק.

אם תחזור מיפלגת-העבודה לאיתנה, ואם ימאס העם בליכוד, מי יודע — אולי באחד הימים נמצא את הגנרל גור בראש ממשלתנו.

אדם המתייבב כך לפני הציבור, מן הראוי שהציבור יתעניין בו.

מיהו המועמד החדש הזה לראשות-הממשלה? על סמך מה הוא טוען לכתר זה? אילו תכונות גילה עד כה בדרך-חיו?

7 תודעת הציבור הרחב חדר מוטה גור במילחמת ששת-הימים, כאשר עמד בראש הצנחנים שפרצו את קווי הצבא הירדני מול הריהצופים.

זה היה קרב מסואר, נכתבו עליו שירים, שירים יפים ומלהיבים, שאלים נופלים מאותם שנתכרע על הסתערות החטיבה-הקלה במילחמת-קרים במאה שעברה. וכמו אותה הסתערות מטופשת, היתה גם פריצת הצנחנים בירושלים פעולה מיותרת ועקובה-דמם.

"זה נהדר, אך אין זאת מילחמה! קרא גנרל צרפתי, שחזה באותה התקפת-הפרשים המטורפת של החטיבה הקנה ("אל להם לשאול למה ומדוע, עייהם אך לעשות ולמות...")

בשעה שהצנחנים שפכו את דמם בתוך התפירות של הצבא הירדני, שהיילו התגוננו בחרוף-נפש, כבר ביצע צה"ל את האיגוף המשריין הגדול, שחרץ את גורל ירושלים הערבית.

אך מכיוון שאינו יודע עד כמה אחראי גור אישית לתכנונה של פעולה זו, ובאיזו מידה היה שותף להחלטה עליה, אני מוכן להניח לו ליהנות מן הספק.

אסתפק בקביעה, כי בשעה שאלופים אחרים עסקו במילחמה אמותית, למי הכללים של מחר צית המאה ה-21, פיקד אז מוטה גור על פעולה ברוח המאה ה-19.

7 מילחמת יום-הכיפורים היה מוטה גור ניספח צבאי בושינגטון, וזה היה מולו.

כפי שהעיר פעם עזר וייצמן העוקצני, רק מי ששתה ויסקי בושינגטון בימי מילחמת אוקטובר זכה בקאריירה אחרי המלחמה. כי מי שהיה שם, לא היה כאן, ומי שלא

אנשים

הם בגין, עם ח"כ הליכוד שר הורשע בפלילים ונידון לשלוש וחצי שנות מאסר שמואל רכטמן. על פי התיאור של רייכר התיישב בגין ליד שולחן של רכטמן בהיסח הדעת, ואחרי שראה ליד מי הוא יושב, המשיך ללגום מכוס התה שלו ורק אחר כך עזב את השולחן. דוברו של ראש הממשלה, שלמה (נקדי) נקדי, מוין, דרש מריכר לפרסם הכי חשה לסיפור. בפני רייכר הכי

כללית. שריחוק משה דיין מייצג סיעת יחיד, ושלושה שרים מד"ש מייצגים שבעה חברי-כנסת, שכבר מזמן הפי סיקו לייצג את מצביעיהם. בי וויכוח על עבודה ערבית בי ישראל והשלכותיה על התבררה הישראלית, אמר וייס כי זה "ההון השחור" של המדינה. סגן שריחוק, יחזקאל פלדמן, הצחיק את הכנסת כולה, כשסיפר במיוזון בדיחה המעידה, יותר מכל גאון, על

של הכנסת. אולם גם בגין נכר. בסרטון פירסומת שפורסם עשרות פעמים בטלוויזיה של ניויורק, נראה בגין, שאת דמיון משחק שחקן אמריקאי אל-מוני, כשהוא נכבל על-ידי קל-גטי המיטרה הסובייטית. הי סרטון הופק ושודר, כדי לי פרסם את סידרת הפרקים מתוך סיפורו של ראש הממשלה, ל- לוח לבנים, שאותו מפרסם הי ניויורק פוסט בהמשכים. בעת דיון בלישכת מפי-

ראש הממשלה, מנחם בגין, הפסיק לקרוא בישיבות הממשלה לנשיא מצרים "אני" או "אי-סאדאת בשמו. הי כינוי שאותו הרביק בגין לי- סאדאת הוא "התימהוני". כינוי אחר הודבק בי ממשלה לשר האנרגיה והתיק- שרות, יצחק מודעי, שבי- נוסף לביקורתו על שריחוק, שימחה ארליך, החל מבקר גם את שר התעשייה גדעון פת. אמר עליו ארליך: "קודם היה מודעי אנטי-ארליך, עכ- שיו הוא אנטי-פת".

שריחוק, אהרון אבן-חצירא, טען בימי הי קרה שפקדה את ירושלים, כי הקור אינו משפיע על הכנסת: "הטמפרטורה הממוצעת בכנסת היא בין כה וכה 120 מתחת לאפס".

במיסגרת הנאום על הי מגבית היהודית נאם ח"כ הי פנתרים צ'ארלי ביטון, וי דבריו היו רצופים "פנינים" בלתי-פרלמנטריות. ביטון תקף את "חבריה הכנסת הגאים", הי מצביעים בעד חוקי השנור, וי אמר: "דווקא הם, הגיבורים הזקופים והגאים, יצביעו בעד חוק שיפגע בריבונותה, בעצ- מאותה ובזיקפתה, או סליחה, בזקפתה של מדינת-ישראל".

בהמשך אותו נאום אמר ביטון: "זה לא יותר מאשר דאווניגים ורוח", ובפנותו אל חבריה הכנסת אמר: "אתם בי עצמכם, באופוזיציה ובקואלי- ציה, מתחלקים בשלל ולא שמים צעף על המוני השכירים".

ח"כ הליכוד רנני מוי- לוא, הבין מה זה ל, שים קצין, אך לא הבין מה זה דאווניגים וביקש מביטון להסיר ביר לו מילה זו. השיב לו ביטון מעל דוכן הנואמים: "כל פעם

היה אחד מאורחי המסיבה שנערכה בבית-האמנים לכבוד פרידתו של חברו לסיעת שלי" בכנסת לובה אליאב. פעיל נפוש בבית-האמנים בבעל המועדון, סעדיה מרציאנו והשניים קשרו ביניהם שיחה ידידותית, בכך הזימו את השמועות שהופצו בעתיונות כאילו נוצר ביניהם מתח על רקע החלטת שלי" לדון ברוטציה בסיעה בכנסת רק אחרי שיערך מיפקד חברים בתנועה. עלפי הסכם הרוטציה עשוי מרציאנו לתפוס את מקומו של מאירקה פעיל בכנסת.

מאיר פטיל

נדהם, שראה את כל המעשה במיוזון הכנסת, טען נקדימון: "ראש הממשלה התיישב בכור- נה ליד רכטמן ושהה לידו לי- פחות 20 דקות. הוא לא רק שתה תה, אלא גם אכל עוגה".

מוכירת סיעת ש"י בי כנסת, ומי שתכנס לכנסת כאשר יתפטר אחד מחברי-הכנסת של ש"י או של הדמוקרטים, אלוף- מישנה (מיל.) פטילה לוי, התגעגעה בימי הגשם של הי שבוע שעבר לחום השמש. כדי להעניק לעצמה את ההרגשה של יום קייצי חם, התיישבה לוי בחדר הסיעה שלה בכנסת, פתחה מיטריה ובפני שאר הי פקידות ערכה הצגה של אשה המשתופת בשמש. באותו הרגע כנס לחדר מי שהיה שר- התחבורה, ח"כ מאיר עמית. הוא נשאר עומד על מקומו נדי- הם. ללוי לא היה נעים, וכן גם לעמית, שלא היה יכול לכבוש את צחוקו.

המצב הכלכלי של המדינה, שלו אחרים שריחוק שריחוק ארליך ופלומין עצמו. סיפר פלומין: "בעלת-אוב הבטיחה לג'ימי קארטר, לואונד ברז'נייב ומנחם בגין להפגיש אותם עם אלוהים. אלוהים הבר- טיח לענות על שאלה אחת לכל מנהיג. שאל קארטר את אלוהים: "מתי יחתם סוף-סוף הסכם השלום, בין ישראל לי- מצריים? השיב לו אלוהים: "בעוד חמש שנים". קארטר הת- חיל לבכות ואמר: "זה כבר לא יהיה בתקופתי". השואל הבא היה ברז'נייב, ששאל את אלור- הים מתי ישלום הקומוניזם בי- וולם. בעוד חמישים שנה". השיב לו אלוהים. ברז'נייב פריץ בבכי ואמר: "זה לא יהיה בתקופתי". השואל האחרון, מנ- חם בגין, שאל את אלוהים: "מתי תתגבר ישראל על הי אינפלציה?". זה לא היה בר- תקופתי, אמר אלוהים ופרץ בבכי".

לובה אליאב

היה אורח הכבוד במסיבת פרידה שאותה ארגנו לכבודו מזכירות הסי- עות בכנסת לרגל פרישתו. את המסיבה אירגנו מזכירות היפתייה של שולמית אלוני, גאולה לוי ומזכירו של שמעון פרס, בועז אפל- באום (ליד אליאב). למסיבה שנערכה בבית-האמנים בירושלים, הזמנו כל מזכירי הסיעות ורק חבריה הכנסת הצעירים.

לגת העבודה, קבע הפרופסור שבח זייס, כי בישראל מרי- שלת "ממשלת מיעוטים": "שר- החקלאות, אריק שרון, הוא חוזאי למרות שמרבית החקל- אות נימצאת בידי ההתיישבות העובדת. שריחוקן זבולון המר, נימנה על הזרם הממ- לכתו דתי, למרות שרוב הישני ראלים לומדים בממלכתי שאינו דתי. שריחוק, אליעזר שויצמן, הוא ראש קופת-חור- לים של הסתדרות העובדים הי- לאומית, למרות שרוב אורחי ישראל חברים בקופת-חולים

שלא תבין מילה, תירשום אותה לפניך, ואחר-כך נרכז את כל המילים האלה ונכין מילון".

בין ראש הממשלה מנחם בגין לבין ח"כ הפנתרים צ'אר- לי ביטון, קיימת תחרות סמוייה. במשך שנים רבות אחז בגין בשיא בכנסת, כשהיה חבר- הכנסת היחיד שהורחק למשך חמש ישיבות תמימות. באח- רונה השיג ביטון את השיא של בגין, כאשר הורחק אף הוא לחמש ישיבות וזאת אחרי ש- כבל עצמו באויקים למיקרופון

הפתעה לא נעימה אירעה לסגן ראש הממשלה, הפרופסור ריגאל ידן, כאשר חזר בשבוע שעבר לארץ. הוא קיבל הזמנה מסניף תליאביב של מיפלאגו, להוצאה של שנוא-נפשו, מי שהיה ראש הממשלה, יצחק רבין. ידן התנפל על ראש סניף תליאביב של התנועה הי- דמוקרטית, מוטי תאורי, ש- אירגן את המיפגש, ודרש ממנו לבטל את האירוע עם רבין, אך תאורי סרב.

ח"כ פסח גרופר זכה

Advertisement for 777 Brandy. The text reads: 'לאנשים הנכונים! 777 הברנדי הלאומי שהוא בינלאומי.' Below the text are several bottles of 777 Brandy and a glass. At the bottom, it says 'ברמל לא מזרחי'.

בפירסום רב, כאשר נלחם כי הנהלת רכבת ישראל ודרש כי כל אחת מהרכבות הנוסעות בקו תליאביב-חיפה תעצור במור שבת מגוריו של גרופר. עתלית. השבוע הפתיע ח"כ יעד, אסף יגור, את גרופר. יגורי פנה אל מנהל הרכבת, צבי צפ"ר לירי וביקש ממנו נתונים על מיספר הנוסעים העולים בתחנת הרכבת בין תליאביב ל-חיפה. תשובתו של צפ"ר הייתה, כי כ-13 נוסעים בלבד עוברים על כל רכבת בתחנות הביניים. יגורי הגיש שאילתא לשר התחבורה חיים לנדא ובה דרש לבטל כליל את הרכבות הבלתיישרות בין חיפה לתליאביב.

לעיתונאי הוותיק, הכתב המדיני של ידיעות אחרונות, אריה צימוקי, ואביה של כתבת דבר מובה צימוקי יש טענות למערכת עיתונו. אומר צימוקי: "אני כבר 25 שנה עיתונאי וכשאני חותם על כתיבות אני חותם, מאת כתבי ידיעות אחרונות. הבת שלי, טובה, עובדת רק חצי שנה בעיתונות והיא כבר סופרת." כידוע נוהג דבר לכנות את הכתבים שלו בשם "סופרי דבר".

על קיומו של הסכם מיוחד במינו בין המערך לממשלה התגלה בעת שח"כ ה"מערך, אברהם בן-עז, הגיש הצעה לסדרהיום תחת הכותרת המפוצצת: "יעדיה הצינוניים והמסריים של מדינת ישראל במבחן מדיניות ממשלת הליכוד". על ההצעה לסדרהיום ענה מטעם הממשלה, השר בלי תיק, משה ניסים,

סרבו למסור הודעות או לשאת נאומים ועמדו שעה ארוכה זה ליד זה כשהם מגרדים באפס לסירוגין. אשתו של פורד לא באה לקבלת הפנים והיתה עסוקה באותה שעה בחדרה בקבלת עיסוי בפניה, ממעסה פרטית שאותה הביאה עימה, ופורד מיהר לקשור שיחה ארוכה עם סאלי לואיס, אשתו של שגריר ארצות-הברית בישראל, סם לואיס, אשר באה ללא בעלה.

ג'רארד פורד ואריה דולצ'ין היו שני הכוכבים של קבלת הפנים שנערכה במלון המלך דויד, אולם דווקא שניהם נראו משועממים ביותר. מי שלא היה משועמם אלא משועשע היה מקס פישר, שסיפר על ידידותו רבת השנים עם ג'רארד פורד, עוד כשהיו שניהם שחקנים באותה קבוצת רוגבי. "אני הפכתי אז להיות נשיא הקבוצה, ומאוחר יותר הפך פורד נשיא ארצות-הברית, שנינו נשיאים. הצהיר פישר. גם פורד וגם דולצ'ין

לפני החג, לבין מי ששכב עם ארוסתו ערב החופה.

ראשי-הממשלה מניחם כהן על יחסיו עם שר המישפטים שמואל תמיר: "יחסי סים בין אנשים הם כמו ספר. אין צורך לתלוש דפים, עובי רים לדף חדש."

הרב ח"ג מנחם הי"ד על ראשי-הממשלה מנחם בגין: "מאז נבחר לכנסת הי"ד ראשונה ועד היום, הוא ממשיך בעיקביות להיות אופוזיציה ל-שילטון."

פסוקי השבוע

שר האוצר שימחה ארליך: "אדם לאדם זאב ושר לשר כמו חיות טרף."

הנ"ל על שר האנרגיה והתיקשורת יצחק מודעי: "התנהגותו של מודעי זה עניין לפסיכיאטר."

הנ"ל: "ההבדל בין אור פוויציה לשילטון, כמו ההבדל בין מי שאוכל מזה בערב פסח

הצהירה השחקנית מרים גב"ר ריאלי, כאשר עשתה הסבה מיקצועית בימים אלו. תחת לשחק, פנתה לעסקי מיסעדות, והתחילה לעבוד כקופאית אצל **בני אמדורסקי** בחצר ביפו. יום אחד השבוע התבלבלה בי"ד חשבון של אחד הלקוחות בי"ד מיסעדה, והתנגלה מאד לפניו. אמר לה הלקוח: "אני מכיר אותך. את חדשה במיקצוע זה."

הרקדנית והכוריאגר **פית האמריקאית אנה סוקין** לוב התרגשה מאד לפני כמה שבועות, כשזכתה לקבל תואר של דוקטור-כבוד מאוניברסיטת טת אוהיו, במחלקה ליחסיי אנוש. הותר לה להזמין לטקס שני אנשים קרובים, והיא בחרה באהובה לשעבר, השחקן הישראלי **יוסי קיפניס**, הי"ד מתגורר עתה בניו-יורק ומשי"ד תכר כנהג מונית, ובאותה מורה לאריגה בשם **רוז באנק**. בטקס זכתה אנה בדברי שבח מפי נשיא האוניברסיטה על תרומתה למחול בארצות-הבר"ד. רית. אמרה בעלת התואר בשעת הטקס: "לא הייתי מעולם תל"ד מידה של ממש ולא סיימתי אפילו בית-ספר תיכון, לכן אני מתרגשת מאד ורואה בי"ד תואר כבוד גדול שנפל בחל"ד קי". נשיא האוניברסיטה הי"ד לוצ'ץ באומרו: "תואר של דוקטור עוזר רק בדבר אחד — לקבל חדר במלון מכסיקאי במחירות הבזק."

ברמת-השרון, באותו הי"ד בניין, מתגוררים שני ספורטי"ד אים נלהבים, בדירות נפרדות כמובן. האחד, שחקן הכדורגל **ג'ורג' שפילג** והשנייה, קריי"ד גית הטלוויזיה **דליה מזור**, שהיא שחקנית טניס מעולה. כפי שמעידים עליה יודעי דבר. דליה ממש מכורה לטניס — היא מקפידה לשחק מדי שבוע ואף הגיעה להישגים נכבדים בענף ספורט זה.

דויד גלס היה אחד מחברי-הכנסת הצעירים שהוזמנו על-ידי מזכירות הסיעות בכנסת למסיבה לכבוד לובה אליאב. גלס, איש המפ"ל, ישב כל הערב ליד חברו לסיעה ח"כ אברהם (אברמלי") מלמד, והשניים לגמו קוניאק מנקבוק שניצב לידם. אולם כאשר רצה דויד גלס לרקוד, הוא זנח את אברהם מלמד ופנה לעבר חברת הכנסת שולמית אלונג.

ודבריו לא מצא-יחן בעיני ה"ד מצינו, שקרא לעברו קריאת בנינים: "נתתי לך אתמול את עיקרי הדברים, כדי שתוכל לי"ד

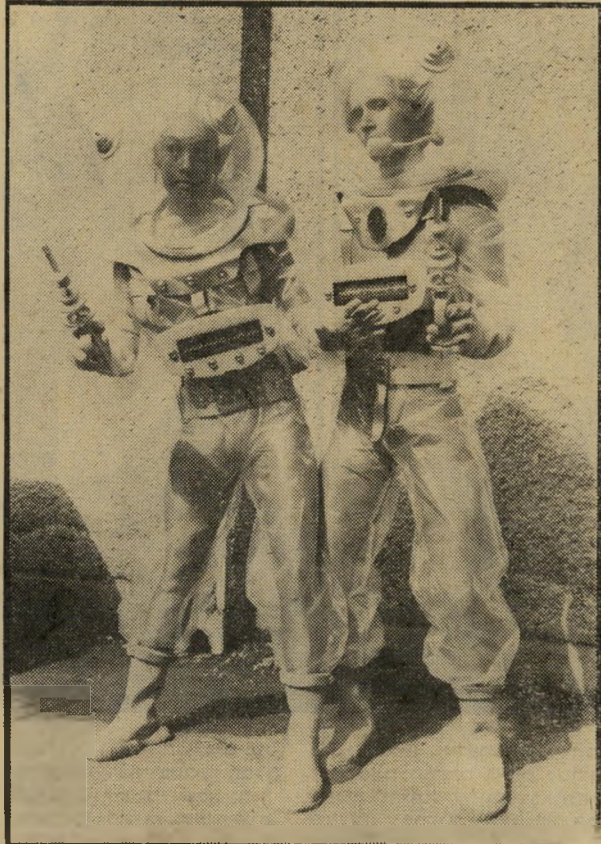

שמואל להים מנכ"ל הסוכנות היהודית היה אחד האורחים בקבלת הפנים שערך י"ד ש-בראש הנהלת הסוכנות היהודית אריה ליב דולצ'ין יחד עם מקס פישר לנשיא לשעבר של ארצות-הברית, ג'רארד פורד, במלון "המלך דויד". אל להים נצמדה במשך כל הערב עובדת הסוכנות אלה טמשה, אשר התפרסמה בזמנו כידידתו של דולצ'ין. טמשה אמרה ללהים: "תשמור עלי, אשתו של דולצ'ין אנט, שתויה לגמ"ד רי, והיא עוד מסוגלת להתנפל עלי לפני כל האנשים כאן." ואומנם להים עשה מלאכתו נאמנה ולא זו מצידה של טמשה כל הערב.

שונה שיחק טנים. כאשר היה בן 12 והוּמָן לְמִשְׁפַּחְתּוֹ בִּי יְרוּשָׁלַיִם. הוּא לֹא יָדַע אִיזוֹ תִּלְבוּשֵׁת לּוֹבְשִׁים הִירוּשָׁלַמִּים בְּמִשְׁחָקֵי טֵנִיס וְעַלָּה עַל הַר מִיגְרֵשׁ עִם חוֹלְצָה כְּחוֹלָה וְיִמְכֹּר מִיכְנָסֵי חֻקֵי. בַּפֶּעַם הַשְּׁנִייה בִּי חִיּוֹ שִׁיחַק טֵנִיס עִם הַפְּלַמ"ח־נִיקְסִים בְּשֵׁנַת '49 בְּצִרְפִּין, שֶׁמִּשֵּׁר עִם הַיּוֹם בְּרִ"ל, דּוֹר ("דָּוִד") אֶלְעָזָר וְעֻזִּי נֶר־קִיֶּם. הִיּה שֶׁם מִיגְרֵשׁ טֵנִיס וְרַבִּין בִּיקֶשׁ מֵהַאֲפֶסְנָאוֹת שֶׁיִּבְאִו צִוּד וְתִלְכוּשׁוֹת עֲבוּר הַמִּשְׁחָקִים. הַאֲפֶסְנָאוֹת אֹמְנָם

„פרופס היה צעיר ואני הייתי עוד יותר צעיר. הוא היה עלם יפהפה שחיים לב כל רואיו. הוא היה נציבי והיו בינינו יחסי כבוד ואהבה הדדיים עד יומו האחרון.“ הראיון היה קצר, שכן מייד עם סיומו החלה בי לישכת ראשה ממשלה הפגישה עם השגריר האמריקאי הנודד, איפרד אתרנטון.

באסיפת איגוד הטנים, שנערכה בהרצליה, סיפר חברי הכנסת יצחק רבין על עברו במישחקי הטנים. בפעם הראי

מי שערך מסיבת פרידה לחבר הכנסת אריה (לובה) אריאב הפרש וגוסע ללימודים דים לארצות-הברית, הוא לידי צאצאק מראשי שלי. בי מסיבה שנערכה בביתו שבכפר הערבי טיבה, נכחו ככה חברי רייכנסת וידידים. ואליד סיפר כיצד נתקל בלובה בפעם הראשונה בשנת '71 במלון בתל-אביב, שם נאם אליאב על מצבם של ערביי ישראל ועל הליקויים והעוולות שעושה הלימשל לערבים. ואליד חשב אז שלובה הוא אחד מן הצבורים — המדברים כך, ומתנהגים אחרת, וממשיכים להיות קשורים במפלגתם. אך לובה, כמוכן, הפתיע אותו אחר-כך, כאשר פרש מהמערך והצטרף לשל.

לפני שמונה חודשים התערבו שגריר בריטניה בישראל, וחבר הכנסת יוסי שריד על בקבוק ויסקי. הרי שגריר טען שחבר הכנסת שריד ייכנס לממשלה תוך שמונה חודשים ואילו יוסי חלק עליו. עם תום התקופה הפסיד השגריר בהתערבות, ורי יוסי קיבל בקבוק ויסקי ממין משובח, שמיד אחרי קבלתו התחרו בשתייתו העיתונאי ברי עז עברון ועורך-הדין אמנון ז'בירני, כשאליהם מצטרפים בלגומות קטועות בלבד חברי הכנסת יהושע רבינוביץ ורי יוסי שריד. השתייה נערכה בי בית המנחה.

יונה לוי (משמאל) הרקדנית מככבת בסרטון פירוטום שבו היא מופיעה כאשת חלל. לצידה מופיע רקדן להקת בת-שבע דויד דביר. השניים בתלבושת חלל חייבים להתנועע בהתאם לתסריט. התלבושות שוקלות ארבעים קילוגרמים בקירוב ועשויות מטייץ ירוקים ואביזרים שונים המחבורים להם. השניים חבשו גם קסדות פלסטיק ענקיות. שלוש שעות לקח לאורי גרוס להלביש ולאפר את השניים והבעיה היחידה היתה איך לתת להם ארוחת-צהריים, כאשר הם לבושים בתלבושת מסובכת זו. גם את הקסדה הורידו השניים כל כמה דקות, כדי שיוכלו לנשום בלי בעיות.

בימים של פעילות מדינית קדחתנית מצא ראשהממר שלה מנחם בגין זמן, כדי לקבל בלישכתו את מגיש תוכנית הלינה בגליציה. מרי כאל הנדלזיץ, כדי להקליט דברים לזיכרו של אהרון צבכי

פרופס, שבימים אלה מלאה שנה למותו. פרופס היה מוזהה עם הפסטיבל הישראלי, שאתו הקים וניהל במשך שנים רבות. ועם הזימורה — מיפגש מקי הלות בינלאומי שבו היה הרוח החיה. לא רבים זכרו את פעי לותו של פרופס בצעירותו, כי אחד ממייסדי תנועת בית"ר בר פולין ועוזרו של זאב ז'בוטינסקי. אמר עליו בגין:

הזמר יגאל בשן עדיין לא כבש בארץ את כל הלבבות, אך לב אחד הוא כבש ללא ספק בלונדון, את ליבו החולה במיקצת של הזמר האמריקאי אלטון ג'ון. אחרי שאלטון שמע את יגאל מזמר, החליט לאמץ אותו ולטפח אותו וכתב לו לחן לשיר חדש, שאותו הקליט יגאל בלונדון. את התמליל לשיר, "חייכי את אותו החיוך" חיבר גרי אוסבורן שהיה אחראי לתמלילים בתקליט „מילחמת העור למות". יגאל עדיין מתקשה להאמין שהגיע מנחלת, מקום לידתו כאן ישר לונדון להסתופף עם כוכבים בינלאומיים. הצלחת התקליט הקבע את עתידו של יגאל בשן בעולם הזמר הבינלאומי. בתמונה: עם סולי שדה, ידידו באולפן ההקלטה בלונדון.

חיים חובה שחקן תיאטרון „הבימה" נשא השבוע את ידידתו השחקנית הצעירה הילה רז, לאשה. הילה נמצאת בחודש החמישי להריונה. היא קיבלה תפקיד בסרטו החדש של דויד אבידן „לחץ", שבו עליה לגלם תפקיד של אשה בהריון. לחתונה הגיעו ידידים רבים של השחקנים מהתיאטרון וכן מיישפחתם העניפה. אחות החתן, הזמרת רבקה רז שחזרה לפני כמה שבועות מסטור בארצות-הברית, נתנה את ברכתה לבחירת לבבו של חיים. אחרי הכל שמות המישפחה לשתיהן זהה.

סימה לוי מאפרת, המומחית לאיפור למרכיבות מש-קפיים, מדיגימה צורת איפור-עניינים חדשה למרכיבות המשקפיים. עם קפיץ מיוחד המורכב למשקפיים אפשר להוריד אותן כדי לאפר את העניינים. סימה לוי היא המתמחה היחידה כיום באיפור לנשים המרכיבות משקפיים.

סיפקה את הציוד, אך החליטה אז שהפלאמ"חניקים השתגעו לי גמרי.

שני אבות מפורסמים גרמו לבניהם. העיתונאים, בי יומן מסים על המשמר, נחת רבה. הראשון הוא ישראל זמיר שאביו הסופר, יצחק בשביס-זינגר, קיבל השנה את פרס נובל לסיפורות. הדי שנייה היא צלילה אורנגר, שאביה, המחנך הוותיק ברוך בן-יהודה, עומד לקבל את פרסי-ישראל לחינוך. צלילה עומדת לפרסם בעיתונה ראיון עם אביה, בדומה לזמיר שפירסם סיפור על פגישתו עם אביו.

להקת המחול עינבל, שי הופיעה בתיאטרון ירושלים לפני כשבוע, נירעדה כאשר הדי מנוף הנושא את התיפאורה, השוקלת מישקל רב, נפל על הבימה. למרבה המזל אירע כל זה עם גמר ההצגה. כאשר כל השחקנים סיימו את עבודתם ורק מנהל התיאטרון יעקב בן-חריצל, נכח במקום עם אחים מפועלי הבמה. בן-חריצל עדיין נחרד למחשבה. מה יכול היה לקרות אילו נפלה התיפאורה בזמן ההצגה.

רוד ("אנדי") אלדן

מי שכהן במשך 30 השנים האחרונות כראש מחלקת הצילומים בלושכת העיתונות הממלכתית, פרש לגמלאות. לכבוד המאורע הכינו לו צלמי העיתונות מסיבת הפתעה ותערוכת צילומים צנועה בבית-סוקולוב. אנדי החביב מאד על כל צלמי העיתונות שמח

לפגוש רבים מהם במסיבה. צילום שלו לא הוצג בתערוכה מחשש שגורם ההפתעה יתגלה לו. בתמונה מימין: משה מילנר המחליף של אנדי, ודיויד רובינגר, אחד הצלמים הראשונים של "העולם הזה". בתמונה משמאל: אנדי כפי שניראה לפני 28 שנים במחלקת הצילומים, שאותה פתח וניהל. תמונה זו מוצגת בתערוכה שנערכה.

הזמרת גלי עטרי קיבלה זוג הזמנות לפסטיבל הזמר. שבו היא מופיעה, ומסרה אותו לאמה. היא ואחותה, השדרנית שוש עטרי, החליפו דירה בימים אלה והזמינו אשה, שי תנקה ותבריק את דירתן החדשה. כאשר נודע למנקה שי בעלת-הבית היא גלי, ביקשה ממנה זוג הזמנות למופע בירושלים. גלי, שלא רצתה לייסר לה, לקחה את ההזמנות מאמה ונתנה אותן לעוזרת.

אריאל פורמן, המנסה לאנוס אותה, כחלק מתפקידו אירית, שאמורה לאיים עליו בנעל, התרגשה כל-כך, עד שהנעל עפה ישר על אריאל והעקב היכה בראשו. אחרי כמה שניות של "בלק-אאוט" התאושש אריאל והצגה נימשה. האוגס, לא התבצע, כמובן, ככתוב במחזה.

במגזין לנוער של ה"טלוויזיה הלימודית" זהו זה ה"סע מנחם זיהברמן, האחי ראוי למדור הקולנוע. כאשר ילדה בת שנה וחצי יושבת על ברכיו, וסיפור על הסרטים ה"מוצגים בעיר, למי שתהה מי היא הילדה, זו היא תום, בתה של אשתו, דרורה, מגישוואיה הקודמים.

כאשר שחקן כנסס ל"תפקיד יותר מדי, סובלים ה"פרטנרים שלו. זה מה שקרה לשחקנית אירית מאירי ש"בהצגתה החדשה בווינג אקט" פרט, היא נאבקה עם השחקן

השדרנית הבקבה מירי כהן ראינה את הזמר יזהר כהן ברדיו. אחרי שמארגני פסטיבל הזמר הודיעו כי אינו מתאים להופיע בו, אמרה מיכי אלי: "התימני עשה את שלו, התימני יכול ללכת."

חיים אשל, הישראלי שהגיע ארצה בימים אלה לסיור עבודה, הוא סיפור הציחה בעיסקי קולנוע ובתעשיית תמרוקים. אשל, הצבר, מכהן כיום כסגן נשיא עולמי של חברת תמרוקים, ועומד להפיק סרט אמריקאי שחלקו יצולם ב"ארץ. אם כוכבים כמו דאסטין הופמן ואל פאצ'יני יגיעו לארץ לצילומים, על זאת יח"לט אשל בסירור הנוכחי.

בסירטון-פירסומת עבור בנקים, שהפיק השחקן-מפיק יהודה ברקן, במתכונת ה"מצלמה הניסתרת, הותקן מיקרופון בכספומט, והעוברים ו"השבים שרצו למשוך כסף נה"בקשו לשיר את סיסמת הבנק ולהכריז על הסכום שאותו הם רוצים למשוך. המפיק הופתע מאוד מכשרון שירתה של "רית בורנשטיין, שהגיעה ל"מקום במיקרה ורצתה למשוך כסף. נורית מוכרת היטב ל"יהודה. היא היתה חברתו במשך תקופה ארוכה, לפני שנישא.

הסאטיריקאי יואל רייסל טוען שמצא שיטה טובה לחסוך כסף: "בנהיגה עברתי באור אדום, לא עצר אותי שוטרי וחסכתי 200 לירות. לא עצרתי בשלט עצור, לא עצר אותי שוטר, ושוב חסכתי 200 לירות. לזה הוספתי עוד 200 לירות וקניתי לי נעליים."

לריפל היתה גם גירסה משלו מדוע הבורחים מכלא רמלה הורידו את שני הנמלי-טים הערביים בדרך, ונישארו רק שישה במונית: "זה בניגוד לחוק ששמונה יסעו במונית אחת."

ביום שבו התקיים מיש"ח חק הכדורסל בין קבוצת מכבי תל-אביב לאמרטון וארוה, ה"מינה הטלוויזיה הלימודית את מיקי ברקוביץ' לראיון. מא"מן הקבוצה, רלף קליין, הטיל ויטו על העניין בטענה שמיקי חייב לישון אחרי-הצהריים ו"לא להתראיין בטלוויזיה. במ"קומו הגיע כדורסלן מכבי, ה"סליבר, שאינו נוהג לישון לפני מישחק, אלא לומד מיש"פסים בזמנו הפנוי. התברר כי לו התרגש מאד ממצלמות ה"

אושרה אלקיים

רקדנית וכוריאוגרפית הגיעה למסיבה של "עינבל" ופגשה את אחת הרקדניות של הלהקה, אילנה כהן, מימין. אושרה המחלקת את זמנה בין קיבוץ אפיקים, בו נמצאים שלושת ילדיה לבין תל-אביב, שבה היא עובדת, מכינה ריקודים ללהקות שונות בארץ.

רינה שרת

כוריאוגרפית שיצרה את הריקוד "הבא לי גורל" המספר על חתונה במרוקו עבור להקת "עינבל" איננה מרוקאית במוצאה, אך את הפולקלור המרוקאי שאבה בירושלים, שם גדלה. רינה הנשואה ליעקב ("קובי") שרת קצרה תשואות רמות על ריקודה. למסיבה הגיעה ושוחחה עם המנהל הכללי של הלהקה, יעקב בן-הרצל.

טלוויזיה וחייב היה לערוך שלוש חזרות עד שנירגע מעט. כאשר נישאל בעל חברת המנופים מרדכי ("מנטש") צרפתי, מדוע קנה כ-40 חל"קות קבר בבית-הקברות בחור-לון, השיב: "יש לי סבלים רבים, וכמו שאנחנו חיים ביחד אנחנו רוצים להיות ביחד גם אחרי המוות."

לפנטומימאי ג'קי אר"ן יש מועמדים משלו להנ"חית מופע האיירוויזיון בירושלים — שניהם יודעים שפות ושניהם מוכרים היטב בארץ. השניים: חברי-הכנסת אבא אבן, המומוחה לשפות, ו"אנט דר"צ"ן, המופחית לחומרו.

שרה לוי-תנאי

המייסדת של להקת המחול "עינבל" יצרה גם בבכורה החדשה של להקתה ריקוד אחד בשם "שואבה וריחון". למסיבה שנערכה אחרי הצגת הבכורה הגיעה שרה לוי-תנאי במצב-רוח מרוטם. בתמונה, עם שלמה חזין אחד מרקדני הלהקה.

אמקור 1900 עם מדחס העתיד. שיא ביעילות. שיא בחסכון בחשמל!

★ והעיקר:

המדחס המהפכני החדש — ENERGY OPTIMIZED FR COMPRESSOR החוסך כ-20% נוספים מצריכת החשמל של המקרר.
רק מהנדסי אמקור מסוגלים ליישם בהצלחה כזו מדחס כה מהפכני ולהגיע לחסכון כה רציני מצריכת החשמל.

Energy-optimized FR Compressors

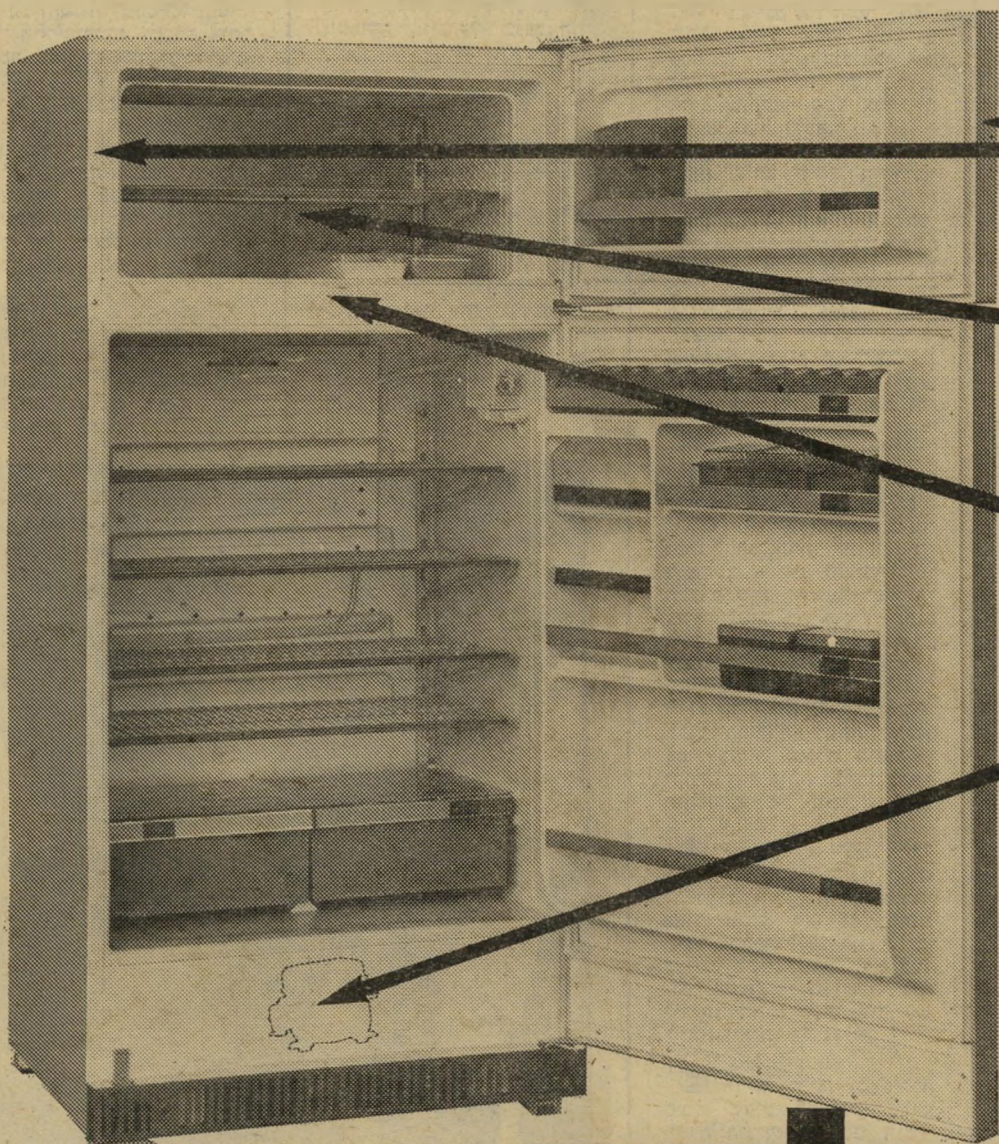

אמקור ממשיך להוביל ולהפתיע. והפעם — שיא בחסכון בחשמל, על ידי סדרת שכלולים בלעדיים לאמקור, ועל ידי יישום נכון של המדחס החסכוני והמשוכלל בעולם —

ENERGY OPTIMIZED FR COMPRESSOR.

★ בידוד פוליאוריטן יצוק — הבידוד הטוב בעולם — תורם לחסכון בחשמל.

★ צינורית מיוחדת המנצלת את חום המנוע לאדוי הלחות במקרר, תורמת לחסכון בחשמל.

חסכון

בידוד פוליאוריטן יצוק בדלת ובגוף המקרר. הבידוד הטוב בעולם. חוסך בחשמל.

חסכון

תא הקפאה גדול, 110 ליטר, לניצול נפח מירבי ולאיחסון מזון לתקופות ארוכות. חוסך כסף.

חסכון

צינורית מיוחדת מנצלת את חום המנוע לאדוי הלחות. אין צורך בגופי חימום מיוחדים. חוסך בחשמל.

חסכון ענק

המדחס המהפכני מיושם בהצלחה מירבית רק על ידי מהנדסי אמקור.

מקרר קונים באמקור. נקודה.

אמקור מקרר העתיד

מאת יגאל לביב

מוצע עדי-מדינה בעסקי היקב

עובד בכיר ביקבי ראשון-לציון, כרמל מזרחי פנה לתת-ניצב בנימין זינגל, בהצעה לשמש עדי-מדינה בחקירות הצפויות בעסקי השחיתות ביקבים. העד מסר לזינגל באמצעות עורך-דינו כי היה שותף, ובידו מידע על מעשי-מירמה בהיקף גדול, שטרם נודע עליהם, שעיקרם זיוף מיסמכים והוצאת כספים במירמה.

זינגל החליט להעביר את ההחלטה ליועץ המיטטי לממשלה, יצחק זמיר. אם תתקבל ההצעה, צפוי מיפנה מכריע בפרשה. עד כה כלל המידע שנמסר ליועץ המיטטי לממשלה רק חומר ומימצאים של ועדות-ביקורת, שהצביעו על אפשרות של מעשים פליליים.

עורך-הדין של עדי-המדינה מסר, כי עדותו יכולה לשמש נקודת-מיפנה בפרשה, בדומה לעדותו של חיים גושן בפרשת אשר ידלין.

"סולל-בונה" מגדיל הפעילות בקניה

על הזכייה עם חברה ישראלית אחרת, "חירם-זאבי". ההצעה של "חירם-זאבי" כוללת סעיפי הסתייגות, לכן יש סיכוי ל"סולל-בונה" לזכות בעבודה. "סולל-בונה" בנתה בקניה בעבר מיבנים מרשימים, ביניהם מרכז-הכינוסים על-שם קניאטה, מייסד קניה - בניין רבי-קומות עגול ויפה.

הפעילות הישראלית הגדולה היא של חברת "חירם-זאבי", המעסיקה כאן כ-70 ישראלים, בעבודות כבישים ושדות-תעופה. החברה ריכזה את פעילותה בקניה, אחרי שהצליחה להוציא את מרבית ציוד העפר שלה מאוגנדה, שם פעלה בעיקר לפני השתלטותו של אידי אמין על המדינה.

בקניה מצויים שלושה מיפעלי-פלסטטיק של ישראלים, ועתה מוקם הרביעי על-ידי משה יובל ודב ברוכשטיין.

מישפחה ישראלית ותיקה בקניה היא של שרה בלוך, בעלת רשת-המלונות הגדולה במדינה. היא באה לקניה ב-1914, לבקר את אחיה, ונשארה ביגלל המילחמה העולמית. אחר-כך נשארה ו-פיתחה את עיסקי-המלונות הענפים שלה וביניהם מלון "נורפולק" בניירובי, בסיג' נון קולוניאלי בריטי. המישפחה היא גם בעלת נכסים רבים, וכן סוכנת-מכר ניות, בדפורד.

חברת "סולל-בונה" בקניה קיבלה ל-אחרונה חוזים על עבודות בהיקף של 25 מיליון דולר. חוזים אלו הביאו את החברה לביטול ההחלטה הקודמת על סגירת הסניף וחיסולו.

החברה מגדילה עכשיו את הסניף, ו-תפעיל במקום מישלחת של 10 ישראלים. נראה כי קניה תתפוס את מקומה של ניגריה, שם הוכתה "סולל-בונה" קשות על-ידי החברות של מרדכי אליסון, לשעבר מנכ"ל החברה לעבודות-חוץ של "סולל-בונה", ועדי-המדינה במישפט אשר ידלין.

"סולל-בונה" חשבה לסגור את הנציגות בקניה, מפני שתקופה ארוכה לא קיבלה עבודות. היא החזירה את עובדיה, והשאירה במקום נציגות זעירה לגביית חובות. לפתע הצליחה לקבל כמה עבודות גדולות.

העבודה העיקרית היא בית "בנק הקואופרטיבים", שהוא בית-מישרדים בגובה 26 קומות. עבודה גדולה אחרת היא בניית 800 דירות. כן נישאה החברה למיכרז על כביש גדול, והיא מתחרה

בית קניאטה בניירובי ביוזם מהיר

בגלל המחסור החמור בבשר מחלק מישרד-התעשייה את הבשר הקפוא רק לאותם סיטונאים המופיעים ברשימות המישרד, כמקבלי בשר לפי הקצבות. הם מוכרים מייד בשר זה הלאה, במחירים מופקעים, לאיטליזים ולחנויות-השיווק הגדולות. המישרד מסרב למכור ישירות לקצבים או להיפרי-שווקים, ומעדיף להמ-

ספסרות בבשר

שיך למכור לסיטונאים, המעבירים את הסחורה הלאה, בריווח מופקע.

מישרד-התעשייה מוכר את הבשר הקפוא לסיטונאים במחיר 36 לירות הקילו. הצרכן משלם כ-70 לירות הקילו, כאשר הקצבים משלמים עד 55 לירות תמורת הזכות לקבל בשר מוקצב. מס-תבר כי על-ידי חלוקת הבשר בהקצבות, במחיר של 36 לירות, מאפשרת הממ"שלה לספסרים להרוויח 30 לירות לכל קילו, ללא כל מאמץ.

עד לפני שבועיים היו במחסני-הקירור בישראל פחות מ-1000 טון בשר קפוא, כמות המספיקה לחצי שבוע. לפני שבו עיים הגיעה האניה "ז'וליטה", עם מיט-ען של 1000 טון, ובעוד שבועיים תגיע האוניה "מריטה" עם 3000 טון. ברור כי כמויות אלה לא תספקנה, וכי יימשך המחסור בבשר.

במצב זה יוצרת הממשלה, בשיטה הקיימת, העברת ריווחי-ספסרות גבוהים לשיכבת סיטונאים וקצבים. הדרך הטובה ביותר היא להפסיק כליל את חלוקת הבשר הממשלתי לכמה שבועות, עד שיצטברו כמויות מספיקות של בשר במחסני-הממשלה, או לקיים פיקוח הדוק על מכירת בשר קפוא, רק בחנויות ורשתות המתחייבות למכרו במחיר מוסכם, ללא ריווחי-ספסרות.

שונתה בעלות רשת

"אנהבלי"

רשת הבטיקים רבת-היוקרה "אנהבלי" העבירה את הבעלות לחברת "מרק ראובן 1978". הרשת היתה של עמוס ודליה מרוז. דליה מרוז תמשיך להפעיל את החנות ברחוב דיונגוף. עמוס מרוז לא היה קשור עוד לרשת. הסיבה העיקרית למכירה: מחסור בהון חוזר לפיתוח המכירות הגוברות, כאשר חלק גדול מן הרווחים הוצאו בשנים האחרונות אל מחוץ לחברה.

רשת החנויות

"פוד פייר"

בכינוס

מרצון

רשת חנויות-הענק האמריקאית "פוד פייר", קיבלה אישור של בית-המשפט אמריקאי לכינוס-נכסים מרצון, לפי סעיף 11 לחוק פשיטת-הרגל האמריקאי. החברה הודיעה כי אינה יכולה לעמוד בהתחייבויותיה, ובית-המשפט ימנה לה מנהלים.

הרשת שייכת למישפחת סם פריד-לנד, מי שהיה ממייסדי "מלונות דן" בישראל, ושנים רבות גם יו"ר מועצת-המנהלים של רשת זו בישראל.

עסקי

הישראליים

באיראן

החברות הישראליות הפועלות באיראן לא הפסיקו את פעילותן, והסתפקו בהוצאת מרבית המנהלים הישראליים ממדינה זו. החברות ממשיכות להפעיל את העסקים בהילוך נמוך, וממתינות להתפתחויות.

אם יולאם רכוש החברות, או יימנע מהן להמשיך להפעילן, תהיה המכה קשה, אך נסבלת. לחלק מן החברות יש ביטוח לגבי חלק מן העסקים. הביטוח הוא רק לגבי ההשקעות, ולא לגבי אובדן הכנסות צפויות.

מרבית החברות תחומות על חוזים עם ממשלת איראן וחברות ממשלתיות. סביר כי במיקרה של פגיעה, יוקם גוף שי ייצג את הנפגעים ויתבע פיצוי ממשלת איראן, כפי שנעשה במדינות אחרות. בי-מיקרה כזה מקוות החברות לעזרה של מישרד-החוץ.

זיו שוקל כניסה

לסוכנות "ליילנד"

לורד יונתן זיו מגיע השבוע מברי-טניה, כדי לבדוק את ההצעה שייכנס כשותף לסוכנות "ליילנד" בישראל, ש-נרכשה על-ידי רמזי אונג'ר. אונג'ר חזר לאחרונה מלונדון, וסיכם עם לורד זיו, מבעלי חברת "מרקס אנד ספנסר", כי ייכנס כשותף בכיר לסוכנות. מדובר גם בסוכנות "לאנציה" ו"אוטוביאנקי" של אונג'ר.

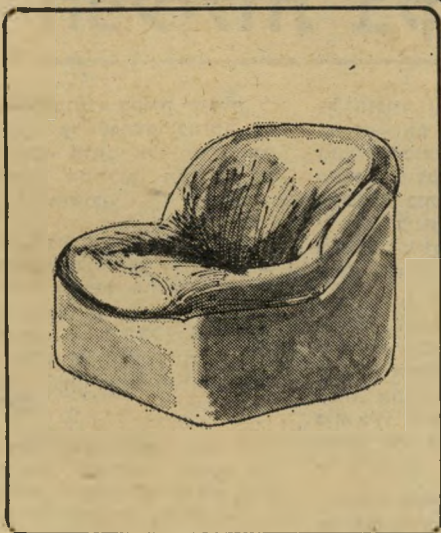

מרזון נורפולק שי בלוך רשת עניפה

לנו זה עולה 750,000 ל"י לך זה יעלה רק 29,000 ל"י (עד 12 תשלומים).

בתמונה: חדר שינה "דוריה". עיצוב מיוחד לייצוא. ארון 8 דלתות, מיטה, שידות ומערכת איפור. 29,000 ל"י - עד 12 תשלומים.

שיטה חדשה בארץ: סדרות ייצור גדולות המוזילות את המחיר לצרכן.

הרהיטים שלנו הולכים לייצוא, אבל הם נמכרים גם ישירות לקהל הישראלי אצלנו ב-6 מסופי "דרית" בארץ, במחירים המסוגלים להתחרות בכל חנות רהיטים יוקרתית. מפני שכל מערכת סלונית, חדר שינה, פינת אוכל וחדר ילדים שלנו מיוצר בסדרות ייצור גדולות. זוהי שיטה חדשה בארץ. היינו מוכרחים ליישם אותה כדי לעמוד בתחרות בשוקי העולם. זה חוסך לך אלפי לירות כאן בארץ. **חיי!** אל תשלמי אלפי לירות לארכיטקט עבור עיצוב פנים. אנו מעמידים אותו לרשותך בלי כסף.

אנו מייצרים רהיטים בטיב מעולה לא מפני שמתחשק לנו אלא מפני שאין לנו ברירה אחרת. הרהיטים שלנו הולכים לייצוא. הרהיטים שלנו הולכים לחנויות יוקרה. זה חייב אותנו להשקיע בהם 8 חודשים ו-750,000 ל"י. פסלנו עשרות סוגי עץ עד שמצאנו את המתאימים. שלחנו בחזרה עשרות סוגים של פורמייקה ובדי ריפוד עד שמצאנו את היפים והעמידים ביותר. פיטרנו מעצב רהיטים אחר מעצב רהיטים, עד שמצאנו את אלה שענו על כל דרישותינו. שילמנו (ואנחנו עדיין משלמים) משכורות גבוהות במיוחד לנגרים ורפדים כדי להשיג את הטובים ביותר בשוק.

דרית

במסופי השיווק הישיר.

בזרה"ט

התחדשי מכשיו שלמי אחר - כך

מסוף תל-אביב: בית דרית, 4 קומות ענק, הרציון 16, פינת לוינסקי 86. ליד תחנה מרכזית.	מסוף חיפה: 700 מ"ר של רהיטים, מפרץ חיפה. כביש חיפה-עכו לפני המסעדה הרומנית בכביש השרות ליד צומת וולקן.	מסוף חולון: מחסן המפעל, המשביר 26. אזור התעשייה חולון. (פתוח גם כל השבת מ"ס בבוקר עד 10 בלילה).	מסוף אשדוד: 700 מ"ר של רהיטים. אזור התעשייה בית כנור. (פתוח גם כל השבת מ"ס בבוקר עד 10 בלילה).	מסוף נהריה: שר' הגעתון 46.	מסוף באר-שבע: מרכז העיר, רח' החלוץ 124, ליד כנור דוד. אוטובוסים 6, 7, 9.
---	--	---	--	----------------------------	--

כל התצוגות פתוחות רצוף מ-9.00 בבוקר עד 9.00 בערב. ביום ו' 9.00-1.00 במוצ"ש 5.00 אחה"צ-10.00 בלילה. תצוגות חולון ואשדוד פתוחות כל השבת מ-10.00 בבוקר עד 10.00 בלילה.

לכל בעלי רכב!!!

הגיעו פרוות משגעות תוצרת חוץ לציפוי מושבי מכוניות. לקבל רק לפי הזמנות.

כל הקודם זוכה

אורי לויץ - מוהליבר 23 ת"א, טל. 9-50828

ארנקי צנטנר

תמיד באופנה

ת"א, רח' פינסקר 4 (מעל קפה "נוגה")

מחירי אורח! המרכז למחקרים שמושימים

הקניה הטובה ביותר 1979

בתל-אביב

מכס ולכללה ולחברה

שרי-האוצר שימחה ארליך מאשים את חברו לממשלה

"יצחק מודעי: 'התנהגותו הוא עניין לפסיכיאטר!'"

יצחק מודעי

פסיכי

בממשלה?

שימחה ארליך

ככל שהעמיק הקרע בין ארליך למודעי, כך גבר גל השמועות. מודעי יצא בגלוי כנגד הנהגתו של ארליך במיפלגה הליברלית וכנגד המדיניות הכלכלית שלו כשר-אוצר. מודעי, איש עסקים, שהרים על רגליהם שורה של מיפעלים כושלים ואשר לזכותו יש שורה עוד יותר ארוכה של מיפעלים משגשגים, טען כי ארליך מר-ביל את המדינה לקראת שואה כלכלית ואת המיפלגה הליברלית והליכוד כולו לקראת שואה פוליטית.

השיא היה כאשר מודעי הגיש תוכנית משלו לתקציב המדינה. תוכנית נגדית ל"הצעת התקציב של ארליך. היה ברור כי ראשי-הממשלה לא יעביר הצעת תקציב שונה מזו של שרי-האוצר שלו, כי בכך היה מביע איאמון מוחלט בארליך. גם מודעי ידע כי צעדו זה הוא הפגנתו בל-בד, ביטוי נוסף למורת רוחו מארליך. אך מודעי רצה בהפגנה זו, שעוררה את חמתו של שרי-האוצר יותר מכל.

נונים על המהפך שהתחולל בנפש השר. מודעי בא ממישפחה מסורתית. במשך שנים רבות הוא היה נוהג ללכת עם אביו לבית-כנסת קטן ברחוב חשמונאים בתל-אביב, ולעיתים לקח לשם גם את יתר בני משפחתו, ביניהם הראלה, שהיתה אהור-בתו של הסבא, אביו של מודעי.

מספר הפירסומאי דודי אדמון, הידוע כמקורב למודעי: "במשך שנים הוא היה קובע איתי פגישות בימי שישי בשעה 2 אחריצהריים. הייתי צריך להשאיר את הצוות כולו עד שעה זו, כדי לשבת עם מודעי, שהיה אז מנכ"ל רב-לון ולקוח שלנו. רק אחרי שנים הבנתי את פשר היום והשעה. מודעי היה נפרד מאיתנו בערך ב-3.30, הולך לבית אביו, ויחד עימו היה הולך לבית-הכנסת. הקרוב למישרד שלי" "לאחר האסון הקפיד מודעי יותר במי-לוי מיצוות דתיות, כפי שקורה הרבה לאנשים שאיבדו את יקיריהם. הוא הלך יותר לבית-כנסת. התפלל בדקות גדולה יותר. מודעי נמנע אחרי מותה של הרי-אלה לצאת לטייל או לבלות בשבתות, כך שנרמזה היה כי הוא הפך מתילוני לשומרי-מסורת. לחזור בתשובה המאמין בדקות בדת היהודית.

הדתיות של מודעי היתה כממון. לדעת שימחה ארליך וחבר עוזריו, לכך שמודעי משתגע, היה מי שדאג להפיץ סיפורים כי בכנסים שונים של המיפלגה הליברלית החל מודעי לפתע לדבר שטויות. פלט מיש-פטים שאינם קשורים לנושא ועיוות את פניו בצורה מזוהה. למרות הרינונים אי אפשר היה להצביע על כנס כלשהו, סגור או פתוח, שבו ראו אנשים את מודעי כי מצב המורו.

בור על אישים אחרים, והמותקפים עברו עליהם לסדר היום. אולם גם חבריו של ארליך וגם אלה השייכים למחנה של מור-דעי יודעים, כי בחודשים האחרונים שוטף את הממשלה, הכנסת והעסקונה המיפלג-תית גל של שמועות, שלפיהן שר האנרגיה והתשתית, שלא מכבר קיבל גם את תיק התיקשורת, מגלה לאחרונה מדי פעם סי-מנים של התנהגות מזוהה. כמה משרי הממשלה או סקידים בכירים ממישרדו וממישרדים אחרים לא הסתירו את תמי-תם מתגובותיהם המשוונות ומחוסר הרי-כוו שלו.

האסון שפקד לפני כמה חודשים את יצחק מודעי, כשבתו היפהפיה, הראלה, נספתה בתאונת דרכים, היה אות לירי-ביו לפתוח במיתקפה צדקנית עליו, כדי לנסות ולחסלו פוליטית. כל מי שהיה בהלווייתה של הראלה, ואחרי-כך בביתו של מודעי בתקופת השבעה, ראה לפניו אדם שבור ורצוף. גם הידידים האמי-תיים של מודעי חששו שהוא לא ית-אושש מהמשבר הזה.

איש חסיד

היה

כ אשר התאושש מודעי והחל בכל זאת לתפקד, כשמדי פעם בפעם אפי-שר היה אפילו להבחין בצל של חיוך על פניו של השר, הנחשב ל"חתך" של ה-ממשלה, הבינו יריביו, כי לא תצמח להם ישועה מאסונו. אז החל לפתע גל של רי-

ה פצצה הפתתרה באחד העמודים מעריב. כתב העיתון, יאיר קוטלר, ראיין את שרי-האוצר, שימחה ארליך, על בעיות האינפלציה, הביא מיספרים ונתונים כלי-כליים יבשים מפיו של השר, עד שהגיע לשאלות האישיות יותר. לאחר שארליך תקף את נגיד בנק ישראל, ארנון גפני, ואת שר התעשייה לשעבר, יגאל הורביץ, שאל קוטלר את שרי-האוצר, "בקריאת ביי-ניים חטופה" על פי תיאורו: "ולמה תר-קף אותך ללא הרף השר יצחק מודעי, חברך למיפלגה? הוא רואה בך כישלון, תובע את התפטרותך?" השיב על כך ארליך: "התנהגותו של מודעי זה עניין לפסי-כיאטר".

למרות שהראיון פורסם ביום השישי הרי-קצר, געשה ורעשה המיפלגה הליברלית. אפילו מודעי לא הלך באותו היום, כהרי-גלו, יחד עם אביו לבית-הכנסת שברחוב החשמונאים בתל-אביב, אלא נסע ישירות לביתו שבהרצליה פיתוח, שם ענה על טלפונים של ידידים שהביעו את הודעי-זעזום ועל אלה של עיתונאים. "אני דר-רש מארליך להתנצל במוסדות המיפלגה, ואם הוא לא יעשה כן, אכריח אותו להת-נצל מוחץ למוסדות המיפלגה". היה בכך יותר מאיום גלוי, שאם ארליך לא יחזור בו מדבריו, תהיה זו הפעם הראשונה ששר-יגיש תביעת דיבה כנגד שר אחר, בעת-ששניהם מכהנים באותה הממשלה. למי שאינו בקיא ברכילות הפוליטית, תמוהה התגובה הנסערת של מודעי. כבר נשמעו דברים חמורים יותר מפי אישי-צי-

"או אני

או מודעי"

פני כחודש הגיעו הדברים לירי-מש-בר של ממש במיפלגה הליברלית. בפני-רומים סגורים התבטא ארליך: "או אני או מודעי!" ארליך החל בחריש עמוק ב-תוך מיפלגתו, כדי להשיג תומכים כנגד מודעי. בין היתר הצליח ארליך להעביר לצידו את ח"כ יצחק ברמן, האיש החזק של סניף תל-אביב של המיפלגה הלי-ברלית, שהוא הסניף החזק ביותר של המיפלגה. ברמן היה קודם לכן מתנגדי

העם

חזרה לקו ההתחלה

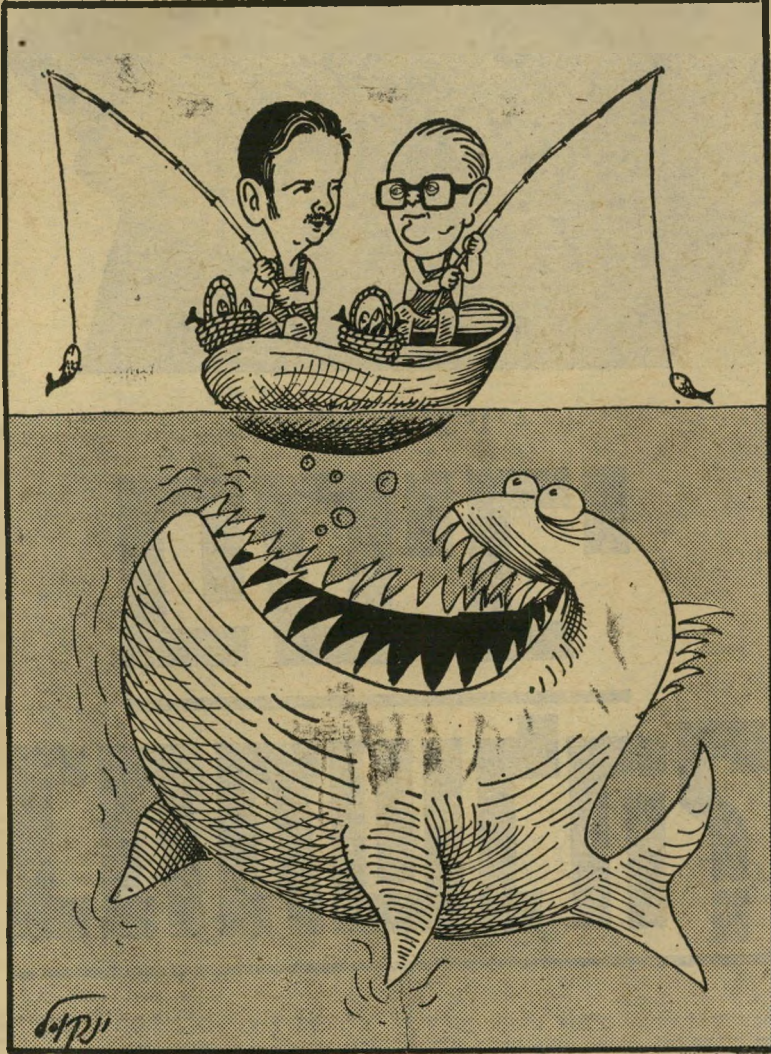
הממשלה לבשה פנים

ליברליות ובאותו זמן

הפעיה שימות דרקוניות

לא בכל יום זוכה העם שאחד משרי הממשלה יטריח את עצמו בשעת חצות לאולפני הטלוויזיה, כדי לבשר בשידור ישיר לאומה הודעה דרמטית. אירוע מעין זה התרחש השבוע. שר-המישפטים, שמואל תמיר, הגיע ל- אולפן מהדורת החדשות כמעט חצות כדי להודיע לאומה על המפכה תחוקתית העור מדת להתחולל במדינה: ביטול חלק מ- תקנות-החירום המנדטוריות הדרקוניות.

לשישה סטודנטים ערבים באוניברסיטאות ישראל, שהצהירו בגלוי על תמיכתם ב- ישראל, יש"ף (ראה עמודים 32-33). בחוגי השיל- טון הועלו מחדש הצעות להטלת מימשל- צבאי על ערביי ישראל ולנקיטת מדיניות של יד חזקה כלפיהם. היו אלה תגובות להתגברות פעולות הטיור ומעשי הפיגוע, שביצעו אנשי אר- גוניה-החבלה הפלסטיניים ברחבי ישראל. שהגיעו לשיאם בפיצוץ מיטען חומר-נפץ במרכז נתניה, אשר גרם למותם של שלו- שה אנשים ולפציעתם של עשרות אחרים. שוב נשלפו מתוך הגינון צווי-החירום, החוקים הדרקוניים ושיטות הדיכוי הטור- טאליטריות, כאמצעי להתגוננות מפני הת- עוררות הלאומיות בקרב ערביי פלסטין. שיטת פעולות-התגמול, שאינן מבחינות עוד בין פידאיון לאזרחים חפים מפשע, אומצה שוב עליידי צה"ל.

"קודם נתפוס את הדגים הגדולים..."

בעבר כבר הוכחו שיטות אלה כפסולות, הן מהבחינה הדמוקרטית והן מהבחינה המעשית. הן הציגו את הכיבוש הישר- ראלי בעיני העולם כמישטר של דיכוי, הפכו גם את ערביי ישראל המתונים, המז- דחים עם המדינה, לאוייביה. אולם חוסר-האונים של הממשלה בכל התחומים מצא את ביטויו גם בתחום זה של ביטחון-הפנים. היתה זו חזרה לקו ההתחלה בגישה ובטיפול בעניית ערביי פלסטין, אורחי ישראל והנתונים למרותה. ניתוח ללא פיתרון. היה זה סמלי כי באותו זמן נכשל מאמץ נוסף של ה- שליח האמריקאי המיוחד, אלפרד אתר- טון, להוציא מהקיסרון את המשאיות- לשלום. מצריים דחתה על הסף את גיי- סוחי-הפשרה שהביא מירושלים לגבי כמה מסעיפי הסכס-השלום השנויים במחלוקת. המצרים לא הותירו עוד מקום לספק כי הבעיה המרכזית החייבת פיתרון, היא בעיית הזיקה שבין הסכס-השלום עם יש- ראל לבין פיתרון בעיית פלסטין. ממשלת ישראל מתכשפת לזיקה מעין זו בכל צורת ניסוח שהיא. מאורעות ה- שבוע האחרון הוכיחו בפעם נוספת כי למרות התעלמותה של הממשלה מהבעיה, (המשך עמוד 28)

על פיהן גורשו הוא וחבריו למחתרת מחור- פיהארץ והוחזקו במעצר מינהלי בקניה. תקנות אלה, העומדות בניגוד לכל תפיסה דמוקרטית של חירויות האדם, נותרו בתור- קף מאז קום המדינה והופעלו בעיקר כלפי ערביי ישראל ותושבי השטחים המוחזקים. כצעד ראשון, בישר תמיר, יומלץ בפני הכנסת לבטל את התקנות המתירות גיי- רוש מהארץ או הענקת סמכות לכל קצין צה"ל לבצע מעצר מינהלי. לכשיתקבל ה- חוק יהיה רק שר-הביטחון רשאי להוציא צורמעצר כזה, וגם אז תהיה החלטתו כפור- פה לפיקוח הרשות השופטת. מודשן ונגזר הציג תמיר את השינוי ה- מהפכני כצעד שנועד לעגן את חירויות הפרט בחוק וכתפנית ליברלית, שמדינות העולם הנאורות כבר מברכות עליה. חוקי דרקון ושיטות דיכוי. באותו שבוע עצמו נסחפה הממשלה לשורה של פעולות, שעמדו בניגוד גמור לכיוון עליו הצביע תמיר. ארבעה בתים של חשודים בפעולות חבלה בישראל פוצצו בכפרי הגדה המערבית, עוד לפני שהחשודים, ש- חלק מהם אומנם הורו במעשיהם, הועמ- דו למישפט. מושל יהודה ושומרון הוציא ציריגורש נגד חשוד בהסתה ובהשתייכות לאירגון עויין. צה"ל הוציא צווי-יריתוק

המשך עמוד 23) ארליך ומתומכי מודעי. כאות הזדהות עם ארליך ערך ח"כ ברמן בתחילת השבוע קבלת פנים בסניף תל-אביב, וכך התייצב בגלוי לימין שר-האוצר. האישיות היחידה הבלתי-תלויה במיפ- לגה הליברלית הוא יושב-ראש הנהלת הסוכנות היהודית, אריה דולצין, שהת- ליט לשנים קץ לסיכסוך שבין השניים. הוא זימן לפגישה את ארליך ומודעי, באחד מחזרי הכנסת, וניסה להסכיף ביניהם שלום. אך הפגישה לא עלתה יפה. יר- מיים אחרי-כך נערכה פגישה נוספת בחד- רו של דולצין, במלון המלך דויד בריר-

השר מודעי, אשתו וכניו בהלוויית בתו. צריך לעזור לו - הוא מיסכן

באומרו: "החוקה אינה מאפשרת לנו לפטר שר, גם אילו הדברים שאתה אומר היו נכונים". ארליך אמנם לא הצליח לשכנע את בגין, אולם עצם הפגישה עזרה לו לחזק את גל השמועות. "אפילו ראש-הממשלה יודע על כך", סיפר ארליך לאנשים המקורבים אליו וגם לכמה אישים מהאופוזיציה, ממפלגת העבודה. בעת ארוחת צהריים שנערכה בשבוע שעבר, בה השתתף גם איש אחד ממיפ- לגת העבודה, חזר ארליך על סיפור ה- פגישה שלו עם בגין ואפילו התלוצץ: "רק משוגע מוכן לקחת על עצמו גם את תיק התיקשורת". המילחמה שאותה מנהל ארליך נגד עז- ביו של מודעי גררה את היחסים הפני- מיים בתוך הממשלה למישור חדש לגמ- רי. ביחסים אלה חלה התדרדרות שלא הי- תה כדוגמתה באף אחת מהממשלות ה- קודמות. התגובות של מודעי וההכחשות המוגזמות של ארליך, עוד יגבירו הת- דדרות זו. אולם נראה כי הפעם עשה ארליך שיקול מוטעה. אפילו האכזריים מבין הפוליטי- קאים אינם מוכנים לקבל הפקת הון פור- ליטי או גמר חשבונות בין יריבים פולי- טיים, תוך ניצולו של אסון כבד שאירע לאחר מהם. גם מתנגדיו החריפים ביותר של מודעי בתוך הממשלה, ביניהם שר- הביטחון עזר ויצמן, שהסתכסך עימו בצור- רה חריפה ביותר ערב הבחירות, החליטו להתייצב לצידו. לעומת זאת קפץ שר-המישטרה לשע- רי, שלמה הלל, על המציאה בשאילתה שהגיש לראש-הממשלה, בעיקבות האש- מותיו של ארליך, ביקש לדעת, "האם נש- רח להשר מודעי לטיפול, או לפחות לבדו- קה פסיכיאטרית?". "האם בעיקבות דברי שר-האוצר, איז זה מן הראוי שתיערך בדרי- קה ובירור, ואולי גם טיפול, לשר-האוצר עצמו?". רק פסיכיאטר יוכל לקבוע אם מישוה משרי הממשלה הנוכחית זקוק באמת לטי- פול פסיכיאטרי. אולם העובדה ששרים שולחים זה את זה בפומבי לטיפול מסוג זה מצביעה על כך, שאם לא השרים באופן אישי, הרי הממשלה כגוף היא, שיעגון.

ממשלה

משוגעת

ד שיא בהפצת השמועות הושג בשיחול ון שהתקיימה בשבוע שעבר בין שימחה ארליך לבין מנחם בגין. בביתו של ראש- הממשלה, ארליך ביקש מבגין פגישה אי- שית כדי לדון בעניין מודעי. בפני בגין פרש ארליך, בצדקנות מופלגת, יריעה רפואית רחבה ביותר, על ברילאות הנפ- שית הרעועה של חבר הממשלה יצחק מודעי. כשהוא משתמש בביטויים כחוק "תאמין לי שנואב לי הלב עליו", או "צריך לעזור לו, הוא מיסכן", טען אר- לך בגלוי בפני ראש-הממשלה כי מודעי סובל מהתמוטטות נפשית, וכי "יש למ-

החידוש המהפכני בסטריאו במערכת החדשה SG181X

New APSS
Auto Program Search System

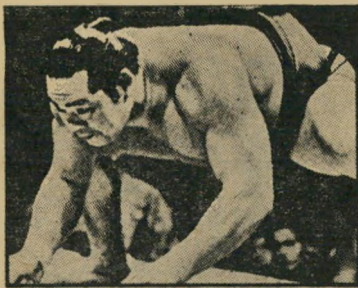
SG 181X

FM FM Stereo/SW₁/SW₂/
MW 4-Band Receiver
Stereo Cassette Tape Deck
with APSS/
Record Player/
Optional 2-Way Speaker
System (CP-180X) Combination
41 דרגות עוצמה

**החודש
כדאי במיוחד**

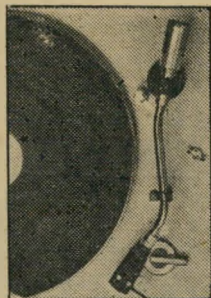
יצירה של ענק

היצירה של ענק היא יצירה מושלמת. יצירת ענק עשמו הולך לפניו בעולם. שרפ - ענק האלקטרוניקה מיפן. את המערכת של שרפ. תוכל לראות לשמוע ולקנות בעקיים. במשביר המרכזי בכל בו שלום. במשביר לצרכן. בע.א.ל. ובחנויות מובחרות למכשירי חשמל. **המכירה גם לעולים חדשים**

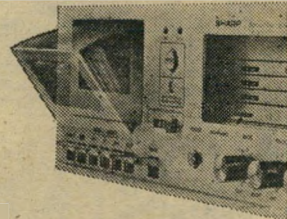
פטיפון - המתקדם ביותר

הפטיפון SG 181X מצוידת בפטיפון משוכלל המופעל על ידי מנוע אינדוקטיבי בעל 4 קטבים. הזרוע המתואמת באיזון סטאטי תפיק מתקליטיך צלילים נפלאים בנאמנות מירבית. מובן כי תוכל להאזין לצלילים אלה, ולהקליטם להנאת ידירי בעת ובעונה אחת.

טייפ ובו אינסוף חידושים

עיים לב להטענה הקדמית. כמוה חמצא רק במערכות יקרות. הטענה זו מאפשרת לבחון בקלות את מצב הסרט. (שוב לא תסתכן בהטענת קסטה הפוכה). מכון לוח סגולי ומנוע מושלם מכתיחים מנע חלק בין הסרט לבין המנוע ושעוני בקרה רגישים מאפשרים ההלטה מושלמת.

החידוש המהפכני הבלעדי של שרפ

APSS

בעזרת שיטת ה-APSS, מסוגלת המערכת לרלוט מקטע מוסיקלי אחד למשנהו ולבצע אוטומטית את הפעולות הבאות. על גבי הסרט:

- 1) לרלוט אל הקטע המוסיקלי הבא ולעצור לפניו.
- 2) לרלוט אל הקטע הבא ולגנון.
- 3) לחזור אל תחילת הקטע ולעצור לפניו.
- 4) לחזור אל תחילת הקטע המוסיקלי ולגנון שוב ושוב.

SHARP

שרפ. ענק האלקטרוניקה מיפן

היבואן: אסמגו בעים ירושלים טלפון: 02-533817 הפצה: סלון טוקיו. אלנבי 53 ת.א. טל. 03-283770 הפצה ביים: אור. יבוא והפצה, דרך בית לחם 60. טל. 02-719447 אולם תצוגה מרכזי: בית שרפ - סלון טוקיו. אלנבי 66. תל.אביב. טל: 03-612128.

אמריקציה
בעיר היא מאי בת הארבע היושבת באדישות ואוכלת פלאפל. בעודה שולחת מבטים חשדניים לעבר התושבים הסקרניים. כולם בעפולה רוצים לגעת בילדה מלוכנסת העניניים. חייל נשא אותה על כתפיו ונתנו לה פרוח.

על הסוס
היא צ'אן מאי, הצעירה בבנותיו של וונג צ'ונג קיאן מבלה את הימים הראשונים בעפולה בשעשועים במיגרש המישחקים החדש. על פניה לא ניכרים כלל אותות המסע המפרך אל החופש, והיא צוהלת ושמחה.

מישפחת וונג-צ'ונג קיאן עפולה

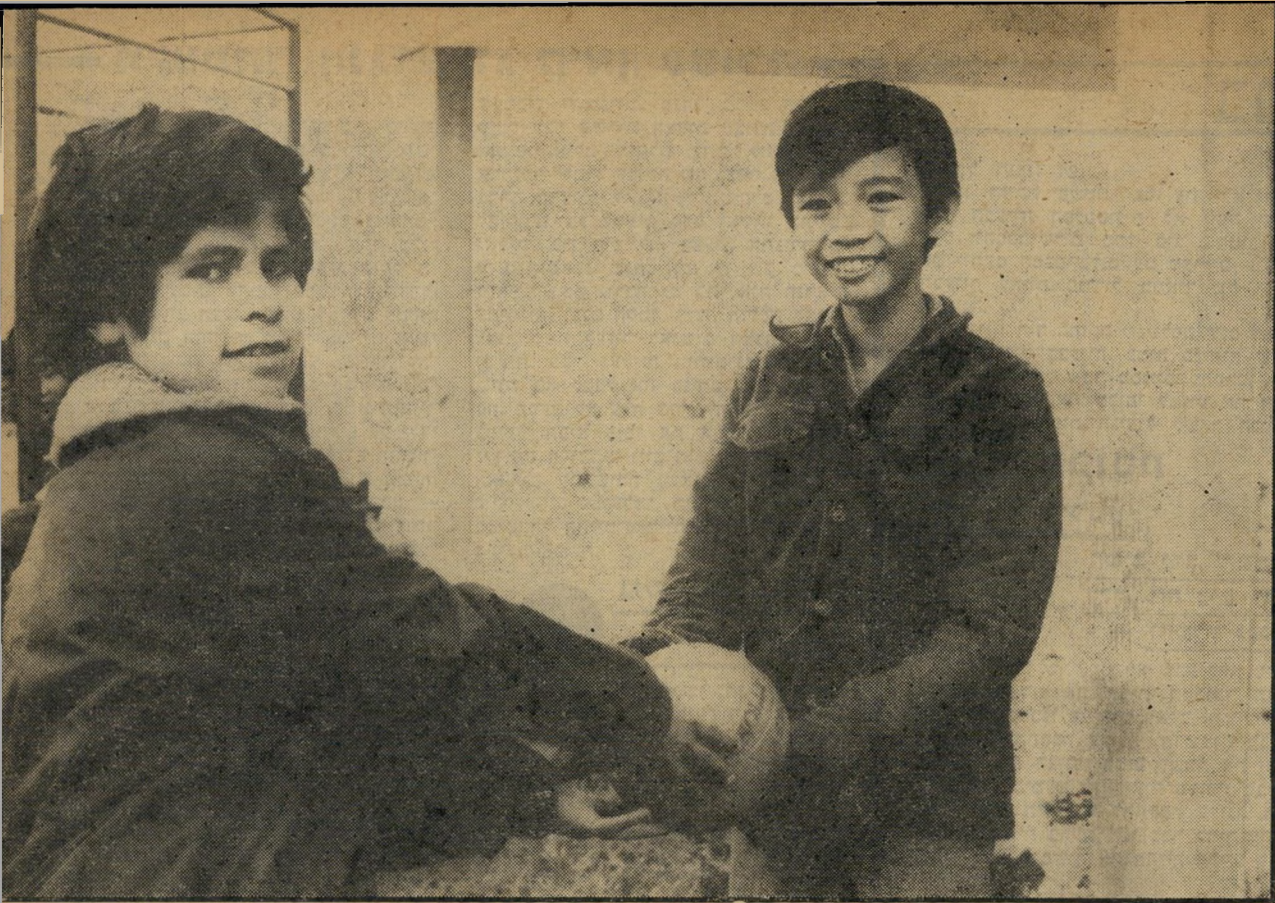
ה ממוש כמו שכתוב בתנ"ך, כך בדיוק תיארתי לעצמי את ישראל, אמרה הואן נגוק פונג קיאן בת ה-39 בדרך למרכז הקליטה בעפולה. ביום הראשון להגיעם לארץ, היו בני מישפחת קיאן — ההורים וארבעת ילדיהם תשושים מעייפות, אך זו לא ניכר על פניהם. בני המיזרח הרחוק יודעים תמיד לשמור על ארשת פנים חתומה וחביבה, שימחה, כעס, פחד, עייפות, אושר, מתבטאים אצלם

בחיוך, ורק אדם המכיר אותם מקרוב יודע להבחין בריגשותיהם. וונג צ'ונג קיאן ואשתו היאן נראים צעירים מגילם. בחדריהם המגורים הקטן בדי"ר שהקומה האחרונה, הסבו התורים עם בנותיהם וונג צ'אן צ'י, וונג צ'אן נגי, וונג צ'אן דאן, והיאן צ'אן מאי. כולם לבשו סוודרים דקים ולראשיהם חבשו את כובעי הטמבל שקיבלו במטוס. "לא האמנו שנגיע לכאן", סיפר האב בווייטנאמית

לומדים עברית
האב (שני מימין) מנצל ישיבה בבית הקפה במרכז העיר, כדי ללמוד עברית. לידו בני המישפחה (מימין לשמאל) הבכירה צ'יאן צ'י, האב, אשתו פונג, הבת וונג צ'אן דאן ובמרכז התינוקת מאי.

עייפיים
אך מרוצים. ביוםם הראשון במרכז הקליטה, בני המישפחה עדיין חבושים בכובעי הטמבל. קצת קר להם. שכן, אינם רגילים למזג בלילה הראשון לא ישנו בגלל הקור שהיה באותו הלילה. האוויר החורפי.

נרגשת לחברו הוותיק פן יא טון העובד כבר שנה כחשמלאי בתדיראן. פן, הגיע עם רבים מהווייטנאמים הוותיקים, כדי לעזור לחדשים בצעדיהם הראשונים בארץ. ביומיים הראשונים התאכסנו הוותיקים ב"מרכז הקליטה, סיפרו לעולים החדשים על החיים בארץ ושמעו מהם על דרך היסודיים שעברו עד הגיעם לישראל. הסיפורים נשמעו מוכרים.

בוגדים

לגיטו

וונג צ'ונג הכיר את אשתו בכנסיה שבריינג'ון, מקום מיפגש הקהילה בימי הראשון. זה היה לפני 16 שנה. היאן עבדה אז כפקידה במחלקת המס. וונג עסק בייצור סירופ מקנייסוכר ובמכונותיו הסתובב בשווקים, כדי למכור את תוצרתו. החיים היו נפלאים, כך סיפר. כסף לא חסר לבנייהזוג, במשך הזמן נולדו ארבע ה"בנות ושלוש מהן כבר התחילו ללמוד בבית-הספר. עם כניסת הקומוניסטים השתנו חייהם של בנייהזוג מן הקצה אל הקצה. הקומוניסטים לקחו את מכונותיו של וונג, ורוקנו את ביתו מהרהיטים. ב"בית נשארו רק כמה מזרנים. את ארוחור תיהם בישלה היאן על עצים שהבעירה בחצר. וונג המשיך למכור את הסירופ בעגלה קטנה וקיווה לטוב. אך יום אחד הגיעו חיילים לביתם ודרשו מהם לעזוב תוך 24 שעות ולהצטרף לחבריהם ה"בוגדים" בגיטו הנמצא במרחק חצי יום נסיעה מסייג'ון. לפני שהגיעו הקומוניסטים לוייטנאם החזיק וונג במישרה חלקית בצבא. השמועה הגיעה לאוזני הקומוניסטים והם חיפשו אותו כדי לעצרו. בגיטו התקיימו בני המישפחה ממגות אורז קט"

ידידות מהירה

מתפתחת בין הילדים הווייטנאמים והעפולתיים. הילדים אינם זקוקים למילים, כדי להתחבר זה עם זה. בתמונה נראה ילד תושב עפולה עילית מציע לחברו הווייטנאמי לשחק בכדור. ביום השבת כבר ערכו ילדי עפולה עילית מישיחק כדורגל עם העורלים החדשים. כמה מהם הזמינו את החברים החדשים לבתיהם.

את האוכל וחיכינו ללילה, כדי לנסות להי"רדם. וונג אינו יודע מדוע בהרו-דווקא בו כדי לצאת לישראל. את ישראל הוא זוכר מהימים שלפני בוא הקומוניסטים. "תמיד היה איכפת לי מה קורה בארץ הזאת. גם אני וגם אשתי מאמינים באל אחד, כל פעם כשפרצה מילחמה במזרח התיכון היינו צמודים לרדיו, כדי לדעת מה קורה. הערצנו את החיילים הישראלים הנלחמים על ארצם ולא ידענו שבקרוב גם אנחנו ניאלץ לחפש לעצמינו מולדת חדשה."

ביום ה-37 לשהייתם על הטונג אן הכ"ריוזו ברמקול את שמו של וונג ואמרו כי יישלח לישראל. יומיים אחרי כן נפרדו בני המישפחה כשדמעות בעיניהם מ"חבריהם בספינה ויצאו לדרך. הם היו מאד שרים. במטוס לארץ לא ישנו כימעט, הסתכלו דרך התלונות החוצה והקשיבו להסבר הקברניט. אחריכך נראה להם הכל כחלום — הנאומים כשדה-התעופה, הריי"וומים האחרונים, הנסיעה למרכז הקליטה עפולה, חלוקתם לדירות בנות שלושה חדרים, מישפחת וונג לא הספיקה לפרוק את הפציה המעטים וכבר הוצפה בעשרות עיתונאים וצלמי טלוויזיה סקרניים. בערב ירדו אל המישרד, שם קיבלו תעודות ע"ל, שמיכות ומצעים, תנור וכלי-מיטבח, ומעט עוגות יתפוזים. בערב הראשון נצמדו הוונגים למעקה המירפסת הקטנה,

ביום שבת באו ישעיה פרס (שלישי מימין) ואשתו הווייטנאמית פון קיים לה (שנייה משמאל) לבקר ולעודד את העולים החדשים, איתם בא דוקטור הואה (שני מימין).

חדשים מול ותיקים

נות שקיבלו כל יום ומקצת מים. החיים נעשו קשים מנשוא. וונג נועץ באשתו והם החליטו לברוח. ברשותם היה קצת זהב שהחביאו מפני הקומוניסטים. ידידים סיפרו להם על מתווך העוור להב"ריח אנשים אל מחוץ לארץ. וונג התקשר אל האישי ושילם לו בזהב תמורת הזכות לעלות על סירת דיג קטנה. בחפזון אספו בנייהזוג כמה בגדים חמים בעיקר לילדים וקצת אוכל, ועלו על הסירה. אחרי של"ר שה ימים הגיעו אל האוניה — טונג אן, והיעלו על הסיפון.

מולדת

חדשה

לני הושים ותשעה ימים ולילות הצ"טופפה מישפחת קיאן בשטח של מטר על 60 סנטימטר על הסיפון העליון של האוניה, כשהם רועדים מקור. את מנות הדייסה היומיות ואת המים נתנו לבנותי"הם. ההורים חיו במשך שבועיים ללא מזון. בלילות ישנו בישיבה במקום שהיה מכוסה קיא כתוצאה מהשפעת תנודות הספינה בסערות. לידם מתו שכן טוב ותינוקת. "הפסקנו לחשוב בכלל", סיפר וונג בעיי"פות, "חשבנו רק על הרגע שבו נותנים

חלונות ראוה

הם מוקד המשיכה הראשון של הווייטנאמים המסיי"רים בעפולה. אחרי 40 יום על הספינה הם נהנים לטייל בעיר, האם ושלוש הבנות מתעכבות ליד פרפורמריה, האב, ליד מכשירי חשמל.

צעצועים

ומקלות אכילה הביא אייבי נתן לוייטנאמים ביום השבת. הוא גם הדגים לילדים כיצד להשתמש במישחקים.

הסתכלו על הנוף ונשמו את אוויר הארץ החדשה העתידה להוות לגביהם מולדת שנייה. קשה היה להם לישון בלילה, לא ביגלל התרגשות, אלא מפאת הקור שאין הם רגילים בו, כיוצאי ארץ טרופית.

ווייטנאם

נגד ישראל

כ שירדו למחרת בבוקר, כדי לנסוע עם חבריהם לבדיקות הרפואיות. נתן קלו הווייטנאמים בקהל סקרנים רב, ש" החל צובא על מבואות המקום כבר מש"עות הבוקר המוקדמות. התושבים הסתכלו על שכניהם החדשים מי בסקרנות ומי בכעס, היו כמה שהתרי"טו: "לוייטנאמים מסדרים הכל, בתים חדשים, גינה, אפילו סידרו להם את החש" (המשך בעמוד 28)

מי הוא

טומי לפיד -

העומד להתמנות

כמנכ"ל

רשות השידור?

פאשיפמ, ימני, אנטי-דתי, דיקטטור של רשות השידור — אלה הן מקצת התגובות שנשמעו, כאשר נודע כי יוסף ("טומי") לפיד עומד להתמנות מנכ"ל רשות השידור במקומו של יצחק ליבני. מייד החלה פעילות קדחתנית במוסדות רשות השידור ובכנסת. "אנחנו לא נסכים למינוי", אמרו כמה חברי הכנסת מהמפלגה "האיש הזה שונא דתים".

"זו תהיה טלויזיה של סתימת-פה, והכל יהיה בה מצונזר", אמר אחד מחברי הכנסת של המערך. ועד עיתונאי הרשות שיגר מיכתב לשר החינוך, בו מובעת הסתייגות חריפה ממינויו הצפוי של לפיד. האיש שעמד במרכז הסערה הגדולה נשאר, כהרגלו, שקט, נינוח, נעים דיבור. טומי לפיד לא התרגש ממערכת ההשמצות עליו. הוא ידע כי המינוי שלו מובטח. שלושת האנשים הקובעים — ראשי הממשלה מנחם בגין, שרי האוצר שימחה ארליך ושר החינוך זבולון המר, הממונה על חוק רשות השידור — החליטו כי מי שמשמש כיום כראש מזכירות מערכת מעריב

לפיד, נמוך קומה ומנומס, ששערו מאי פיר, דוחה גם את הטענה כאילו הוא אנטי-דתי. היו כמה ח"כים מהמפלגה שי החליטו להתנגד למינויו משום שזכרו כי כתב יותר מפעם אחת נגד החוגים הדתיים. השיב להם לפיד: "כל מה שכתבתי עד היום בנושאים הדתיים היה דריי שה, כי הבנות הדתיות המשתחררות מ"צה"ל תוצבנה לשירות לאומי".

לא עוד מצלמה

לכל טרקטור

בפני מקורביו וידידיו הטובים אין לפיד מהסס לטעון, כי לדעתו קיים חוסר איוון ברשות השידור. בזמן הוויי כוח הגדול על שידור הסרט חירבת חיזקה, תקף לפיד בחריפות רבה את רשות השידור על כך שהקרינה את הסרט. גם היום הוא טוען: "לו אני הייתי המנכ"ל, חירבת חיזקה לא הייתה משודרת. לדעתי זו צנזורה פשוטה. יש יצירות רבות של יוהר שמהן לא מפיקים סרט. לקחו יצירה חריי גה אחת שלו, ודווקא ממנה עשו סרט — זו צנזורה!"

"אם אני אהיה מנכ"ל", טען לפיד עוד לפני שהיה ברור כי הוא אמנם יקבל את המשרה, "לא יוכל להיווצר מצב, ש'אני לא אדע על חירבת חיזקה עד לאחר סיום הפקת הסרט, כפי שקרה עם המנכ"ל הקודם. ואם אדע מראש, לא אתן להוי ציאת עשרות או מאות אלפי לירות על הפי קה מסוג זה".

בשיחות עם חבריו מהטלויזיה ומהרדיו, הביע דעה גם על אירועים אקטואליים הנוגעים למשרה החדשה, שאליה יכנס ב'חודש אפריל הקרוב': "אצלי אדם כמו אורי דיוויס לא היה מקבל 45 דקות שידור. אם דיוויס עושה משהו שיש בו ידיעה עיתונאית, ישדרו את זה גם ברדיו וגם בטלויזיה. אולם לתת לו להביע את דעת

תנכ"ל או קונדיטור?

אש"ף, ולתת לאש"ף 45 דקות של תעמור לה ברדיו ממלכתי — אצלי זה לא היה קורה".

גם לגבי השדור המפורסם בטלויזיה, על הריסת הבית בכפר סילואד שבגדה המערבית, יש ללפיד השגות: "האירוע לא היה שווה עד כדי כך שישלחו לשם שני צוותים כדי לעשות שתי כתבות. אפי' לו הייביריטי, ששידר על הריסת הבית, הקפיד לספר מה עשה המתבל שאת ביתו הרסו. הטלויזיה הישראלית לא עשתה זאת. אני גם לא מבין מדוע היה צריך לתת לימעט דקה לנשים הערביות ששרו שירי תעמולה של אש"ף, ועוד להתרגם לעיברית את השירים".

לפיד יש דוגמת רבות המסבירות מה יאשר ומה יפסול כאשר יהיה מנכ"ל הרשות. "ההתנחלויות זה נושא עיתונאי לגיטימי. אבל אני חושב שיש קישור צודק כאשר הוא אומר שהרשות הצמידה מצלמה לכל טרקטור. את זה צריך להפסיק. צריך לשים מור על הפרופורציות".

הוויכוח סביב מינויו של טומי לפיד כעורך ראשי של שני כלי-התקשורת הי חשובים במדינת ישראל ימשך. הוא יוכרע, בסופו של דבר, על-פי הדרך שבה ימלא את תפקידו. אולם עובדה אחת ברורה הן לשוללים את המינוי והן לאלה המקבילים לים אותו בברכה: לפיד ידוע לפחות כי ימנהל מעולה בכל מה שקשור לאמצעי תקשורת. מחצית מזמנו כראש מזכירות מערכת מעריב מוקדשת לנושאים מיני-הליים, ואם הוא ימש את נסיונו זה ברשות השידור, אולי יפסק המצב הגורא שבו מופסקים השידורים חדשות לבקרים שבו לכל אדם ברשות יש קבוצת-ילחץ משלו, שבו מערכת המינהל הרוסה, התקנים לא מאויישים, המשכורות אינן משולמות ומעט הכספים המצויים בידי הרשות מבזבזים בחוסר כישרון.

האם קיימת סכנה שלפיד יהיה קומי-סר פוליטי? על כך ניתן יהיה לשפוט על-פי מעשיו. "גם בגין נחשב לפני בחי' רתו כנורא שבניצנים", התנחמו השבוע אחדים מעובדי רשות השידור. אחרים, לעומתם, החלו כבר לארוז את מיוודותיהם.

לפיד נשאר במערב. הוא נשא גם לאשה את בתו של אחד מעורכי מעריב, דויד גלעד.

עיון בארכיונו מעריב מגלה את הכתבה הראשונה שפירסם לפיד בעיתון זה. הוא נשלח לבאר-שבע, למלא את מקומו של הכתב המקומי. ביום שהגיע לשם נערכה התקפת פידאיון על יישוב סמוך לבאר-שבע. לפיד דיווח על כך, שזכרו היה כמה חודשי גלות בבירת הנגב.

שמואל שניצר, מבכירי מעריב, הציע לכתב הבאר-שבעי להשתתף עימו במהי פכה עיתונאית וטא: להכין טור קבוע תחת הכותרת מדברים עליהם השבוע. בשנת 1964 נשלח לפיד ללונדון, כשליח מעריב. כשחזר מונגה להיות הכתב הפרי-למנטרי של העיתון, אולם הרומן של לפיד עם הכנסת הישראלית נמשך בדיוק חצי שנה. עורך מעריב, אריה ("צ'יק") דיסנצ'יק, הציע לו את עריכת את, הירי חון לגשים שמעריב תיכנן את. טומי לא יכול היה שלא להזכר, כי אמו קטרינה ערכה את מדור הנשים של אוי קלט, כשהוא עבד בו ככתב. מאת היתה ההתי קדמות מהירה ביותר. כיום משמש לפיד כראש מזכירות המערכת, עורך התוספות של מעריב ובעל טור שבועי קבוע.

כשהחלו להתפשט השמועות הראשונות על מינוי לפיד כמנכ"ל רשות השידור, הוא לא הסתיר את דעותיו על התפקיד או את דעותיו הפוליטיות. מתברר כי לפיד היה חבר רק במפלגה אחת; המיפי לגה הליברלית. בשנת 1961 הצטרף אליה אך עזב אותה כעבור כמה חודשים. "אני לא חושב שעבודה עיתונאית בעיתון בלתי תלוי עולה בקנה אחד עם פעילות במיפי לגה". הסביר לפיד לאחד מחברי הכנסת של הליברלים, בעת שביקר השבוע בכנסת. בתגובה לאלה שהתנגדו למינויו בגלל דעותיו הימניות (היו אף כאלה שהתי בטאו כלפיו במילה "פאשיסטי"), ובגלל כתיבתו האלימה, אמר לפיד: "אני לא ימני במובן המקובל של המילה. אני יהודי לאומי בכל רמ"ח אבריו. בנושאים חבר רתיים אני ליברל. אין כמוני תומך נלהב ברעיון של מדינת סעד, למשל".

הבימה נאלצה להוריד את ההצגה. נסיון אחר של התיאטרון הלאומי, להעלות הצ'ר גה אחרת של אותו מחבר, המרק הטוב, הוכשל אף הוא בכוח עטו של טומי לפיד. אחרי מילחמת-העולם השנייה חזרו טר-מי ואמו, קטרינה, ליוגוסלביה וב-1948 עלו לארץ. טומי זוכר היטב את היום הזה — היה זה יום אחד בלבד לפני יום-הולדתו ה-17. באותו היום שבו הגיעו האם ובנה לארץ, התנדב טימי לצבא. האם נשלחה למעברת באר-יעקוב, כשהיא בוכה על הפרידה מבנה.

טומי הוכשר בצה"ל כחשמלאי רכב. כאשר הסתיים השירות הצבאי שלו הוא היה רב-טוראי, אחראי על הסדנה הצבאית בכפר-ילדים, ליד עפולה. צה"ל שיכנע אותו לחתום על שנת קבע ולהישאר בתפי קידו. צה"ל אחראי לכך שהמיקצוע הרא-שון של מי שעומד לנהל את רשות השידור הוא חשמלאי-רכב-מוסמך.

כשסיים את שירותו הצבאי פנה להת-כונן לבחינות הבגרות. העיברית שלו לא היתה רהוטה, למרות השירות הצבאי הי ממושך. לכן מקור הפרנסה היחיד שהתי אים לו היה העיתון בשפה ההונגרית אוי קלט. באותה תקופה עוד היו רפרטרים באוי קלט. וטומי החל לספק ידיעות ולכ-תוב כתבות. בד בבד עם עבודתו העי-תונאית, החל להגשים את החלום השני הקשור באביו — ללמוד מישפטים.

שפה

משותפת

ראותה עת נפגש טומי עם אפריים קישון. השניים מצאו שפה משותפת, הן בגלל היקע ההונגרי והן בגלל הזהות בלעדיהם הם הפכו לידידים. עד היום טומי טומי לפיד, בכל הזדמנות, כי "קישון הוא הידיד הכי טוב שלי".

הידידות הזו השתלמה לטומי. בשנת 1955 חיפש עורכו הראשון של מעריב, עזריאל קרליבך, מזכיר ועורך אישי. קי-שון המליץ על לפיד וקרליבך קיבל אותו לעבודה. כעבור שנה נפטר קרליבך, אך

יכהן כמנכ"ל רשות השידור. מי הוא האיש שהכל ברשות חוששים, שמה ינהיג צנזורה פוליטית וישמש קר-מיסאר במקום מנכ"ל?

ממרתף בגיטו

לצמרת העיתון

קוראי העיתונים, מאזיני הרדיו וצופי הטלויזיה מכירים את הכתיבות שלו ואת שיחות הרדיו שלו. הוא הניחה את תוכנית הטלויזיה עלי כותרת במהדורתה הראשונה, לפני כ-10 שנים. למרות שהוא נמנה עם הקבוצה המכונה "המאפיה ההונגרית" שבעיתונות הישרא-לית, נולד טומי לפיד בעיר נוביסאד ש-ביוגוסלוביה. אביו, ד"ר בלא למפל, שניס-פה בשואה, היה עורך-דין במיקצועו ועו-רך עיתון. הוא שקבע בעצם את דרך חייו של בנו טומי, שמגיל צעיר ביותר רצה להיות "כמו אבא", עורך-דין ועיתונאי.

טומי ואמו ברחו בעת המילחמה אל הורי אמו של טומי, שהתגוררו בבודפשט. את תגינת ברי-המיווה שלו זוכר טומי הי-טב, ומרבה לספר על כך לידידיו. "זה היה במרתף, בגיטו בודפשט, וכל מה שאני זוכר זה שאמא בכתה כל הזמן".

לפיד לא שכח עד היום את השואה. כעיתונאי, עסק לא פעם בשערויות הי-קשורות בשואה. בפעם הראשונה, כאשר נהגן מלון שרתון. בעלי המלון הזמינו את דויד בן-גוריון, מי שהיה אז ראש-הממ-שלה, ואת הרב הראשי לבוא לטוס הפתי-חה — את בן-גוריון כדי לנאום את הרב הראשי כדי לקבוע מוזה. טומי פירסם אז כי הנדרסון, מי שהיה אז נשיא שרתון העולמי, היה אהוד הנאצים. הגילוי והשע-רוריה שקמה בעקבותיה הביאו לכך ש-ראשיהממשלה והרב הראשי החרימו את הטכס.

בפעם השנייה התפרסם טומי בהקשר זה, כאשר הבימה העלתה את ההצגה הביצה, של פליסיאן מרסו. טומי גילה אז כי מרסו הוא פסבדונים של מחבר בלגי, שהואשם בשיחוף פעולה עם הנאצים.

מאות נכנסו בלי כרטיסים * הסדרנים השתוללו

* המיקרופונים רעשו * התפאורה היתה עלובה

צוקרמן במפורש. אולם אי אפשר היה לבנות ביום אחד תפאורה חדשה. חסון הורה להוריד מסך שחור, שהיה תלוי מאחרי המסך הרגיל, ציווה להוסיף כמה ניירות כסף, ויצר בכך מעין תפאורה

צוקרמן. "זו לא תפאורה, זה יהיה בזיון". מפיק הפסטיבל, חנוך חסון, נשאר פעור פה כששמע את דבריו של צוקרמן. ב" מהירות רבה ניסו לתקן, ברגע האחרון, לפחות את התפאורה, שכן אותה הזכיר

נהיה המיקרופונים ארנון צוקרמן רתח מזעם. בשעות הבוקר של היום הששי בשבוע שעבר, הוא ביקר בחזרה הכללית שערכו משתתפי פסטיבל הזמר בנייני האומה בירושלים. "זה לא פסטיבל", פסק

אור א

השיר הקליט, אך הופעתה ותלבושתה אילהידיאנה רוס דחו חלק ניכר מהקהל והיא זכתה רק במקום השלישי. משחאל: הזמר צביקה פיק, שהקהל בנייני האומה הכשיל אותו, למרות שחברי נקודת השידור בדיסקוטק רמלאי נתנו לו את מרבית נקודותיהם, כאשר התברר, בדקה האחרונה, כי צביקה פיק הפסיד לגלי עטרי, פרץ קהל בנייני האומה במחאות כפיים של שימחה לאיד.

השלושה שהפסידו

ניבאו להם סיכויים, אך הם לא הגיעו למטרה הנכספת — השתתפות באירוויזיון. מימין: חיים צדוק, זמר דיסקו שבהימור הפנימי שערכו ביניהם מפיקי הפסטיבל הם ניבאו לו את המקום הראשון, אך צדוק לא הגיע אפילו למקום השלישי. באמצע: הזמרת חדוה עמרני, בעלת הקול המלוטש

חדשה

בערב שלמחרת, לאחר תום הפסטיבל, היה צוקרמן כלאחר יאוש. כאיש מיקצוע לא חשב עוד על פסטיבל הזמר, שהסתיים זה עתה. מה שהדאיג אותו היה האירוויזיון, העומד להיערך בעוד חודשיים. בזיון הפסטיבל הדליק אצל צוקרמן אור אדום, ולידידיו אמר: "אם זה מה שאנחנו מסוּר גלים לעשות, אולי כדאי לבטל את כל העסק".

הסימן הראשון לפורענות המתרחשת וי באה ניתן עוד לפני שעלתה מנחת הפסטיבל, רבקה מיכאלי, על הבמה, מפיקי הפסטיבל ערכו מיפגן כוח של שרירים וביטחון. על אולם בנייני האומה השתלטו לובשי מדים מסוגים שונים. היו השומרים של רשות השידור לבושים מדי חאקי; היו קציני הביטחון של הרשות, בגדיים אורחיים אך חמושים בעוזים; היו סדרני בנייני האומה, שהם גברתנים ידועים, והיו שוטרים, עשרות שוטרים. כל אלה הסתורו בבו בין המעברים וכימעט כל אחד מהם הכניס כמה קרובים וידידים ללא כרטיסים. הבלגן היה בעיצומו.

אחר כך נגרמה תדהמה לקהל שנכנס לאולם. התפאורה הזכירה משהו בנוסח חגיגת ט"ו בשבט בגן-הילדים. על כמה קוליסות הודבקו ניירות כסף מהוהים, וי אילו התאמת הצבעים הרגיזה את העיניים. אולם השערוריה האמיתית נחשפה רק אחרי שהחל המופע — הרמקולים השמיעו

עסק מ'שפחתי'

תופעה צורמת את העין היתה מעורבותם הרבה של עובדי רשות השידור בכתיבת השירים ובהופעה. לפחות חמישה מעובדי רשות השידור היו בין המתחרים, ככותבי שירים, והזמרת הצעירה, גיתית שובל, בת ה'14, היא בתו של אחד מעורכי התוכניות ברדיו, הנראה בחברתה בתמונה שצולמה מאחרי הקלעים של בנייני האומה בירושלים. גיתית היתה צעירת המשתתפות.

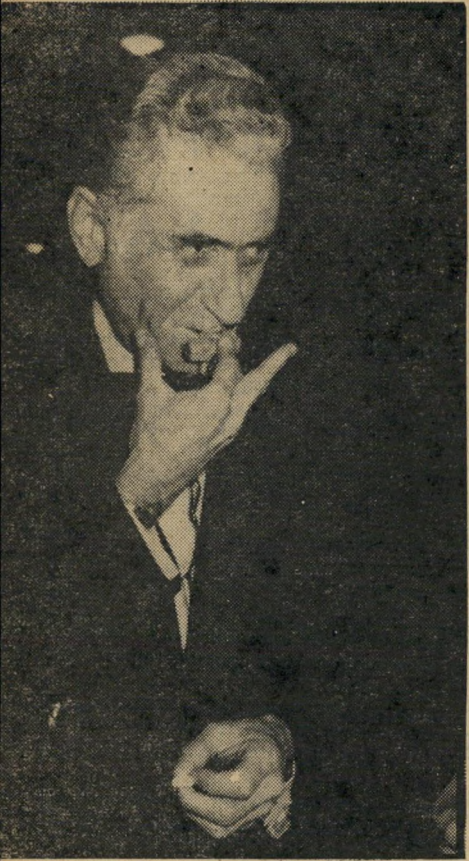
הסדרנים משתוללים

לאולם ללא כרטיסים, מה שגרם למהומה רבת. החלו הסדרנים להראות שרירים, בתמונה נראה כאשר הוא תוקף בעזרת סדרני-גברתן של בנייני

צווחות, הם היו בלתי מאוזנים. את מילות השירים כימעט ואי-אפשר היה לשמוע. היתה זו חווייה מחרידה לכל מי שאזנניו אינן אטומות. בשידור בטלוויזיה לא הורגשה תקלה זו. הקול עובר לשידור ישירות מהמיקרופונים, ולא באמצעות הרמקולים שבאולם. אולם לכל היה ברור, שאם אמנם יהיו רמקולים כאלה באירוויזיון, תהיה הבושה גדולה, בינלאומית ממש. במאי האירוויזיון ומי שהתפטר רק שבועיים קודם לכן מבימוי פסטיבל הזמר, יוסי צמח, תפס ראשו בעצבנות. הוא ידע כי אותם הרמ

כאחת המתחרות, שזכתה לבסוף בציחקוקי בוז באולם. לעומת זאת, השיר שזכה, הללויה, שהיה בין השירים הבודדים שהיו ראויים להיכלל בתוכנית, נפסל על הסף בשונה שעברה, עליידי חבר שופטים שהיה כימעט זהה בהרכבו לחבר השופטים ה־שנה.

להקת הריקודים הצבעונית שלום 79 — מתי כספי וגדי יגיל עם התגלית של הערב, חנה לסלאו — הצילה את המופע, אך לכל אלה לא היה קשר להפקת ה־פסטיבל, הם היו אמנים־אורחים, שקיבלו עבור הופעתם הרבה כסף. אפילו הסיום היה מלווה בתקלות. מי שהיה אחראי על הלוח האלקטרוני, שעליו הופיעו התוצאות, לא ידע לחבר תשע ועוד שש. התוצאות שהופיעו על הלוח היו מבולבלות.

אדום לארוויזיון

הציפצוף
אי אפשר היה שלא לראות על פניו של המנצח יצחק גראציאני את אכזבתו מהפסטיבל. מאחרי הקלעים הביע יצחק גראציאני את דעתו בציפצוף.

התקלות נמשכו כל עוד נמשכה התוכנית. כמה מאלה שהופיעו על הבמה לא היו ראויים אפילו לעבור את השלב הראשוני של התחרות, אולם חבר השופרים, שאיש אינו יודע כיצד נבחר, נתן להם מקום על הבמה. הכתב לענייני בידור, ג. עיטור (גלביץ), שהיה בחבר השופטים, האיץ בחבריו לבחור במאיה קוביאנקא רבקה מיכאלי נראתה אבודה על הבמה. היא טעתה הרבה, התבלבלה, ולא התאימה אפילו לפסטיבל המקומי. במילי־חמה זו הובס חסון עליידי במאי ה־אירוויזיון יוסי צמח, ואת מקומה של מיכאלי תפוס ירדנה ארזי היפהפיה. אגב, חסון וצמח לא מדברים איש עם רעהו, גם בגלל המאבק על הנחיתת האירוויזיון

שרות הסדרנים. קציני הביטחון והשוטרים היו סוקים בתחילת הערב בהגנת בני מישפחותיהם. חדר שסידרו את בני המישפחה במקומות ישיבה, (מימין) סדרן לבוש מדים של רשות השידור, את שירותיה של חברת טטרו, שהיתה אחראית

המערין
אחד מאנשי המינהלה של הפסטיבל, ניסים מזרחי, התפנה לרגע מעיסוקיו כדי לבקש חתימה מאחת הזמרות המוצלחות הערב, ריקי גל, שהתאכזבה מכך שלא זכתה בפרס.

הזוג המוזר
של הפסטיבל הם מפיק הפסטיבל ומי שחשבו כי יהיה גם מפיק האירוויזיון, חנוך חסון, שעליו מטילים את האחריות לבידיון הנורא, והמנחה של הפסטיבל, רבקה מיכאלי, שנכשלה כישלון חרוץ בהנחיה. הריב בין חנוך חסון לבמאי האירוויזיון, יוסי צמח, החל כאשר חסון עמד בתוקף על כך שמיכאלי תנחה גם את האירוויזיון. צמח, לעומתו, דרש שהמנחה תהיה ירדנה ארזי.

מולים ישמשו גם באירוויזיון. מפיק שני המור ים, חנוך חסון, החליט שלא להשתמש בשירי זי תברת מקול, המספקת תמיד את הרמיזולים למופעים שבבנייני האומה. תמורת 100 לף לירות שכר עבור הפסטיבל והאירוויזיון את שירותיה של חברת טטרו, שהיתה אחראית לבידיון הנורא. מבדיון אחד ניצל האירוויזיון. המפיק־הכפול חסון דרש בכל חוקף — ולמעשה ערך מילי־חמות של ממש — למען תקבל רבקה («רב־קלה») מיכאלי את הנחיתת האירוויזיון. אך

בקודה העדין מספרת
העדה את סיפורם של בעדה
ומאהבה העומדים לדין
באשמת רצח

באמצע חודש מאי בשנה שעברה, נעלם מביתו בכפר גבירול, מאיר אולאי. יום יומיים לא דאגו לו בני מישפחה, שחשבו כי נסע לטיול בארץ עם ידידי שבא מחוץ לארץ. אולם כאשר הופיע הידיד לחפש את מאיר, התחילו בני המישפחה בחיפוש שים אחריו.

אחרי ימים אחדים נמצאה מכונית הרי פולקסוואגן של מאיר, במיזבלה של נסי ציונה. כאשר היא שרופה, ועל מושבה האחורי מונחת גופת גבר. גם הגופה היתה למאכלת אש, עד כדי כך שאת שרידיה המפוזרים כמעט אי אפשר היה לזהות. אולם, אחיו של המנוח זיהה את הגופה, לפני רוחבה ולפי הצלעות, וכן מפני ש האיש נעלם, והגופה נמצאה בתוך מכר-ניתו.

האם באמת היתה זו גופתו של מאיר אולאי? שמא נעלם מאיר מסיבות כלשהן הידועות רק לו, ולא נרצח כלל? שאלות אלה העלו סניגוריהם של שלושת הברואים הצעירים, הנאשמים ברצח מאיר אולאי, עורך הדין משה ישראל, סניגורו של צאבר חסון אבו עמרה, המכונה עודה, חקר את אחיו של מאיר אולאי, בדבר עדויות שונות של מכרים בכפר גבירול, אשר ראו לדבריהם, את הנרצח יומיים אחרי ביצוע הרצח.

האחד, דויד, בעל המכולת בכפר גבירול, טען כי מאיר קנה אצלו שתייה ושילם עבורה 50 לירות, יומיים אחרי הרצח. וגם דודתו של הנרצח סיפרה, כי כאשר חזרה מהים באשקלון, ביום החמישי, ראתה את מאיר נוסע במכונית, והוא ציפצף לה, ונוסף בידו. הרצח בוצע ביום השלישי בשבוע.

עורך הדין התחרט. האם באמת נראה אולאי חי באותו יום? או שמא טעו העדים הללו, והוא אכן נרצח באכזריות יומיים קודם לכן וגופתו השרופה היא זו שנקברה עליידי בני מישפחתו, לשאלה זו עדיין לא נמצא מענה בשלב זה של הרי מישפט.

לטענת התביעה, נרצח אולאי, עליידי

ואולאי סחט כספים גם ממנו, תוך איומים שאם לא ישלם לו, יספר על יחסיו למע-בידו.

גם ישראל גירון נאשם במישפט רצח זה, מסיבות טכניות, כדי שלא להביא פעמיים את העדים, אחד עם מישפטם של הברואים. אולם אחרי שנכשלו הברואים במישפט הזוטא שניהלו, ובית המישפט קבע שהודאותיהם, אשר ניתנו בפני מפקח פרג ממיטרת ישראל, הן קבילות, התי-הרט עורך הדין נתן קנה, שהוא סניגורו של גירון, וביקש את הפרדת המישפטים בשלב זה. בית המישפט, מפי השופטים דב לוי, ישראל גלעדי ונחמיה בר, נעתר לו, ישראל גירון הוצא מאולם המישפט, ועל ספסל הנאשמים נותרו בינתיים רק שלושת הברואים.

יום אחרי שהופרדו המישפטים, עלתה על דוכן העדים שושנה גירון, כעדה תבי-עה. אשה צנומה וקטנת קומה, שערה הבלונדי הארוך אסוף על עורפה, פניה נקיים לחלוטין מאיפור.

היא העידה בקטט ובקול מעודן. הרי עברית שבפיה קולחת, והיא מישירה את מבטה אל מול הנאשמים שרק אתמול נגעו בכתפם בבעלה שישב לצידם.

היא סיפרה בעדותה על חיי השיגרה במשחטת העופות. במשחטה עבדו באותה תקופה 7-8 ערבים, חלקם במריטת עופות, והם נהגו לקום בערך בשעה 5 בבוקר כדי לעשות את מלאכתם. פועלים אלה גרו במשחטה, עודה, עבד כמחלק עופות לי-קצבים ברחובות, והיה יוצא השכם בבוקר במכונית הסוסיתא, מחלק את העופות, ו-אחרי כך חוזר ולוקח את שושנה לחלק יחדיו את חלקי העופות לקצבים, עודה לא ישן במשחטה, אלא במחשן שלייד ביתם של ישראל ושושנה גירון.

הבעל הישר. במשחטה עבד עודה כי שמונה שנים. פעם אחת פיטר אותו גירון מעבודתו כי חשד בו שהוא מקיים יחסים עם שושנה. אולם, לאחר זמן החזירו לו עבודה, ושושנה המשיכה לקיים איתו יחסים במשך ארבע שנים תמימות, על אף חשי-דויתו של הבעל.

מלבד משכורתו הרגילה, שקיבל מגירון כל יום חמישי עת נסע לביתה בבאר שבע, נתנה לו שושנה סכום נוסף של 1000 לירות בחודש, שאותו הסתירה מבעלה.

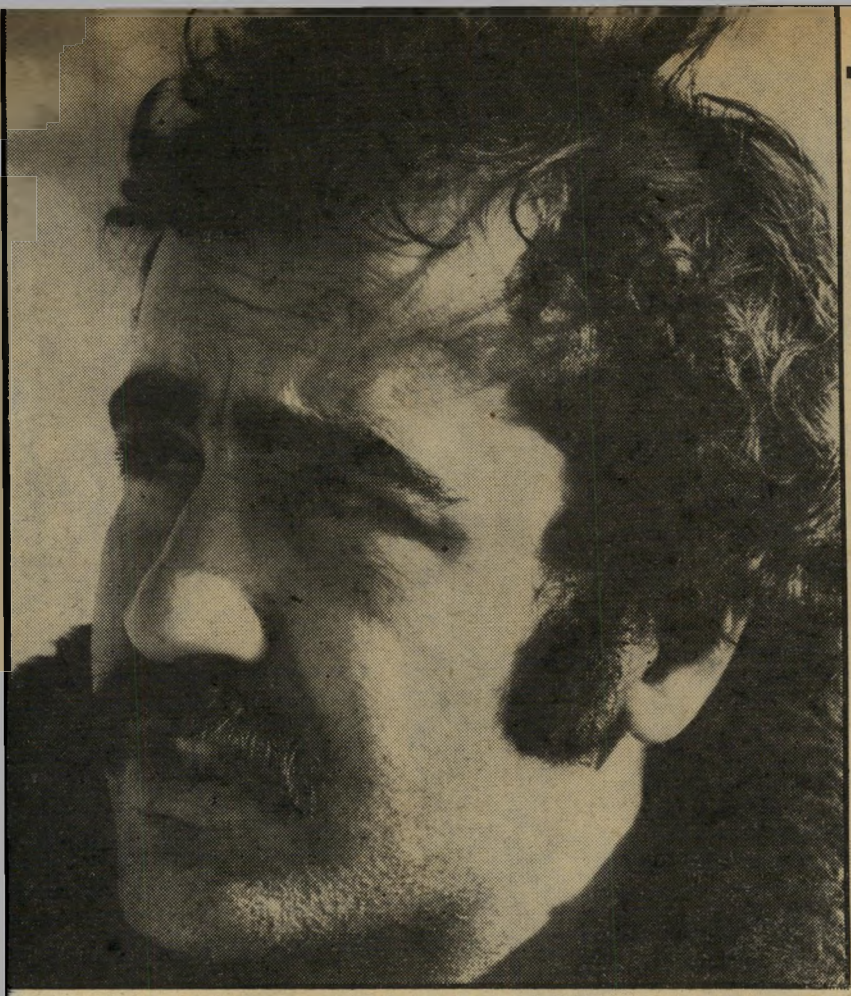
היא איננה יודעת אם הפועלים האחרים חשדו בהם שהם מקיימים יחסים, ואין היא יודעת אם הנרצח, אולאי, נהג לקבל בהיגם עופות מהמשחטה. היא רק יודעת על אדם אחד, פקיד מסי הכנסה, שהיה לוקח עופות מהמשחטה, בלי שיתחשבו איתו.

אמו ואחותו של הנאשם עודה בבית המישפט
גלימת הקטיפה השחורה

נקל לתאר את הרגשתה של אשה זו, שבעלה ומאהבה עומדים לדין באשמת אותו רצח.

בקהל היושב באולם, אפשר לראות בכל ישיבה, שתי נשים בדואיות, המופיעות באופן קבוע למישפט. אלה הן אמו ואחותו של עודה, לבושות בביגודיהן הברואיים המסורתיים. כאשר פניו מכוסים למחצה בגלימת הקטיפה השחורה, והן עוקבות בדריכות אחר ניהול המישפט.

מפעוד אנגרייה
לתת את דמי

את הפצצה הטיל כתבו הערבי של ידיעות אחרונות, תופיק חורי, הוא פירסם סטודנטים ערביים מאוניברסיטאות ישראליות פירסמו כרוז התומך באש"ף והקורא למרי נגד המישטר הציוני האמרי ריאליסטי-קולוניאליסטי. התגובות לכתבה הגיעו בשרשרת. אמצעי התיקשורת עסקו במשך כל השבוע שעבר בפרשת הסטודנטים. חברי הכנסת מהקואליציה — אמר נון לין, ומהאופוזיציה — שושנה ארבל-אלמוזנינו דרשו את סילוקם של הסטודנ-טים מהאוניברסיטאות.

הדרג האקדמי החליט אומנם, לא לסל-קם מן האוניברסיטאות, אך הסטודנטים לא יצאו נקיים מן העניין, העונש הוטל עליהם לא עליידי שילטונות האוניברסיטאות ש-בהן הם לומדים, כי אם עליידי צה"ל. ללמדך שערביי ישראל עדיין חיים תחת מישטר צבאי. אלוף פיקוד הצפון אביגדור ("יאנוש") בן גל הטיל בתוקף תפקידו צווי-ריתוק על שישה סטודנטים, למרות שלא היו חתומים על הכרוז, שכן הכרוז היה חתום עליידי התנועה הלאומית המת-קדמת של הסטודנטים הערביים בירושלים. מבין כל חברי התנועה נבחרו שישה ה-מתגוררים בשישה כפרים ערביים בתחום השיפוט של פיקוד הצפון. צווי הרייתוק נתנו לשלושה חודשים ועל המרותקים להתייצב פעמיים ביום במישטרה, פעם בעשר בבוקר ופעם בשלוש אחרי הצהריים. שלושת הסטודנטים הם וליד אמין עומרי מכפר סנדלה, ג'מאל אחמד מהאג'נה מאום-אליפאחם ומסעוד אגבריה מכפר מוסמוס, גרים בשכונת זה לזה. בין מוסמוס ואום-אליפאחם מפרידים שני קילומטרים, סנדלה מצוי על כביש עפולה-ג'נין במרחק חמישה קילומטרים לפני העיר הערבית ובתחומי הקו הירוק. נאסר סאמרה, סטודנט מצטיין לכלכלה שממוצע ציוניו 98 הוא תושב כפר יסיף, מסטאפה עסאלי הלומד מתמר טיקה שנה שלישית הוא מכפר עראבה ו-לוטפי אל היג'ה מכפר תמרה לומד ביר-וגיה שנה שלישית. עם שלושת הראשו-נים ברשימה נפגשה השבוע כתבת העוולם הזה.

וליד אמין עומרי הוא צעיר יפה-תואר בן 21, תלמיד מצטיין הלומד שנה שלישית יחסים בינלאומיים, וליד הוא בנו השני של חקלאי אמיד. המישפחה מתגוררת ב-בית מרווח המרוהט בפשטות. מישפחה עומרי לא שמחה לקבל את פני העיתונאית והצלמת, כמינהג הערבים לא סרבו להכניס את האורחות אל ביתם, ואף כיבדו במיץ אשכוליות טרי וקר. אך ניכר היה, כי נוכי-חות השתיים אינה נוחה לבני המישפחה. אם המישפחה לא היססה להביע את מורת-רוחה בקול רם, ואף ביקשה מבנה שלא ישתף פעולה. האחות הצעירה בת ה-15

דרשה ממנו שלא ידבר יותר מדי. רק אבי המישפחה ביקש להגיד כמה מילים וטען, כי ניפחו את עניין הכרוז מעבר לכל פרור פורציה. אמר האב: "מי התחיל את כל העניין? תופיק חורי הוא ערבי, בשביל סנסציות הוא עשה מעבר הר וסיפר לי-קוראים שלו, כי הסטודנטים קראו למרד. המילה מרד לא נכתבה בכלל בכרוז. הוא סיפר לקוראים שלו, כי הכרוז קרא לי-מאבק מזויין. מאבק מזויין לא נזכר כלל בכרוז."

קשר
של שתיקה

ליד שכמו חבריו האחרים מתגורר במעונות, מיעט גם הוא כדיבור מפאת הכבוד שהוא רוחש להוריו. הוא ביקש לצטט אותו בדיוקנות ואמר: "את יודעת את המצב של הערבים בארץ, הן מבחינה פוליטית, הן מבחינה כלכלית, והן מבחינה חברתית. הערבים חיים תחת שילטון דיכוי לאומי, המצב הזה מכריח כל ערבי גאה להרים את קולו לפחות שידעו שיש לו מה להגיד." ולכן, כך טוען וליד, הצטרף לתנועה הלאומית המתקדמת של הסטודנטים הערביים. על צו הרייתוק הוצא נגדו אמר: "כל הזמן חשבתי שאני חי תחת מישטר אזרחי ולא תחת מישטר צבאי. אי יותר מזה אין לי מה להגיד. המישפחה שלי מבוהלת, תסלחי להם שהם כלי-כך מפוזרים, לא רק הם נבהלו, גם החברים שלי היהודים נבהלו. צו ריתוק בשביל הבעת דיעה פוליטית, זה לא מפחיד?" נאלצנו לעזב את ביתו של וליד, כדי שלא לפגוע בבני מישפחתו הפגועים גם כך. בני המישפחה מבוהלים, האב פוחד שיצטטו את דברי בנו שלא כשורה ב-אמצעי התיקשורת. לדבריו, מאז שהוצא צו הרייתוק, מגיעה המישטרה לבית המיש-פחה במשך הלילה בשעות בלתי מתקבלות על הדעת. המישפחה פוחדת מצעדים נוס-פים של השילטונות, שיחריפו את העונש. באום-אל-פאחם, בני מישפחה מהאג'נה פתוחים יותר ומוכנים לדבר ולהסביר את עמדת הבן, ג'מאל אחמד, שהוא סטודנט מצטיין לביולוגיה. כדי להגיע אל בית המישפחה צריך לנסוע ולטפס בשבילי המתפתלים של הכפר, כשמגיעים אל בית הקפה מבקשים את עזרת שני צעירים, הם מניפים יד כאומרים — אנחנו לא רוצים לדבר. בעל בית הקפה מבין מייד כי מדור-בר בעיתונות ומצביע על ביתו של ג'מאל. הבית ערבי טיפוסי, כל המישפחה גרה בשתי קומות. האם מקדמת את פני הבאים בבירכות אהלן וסהלן. ג'מאל מבין שהשוב לשתף פעולה עם העיתונות, לדעתו הוטל

„איננו ערביי ישראל, אנחנו ערבים

בישראל!“ טוענים הצעירים המרותקים

מעצר-בית לסטודנטים

נ'מז אהמר מהאג'נה
„בזכות ולא בחסד“

מדיניות שלמה שתחול על ערביי ישראל, הם פשוט תפסו עלינו טרמפ.“ אל חדר האורחים של מישפחת מהאג'נה נכנס מוחמד סלאמה, בעל חנות למוצרי חשמל, מאוס-אל-פאחם. מוחמד איננו משר-כיל. בצחוק הוא אומר, שהוא זעיר בורר-גני, אך הוא רואה את עצמו כערבי טיפוסי בעל דיעות משלו. גם בנושא צווי הריתוק שקיבלו ששת הסטודנטים, דעתו של סלא-מה, היא הדיעה הרוחת ברחוב הערבי: „מאבקם של הסטודנטים הוא מאבק לאומי פוליטי, יש להם הכישורים להגיד את מה שכל אחד במיגור הערבי חושב. האוניברסיטה היא המקום הדמוקרטי בה“א הידיעה, ואם שם סותמים פיות, אז מה יהיה הלאה? מוטב שיתנו לסטודנטים הערביים להביע את דעתם בקול רם. אחרת לא תהיה להם ברירה, אלא לפעול במחתרת.“

„מסתגלים, למצב הקיים“

השעה שתיים ושלושים. בעוד הצי שעה צריך ג'מאל להתייצב במישרת גירון. הוא מספר על ביקורי הבית הליליים, שהמשרה עורכת בביתו. לדבריו, השוטרים מתחשבים ואינם באים באמצע הלילה, כי אם בשעות הערב המוקדמות ובשעות הבוקר המוקדמות. ג'מאל אומר שאין טעם לבוא לפני הזמן. הוא מספר שביום הקודם התייצב בשתי דקות לי-שלוש, והיומנאי סרב לרשום אותו. הוא מוסף שיש לו בעיה. לפי צו הריתוק אסור לו לעזוב את שטח כפרו. הוא חש שמא יעצר עליידי המישרה בדרך מהכפר אל המישרה וביקש ממפקד מישורת גירון צו מיוחד שיאפשר לו תנועה פעמיים ביום. במישרה חותם ג'מאל ביומן ומקפיד שהשוטרת תרשום אותו ביומן נוסף. ה-שוטרת מסרבת למסור לנו, אם מסעוד אגבריייה מכפר מוסמוס כבר הגיע להתייצב בת.

ביציאה מבניין המישרה שעל כביש ואדי ערה, נעצרת מכונית טנדר. מסעוד אגבריייה הנמרץ יורד ממנה. מצב-רוחו מרומם. הוא נפגש בשימחה עם ג'מאל. לדבריו, הוא מרותק לגמרי לכפר ואינו יודע מה נעשה בחוץ. לאף אחד מששת המרותקים אין טלפון בביתו, כך שלא קיים ביניהם כל קשר.

מסעוד לומד לתואר שני ביחסים-בינ-לאומיים ולתואר ראשון הוא לומד מישר-פטים. לשאלה אם הוא נשוי, הוא משיב: „אילו הייתי נשוי, לא הייתי מתעסק בדבר-רים כאלה.“

מאוחר יותר הוא טוען, כי אמר את זאת בצחוק. מסעוד הוא בן הכפר הקטן (המשך בעמוד 36)

חסד של אף אחד. אני נמצא פה מדורי דורות. אוס-אל-פאחם קיים כבר 500 שנים וקודם גרו מייסדי המקום בפרעם ובירושלים. הם הגיעו לאוס-אל-פאחם בגלל גאולת דם. אבא שלי, אחמד חסן, הוא פועל משכילים. האחיות לומדות בתיכון ואח שלי, מוחמד, הוא מורה בכפר. ביני לבינם קיים ירכוח בנושא המאבק הפלסטיני, אבל בעצם שנינו רוצים אותו דבר. כל ערביי ישראל וכל מחנות השלום היהודיים הי-מתקדמים רוצים אותו דבר. הבעיה שלנו היא לא לעורר תשומת-לב, הבעיה שלנו היא איך לשכנע סטודנטים בצידקת מאב-קנו ולגייסם לשורותינו ולכן פירסמנו את הכרוז.

העניין התגלגל. אמצעי התיקשורת וה-סטודנטים היהודיים עשו מטעמים מהכרוז, ואז ביום חמישי ב-12.00 בלילה הגיעו אנשי שילטונות הביטחון והודיעו לי, כי הם מטילים עלי צווי ריתוק וכי בבוקר שלמחרת עד השעה שש, אני חייב לעזוב את חדרי שבמעונות רוניק. אם מישהו נמצא במיסגרת מסויים, החוק צריך להתי-יחס אליו כמו אל שווה בתוך המיסגרת הזאת ולא להיות דו-צדדי. לנהוג כך כלפי חלק מסויים, ואחרת כלפי חלק אחר. מר-גנין, באותו יום שבו הוטלו עלינו צווי ריתוק, אמר שמדינת ישראל היא מקום שיש בו חופש ביטוי. איפה חופש הביטוי? האם חברייהכנסת לין ואלמונינו יודעים, שיש סטודנטים שמאיימים פיסית על סטוד-נטים אחרים, רק בגלל שיש להם דיעה פוליטית שונה?”

אל השיחה מצטרף האח. מוחמד, המתון יותר מאחיו הצעיר. אומר מוחמד שהוא מורה צעיר ואב לשלושה ילדים: „כל הציבור בארץ יודע שהרב כהנא רוצה ואומר שצריך להסיע את ערביי ישראל לחוץ-לארץ. האם זכותו של כהנא להגיד כאלה דברים ולתלמיד באוניברסיטה אין זכות להביע דעתו? למה הרב כהנא לא מקבל צו ריתוק? שני העמים צריכים להיות בשוויון ללא אפליה גיועית של מיעוט.“

„בקורסים שאני לוקח, אני הערבי היחיי-די. אני ביחסים טובים עם כל החבר'ה. מובן שהדיעות חלוקות מבחינה פוליטית, אבל מבחינה חברתית אין לי בעיות. אני חי כבר שש שנים מחוץ לאוס-אל-פאחם ואני מעורה בחברה הישראלית. כבר היו אצלי כמה חברים יהודיים שבאו לבקר, הביאו ספרים והבטיחו שיעזרו לי בלימודים ביום במשך שלושת החודשים שאהיה מרו-תק. מובן שהריתוק יפגע בלימודים, אבל יש לי הרבה ספרים שאני צריך לקרוא ואני מקווה לסיים אותם. זו הפעם הראשונה שמוציאים נגד סטודנטים צווי ריתוק, וזהו רק הסנונית הראשונה. הם רוצים ליישם

ז'ידי אמין עומר
„איננו חסיתים“

רבוני של ערביי ישראל. „חברי התנועה הבינו שהם צריכים להי-ביע דיעה בנושא הפלסטיני והפיצו כרוז באוניברסיטאות. הכרוז הוא בגדר הבעת דיעה פוליטית, שאינה חורגת ממיסגרת דיעות קדומות שהובעו כבר בעבר ואיננו מהווה עבירה פלילית. עובדה שלא היה בכוחם של שילטונות הביטחון להעמיד אותנו לדין, ומצאו פיתרון אדמיניסטרטיוי-— מעצר בית. אלא שהכרוז סולף עליידי ערבי, שאני רוצה לקרוא לו בוגד — תופיק חורי, כתב ידיעות-אחרונות, שהוא אחיו של עימנאל חורי, מזכירו האישי של הרב מאיר כהנא, ראש הליגה להגנה יהודית.“

„תפסו עלינו טרמפ“

אני רואה באש"ף, הנציג הבלעדי של העם הפלסטיני, כפי שקבע זאת העולם, ואנחנו בתנועה נאבקים נגד הריאק-ציה הערבית ונגד האימפריאליזם והציונות הרעיון הציני. אני נמצא בארץ בזכות, ולא בי-

קשר של שתיקה על התנועה הלאומית המתקדמת והיא מצוטטת לא נכון. הוא מחזיק תיק עבה של מיסמכים וקטעי עיתונות. הכל מצולם, כולל הכרוז הראי-שון, שהוצא בערבית וגילוי הדעת שפורסם לאחר מכן. שבו קוראת התנועה הלאומית המתקדמת: „איננו מסיתים, כי אם מבי-עים עמדה פוליטית.“ גם צו הריתוק שקיבל ג'מאל מצולם, והוא מראה לי בצחוק, כי מיספר הזיהוי שלו אינו זהה לזה הרשום בצו.

אומר ג'מאל בן ה-22: „אנחנו תנועה לאומית מתקדמת ולא תנועה לאומנית מתקדמת כפי שמפרסמים בעיתונים. הי-סמנטיקה במיקרה זה חשובה מאד. בי-בחירות האחרונות קיבלנו שני מנדטים מתוך 11 ואנחנו מהווים מיעוט בועד הסטודנטים הערביים. שמה שמנחה אותו, הוא הקו של רק"ח. אנחנו לא רוצים ש-רק"ח תהיה ממונה עלינו. אנחנו רוצים להיות עצמאיים. אין לנו בדיוק קו מוגדר. התנועה שלנו מורכבת מכל מיני סטודנטים וסטודנטיות הרואים עצמם כערביים פלס-טינים שבתוקף הנסיבות הם אזרחים של מדינת ישראל. רובנו בעלי נטיות מרכי-סטיטיות ורוצים לשנות את האופי המעמדי

במדינה

מישפט

מצא מין את מינו

נאשם או נאשמת?

רוק או רווקה?

בכתב האישוף נאמר מפורשות, כי כאמל עספור שידל אדם למעשה בלתי-מוסרי. כשהגיע תורו של התיק להידון בפני השופט, קרא השרת בקול: „כאמל עספור!“, לפי מיטב מסורת השרתים. המזמנים אל אולם המישפטים את הנוגעים בדבר. אל האולם נכנסה יפהפיה, שחורת שיער ועיניים, לבושה לפי צווי האופנה. היא פנתה הישר אל דוכן הנאשמים, עוררה את שופט השלום התל-אביבי, נתן עמית, ואף החובעת המישטרית, רקפת כרמון, להחליף ביניהם מבטי תמיחה.

„האם את כאמל עספור?“ שאלו השניים. „אכן אני היא כאמל עספור“, השיבה היפהפיה ותיקנה את עצמה מייד: „הייתי כאמל עספור, אך שיניתי את מיני, בעזרת ניתוח, ומאז אני נקראת נור אל-סאלם.“

לאחר התלבטויות החליט השופט לדרות את המשך המישפט, עד שיתברר מי-נה / מינו של הנאשמת / נאשם. כשהתחדש המישפט הציגה היפהפיה את תעודת הוליהו שלה, שבה נכתב, שחור על גבי לבן: „נור אל-סאלם, רווקה“. או-לם בידי התובעת היה אישור ממישרד הפנים, שקבע כי אל-סאלם הוא „רווקה“, הנאשם הודה, ואולי יותר נכון לומר: הנאשמת הודתה. התחבט השופט: אם יורטל עונש מאסר, להיכן יש להפנות את האסירה? — לכלא נשים או לכלא גברים? למולו של השופט נפתרה הבעיה כי-עט מאליה — אין הרשעות קודמות. לכן גזר השופט קנס כספי ושלושה חודשי מאסר-על-תנאי. עתה ראה עצמו השופט פטור מהכרעה בשאלה לאן לשלוח את הנאשמת/ת — למעשיהו או לנווה תירצה?

קוף בהיכל

השופט הופתע לגדות

קוף ענק באולמו, שאר

דפרטים ונענה ברצון

קינג קונג, הקוף הענק, הופיע השבוע במלוא הדרו בבית-מישפט השלום בתל-אביב. הקוף לא היה נאשם, הוא לא החריב בתים ולא הרס מיגדלים, ואפילו לא חטף בחורה בלונדינית עדינה.

קינג קונג נפרש בפני השופט יוסף מגורי כהן על פני כרזה ענקית, שגיי-נבה מלוח מודעות של קולנוע אורדע ברמת-גן לפני כשנה וחצי.

השופט הסתכל על הקוף במבט מלא השי-תוממות. הוא אינו בקיא בסרטים ועל קינג קונג טרם שמע, לכן ביקש הסי-ורים מהתובעת התמירה, לידיה תמיר, ומחסניגור מאיר זיו.

„מיהו הקוף הענק? האם יש גם קווין קונג? מדוע הוא אוכל אבטיח?“ אלה היו כמה מהשאלות שעליהן השיבו הפרקליטים. הם הסבירו כי הקוף אוכל אבטיח מפני שנתגלה בסכנת אבטיחים, ובעל הסככה צייר על הבר אבטיח, למטרת פירסום.

בעל הקולנוע רגז על גניבת כרות הי-פירסומת לסרט, שעבורה ישלם לחברת ההפצה סך של 800 ל"י, שחלקם כדמי פיר-קדון. הוא החליט להיות בלש פרטי, ומאחר שידוע כי סככות אבטיחים משתמשות בי-כרות מסוג זה כחלק מתיפאורתן הקייצית, עשה סיבוב ליד סככות האבטיחים וגילה את קינג קונג אוכל בשלווה אבטיח בי-סככה שליך כביש גאה.

המישטרה הוזמנה למקום ואספה את הי-כרזה כמוצג מישפטי. בעל הסככה, עור-בדיה מנחם, הכחיש כל קשר לגניבת הי-כרזה, הוא פשוט קנה אותה, לדבריו, מאדם המוכר סמרטוטים וגרוטאות, בהם משתמשים לבניית סככות.

הסניגור פנה לבית-המישפט ואמר כי שוויה של הכרזה הוא בסך הכל 80 ל"י-רות, ועל כן חבל לבזבז את הזמן, מה-גם שאין בכך כל עניין ציבורי. לכן ביקש מהיועץ המישפטי כי יעכב את ההליכים. לפני שקופלה הכרזה ביקש השופט רק לברר מדוע יש כל כך הרבה אווירונים מעל ראשו של הקוף. משקיבל את ההס-בר הוחזר קינג קונג הארוז למחסני הי-מישטרה, שם ימתין עד להחלטתו של היור-עץ המישפטי.

„רגשות“ נמנה על הסרטים המעולים ביותר שנוצרו. אתם חייבים לראותו.
Gene Shalit, WNBC-TV

„רגשות“ הוא אחד הסרטים המב-ריקים והמושלמים שנוצרו אי פעם באמנות הקולנוע.
Village Voice

„יצירתו המרשימה ביותר שכ וודי אלן עד כה. סרט מהמם“.

New Yorker

„בראבו וודי“

„לכא רבב ביצוע מבריק“.

„רגשות“ סרט מהפנט... כובש את רגשותינו.
New York Magazine

„מזהיר. וודי אלן הוא אמן אמיתי, בחזקת גאון ו, רגשות' הוא יצירת אמנות“.
N.Y. Daily News

*****

וודי אלן — רציני, ועוד איך! „רגשות“ אירוע אמנותי ואנושי נוקב שיעשיר את עולמם הפנימי של כל רואיו“. ש. שמגר, „ידיעות אחרונות“

„רגשות“ "INTERIORS"

נכתב ובוים ע"י וודי אלן

שבוע
2 שחקנים
„כפיר“
ירושלים

תל-אביב *****

ליכ שישי 10, 12, 4.30, 7.15, 9.30

United Artists

קול השלום - הקול שלך!

בראון - דיזנגוף 214

חנות הספרים הגדולה בישראל

(פתוח רצוף משעה 09.00 עד 21.00 ובמוצ"ש משעה 19.00 עד 23.00)

מבחר עצום של ספרים נוזלים בהנחות עד 70%

אנונות • צילום • ארכיטקטורה • טבע
גינון • ריהוט • עיצוב פנים ועוד

מבחר ספרים עבריים בכל התחומים

ערבי צעירים במועדון 5 לתרבות חדשה

רח' הס 5, תל-אביב,
טל' 297263

החל בחודש פברואר יתקיימו פעילויות במועדון בימי שישי (ולא בימי ה')

יום ו' 9.2

סרט אנטי מלחמתי (ארה"כ)

יום ו' 2.2

מה קורה עם הכדורים בנגב?
עם נציגי הבדואים, סרטים תיעודיים, שקופיות

יום ו' 16.2

מסע בארצות ערב

(לבנון, סוריה, ירדן)

עם העתונאי דוד מנדל

יום ו' 23.2

ערב לזכרו של אלכסנדר פן

על חייו, אישיותו ושריו

משרי א. פן

כביצוע הזמרת שושי רוחם

התוכניות מתחילות בשעה 9.30 בערב המועדון פתוח משעה 8.30 בערב

* מחירים עממיים * מזנון *
עתונות ישראלית וזרה

סקייטלנד

חדש!!! לראשונה בישראל!

בואו להחליק על קרח סינטי עם נעלי החלקה אמיתיות (עם סכינים) ערב בידורי משגע!!!! שכבש את אמריקה בסערה פתוח יום יום מ-16.00 ועד 23.00 ובשבתות מ-9.00 ועד 23.00 הכניסה (גם עם רכב) דרך שער המינהלה אוטובוסים: 21, 28, 48, 525, 526

גני התערוכה
ביתן 29

יצאנית רחוב הירקון התארגנו נגד

חברתן שסחטה מהן כספים באלימות

ושלחו אותה לשתיים וחצי שנות מאסר

עשרות זונות עמדו במיסדרון הי אפולו והמתינו בקוצר-רוח לתורן. אחת אחת נקראו לאולם בית-המישפט — הפעם לא כנאשמות, אלא כעדות נגד חברתן למיקצוע. שנאשמה בסחיטת עשרות אלפי לירות תוך שימוש באלימות ובי איומים, ובסרטות למעשי-זנות.

הנאשמת פרידה (פוראל) זיקר (בסוף) איננה פנים חדשות במישטרת תל-אביב. באחרונה הירבו לעצרה ברחוב הירקון, שם עסקה במיקצוע העתיק ביותר בעולם, בגלל שהסכימה, לדבריה, להעיד בפרשת שוחד שלקח שוטר תל-אביבי מחברותיה לעבודה. באת-כוחה, עורכת-הדין, כרמלה חנוך, טענה להגנתה כי המישטרה התחילה להיטפל למרשתה החל מהיום שבו הסכימה להעיד בפרשת השוחד, וכל אימת שעצרו

ברחוב הירקון עצמו התנהלו במשך כל מהלך המישפט ויכוחים סוערים בין הזונות שצידדו בפרידה ואשר גינו את חברותיהן שבאו להעיד נגדה, לבין אותן שטענו כי הגיע הזמן ש"תשב". הן פרוצות גם ערכו טוטו — "הכנס בפנים או לא תכנס בפנים", מסתבר שרוב הזונות שהיו לטובתה של חברתן היו אלה ש מאחוריהן סרטור, חבר או בעל. לעומתן טענו אחרות: "בטח, לכן היא לא יכלה לעשות כלום, יש לכן ערס או תשבו בשקט".

אחת מהתומכות, מרי אלקובי, סיפרה בבית-המישפט כי נתנה לפרידה כסף מרצונה החופשי, בגלל שריחמה עליה. "אני הייתי גרה אצל פרידה. לא היה לי איפה לגור והיא הציעה לי לעבור לגור אצלה. בשביל כסף". מעדותה של מרי ומסיפוריהן של חברותיה מרחוב הירקון, נתגלה צד אחר באופיה של פרידה בסוף שבמשך ארבע שנים הישרתה אימה על הזונות ברחון הירקון. עדות זו, וסיפורי הזונות ברחוב שימשו את עורכת-הדין של פרידה בטענתה בבית-המישפט, כי אורח-החיים של נשים אלה אינו יכול להיות מובן עלידי אדם שאינו נמצא וחי עימן. לזונות, טענה עורכת-הדין אמות-מידה וצורת שי-

עדת-תביעה חזן, לא היתה לי ברירה

אותה דרשו ממנה השוטרים לבטל את העדות.

הצד

האחר

בספטמבר '78 נעצרה בסוף על-ידי החוליה למניעת ביריונות ברחוב הירקון. המישטרה הצליחה לאסוף נגדה עדויות וביקשה להאריך את מעצרה ל-15 יום, כדי שלא תוכל להשפיע על עדות התביעה. פרידה נעצרה לעשרה ימים, ש בהם נקראו לתחנת המישטרה רבות מן הזונות הוותיקות למתן עדות. במהלך הן חקירה הסתבר, כי פרידה דקת הגיורה היא זונה, העוסקת במיקצועה כבר מגיל 16. מאחוריה הרשעות לא מעטות הקשר רות בעיסוקה בזנות, שידול למעשי זנות, ותפרעויות, תקיפות, גרימת נזק לרכוש ואף אחזקת סמים מסוכנים. לפני כעשר שנים נידונה הפרוצה הוותיקה ל-15 חודשי מאסר בפועל בשל עבירות מסוג זה.

פרידה זיקר (מימין) במיסדרון בית-המישפט רוצה לחזור למוטב

יצאנית פרידה זיקר, החזיר את אמא הביתה

סדרסוד

תהדיו נהבה

ואף פעם לא ראיתי אותה לוקחת כסף ממישהי. סיפרה מרי, "אם לקחה כסף, למה ממני לא לקחה?" כבר במישטרה טענה אלקובי כי לא תוסיף לדבר, מפני שהיא פוחדת שיכלאו אותה עם פרידה ואז יבולע לה.

2000

לירות ליום

בבית-הקפה שברחוב אלנבי ישבו שתיים מחברותיה של פרידה, כשהן שקועות בוויכוח סוער עם רות חזן, אחת מעדות התביעה הראשיות. רות, יצאנית מבוגרת בהירת-שער, הלבושה לפי מיטב האופנה, התלהטה מרגע לרגע והתריסה בפני חברותיה: "כוס אוחתו כל העולם, אני לא רוצה ערס שישמור עלי, יש לי שתי ילדות קטנות ואין לי כסף לשלם גם לערס, אז בשביל זה הייתי צריכה לסבול? כל זונה שיש לה ערס, כמוכן, פרידה לא היתה מתקרבת אליה ולכן אתן גם לא רוצות להעיד במישטרה, כי לא איכפת לכן על כל המיסכנות שהיא יורדת לחייהן. אני לא איכפת לי להעיד, מה יקרה לי? עוד צלקת? חנטריש! מה אני מפחדת ממנה? שמעתי שהיא כבלה בחורות בשרשראות והרביצה להן, אז אני צריכה לשתוק?"

בעדותה במישטרה גילתה חזן: "לפני כשלושה חודשים כשחזרתי מצרפת, ניגש אלי פרידה ואמרה לי, שאם אני רוצה לעבוד בירקון, אני צריכה לתת לה 20 אלף לירות. לא הסכמתי והגעתי איתה להסכם שאתן לה 500 לירות כל יום. אחרי שלושה שבועות היא ניגשה אלי ואמרה, שאם לא אתן לה את ה-20 אלף במוזמן, היא לא אתן לי לעבוד. לא היתה לי ברירה ונתתי לה. אחריכך נכנסתי להריון והפ-

במדינה

(המשך מעמוד 35)

סקתי לעבוד. אחרי שחזרתי, ביקשה ממני עשרת אלפים לירות. שוב לא היתה לי ברירה. היא לקחה אותי לגן ברחוב הרברט סמואל, אמרה לי שהיא רוצה לדבר איתי, ושמ היה לה מקל ביד והיא הרגה אתי במכות. כל הגוף שלי היה כחול. כעבור שבוע אמרה לי שאתן לה כל יום 250 לירות וכעת אני משלמת לה כל יום. אחריכך נעצרה ודרשה ממני שאשלם לה 2000 לירות בשביל כל יום שישבה במעצר. אמרתי לה ששלא אתן לה, ואז היא רצתה שאתן לה את התכשיטים שלי. כשחזרתי מחו"ל, הבאתי איתי מוודות מלאות בגדים והיא לקחה את הכל על-ידי איומים ו"מכות". בעת חיפוש שנערך בדירתה של פרידה, אכן נמצאו פריטי לבוש רבים של רות חזן.

חברותיה של פרידה חסון שהיו בבית הקפה סיפרו, כי היא עובדת באזור כבר 17 שנה. היא הגיעה לירקון מראשון ירדה לזנות, אחרי שהתגרשה והתקשתה לכלכל את בתה הקטנה. "הכל עליה מחורבנת", צעקה נחמה אלבו, הונל בלוני דית צעירה. "אני מכירה את פרידה כבר תשע שנים. אף פעם היא לא עשתה רעה למישהי. היו הרבה זונות שהשכירו אצלה חדרים ולא רצו לשלם, ואז סיפרו עליה כל מיני שקרים במיטרה. היא היתה דואגת לכל הזונות במקום", סיפרה הזונה הצנומה כשכתפיה רוטטות מבכי. "אני מוכנה להישבע בתנ"ך שהכל שקרים. כשיצאתי מבית-הסוהר היא עורה לי ר"י סיירה לי ערבות, היא היתה נוסעת לחו"ל ומביאה לנו בגדים ומתנות. יש בחורות שמפחדות שהמיטרה תספר לילדים שלהן שהן זונות, או שיעצרו אותן כל יום, ולכן הן הלכו להעיד".

עורכת-הדין, כרמלה חנוך, מצאה גם בעדויות הזונות במיטרה סתירות רבות. לטענתה, כל הזונות שהעידו, הסתירו את העובדה שקיים בחייהן גבר הגונן עליהן. מדוע הסתירו עובדה זאת? ומדוע למרות שעניין הסחיטה נמשך שנים, לא טרחה אף אחת מהזונות להתלונן לפני כן בי מיטרה, שאלה עורכת-הדין, שהצליחה להוכיח כי לרוב העדות היו קשרי ידידות עם הנאשמת. הן היו מבלות ביחד בבתי קולנוע ובבתי-קפה. אחדות מהן התגוררו אצלה בבית ולא נמצא להן הסבר לקשרים אלה.

"אני

מזדקנת"

רעדויה טענה פרידה בסון, כי אינה יודעת מדוע התלוננו נגדה חברותיה. האשה בת ה-35, שהופיעה במשך הישיר בות הראשונות במיינסקי ג'ינס המהיים ותסרוקת פרועה, הגיעה ליישוב המסכמת, כאילו יצאה ממכון יופי - פניה היו מאפורות בעדינות, שעה קוצץ ונצבע אדום, והיא היתה לבושה חליפה אופנתית. "הן העידו נגדי בגלל שלא רציתי להשי תתן איתן ברעיון לסלק זונות חדשות מהמקום. למה אז לא העידו נגדי ופיתאום היום, כשאני מזדקנת, התלוננו? האם פיתאום נעשיתי אלימה? תמיד היו מריבות ברחוב הירקון. יכול להיות שפעם מישהי פגעה בי ואני החזרתי לה". פרידה הכחישה שסחטה כספים מארבע עדות-התביעה ור טענה כי רק אחת מהן נתנה לבתה דמי-כיס.

לא עור גם מיכתבה המרגש של הבת, שבו כתבה: "בחזרה בדרך בלתי שיגרתית אז לומר את אשר על ליבי. זו הפעם הראשונה בחיי שאמי מופיעה בבית-מישי פט. קשה לי הדבר כיפילים כשמדובר בי מיטפטה של אמי שלי, של האדם אשר הקדיש את כל חייו לסייע לי להגיע לאן שאני היום... משחר ילדתי חונכתי להיות חזקה ולאורך כל הדרך עמדה אמי לצדי. היא היתה בשבילי הכל ולמרות כל חסרו נותיה היא היתה ונשארה אמי שלי... אני לא יודעת איך אוכל לעמוד בפני חברות אם ייגור על אמי להיות מאחרי סוגר ובריה... אנה, החור לא אמי הביתה. תטיל עליה כל עונש שייראה בעיניך על תנאי ואני מבטיחה לעשות את כל מה שביכולתי כדי לסייע לה להתגבר".

השופט החליט. הוא הרשיע את פרידה בסחיטת עריות אלפי לירות מהזונות, במשך שלוש שנים, תוך איומים, תמורת זכותו לעסוק בזנות במקום. לאור העבירות הקודמות שלה, הטיל עליה 30 חודשי מאסר, מהם, שנה בפועל והשאר על תנאי. כמירכנ הטיל על פרידה בסון קנס בסך 15 אלף לירות או ריצוי ארבעה חודשי מאסר נוספים. כך הסתיימה פרשה נוספת של סחיטות ברחוב הירקון.

(המשך מעמוד 33)

אביו פועל בניין ואחיו סטודנטים, תל-מדיית-יכון ומורים. "חסית לאנשי הכפר", הוא אומר, "נחשבת מגופחתי למשכילה". עד לפני שבוע התגורר במעונות הסטר דנטים, במסגרת האוניברסיטה מצא עבודה כאסיסטנט בחוג ליחסים-בינלאומיים. ביום חמישי בלילה דפק איש שירות הביטחון, על דלת חדרו

במעונות, ואמר לו, לדבריו: "קום זונה בן זונה, הגה צו הרתוק, אם אני אמצא אותך פה מחר בבוקר אחרי שעה חמש, אתה עף ישר לכלא בלי מישפט". למחרת בבוקר עזב מסעוד את המעונות, מסעוד קיצוני ביותר בדיעותיו, הוא מספר כי באחד משעוריו של ד"ר דן הורוביץ, התבקש להכין עבודה על ערביי ישראל, הוא תיקן את המרצה וביקש להכין עבודה על הערבים בישראל.

כשהוא מתבקש להגיר את עצמו, הוא אומר, "אני סטודנט פלסטיני שלומד בי אוניברסיטה העברית". כשהוא נשאל מה לו הסטודנט הפלסטיני המתנגד לציונות, באוניברסיטה הכי ציונית בעולם, הוא משיב: "אין לי ברירה אחת, חוץ מזה אני משלם מיסים ומגיע על ללמוד". ומדוע שלא ילמד במיכללת בירריית, אם כל דבר ציוני מעורר בו תיעוב ור והתנגדות? "בירריית אינה מיכללה על רמה גבוהה, האפשרויות בה מעטות. הן אוניברסיטה העברית היא מהטובות ביותר בעולם. אנחנו פלסטינים במסגרת ציונית, אנחנו מסתגלים למצב הקיים כמו שאנחנו מסתגלים לקואופרטיב של אנד שגם-הוא ציוני?"

"אני מעדיף

לחנך"

רשיחה מצטרף ג'מאל ומוסיף: "אני נגד הציונות האידיאולוגית-האימפרי-אליסטית-הקולוניאליסטית, הציונות עור-הים רצח-עם נגד העם שלי. מה שהולך היום בלבנון זו התגשמות הציונות". מה דעתו של מסעוד על הפיצוץ בנתניה ועל האמצעים האלימים שנוקט אש"ף, כדי להגשים את הרעיון האידיאולוגי שלה? מסעוד: "דעתי אמצעים. אני דוגל בן הוא הנציג הלגיטימי של הפלסטינים. חוץ מזה אני נגד רצח אנשים חפים מפשע, כל מעשי אלימות ואלימות מעוררים בי התנגדות. אני נגד רצח למען רצח". ג'מאל: "כל אחד הוא נגד רצח של אדם אחר, אבל כל נשחך שאנחנו במצב של מלחמה ובמצב כזה משתמשים באמצעים לא הומניים".

אם כך, האם השימוש בצו הרתוק נגדם הוא לגיטימי, מכיוון שבמצב של מלחמה משתמשים באמצעים לא הומניים? ג'מאל: אנחנו טוענים שאש"ף הוא הנציג של העם הפלסטיני. כדי להגיד זאת אנחנו נוקטים כל מיני אמצעים. אני דוגל בן חינוך כאמצעי, אני מעדיף לחנך, יש כאלה באש"ף שטוענים שצריך לנקוט אלימות, ג'מאל גם מסעוד רואים באש"ף ציגום, האם הם רואים ביאסר ערפאת מנהיגים? מסעוד: יש לי ירכוח עם יאסר ערפאת. אני לא מסכים איתו ומבקר אותו בחריפות. אני נגד מעשי הטרור שהוא נוקט, נגד המדיניות שהוא נוקט ונגד המיטרים הריאקציוניים הערביים. הוא לא זקוק לי לפסי כסף של המדינות הריאקציוניות. לפלסטינים יש משאבים רציניים, בייחוד לאלה היושבים בגולה. אני נגד שיתוף הפעולה בין ערפאת ובין כל המיטרים הערביים הקיימים, כולל סוריה, שבה רוב הפלסטינים נמצאים במעצריבית".

על צו הרתוק אומר מסעוד: "לא אפר אותו, אתיצב פעמיים ביום במיטרה, אך אמשיך להיאבק ולנסות כמו בימיהם להשיג פיע על אנשים. צו הרתוק הוא אקט אנטי-דמוקרטי ואנטי-אנושי, במיוחד ביישמו השוען שהוא דמוקרטי. צווי הרתוק יבטמו נוק רב לתדמית של מדינת ישראל ואולי בכך השגנו את שלנו".

האם יש סיכוי כי מסעוד יהפוך אי-פעם אורח המכיר בערך עצמו במדינת ישראל? תשובתו של מסעוד תהיה, לדבריו, כתשרי בתו של כל צעיר פלסטיני החי במדינת ישראל: "אם התיה סיטואציה שבה ישתנה האופי של המדינה, לכיוון של מיטרה אנטי-ציוני הדוגל בזכותו של העם הערבי בישראל לחזור לעצמו, לא תשנה לי הדי בעיה הסמנטית של ישראל או פלסטיני, מיצדי, שיקראו למדינה שאחיה בה ישר" אל. אבל רק במצב כזה אחיה אורח של מדינת ישראל, ואז אחיה מוכן לתת את דמי עבור המדינה הזאת".

שרית ישי

דרכי אדם

השופט המאמין

דיון ברובנות ללא רישיון הסתיים בהרצאה על עקרונות תנועת הארי קרישנה

שופט בית-המשפט העירוני הקשיש, יצחק אורן, הסתיר בידו פיהוק עמוק ור העיף מבט בשעונו - השעה שתיים, מר אתוריו חמש שעות דיונים משעממים על קנסות, פיצוץ גרעינים בשטח עירוני, עיר שון בקולנוע וגרימת מיטרדים בשטח ציבורי.

באולם נשאר רק חמישה אנשים - שלושה בחורים מגולחיראש שצמח ארוכה מסתלסלת על עורפם ושתי בחורות, כנראה בנות לווייתם, אפילו את שמה של הכת המורה שאליה הם משתייכים, שכן הן

נאשם שאול פורת

מה מוכר הארי קרישנה?

שופט. בגליון האישום שלפניו היה רשום בן אותיות גדולות: "שאל פורת נאשם כי בתאריך 24.8.78 רכל פרחים ללא רישיון לכן". השופט, שהיה שבע באותו יום ממיקרים דומים הכריז על הפסקה של רבע שעה.

עם תום ההפסקה נקרא הנאשם אל דוכן הנאשמים. שאול פורת (28), החבר בתנועת הארי קרישנה הואשם, כי לפני ארבעה חודשים התהלך עם חברי התנועה ברחוב דיונגוף וניסה לשכנע אנשים לקנות פרחים תמורת לירה, עד התביעה, פקח עירוני בשם יעקב בדרה טען, כי כמו אוזניו שמע את שאול מציע לאנשים לקנות ממנו פרחים. כדי לקצר בדיון הסתפק השופט בשאלה השיגרתית: "האם יש לך עדים?". ניראה היה כי שאול פורת יענה בשלילה והשופט ירשיע אותו ויטיל עליו קנס. אולם שאול קם ממקומו, היישיר מבטו אל השופט וטען, כי הביא עימו שתי עדות המוכנות להעיד, כי מעולם לא מכר פרחים. "איזה אלוהים?" לשאל, יפה הן תואר, לא היה די כסף לשכור סניגור ועל כן חקר בעצמו את העדות שהומין. הן ראשונה היתה נערה בת שש-עשרה, חברת התנועה, העובדת כפקידה במישרד הוצאה לאור. הנערה השמנמנה עלתה על דוכן העדים בחיוך רחב שלא נימחק מפניה כל זמן חקירתה. לבקשת השופט נשבעה על התנ"ך לומר את האמת.

כששאל אותה השופט אם היא יודעת מה פירושה של שבועת-שקר ענתה בביטחון שכן, הוסיפה כי היא נשבעת באלוהים האוניברסלי, לכן אין משמעות לכך שהיא

נשבעת דווקא על התנ"ך. היא סיפרה, כי בתארך האמור היתה עם שאול פורת, המכונה שלגראם, בכיכר דיונגוף, עימם היו עוד כארבעה מחברי התנועה ששרו שירים המהללים את שמו של האלוהים. השופט: "איזה אלוהים?"

הנערה: "קרישנה". השופט: "האם התפילות נאמרו ברוח התפילות של ישראל?"

הנערה: "אינני זוכרת אם נאמרו ברוח התפילות של ישראל או לא". היא המשיכה וסיפרה: "אחריכך עמדנו אני ושאלו רי שוחחנו. אני חילקתי לפניכן אוכל צימי חנוני, לא ראיתי אף אחד שחילק או מכר פרחים במקום. היתה לנו סלסלה של פרחים, אבל אף אחד לא נגע בה". השופט (בהתענינות): "לא הלכת ל-עבודה באותו יום?"

הנערה: "באותה תקופה עוד לא עבדתי". לדבריה, בזמן שדיברה עם שאול ניגש אליהם אדם לא מוכר וביקש ממנו לתת את תעודת-הזהות שלו. שאול סרב בטענה שאינו מכיר אותו: "הוא אמר לי, מי אתה שאזדהה בפניך". סיפרה, אחרי כעשר דקות הוציא האדם תעודת-פקח ור לקח עימו את שאול למכונית.

מהי המאה? אחרי שסיימה את עדותה נראה השופט מהורהר: "האם את נוהה אחרי הרעיונות שמפיץ שאול?" שאל את העדה. "שאל לא מפיץ את הרעיונות, אני קוראת אותם בכתובים". השיבה לו הצעירה בביטחון. "מי תירגם את הכתובים?" שאל השופט, "והיכן?" "אני יכולה רק להגיד לך מי תירגם אותם", השיבה. עדת ההגנה השנייה היתה דורית ראובני (26), נשואה, עובדת כעוזרת במשקיבית, היא חזרה על גירסתה של חברתה לגבי המאורע. השופט גילה התענינות מיוחדת לגבי סוג המאכלים שהוגשו לציבור באותו זמן. "אם היא אמרה שזה אוכל צימחוני, שאל, "או איך את מזכירה שיש שם חמאה? חמאה זה חלבון מהחי", קבע בן גאוה. על כך ענתה לו דורית, כי המדובר בחומרים טיבעיים שלא הושחחו על-ידי המדע, או שאינם סינתטיים. אז פרץ ויכוח שכלל את כבוד השופט, הנאשם, התובע רובין שלמה והעדויות, על השאלה מהם חומרים טיבעיים ומהם חומרים סינתטיים. "הבנתי?" קבע לבסוף השופט שבסיעות רצון, "חמאה שעשויה מחלב של פרה, שניזונה מדשא, שלא גדל על-ידי זבל כימי היא פחות סינתטית". "אוקיי", הסי כימה העדה והתכוונה להמשיך. כאן עצר אותה השופט והסביר לה, כי עליה להשי תמש אך ורק במלים עבריות שכן פירושו של אוקיי, כאשר הופכים אותו לקיי,או, הוא נוק אווט, את מתכוונת להגיד לי שאת רוצה לתת לי נוק אווט? לא? אז אל תחצפי".

מותר להאמין. כאשר סיימה העדה את דבריה, ביקש ממנה השופט להשאר על דוכן העדים. הוא התחיל לשאול אותה שאלות על משמעות התנועה והורה למור כירתו לרשום את הדברים. "כדי להגיע לשלמות רוחנית", גילתה דורית, "צריך ללמוד יוגה ומדיטציה, לעבור הסתרות, לי היוזן בתורה מסוימת, ולהשתמש במצוות מאד חמורות של יושר והגינות, כנות ור אהבה ואי אלימות... הנשמה היא מושלמת, אבל הגוף איננו מושלם, כי הוא סובל ממצלות וממוות ועל כן יש לטהר את הגוף".

השופט אורן נראה שוב מהורהר, הסיך את מישקפיו וניקה אותם, אחריכך פנה אל התובע, "שמענו היום הרבה דברים, מהבחינה הציבורית קשה לי להעלות על הדעת כמה דברים. אם קיבוץ כזה של אנשים יכול להאמין בזה שהוא מאמין, והרי להאמין מותר במדינה הזאת. יש הרבה דרכים להגיע לשלימות, אם הנאשם יבטיח שלעולם לא ימכור פרחים אז אולי..."

כאן קטע אותו התובע: "כדי להגשים מטרה מסוימת בימינו חייבים להגיע גם לאמצעים. בלי אמצעים אי אפשר לעשות שום דבר. כשאני הייתי באצ"ל גם אני עסקתי בגיוס כספים בכל מיני אמצעים, אילו היתה לי אמונה בהארי קרישנה, גם אני הייתי עושה נמיטב יכולתי לצרף אלי המונים, אבל כדי להגיע לזה צריך אמצעים. אני בטוח שהם מוכרים פרחים כדי להתקיים וזה בניגוד לחוק".

השופט: "אז מדוע אם הוא יתחייב לא

(המשך בעמוד 49)

להנהלת

דרגס טור No. 1

תודה

על הארוח הנאה והארוחה הטעימה
שהכנתם עבורנו

מנוס חאג'ידאקים
ספירוס סאקס
יהודה טלית
אריה סבן

בגדי זמנש ועור!

זמנהוף 25
תל-אביב
הילטון
ירושלים

בטלדרסים
זיקטים
ומעילים
לגברות
וגברים

שיצא המקור

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן נבירול 110 תל-אביב
(סינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118

מהחר מטעמי

קלמזין Kalmezin

ללא חומר משמר

מזון מבושל מוקפא

**מטבחים
לפי הזמנה
דהיטים
מכל הסוגים
טבוחה מטולה
מחירי יצרן**

**רהיטי
פורמה**

טל' 938236

רח' החושלים
א. התעשייה הרצלית
פתח

indonesian specialties...
DISCOVER A NEW STYLE OF DINING

Indonesia
DINING ROOM

home of the "rijst-tafel" in Israel

IN THE HOLLAND FRIENDSHIP CLUB
4 KEREN HAYESOD - HERZLYA PITUACH
EVENINGS 8:00 - EXCEPT MONDAYS 93 81 97

BACKGROUND MUSIC - HEATED / A/C CONDITIONED
CANDLE LIGHT * RESERVATIONS SUGGESTED

איתן עמיחי

הדברת מזיקים
חולעי עץ. עש
טומחים להדברת
וחרקי ספרים ובגדים.

רמת-גן, רח' מודיעין 18. ת ד 2272
טל. 790114-5-6 רש מס' 21 עסק 481/75

היכינו את האינפלציה !!!

מערכת יוקרה לכל כיס!

טיונר אמפליפייר SANSUI 1010

פטיפון BSR 182

עם ראש מגנטי ADC ומכלול אנגלי מהודר.

זוג רמקולים TEXAS

3 יחידות מעולות בתיבה

16.400 ל"י כולל מ.ע.מ.

להשיג: סימפוניה בית המוסיקה — **האחים אסף**

באר-שבע, פסג' פאר, רח' הדסה 68, טל. 057-75880

סיפרה סוזן סוויסה, שכנתו של אידלוי ביץ' בשיכון טרומפלדור שבנהריה. לדי בריה, ביקש ממנה השכן החולה שתיגש בשמו למיפעל ותבקש את עזרת ההנהלה. "זה בגלל שהוא נפגע אצלם," סיפרה, "ולא נשאר לו כסף. הלכתי, דיברתי וכולם לא עזר. הם שלחו אותי לביטוח הלאומי."

"לכבות את השריפה"

פני שבועיים ניסה חלק מפועלי ישאבסטט לארגן הפגנה בתוך החומי המיפעל. יו"ר ועד העובדים, אמר לכתבת העולם הזה: "אני לא יודע על כך!"

לא יודע, כן יודע — עובדה היא כי באחד הבקרים הגיעו לשטח המיפעל פו-

עד שחפיפה היתה מונחת חבילת ציי לומירנטגן. היא בחנה כל צילום וצילום בתשומתלב מירבית, רשמה את העור תיה — ונדהמה. התברר לה, כי שמונה מבין בעלי הצילומים לוקים, כנראה, באור תה המחלה. היא החליטה לדווח על כך לבעלי הדבר בנסיון, אולי מאוחר מדי, להקדים תרופה-למכה.

בעלי הצילומים היו כולם עובדי מיפעל האסבסטט ישאבסטט שבנהריה, והמחלה שבה דובר קרויה אסבסטוזיס. הרופאה, ד"ר קופמן, לא בדקה אמנם את תיקיהם של כל 680 עובדי ישאבסטט, אלא רק חלק מהם, אך העובדה שהמחלה קשורה באסר בסט וכל החשודים כנגועים בה הם עובדי מיפעל אסבסטט, היה בה כדי לעוררה לפעולה.

היא החליטה למסור לעובדים דיווח רפו-

עובדי מיפעל "ישאבסטט" בנהריה נקרעים בין

פחד המוות והפחד מפני פיטורים

סדרנו באוויר!

הפועלים אשר נבהלו הקל לפשפש בעברו של המיפעל. הם נזכרו כי הדיקות הרפואיות, שהמיפעל היה חייב לדאוג למימושן מדי שנה בשנה, לא התר בצעו כסידורן. בניגוד לחוק המדינה, שהת קבל ב-1964, המחייב ביצוע בדיקות שני תיות לפועלי ייצור, ולאחר פועלים שעבי רוב בדיקות אלה, לא נמסרו דיווחים. הפו עלים שלא נבדקו מזה כמה שנים טוענים עתה, כי מחוסר ידע ובגלל בורות בכל הקשור לנושא, לא העריכו את הסכנה ולא פנו מיוזמתם כדי לתבוע עריכת בדיקות רפואיות.

אי מלא על מצבם, וזאת בניגוד לנוהל שהיה נהוג אצל הרופא שקדם לה. מתוך נאמנות לאמת הרפואית, מסרה הרופאה כי ממצאיה מחייבים בינתיים רק המשך הדיקות והנהגת מעקב רפואי.

אך היה די בכך, כדי לעורר תסיסה בקרב עובדי המיפעל, שהרי בבריאותם מדובר.

"אבא מת" אומרים בניו של מיומן מני זיל, "אנחנו נחקור ונתבע את המיפעל."

"תמיד סחב שקים"

הם נזכרו גם, כי במרוצת השנים שבין 1964 ל-1971 נפטרו שלושה עובדים. לדבריהם נפטרו כל השלושה מגידול סרטני, שכמהו התגלה גם בכמה מקרים אחרים בשנה שעברה. לדוגמה מזכירים את הם מני מיומן, פועל לשעבר בישאבסטט, שנפטר לפני כחודש.

שני בניו של מיומן, ישראל ויוסי, מגדי לים זקראבל וחובשים כיפה. אומר יש ראל: "אבא עבד בישאבסטט עד לפני כמה שנים, ויצא לפנסיה מוקדמת על פי הצעת ההנהלה. לפני כחצי שנה גילו אצלו סרטן. אנחנו, כמו כן, לא יודעים מאיפה זה התחיל, אבל אחרי תום האבל אנו מת כוננים לפנות לפרופסור רובינזון, מהמח"ד לקה האונקולוגית בבית-חולים רמב"ם, כדי לקבל תעודת-פטירה מדויקת."

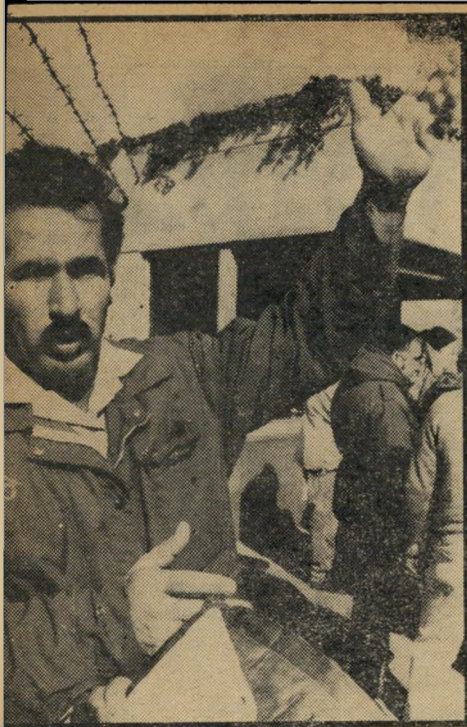
לדבריהם, הם חוששים כי אביהם לקה ב מחלה עוד כשעבד במיפעל האסבסטט. "לא הצלחנו להשיג את צילומי הבדיקות ה שנתיות שעשו לאבינו," אמר יוסי, "אמרו לנו שהם אבדו, אבל נמשיך לבדוק". מקרה אחר שאותו מזכירים עובדי

"ריקוי בהסברה" ענה אריה שרוג, מנהלו הכללי של מיפעל ישאבסטט בנהריה, כאשר עמד מול טענתם של העובדים, כי מעולם לא הוסבר להם על הסכנות הכרוכות בעבודה באבק האסבסטט.

עלי מישמרות הצהריים והערב, רובם רכזי בים על אופניים, למרות שלא היו צריכים לעבוד באותן השעות. גם עיתונאים, שי הדבר גונב לאוזניהם, הגיעו למיפעל, כדי לסקר את ההפגנה. פקידת אגף כוח-אדם במיפעל, יפה סואנסי, ביקשה מהם שיס תלקו. "צריך להודיע בטלפון לפני שי באים," התריסה בפניהם, "זהו שטח פרטי."

ישאבסטט הוא המקרה של צבי אידלוי ביץ', שהיה עובד במחסן חומרי הגלם עד לפני 13 שנים. "הוא תמיד סחב שקים מלאים בפסולת אסבסטט," נזכר השבוע אחד מחבריו, "וכבר אז, לפני כ-13 שנים, החל להשתעל ונתגלתה אצלו מחלת אסבסטט זיס". "לפני שנה הוא התחיל ממש להחנק."

המשכורות בכתשעה אחוזים, ללא לחץ מצד העובדים, ויש לנו תוכניות הדרכה לטיי פול בפרט ובמישפחה. אנו מקפידים גם על יחס הוגן ואישי לעובד."

אלא שהדברים המרגיעים לא כל כך מרגיעים, ומדי פעם צצות הדאגות מחדש. על קירות המיפעל מודבקות עדיין מודעת-אבל לזכרו של אחד העובדים, שמישפחתו יושבת שבעה, ועל רקע המודעה העלו העובדים דוגמות נוספות של פגיעות ומחלות.

חיים כהן, למשל, בן 35, עובד במיפעל מזה כ-18 שנים. לפני כשלושה שבועות נמסר לו כי יש חשש שנפגע מאסבסט. זיס, גם זלמן מוסקוביץ, כבן 50, לקה באותה המחלה. שניהם נצטוו להישאר בבתיהם, עד שתימצא עבורם עבודה חדשה במיפעל.

מוסקוביץ' משתדל לשמור על קור-רוחו. הוא החל לעשן מקטרת כשנודע לו על המחלה. "אם כבר מחלה", הסביר, "אז לפחות ליהנות מהעניין". אולם לא כל אחד מצליח לשמור על שלוותו. סיפרה עקרת-בית שבעלה עובד ב"אסבסט": "אני מודאגת מאד, בעלי לפעמים ממש נחנק מרוב שיעול. עשו לו כמה צילומים, אבל לא סיפרו מה מצאו, אם מצאו, ואני מפחדת!"

"העיקר הבריאות!"

מהי בדיוק מחלת האסבסטוזיס? בשלבה הראשון מתבטאת המחלה בירגשה של קוצר נשימה; בשלבה השני מתהווים שינויים במצב הריאות, שאותם אפשר לאבחן באמצעות צילומי רנטגן. שני נזימים אלה מחייבים מעקב, שכן עיקר הפחד הוא מפני החשש — חשש ולא ודאות — שכתוצאה מאסבסטוזיס עלול להתפתח סרטן ריאות, כ-10 שנים ואף יותר מאו התפתחות השלב הראשון של המחלה.

סיבת האסבסטוזיס: חשיפת האדם בי משך תקופה ארוכה לאבק הנגרם מפירוק חומר הגלם של האסבסט.

בדיקת הקשר בין אסבסט לאסבסטוזיס ובין אסבסטוזיס לסרטן מצריכה מחקר מדעי מקיף, שיכלול מידגמים מייצגים — הן של אוכלוסיה רגילה והן של אוכלוסיה מיוחדת של אנשים הבאים במגע קבוע עם אסבסט. בראש ובראשונה מדובר על פועלי האסבסט עצמם.

בישראל אין בתי-חרושת נוספים לתרי כובות אסבסט, אך ניתן לערוך השוואות בין המיפעל הישראלי למיפעלים דומים באירופה, למשל בשוודיה נסגרו בשנים האחרונות שני מעפלי אסבסט, לאחר התערבות ציבורית מקיפה, ואילו בגרמניה ובאנגליה פועלים המיפעלים כסידרם, אך הפועלים מודעים לסכנה, מקבלים מידע קבוע על מצב בריאותם, ומשוכנעים כי ההנהלות עושות הכל כדי למנוע זיהום אוויר. מובטח להם כי אם יתגלה אסבסט-טוויס בשלב מוקדם, ישא המיפעל בנטל הטיפול, עד שיחלפו סימני המחלה.

ואילו בישראל — לא רק שהפועלים אינם שקטים, גם תושבי השכונות שליד המיפעל החלו לדאוג, לחשוש ולפחד. לדברי ריהם נודע להם, כי מחקר שבוצע באיזור גילה, כי אבק האסבסט נישא ברוח ומת-פור בסביבה, עד למרחק של 10 קילומטר-רים, ולא רק זאת. התושבים נוהגים לקי גות פסולת אסבסט מקבלן פרטי שעובד עם "אסבסט", כדי לרצף את השבילים ליד הבית ובחצר, "לא רק שלא אמרו לנו מילה אחת על סכנה אפשרית מאבק אסבסט", התלונן אחד השכנים, "אלא שגם מוכי-רים לנו פסולת אסבסט לשימוש ביתי."

"שיקמו ועדתי-חקירה!" תבע שכן אחר, "ועדה של העירייה או של הממשלה, שתבי דוק את התנאים באיזור, ואם קרו כבר אסונות — שיעמידו אנשים לדין, ואם יש סכנה בעתיד — שיסגרו את המיפעל. שהרי ידוע, וכולם אומרים את זה תמיד: העירי קר — הבריאות!"

כשנשאל אריה שרון, מנכ"ל "אסבסט", מדוע לא טרחה ההנהלה במשך 27 שנות קיומו של המיפעל להסביר לפועלים מהן הסכנות וכיצד להימנע מסיבוכים, השיב: "ייתכן שהיה ליקוי בהסברה."

ומייד לאחר מכן הוסיף: "ואולי יש ליקוי בהבנה?"

סערה קורן

שפילינגר, אך כשהלכתי לבקש אותם, אמרו לי שהכל נשרף." ועד עובדי המיפעל, בראשות צבי ארם וזאב רגה, מנסה להרגיע את הרוחות ולמניע פירסום העניין מחוץ לתחילת "אסבסט": "אנחנו עושים כל דבר אפשרי, אבל אם המצב יחמיר ויסגרו את המיפעל — ישאלו מאות אנשים מובטלים" ואכן, סכנת הירגירה מאפילה על פחדם של העובדים מפני מחלות, וחלק מהעובדים מנסה לשכך את הרוחות ולהשתיק את הפרשה. "רוב אלה הם מבוגרים," התריס כנגדם פועל צעיר, "הם בעלי מישפחות, שמפחדים להישאר בלי פרנסה." המנכ"ל אריה שרון מדבר בנחת, כי שחיוך על פניו, "אנו מבצעים את כל הבדיקות, כנדרש", הסביר, "אך תמיד יש כאלה שמתמטים."

בשעה מוקדמת באותו הבוקר הגיע לי מקום גם מנכ"ל המיפעל, אריה שרון, שאץ "לכבות את השריפה". הוא עבר בכמה מחלקות והצליח להרגיע את הרועות, ומנית לפחות. ההפגנה לא התקיימה, אך התקפים שבין הפועלים הבטרי-חו: נמשיך להתארגן, נפגין, וניפנה לאמי צעיר-התיקשורת.

הסביר אחד הפועלים, שהודעה רק בי-שמו הפרטי, רפי: "למה לא סיפרו לנו מעולם שיש בכלל סכנה בעבודה הזו? לפני כמה חודשים תלה מישהו מן העובדים במיפעל קטע מתוך עיתון אמריקאי, שבו דובר על הקשר הברור בין העבודה באסבסט למחלת ריאות, אנשי ההנהלה באו, ראו את הקטע התלוי, תלשו אותו מהקיר ואמרו שאם יגלו מי תלה אותו יקראו למיטרה, כדי שתעצור את ה-

"אני חולה" אומר זלמן מוסקוביץ', אחד מניפגעי מחלת האסבסטוזיס במיפעל בנהריה. ביתניים ייצא זלמן מוסקוביץ' בחופשת מחלה עד שתימצא לו עבודה חדשה במיפעל עצמו, אך רחוק ככל האפשר מהאבק.

האיש, שהיה עד לפני כחצי שנה מנהל הכספים של המיפעל, נראה כבן 35. לדי-בריו השקיעה ההנהלה מיליוני לירות בי נושא יניקת האבק ב"אסבסט", שממנו חוששים העובדים. "זאת עשינו עוד לפני התפרצות העניין, באחרונה גם ייבאנו מכונת-שיאיבה ענקית, שעוברת במיפעל ושואבת את כל האבק שבשטח, ואם נפגע אדם במחלה, אנו מחפשים לו עבודה אחרת אצלנו, ויש לנו מה להציע, אם נפגע אדם ויוצא ממעגל העבודה, הוא פונה לביטוח הלאומי, כדי שיקבע לו אחוז נכות, אם יש אובדן השתכרות מוחלט, בשל גיל גבוה, אנו מדריכים את העובד לתבוע את המיפעל — כן, לתבוע איר-תנו! — וחברת הביטוח שלנו דואגת לנושא."

"בעלי ממש נחנק"

דברי המונב"ל ההנהלה אינה מזניחה עובדיה. בתחילת השנה העלינו את

חשוד, ויתלוננו עליו שהוציא עליהם דיבה. "ביקשנו מההנהלה, שתחתום לנו על אחריותה, בהווה ובעתיד, לכל התפתחות העלולה לבוא מאסבסטוזיס", אמר פועל אחר, שהאזין לדברי רפי.

"צ'יק-צ'אק ואתה גמור"

ומה זה הפנסיה הזאת שהם עשו לנו? "התפרץ פועל נוסף, שרצה ברעיון עילום שמו. "הכניסו אותנו לפנסיה מקיפה, זוהי צורת פנסיה שלא מכירים בה במחלה מיקצועית. שמים לנו את הפנסיה בבנק, ואם מישהו מתלונן או ישאל שאלות, אומר רים לו, הכסף שלך בבנק, אתה יכול לקחת אותו וללכת הביתה! ככה, צ'יק-צ'אק ואתה גמור."

עתה תובעים הפועלים מהנהלת "אסבסט" שתמסור להם את צילומי הרנטגן שנעשו בשנים עברו, ושתבטיח דיווח רגוע סדיר ומתמיד. "כל השנים עשיתי צילומים", טען עובד "אסבסט", צבי

"כמו שור" מכנה יוסף רח"מני את מצב בריאותו כשהגיע למיפעל, "ועכשיו, מי יודע מה יש לי", אומר העובד רחמני.

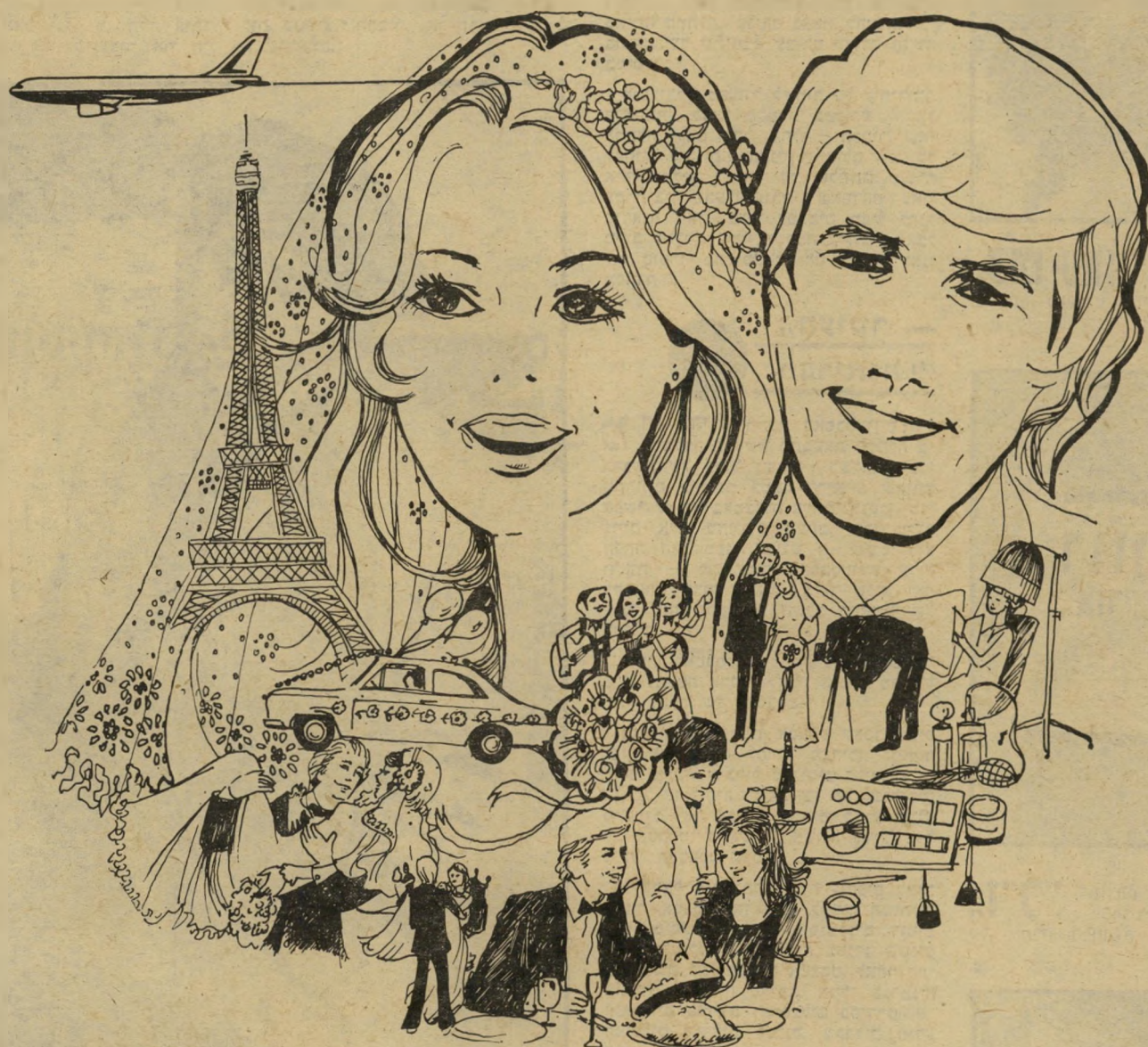

"ז'ר" מודעת אבל לזכרו של יוסף רח"מני, מפועלי המיפעל, על אחרון הפועלים הוותיקים שנפטרו.

"נחנק" כך מתארת סוזן סוויסה את ימיו האחרונים של אידלוביץ'. סוזן עודה לפרידה, למפל בו.

מתנות גדולות ויקרות ערך לחתונת החלום שלכם

חִינּוּם!

בנוסף לכל אלה – ליל כלולות מלכותי במלון "פורום פאלאס" תל-אביב, חדר מרווח באחד מ-350 חדרי המלון; כולל סלסלת פירות מפוארת ובקבוק שמפניה משובחת. חלומות מתגשמים במסיבת הכלולות שלכם במלון "פורום פאלאס" תל-אביב. וכל אלה במחיר אחיד של **395** ל"י לאדם בלבד! (כולל שרות ומע"מ), מינימום 300 איש. לקבלת פרטים התקשרו אל מלון פורום פאלאס / מת' ארועים

להתחתן במלון "פורום פאלאס" בתל-אביב זה כמו בסיפורי אגדות. אצלנו במלון "פורום פאלאס" תל-אביב מעניקים לכם שמחה עם כל הלב. חתונה נפלאה, ליל כלולות משגע וירח דבש שכולו דבש מתוק בפריס! בואו לערוך את מסיבת הכלולות שלכם אצלנו במלון "פורום פאלאס" תל-אביב ותזכו במתנות שעליהן חלמתם:–

נשף כלולות חלומי באולם "העצמאות", אולם הנשפים המפואר והמקושט של המלון, ארוחה עשירה – חמש מנות ויין, תזמורת וסידור פרחים.

חִינּוּם!

נסיעה לעיר האורות והנאהבים, פריס – כולל 2 כרטיסי טיסה הלוך ושוב בחברת התעופה הצרפתית "אייר פרנס", שהייה של 3 ימים במלון ברובע מונמרטר וטיול מאורגן בעיר פריס.

חִינּוּם!

6 צילומי אלבום בצבעים מרהיבים באולפני צילום מפורסמים.

חִינּוּם!

אפשרות לשכור או לקנות שמלת כלולות לפי בחירת הכלה.

חִינּוּם!

סידור תסרוקת לכלה בכל מספרה שתבחר.

מלון
פורום פאלאס

תל-אביב

חטיבה של רשת מלונות אינטר-קונטיננטל

רח' הירקון 277 תל-אביב טל. 03-445111

צל"ש

● לכתב מחלקת החדשות עוזי ביר"ן, שחשף בכתבתו במסגרת מבט, את הסכנות הטמונות בדגי המאכל המורעלים בסספית, בגלל מדיניות השתיקה של משרד הבריאות.

הכתבה, שכללה סקופ, היתה ערוכה היטב, לא צעקנית, מאוזנת וניתנה בה אפשרויות ביטוי ותגובה לכל מי שקשור בנושא.

צל"ג

● למנהל מחלקת הספורט של הטל"ו ויזיה ומי שהיה הקריין של מישחק ה"כדורסל בין אמרסון ווארזה למכבי תל-אביב, אלכס גילעד, תיאור המישחק, שלא היה מהמעולים ביותר, היה כבד ולא מרתק כמו המישחק עצמו. גילעד וצוותו לא השכילו לגלות את הסל שנגול מהק"בוצה האיטלקית, למרות שגילעד מלווה עוזרים ומזכירות, שכל תפקידם לעקוב אחרי מה שקורה במגרש ולרשום זאת.

חלבי עומד להישבר

נראה כי הפעם הוגדשה הסאה. אחד הכתבים הטובים של הטלוויזיה, רפי"ק חלבי, עומד להיכנע ולהתפטר ועבודתו. חלבי, בן העדה הדרוזית, סגן (מיל.) ב"צה"ל, נתון בתקופה האחרונה להתקפות

כתב חלבי נשים דרוזיות

ארסיות מצד חוגים לאומניים שונים. החל בכך חבר הוועד המנהל של רשות השידור, עורך-הדין אהרון פאפו; המשיך כן בכך חברי-כנסת לאומניים ועיתונאים מאותו מחנה. המכה האחרונה היא זו של הרב משה לווינגר, איש קריית-ארבע, ושל הרב מאיר כהנא. הראשון דורש לפטר את חלבי והשני שולח אליו מיכתב-איום.

צעירים וצעירות דרוזיים, שלחו לחלבי מיכתב-תמיכה ודרשו ממנו להמשיך ו"לייצג בכבוד את העדה הדרוזית בישראל. גם ידידיו של חלבי בבניין הטלוויזיה תומכים בו ומנסים לעודד את רוחו, אולם נראה כי לחלבי נמאס. הוא נמצא עתה במשאומתן עם רשת השידור אמריקאית גדולה, על ייצוגה בישראל.

הלוח שכר

כתב הטלוויזיה בתל-אביב, רמי גוב"ב רניק, לא קיבל משכורת מזה שלושה חודשים ויותר. רשות השידור פשוט מסר בת לשלם לו את משכורתו.

גוברניק עובד כ"ש.ת. (שוברי תשלום — כינוי לעובדי טלוויזיה המקבלים שכר לפי כתבה או יציאה לשטח ולא משכורת חודשית). והתקבל לעבודה על פי החלטת תם של מנהל הטלוויזיה ארי"ן צוקרמן ומנהל מחלקת החדשות חיים יבין. שמנכ"ל רשות השידור לענייני מנהל וכספים, שרמה עבאדי, מצא כי בזמנו, עוד לפני שהחל לעבוד בטלוויזיה, ניסה

הקרב על כיתל

מנהל יבין על החטך

כתב כיתל לא יופיע

בהתקפה חריפה ביותר על החלטתו של מנכ"ל רשות השידור, למנות את אנשי הרדיו צבי לידר ושהים כיתל כשליחי הרשות בבון ובלונדון, יצא מנהל מחלקת החדשות של הטלוויזיה חיים יבין.

בפורום חדשות של הרשות דיבר יבין, בצורה חריפה ביותר, כנגד המינויים החדשים, וטען כי שני אלה לא יוכלו לייצג את הטלוויזיה בבון ובלונדון. יבין התריע על כך, שמנכ"ל העומד ערב פרישה קובע את נציגי הרשות למשך שלוש שנים, מבלי להתייעץ כלל עם מנהלי מחלקת החדשות.

יבין רמז כי החלטתו של מנכ"ל רשות השידור לא נבעה מטעמים ענייניים, אלא היוותה כניעה ללחצים שהופעלו עליו מצד גורמים שונים, ביניהם ועד עובדי החדשות ברדיו.

בפגישה שנערכה אחר כך בין יבין ל"לידר, חזר הראשון על האשמותיו אלה. יבין הבטיח: "דמותו של כיתל לא תיראה על פני מסכי הטלוויזיה."

החלטתו של המנכ"ל הפורש של רשות השידור היא סופית, ואינה ניתנת לער"ור או לשינוי.

החדשות, חיים יבין ויעקב אחימאיר, הוסבר לניסן כי אין כל כוונה להטיל עליו תפקיד של ממש. יבין ואחימאיר אינם מאהבי ניסן, ואין בכונתם להטיל עליו תפקיד אחראי כלשהו.

נראה כי אם לא יחליט ניסן להתפטר מהטלוויזיה, הוא יתחיל את דרכו מהת-חלה, כשמדי פעם בפעם יוטל עליו לצאת לשטח ולהכין כתבות בלתי-חשובות, וזאת כדי ללחוץ עליו להתפטר.

הבעיות של המזרחי

כתב אחר שחזרתו לתפקיד תעורר בעיה הוא סגן-אלוף יורם המזרחי, מי שהיה כתב הטלוויזיה בצפון הארץ.

כאשר נכנס לתפקידו הרמטכ"ל רבי-אלוף רפאל ("רפול") איתן, ירדו של המזרחי, ביקשו שלטונות צה"ל מהטלוויזיה להשאיל אותו לתקופה של שנה לצבא. המזרחי קיבל דרגת סגן-אלוף והחל לכהן כקצין הקישור של צה"ל עם הכוחות הנוצריים בדרום-לבנון.

בשבועות הקרובים מסתיימת השנה של המזרחי ויהיה עליו לחזור לטלוויזיה. חזי רתו מעוררת שתי בעיות. האחת, בעיית הכתב-עורך יואל אסתרון, אסתרון, ש הוכיח עצמו בשנה האחרונה, יושב על התקן של המזרחי, וכאשר ישוב המזרחי קשה יהיה להמשיך ולהעסיק את אסתרון. הבעיה השנייה היא של הכתב-צלם מ"כ"ה פן, שנשלח על-ידי מחלקת החדשות להת-

הרשות, ובו התלונן על כך שתקציב מחלקת התוכניות לשנת הכספים הסתיים, וביקש תקציב נוסף מקרן המנכ"ל. תשובתו של המנכ"ל היתה "גא לפנות לבראל".

פתאל פנה לוועד, שהחליט להשבית את השידורים לאלתר. תגובת הנהלת רשות השידור: גם אנחנו שובתים. ההנ"הלה החליטה להשבית את השידורים, ועתה נערך ויכוח מדוע שובתים: בגלל השבתת הוועד או בגלל השבתת ההנהלה.

הליגול של בן-עמי

תגובות נועמות ביותר הגיעו לטלוויזיה על התנהגותו של הקריין עו"ד ("דדי") בן-עמי, במהדורת מבט של היום הרביעי בשבוע שעבר.

במהלך כתבה על הפנסיונרים רואינה אשה קשישה, שהתלוננה על הפנסיה ה"נמוכה, המאלצת אותה לעבודה בגיל 81. כשפנתה המצלמה לעבר המגיש בן-עמי, העווה זה פניו בליגול.

בן-עמי טוען כי הליגול לא היה על דברי האשה הזקנה, אלא משום תקלה טכנית במהלך השידור. לדבריו כוון ה"ליגול לנתב, שלא תיפקד כשורה באותה מהדורה, ולא אל תוכן הכתבה.

רוצים בהתפטרות ניסן

כתב הרשות בווינגטון, אלי ניסן,

גוברניק להתקבל לקורס כתבי רדיו ונכ"ל של לדעת עבאדי, מי שנכשל בקורס ל"כתבי רדיו אינו יכול לעבוד בטלוויזיה. אולם עבאדי לא הורה לטלוויזיה להפסיק את עבודתו של גוברניק, אלא פשוט הח"ליט שלא לשלם לו.

כאשר נודע הדבר לצוקרמן הוא שלח מיכתב חריף לעבאדי והורה לגוברניק להמשיך ולעבוד. בשוחות שהתקיימו הוח"לט, כי אם לא ישלם עבאדי את משכורתו, יגיש גוברניק תביעה לבית-הדין לעבודה נגד רשות השידור על הלנת שכר, ומנהלי הטלוויזיה יתמכו בו בתביעתו ויעידו לטובתו.

מי היה ראשון

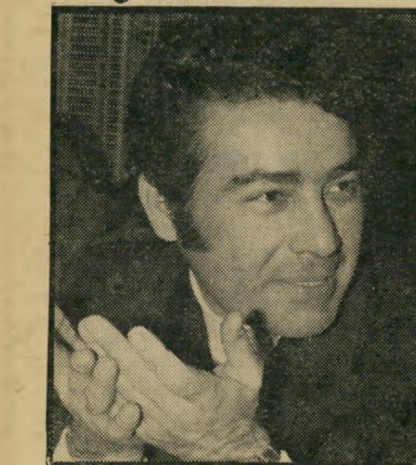
שביתת הטלוויזיה הערבית, שהחלה בליל השבת שעברה, הפכה להיות עניין של פרסטיז'ה יותר מאשר עניין של מהות. השביתה היא תולדה של הסיכסוך בין

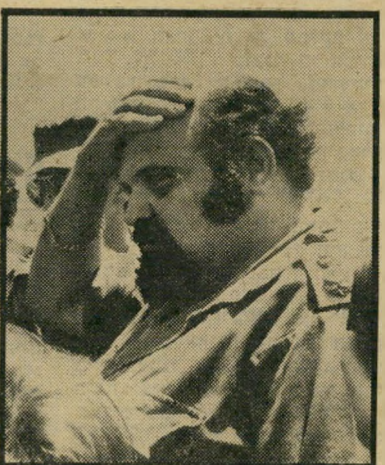
קריין בן-עמי ליגול במבט

מנהל הטלוויזיה הערבית יוסף בראל לבין מנהל מחלקת התוכניות שלה סלים פתאל. ועדה מיוחדת של הוועד המנהל של רשות השידור, שחקרה את היחסים בין השניים, החליטה כי הם אינם יכולים להמשיך ולעבוד ביחד. מנכ"ל הרשות פירש את ההחלטה כפי שגוח לו, ושלה מכתב לפתאל בו הודיעו כי אינו ממשיך לכהן יותר כמנהל מחלקת התוכניות של הטלוויזיה הערבית, וכי גם תפקיד זה יוטל על בראל.

ועד העובדים בטלוויזיה הורה לפתאל להמשיך לכהן בתפקידו, למרות המכתב, והורה לכל עובדי הטלוויזיה להתייחס אל פתאל כאל מנהל מחלקת התוכניות. ב"מיסגרת תפקידו של פתאל מכתב למנכ"ל

כתב ניסן

קריין בן-עמי ליגול במבט

אין מה לעשות עם הכתב

גורר בצפת ולכסות את צפון הארץ. כאשר יחזור המזרחי יהיה פן מחוסר עבודה. אולם בימים האחרונים התעוררה תיקוה כי ניתן יהיה לפתור את כל הבעיות: צה"ל פנה לטלוויזיה בבקשה להאריך את ה"השאלה של המזרחי.

הגיע בסוף השבוע שעבר לישראל, ל"חופשת מולדת, שמטרתה העיקרית לסכם עם מחלקת החדשות מה יהיה תפקידו, כאשר ישוב לישראל באורח סופי, בעוד כמה חודשים. שיחות שאותן ניהל עם מנהלי מחלקת

הנימוס של כאפו

ואחימאיד

באחד מהדרי ההרצאות של בניין רשות-הידור, חוטי ירושלים, כונסו ראשי תנועות הנוער בישראל למיפגש עם אישים מרשות-השידור. את האירוע הינחה דובר הרשות משה עמירב ובין היתר הופיעו בו חבר הוועדה-מנהל אהרון פאפו, עורך מבט יעקב אחימאיר וכתב הרדיו עמי קם רוטמן.

פאפו פתח את סידרת הנאומים ובמשך שעה וחצי השקיע את מאוניו בעייפות. כאשר המנחה אינו מצליח להפסיקו. על חלק מהמאוינים נפלה תרומה. בין היתר הפגין יעקב אחימאיר את יחסו לנואם בכך שהניח רגליו על השולחן ונימנם.

חבר ועד פאפו בלי רגליים

פאפו הפסיק את נאומו ונזף באחימאיר, שמהר להוריד את הרגליים.

נאומו הארוך של פאפו לא איפשר לרוטמן לשאת את דבריו. רוטמן הוועם שיגר פתק אל עמירב ובו כתב: "בפעם הבאה תתן לילצנים לגאום בסוף."

מינוי לשעתיים

כאשר נודע על בחירתו של שלום כיתל כנציג רשות-השידור בלונדון, פגש מנהל מחלקת החדשות של הרדיו, עמוס גורן, את הכתב לי ענייני התיישבות, שימועון שיפר, והודיע לו כי הוא יקבל את תפקיד הכתב המדיני במקומו של כיתל. שיפר החל לחגוג, אולם כעבור שעתיים ניתנתה עליו המכה. גורמים מעל גורן הודיעו לו כי לא יסכימו כי שיפר יהיה הכתב המדיני, ועל גורן היה להתנצל בפני שיפר ולבטל את המינוי החסון.

מקלסונים

אחת הסיבות שבגללה קיבל הכתב לענייני מיפלגות של הטלוויזיה דן רביב את תפקיד שליח הרשות בוועידת-השידור, שררה-הינחון, וכו' לון המר, מעוניין כי הכתב לענייני מיפלגות יהיה איש דתי. ואמנם, מי שיקבל את תפקידו של רביב בארץ הוא ניסים מישעלי, חובש הי כיתה * * * אגב, מישעל מבקש באחרונה מי עיתונאים שיפסיקו לצייץ את עובדת דתיותו ותחת

יום רביעי

גבורה באדום (5.30)

גם התוכנית לילדים שאלה של זמן, חייבת לשלם את המס לשילטון הליכוד. סופרת ועיתור נאית בשם צביה גרנות כתבה ספר על דב גורנר וכינתה אותו בשם גבורה באדום. הילדים שיצפו בתוכנית ידעו אולי מי היא צביה גרנות הסופרת, אולם המבוגרים וזכרים כי גרנות, חברה באחת הכנופיות הר לאומניות בארץ, הואשמה כי קשר לנסיון התנקשות בחייו של הנרי קטינגר, כאשר בא

בין קסינג'ר

לחינוך נוער

לשיחות-שלום בישראל, ובפרט שת שוחח של בעלה, סוכן הי ביטוח, בתוכנית ישתתפו גם לוחמת האצ"ל דבורה נחושתן, חברתו של גורנר, שרה רז, וגדעון שמר יקרא את הכרזתו של גורנר במישטפו. אופירה גלוסקא תשיר את עלי בריק דות. לילי רמתגן, המתחרים של התוכנית, יבנו את האנג דרטה המפורסמת של גורנר מקוביות ויחברו סיסמא.

האשנב הקסום (8.00)

פרק נוסף בסידרה על אדונים ומשרתים. רומנים זולים קיי מים גם במישפחה המכובדת של תתישר בלאמי, ואפילו אצל לידי מארגזרי, שרק

נובלים: סטיבנס 10.00

שבוע קודם נזפה בבתה על כך שלא התנהגה כראוי. ידיד של בנה של הלידי, סרן צעיר המוצב בגדוד פרשים בהודו, משגע את השכל לילידי המז דקנת. כשלידי מזדקנת מת-אהבת היא מוכרחה להתחלק בחזיוניה של כל העולם, אפי לו עם בעלה והמשרתת שלה. לסרן הצעיר יש חדר בצ'לסי ושם נערכות פגישות האוהבים. בעוד חרטי המשרתים של מישפחת בלאמי רותחים גם הם.

נערות אמריקאיות

(ירדן, שני הערוצים, שעה 10.10). סידרה חדשה ומעולה היורשת בהצלחה את המלאכיות של צ'ארלי, אם כי בסידרה זו ישנן רק שתי חתימות. העלילה היא של שתי צעירות, כאוב, המתאהבות ב"פושעים, תוך כדי מהלך עברי-דתן עבור רשת טלוויזיה אמי ריקאית. בעבודה זו הן נעזרות במסוקלות ובמכונות וואגון בקיסמולת שיש בה הכל: מצד למות טלוויזיה, מצלמות רגיי לות, טלפונים משדרים ובאר עמוס משקאות.

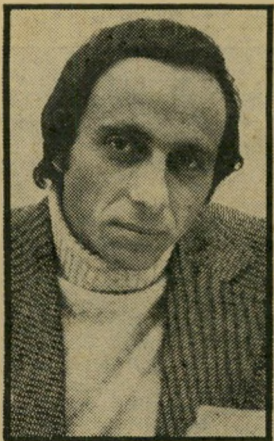
יום החישי

מה העניינים (6.00)

תוכנית החדשות המעולה לילדים של דליה הורביץ, נעשית טובה משבוע לשבוע. הרעיון שאותו העלתה בזמנו אסתר ספר, בדבר חדשות יומיות או תלת-שבועיות לילדים קורם עור וגידים בטלוויזיה, ואחד החסינים הגדולים שלו הוא דווקא מנהל הטלוויזיה, ארנון צוקרמן. אולם מי שהתנגד עד כה ליותר מהדורות חדשות לילדים היה המנכ"ל הפורש של רשות-השידור, יצחק ליבני. נראה כי עם בואו של יוסף (טומי) לפיד לרשות, יועלה שוב הרעיון.

האיש שאהב דובים

(9.30). ליטבת דובר רשות-השידור, משה עמירב, עסוקה כמובן במילחמות הפנימיות על תפקידי המפתח בתוך הרשות, ואין לה מספק זמן כדי להכין חומר לעיתונאים על התוכניות העומדות להיות מוצגות, נושא שהוא עיקר תפקידה. קשה לדי-עת על מה בדיוק מדבר סרט התעודה של הערב, שתחנות

דובים: עמירב שעה 9.30

טלוויזיה בחוף-לארץ הגדירו אותו כמעולה. דובר רשות-השידור לא ידע למסור את יצר את הסרט ובאלו תנאים נוצר. בקרייני, המלווה את הר סרט בקריינות עברית, יצחק נוי התבקש לספר קצת מתוכן הסרט, וזה הועבר לעיתונאים. מה שידוע הוא, שהיה פעם איש בשם מרטי טטאופר אשר אהב חיות, נמצא זמן רב במחיצתן וכתב עליהן. אחרי ש פגש את הדובה גריין, דובה מהגזע הנדיר גריינטי, התחיל לתאר את היחסים ביניהם.

סרט קולנוע ארוך

(ירדן, שני הערוצים, שעה 10.10). התחנה היר-דית ממשיכה להביא סרטי קולנוע חדישים. רק עתה התי-גלה, כי טענת מנכ"ל רשות השידור, כי בעלי בתי-הקולנוע מטילים אמברגו על סרטים ל-טלוויזיה, אינה לגמרי מוצדקת. בעלי הקולנוע דרשו הסדר כ"ס

גרופר אוהב

מערבונים

פי שיפצה אותם על הקרנת סרטים בטלוויזיה. כאשר כונס לתמונה ח"כ אוהב המערבונים פספס ("פסי") גרופר, התברר לפתע, כי אפשר להגיע להסי-דר ואומנם תוך השבועות הל-קרבובים יתחם הסכם בין כל הגורמים וגם בישראל אפשר יהיה לצפות בסרטי קולנוע מתקבלים על הדעת.

יום שישי

תענועי בראשית
 ● (3.00). מסע בין כוכבים גילה את המערב הפרוע. קרב היסוד טורי במקום ששמו אוקי קור ראל, וקירק וחבורתו הופכים קורבנות השליפה המהירה. ב' תפקידי אורח מופיעים אחרי הצהריים ורן טובול ובוני ב' צד.

השבוע יומן ארזעים
 ● (8.20). למרות הבטחותיו למי צוא מגיש קבוע לתוכנית, ממד שיק מנהל מחלקת החדשות חיים יבין להגיש את המגאזין. יבין טוען, כי עדיין לא הצליח למצוא מגיש, למרות שעברה כבר כשנה מאז התחילה יעל חן לערוך את התוכנית. באחרונה שקל יבין את מועמדותה של דליה מזור כמגישת המגאזין.

דליה מזור

לא סמכותית

אולם מועמדות זו ירדה מהפרק משום "שלמזור אין סמכותיות בעיני הציבור בקריאת חדר שות".

אמיר זוקה
 ● (9.20). אחרי הפרק המקדים של השבוע שעבר, מתחיל האקשן האמיתי. זולה, השחקן ז'אן טופר מגלה את העיוות והזיוף במישפטו של אלפרד דרייפוס. כמו כן נודע לזולה שמו של האשם האמיתי, פרדיננד אסטרדיי, מידע זה נמסר לזולה על-ידי הקולונל פיקאר, ראש השירות החשאי, שאת תפקידו מגלם השחקן פייר ודנייה. זולה מהר סס תחילה, הוא יודע כי פיזיון הפרשה על-ידו עלול לסכן את מועמדותו לאקדמיה הצרפתית, ואולי אף את חייו, אך לבסוף נסחף במאורעות.

רסימל
 ● (10.20). חגיגה לאוהבי שוברט. הפסטיבל תרן אלפרד ברנדל מנגן את פונטיית הנודד.

לרמוס את צד המלך
 ● (10.45). למקארט יש תפקיד חדש, שונה מתפיסת גנבים ש' אליה הוא גייל: שמירה על זוג אותבים. דיוויד, הוא השחקן קן מייקל מילינס, הוא בחור צעיר בן 18 המאוהב בדבי

השבוע: מזור
 שעה 8.20

קמרון בת ה-16, השחקנית דיווידה ברטרונג. האבא של דבי לא אוהב את הייחוס של ההבר של הבת שלו, וטוען כי בתו נחטפה. מקארט נשלח לגלות את החטופה. מגלה את האמת, אך ממשיך להיות עם בני הזוג כדי למנוע את דיוויד להינזק מניקמתו של האב ה' כועס, שאותו מגלם השחקן גיימס טיקינג. הסרט מסתיים בהאפי אנד כמוזר.

שבת

חידושים והמצאות
 ● (6.30). לפני כשבועיים, כש' מונה יצחק מודעי כשרהתיק שורת, התלוצץ "כ המערך, הרב מנחם הכהן, ואמר: "עתה כשיטלפנו ל-16 תהיה התשיר בה: המספר שחייגתה אליו אינו מודעי". על המכונות ה' מדברות כבני-אדם, בפרק ה' ראשון של חידושים והמצאות. בארצות-הברית המציאה חברת בל מחשבים המדברים בשפת אנגל ומנוצלים בעיקר לשירות הטלפון. אצלנו עוד משתמרים בקולותיהם של דניאל פאר

השר מודעי

והמחשב המדבר

וראומה אלדר בשביל התקלי- טים העונים בצורה מעצבנת ב' טלפון. המחקר בארצות-הברית מתפתח כשהמטרה היא להביא מחשבים לידי כך, שהם ילמדו ילדים, ידריכו טייסים וישרתו בעבודות הבית.

בצאת השבת
 ● (8.00). תוכנית הדת של מוצאי השבת מוקדשת ל"ה אשר נפלו ב' בשבת, היום בו משודרת ה' תוכנית. מחלקת ענייני הדת טרחה להביא לאולפן את ידידי ה"ה וידידים של מפקדם דני מס. בתוכנית יופיע גם אחיו של דני מס, יונתן מס, וייתכן, אם יעמוד לו כוחו, גם אביו הוקן של דני מס. יוקרא שיר של חיים גורי על ה"ה ויושר מעו שירים שנושאים אחרות לוחמים.

רצח מיר ראשונה

יום ראשון

מצב מישפחה
 ● (8.00). תוכנית השבוע הוכי' תרה בכותרת עסק משותף ובו דנים על חלוקת תפקידים ב' מיסגרת המישפחתית. עזרה ב' בית, מה ניתן לדרוש מכל חבר במישפחה והטלת האחריות.

עוד להיט
 ● (8.30). עורך מדור זה מודה כי רימו אותו לפני שבועות אחדים נמר סר עליידי מפקי התוכנית, כי דורי בן זאב יוחלף וכי ימצא

בכל זאת

דורי בן-זאב

מנחה אחר. המדור חגג ובירך את המפקים, אולם מתברר כי רומה, דורי בן זאב יופיע גם הערב, יגחך, ישמיע קולות משונים, יעוות את פרצופו ו' ינסה להצחקי. בין שיר עברי אחד למישנהו.

סיפורי טריניטי
 ● (10.00). צריך לבחון פעם אחת ולתמיד את כישוריהם של יצחק ("צחי") שמעוני ושל מרים רוטשילד לבחור סדרות וסרטים לטלוויזיה. מזה שנים רבות לא היו סדרות-זבל כזה רבות בעת ובעונה אחת בלוח השידורים של הטלוויזיה הישראליה, והסמל לכך הוא סיפורי טריניטי המשודרים הערב. צל- ייני הרוגבי מגיעים הערב ל' פאב בצד הדרך וג'ודי נקראת לספר את סיפורה, המבוסס על סיפורו של אביר מתוך סיפורי קנטנברי. העלילה של ג'ודי מתרחשת בפאב בצפון אנגליה, שם שימשה פעם ג'ודי עצמה כמזונת. שני גברים מתחזקים על הזכות לבלות במחיצתה ו'

רצח מיר ראשונה
 מוצאי שבת שעה 10.00

רצח מיר ראשונה
 ● (10.00). סרט מהסדרה ה' מצויינת מתח. דוגמנית אמרי- קאית המתגוררת בלונדון חו- שקת במכונית רולס רוייס לבנה יפהפיה, משקיעה בה את כל חסכוניותה ורוכשת אותה. ה' דוגמנית, השחקנית דונה מילס, מגלה כי רכשה מכונית משונה ביותר. לפתע היא שומעת מ' תוך המכונית זעקת אשה מס' תורית, ופעם אחרת בוקעת אותה המכונית, באופן בלתי נשלט לסביבה כפריט שקטה. הצלם של הדוגמנית, שהוא גם החבר שלה וגם השחקן ג'רמי ברט, אינו מאמין לכל הסיפורים, אם כי מתנגד למכונית בוגמנית פותחת בסידרה שור- שים כדי לגלות את מקור ה' רולס רייס שלה ומגלה, כי היא הייתה בבעלותה של גברת גייסי אשר נעלמה מביתה, כפי הנר- אה בחברתו של גבר אחר.

יום שני

הכרב המציז
 ● (5.30). השחקנית נורה ניקולסון היא אורחת של השביעה באוטו קומותיים והילדים עוורים לה בשיפוץ דירתה, כדי שבעל- הבית שלה לא יגרש אותה.

מורשה
 ● (8.00). דיון אמיתי, ולא דווקא דתי בנושא של בתי-הדין הרבניים. תחילת התוכנית היתה: האם יש לבתי-הדין סמכויות מספיק קות. סיומה: מדוע יש לבתי- דין אלה שם כה רע בציבור. לגבי הסמכויות, טרחה הכנסת בשבוע שעבר, אחרי צילום ה' תוכנית, להקנות לרבנים את הסמכות לאסור לשלושה חוד- שים אדם שלדעתם יפריע להם, לגבי השם הטוב או הרע של בתי-הדין, הסכימו כל חברי הצוות, כי השם רע. מתדיינים אב בית-הדין הרבני מת-לאביב הרב חיים פרדס, המנהל החדש של בתי-הדין הרבניים הרב שמחה מירון, עורך-הדין ישע' יהו פריבס הזכור מהתוכנית לחם חוק.

לחם חוק
 ● (9.30). בשנות החמישים הניק דויד בן גוריון פרס סך 100 לירות, שהיו אז סכום נכבד, לכל אם שילדה את בנה העשירי. בשנת ה-30 למדינה הוגש לכנסת על- ידי סיעת המערך, חוק שאם

לחם חוק: זוהר
 שעה 9.30

יתקבל יעניק הטבות משמעותיות למישפחות מרובות היל- דים ויעודד בוודאי את הילודה. המנחה עורך-הדין אלי זוהר, המפיקה, נאוה כהן והתחקירנית אריאלה קינן אספו שלל עדו- יותר מצולמות ואנושיות בעד ונגד החוק. ד"ר רפאלה ביל- סקי מהאוניברסיטה העברית שוללת את החוק ומגייסת לעז- רתה סרט שמופיעות בו שלוש

בן-גוריון

או פאשיזם

מורות בבתי-ספר תיכוניים ב' ירושלים הטוענות, כי יש ב' קריאה לעידוד הילודה משום פאשיזם. עוזר לה העיתונאי הערבי מוחמד ותד הטוען, כי החוק המוצע מפלה בין ערבים ויהודים. הפרופסור חיים אדלר מהאוניברסיטה העברית הטוען כנגד ההכללה שבחוק ובעד ה' ייחסות לבעיות כל מישפחה ב' נפרד. בין הסרטים שאותם מבי- אה בילסקי לעזרתה, סרט על זוג צעיר שילד ילד שני כדי לזכות בביקור עדיף בפרוות. לעומתה מגן על החוק עורך- הדין עמירם חולד'פ, הידוע כי כותב מיכתבים מתמיד למער- כות העיתונים.

יום שלישי

למישפחה
 ● (7.00). במאגזין מישפחתי זה סקופ של ממש. מתברר כי בראשית החורף התגלו כמה מיקרים של שיתוק ילדים ביישובי הגדה ר' בירושלים המיזרחית. הד"ר זאפא נובאני מספר איך קורה שמחלה, אשר נדמה היא כי

מגפת

שיתוק הילדים

הצליחו להתגבר עליה באופן מוחלט, חוזרת, וכיצד אפשר להמנע מן המחלה ולטפל בה. דרך אגב יזכיר נובאני גם חיי

שלום חנוך, דיון
 שעה 9.30

סון נוסף וחדש נגד מחלות ריאה. למי שיש פרימוס, או מי שיכול למצוא אביזר כזה ש' נעלם כבר מזמן מהנוף, תציע התוכנית שימוש נוסף לפרי- מוס: סידור פרחים מיוחד ב'. הצד האמנותי של התוכנית מוקדש לביקור בתערוכתה של מאריס בישופס המציג מלבד איורים לספרים גם פיסולים גראפיים מעניינים, בסיגנון של מובייל. האופנה כוללת היום שמלות וחצאיות שבהן הרבה הרבה בד, כיווצים ובדים נופ- לים והתאמת צעפים וכובעים להם.

סיפורו של אפשט
 ● (ירדן, ערוץ 6, 8.30). סידרה קומית חדשה על צעיר פוחז והולל המפיל ברישתו נע- רות רבות ונקלע למצבים מצ' חזקים, שמשתלבות בו תכונות של נוכח ורמאי, עם קסם אישי רב.

שלום חנוך
 ● (9.30). אערב, זוכה בשידור שני ה' תוכנית שירים בצוותא עם שלום חנוך, שאותה הפיקה אחרונה דיון וביים בארי לנג' פרוד.

לו גראנט
 ● (10.45). כאשר ביקרה בשבוע שעבר את נשיא-המדינה אופירה נבון בבניין הטלוויזיה היא התוודעה, כי התוכנית האחוה עליה ביותר היא לו גראנט. הערב יוצא השחקן פרנץ אשנר לחיפוש אחר גיבור מיסטורי בעיקבות נסיון רצה, ומאשים עצמו בטרגדיה אישית הנגרמת בעיקבות חקירתו.

(הוא" + "היא" = "הם", לא "הן"). זהו מאבק כולל, מתמיד, ואיני מאמין שיסתיים בדור הזה או במאה הזאת.

הפמיניסטית כאשה

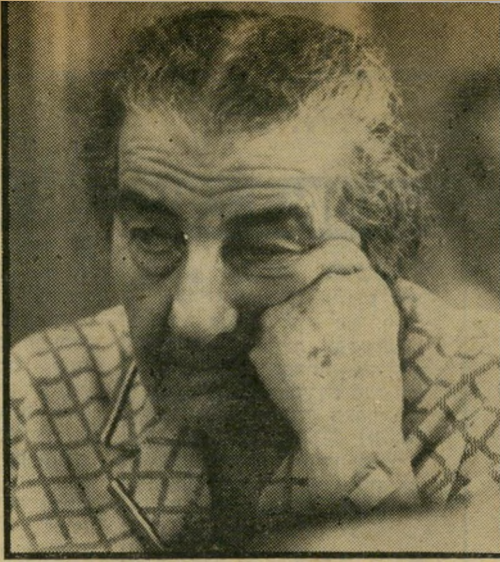
היא שאדה היא: מי צריך לנהל מאבק זה? האם זה צריך להיות מאבקן של הנשים לבדן, או מאבק משותף, גברי-נשי? יש נשים השומרות בקנאות על העיקרון שהמאבק חייב להיות נשי-בידעני. שום גבר אינו יכול להבין את העניין באמת, הן אומרות. עצם המאבק, לדעתן, הוא מכשיר להעלאת המוראל של האשה, ועל כן הוא צריך להיות נשי.

טענות דומות הועלו בכל מאבק-שיחרור. הכושים האמריקאיים מאסו, כעבור זמן-מה, בעזרתם של "הליברלים הלבנים" — הן מפני שסברו כי עזרת הלבנים אינה אלא מעין גזענות הפוכה ומסווית, הן מפני שחששו כי במיבחן האמיתי יערכו הלבנים מן המערכה. הן מפני שרצו להשתמש במאבק כבמכשיר חינוכי להעלאת הרודעה והגאווה העצמית של הכושים.

יש נשים הטוענות, לעומת זאת, כי המאבק חייב להיות משותף, דימיני. יש לחנך את הגבר, הן אומרות, כשם שיש לחנך את האשה. אם רוצים ליצור יחסים, חדשים בין גברים ונשים, זה נוגע לשני המינים, ושניהם צריכים להיות שותפים למאבק.

(זה עתה קראתי כתבה על אשה אנגלית, שהקימה מעונות לנשים מוכות, שברחו מבתיהן. בניגוד לדעת חברותיה, עמדה האשה על כך שיש לשתף את הגברים-המכים במאמץ לשינוי האווירה בבית, וכי הפעולה כולה צריכה להתנהל בידי אנשי-ציבור ונשות-ציבור במשותף). יתכן שיש כאן בעייה לשונית, הגורמת לטעות. מדבר רים על "שיחרור האשה", והדבר מעורר אסוציאציה לשיחרור העמים הקולוניאליים. למשל, אולם עם קולו-ניאלי משתחרר רוצה לגרש את עט-האדונים הזר, ול-הישאר לבדו בארצו. ואילו הנשים המשתחררות אינן רוצות, בכל זאת, להישאר לבדן. בעולם שאין בו גברים-משוברים, המאבק האמיתי הוא לשיוויון — והמילה הזאת נראית כתוכה את הרעיון שיש כמה צדדים, שביניהם צריך לשרור שוויון.

אני נוטה לדיעה כי המאבק צריך להיות גם נשי-בילעדי, בחלקו, וגם גברי-נשי משותף, בחלקים אחרים. כל מאבק-שיחרור לוקה, בשלבי הראשונים לפחות, במחלות-ילדות שונות. התנועה לשיחרור-האשה לוקה, בחלקים מסויימים ובארצות מסויימות, בהשפעת-יתר של קבוצות לסביות, הרואות בתנועה כולה מכשיר כדי לשכנע את הנשים לוותר על אהבה בין-מינית. תוך הספה לשינאת-הגבר.

גורדה מאיר

האם היא ידעה לכתוב במכוונה?

שיוויון-האשה כולל את זכותן של הלסביות להיות מאושרות על פי דרכן, כשם שזכות זו צריכה להיות שמור רה להומו-סכסואלים ממין זכר. בהחלט. אך ההטפה לשינאת המין השני היא מטופשת, והיא גורמת כיום נזק עצום למאבק על השוויון. נודמן לי לשבת, לפני ימים אחדים, במיסעדה ברלי-גית, הדומה לכסית התל-אביבית ולטעמון הירושלמי. השיחה התגלגלה, לא לגמרי במיקרה, לשיחרור האשה. הצעירות שישבו ליד השולחן, ושתקפו קודם לכן את הגברים בשף-קצף, הכחישו באותו להט שהן "פמיניסטיות". הסתבר לי כי למילה זו יש כיום גרמניה אסור-סיאציה שלילית לגמרי.

התדמית הציבורית של הפמיניסטיות גם בקרב הנשים הגרמניות עצמן, היא של אשה "מתוסכלת", שאינה מוצאת סיפוק כמוע מיני עם גברים, שהיא מכווערת, צרהנית, בלתי נסבלת.

דימוי כזה אינו קיים בכל הארצות. פגשתי בלוחמות מפורסמות, שהן מקסימות כנשים ויפות-למראה. ניתן לפגוש רבות כאלה בארצות-הברית. בצרפת התפרסמה זיוול חאלימי, אשה מבויקה ומושכת, שניהלה בבתי-המישפט מישפטים מסעירים בענייני אונס והפלות. (אגב, חאלימי, ידידתה של סימון דה-בובואר, כתבה בסיפרה, ענייני של הנשים, פרקים מרתקים על ילדותה כיהודיה בתוניסיה, בהם תיארה בצורה קודרת את גורלה של נערה חסרת-זכויות בחברה המסורתית, שבה רק הנעי-רים נחשבו כבני-אדם).

אם במקומות מסויימים השתלטו על המי-אבק נשים תוצרות את הדימוי המתוסכל, ה-אנטי מיני, הרי זה רק מעורר על כך שהמאבק עדיין אינו מקיף את ציבור-הנשים בכללותו. וחבל.

"אובייקט מיני"

כד שאנו מתקרבים לסיומה של המאה ה-20, רבת התהפוכות, אני מגיע למסקנה כי בעוד אלף שנים תירשם מהפכת-הנשים כתהפוכה הגדולה ביותר של המאה.

המאה הזאת ראתה את המהפכה הבולשביקית, את הפאשיזם והשואה, את המהפכה הטכנולוגית הכבירה, את שיחרור העמים הקולוניאליים, את המהפכה-הנפט של אוי-פ"ק, ומה עוד. אבל אף אחת מאלה לא שינתה את פני האנושות. כפי שמהפכת-הנשים עומדת לשנותם.

אנחנו נמצאים עוד בראשית ראשיתו של תהליך זה. מיטב שנתכונן לקראתו מבחינה נפשית ומעשית.

איש (ואשה) מאיתנו אינו יכול אף להעלות על דעתו את כל ההסתעפויות וההשלכות של תהליך זה, בעשרות-השנים הקרובות. המהפכה מעוררת בעיות, שאנו חשים בקושי במהותן, כמו עצמים רחוקים בערפל.

למשל: היחסים המיניים. הרי המין ממלא תפקיד עצום בחיי האנושות, הכלל והפרט. בו תלוי המשך קיומו של הגזע. במיליוני השנים האחרונות התגבש דפוס מסור-יים של יחסי-מין בין גבר ואשה, שבו הגבר הוא השליט והפעיל, והאשה הנשלטת והסבילה. מעין יחס של פטיש וסדן (בנעורי למדתי כמה שירים "גסים", שהשתמשו בדימוי זה).

עתה מתקוממות הפמיניסטיות נגד תפקיד האשה כ"אובייקט מיני". לעיתים נדמה כי זוהי התקוממות נגד המין עצמו — ובתור שכזו בוודאי אין לה שחר. אך אם ישתנה התפקיד הנשי המסורתי, מה יבוא במקומו? מה יהיה "גבריו" ומה "נשיו"? ואיך ישתנה מוסד ה-אימהות כחברה החדשה, השיוויונית — כל עוד האשה היא הוודדת והמיניקה?

השאלות הן בלא-ספור, מרתקות, מסקרנות. חבל ש-איש מאיתנו, החיים כיום, לא יהיה נוכח לקראת סיום התהליך, כי הוא יימשך כמה דורות. אך מותר לנו להרהר על כך. ובג אחד מ-איתנו מצווה "לעבוד על עצמו", כדי לעמוד עם הולדת-התקופה של התהליך, ולא להיגרר אחרי המאסף.

"העולם הזה" ישמח לפרסם תגובות על מאמר זה ותרומות של נשים וגברים על הנושא כולו, כדי לפתח ויכוח ציבורי עליו.

היכינו את האינפלציה !!!

מערכת יוקרה לכל כיס !

טיונר אמפליפייר SANSUI 1010

פטיפון BSR 182

עם ראש מגנטי ADC ומכלול אנגלי מהודר.

זוג רמקולים TEXAS

3 יחידות מעולות בתיבה

16.400 ל"י כולל מ.ע.מ.

להשיג: גל קור חדרה.

רח' הנשיא וייצמן 71, טל. 063-22082

אורחים בישראל

הדודנית הכשרונית

קלאודיה וייל (31) הוא שם שאינו אומר עדיין מאומה לצופי הקולנוע בארץ. היא ביקרה בשבוע האחרון, ליומיים, בפעם הראשונה בארץ הקודש, כדי לעזור במיקוד צת להכנת הבכורה של סירטה העלילתי הראשון חברות. לכשיוצג הסרט, בקרוב, בתל-אביב, יש להניח שהכל כבר יידעו מי זאת קלאודיה וייל.

מסע ההצלחה שלה החל לפני כשנה, בפסטיבל הסרטים הצנוע של רוטרדם, כשמאחוריה כמה סרטים תעודיים מצלמי חים, היא הביאה לשם את סירטה העלילתי הראשון, סרט אינטימי ורגיש על בחורה יהודיה שצריכה ללמוד כיצד חיים לבד, אחרי שחברתה לחדר נישאת, על הקשרים הסומנטיים ועל אורח-החיים המיוחד של צעירים בעיר ניו-יורק.

הסרט היה הסנסציה של הפסטיבל, משם הוא עבר ישירות את מיסגרת שבועיים של הבמאים בקאן, שם נחשב על-ידי מרבית הנוכחים לסרט השלם והמגובש ביותר, ומשם עבר לפתוח רישמית את פסטיבל הסרטים בלוקארנו. זאת, משום שקלאודיה היא אומנם תושבת ניו-יורק, אבל היא ממוצא שווייצרי.

פגישה עם פזיני. מזה שנה היא נרדדת ברחבי העולם, בכל מקום שבו מכינים את הקרנת הסרט, כדי לפגוש עיתונאים ולהסביר להם מי זאת קלאודיה וייל ומה עשתה לפני כן: היא ביימה את סירטה התעודי של שירלי מקלין על סין, בשם הצד השני של השמיים, אשר זכה במרס האוסקר לסרט התיעודי הטוב של 1975. היא הספיקה, מלבד סרטים תעודיים רבים, להכין 25 פרקים של רחוב ההפתעות שבביל הטלוויזיה, היא לימדה סיפורת היסטוריה ולמדה גם אצל הצייר המפורסם אוסקר קוקושקה. ומלבד כל אלה היא קרובת מישפחה של אחד המוסיקאים המקוריים ביותר של המאה, המלחין קורט וייל, שכתב את המוסיקה ל"אופרה בגרוש".

את כל מסע ההסברה הזה ערכה בעזרתה האדיבה של חברת הסרטים וורנר, אשר חרגה מן השיגרה וקנתה את הסרט להפצה בכל העולם. רק מי שיועד עד כמה חשוב לחברת סרטים הוליוודית הזו, הר והרעש המתלווה לסרט, יכול להבין איזה מעשה יוצא-דופן היה זה, לרכוש יצירה צנועה, שהשחקנים המפורסמים היחידים בה, אלי ואלאך וויקה לינדפורס, מופיעים בתפקידים מישניים.

קלאודיה, שהתחילה את עשיית הסרט בממלגה של עשרת אלפים דולר שקיבלה ממכון הקולנוע האמריקאי, מוצאת את עצמה לפתע בשורה הראשונה של יוצרי הקולנוע הוותיקים. אך עם זאת, היא שומרת על אותה רעננות והתפעלות שיש למי שעושה את צעדיו הראשונים. היא מספרת בהתרגשות על פגישתה ברומא

טרגדיה של

נוצחיקון

רגשות (שחקן תל-אביב, ארי צות-הברית) - הטרגדיה הראשון נה של וודי אלן משתמשת בדיקו באותם חומרי גלם שהרכיבו את הקומדיות שלו: שיכבת המשכילים של החוף המזרחי, והמשברים הנפשיים שלהם. בקומדיות הציג את הדמויות הללו ואת בעיותיהן באור מפוכח ואכזרי, שנטל מהן את אדרת ההתחזות המתנשאת, שמאחריה הן מסתתרות. הפעם מתייחס אלן בכל הרציונות ובכל הכבוד דווקא לאדרת, ומכאן שהסרט חודר פחות מסרטי האחרונים, אל האמת.

עורך-הדין שמחליט להיפרד מרעייתו, אחרי ששלוש בנותיהן הגיעו לבגרות ועצמאות, וזכה להתקשט בכל הלבטים והמאבקים הפנימיים של "הקולנוע הבעייתי האמריקאי": האסתטיקה המנותקת מן המציאות, הבת שקשורה לאמה ביחסי אהבה-שנאה, היוצר שהגיע למבוי סתום, השחקנית שחשה כי הגדולה בורחת לה בין האצבעות, ועוד נושאים, "חשובים" מסוג זה, שחלקם הוצגו בצורה כלי-כך נוקבת ושונה ברומן שלי עם אנני. הסממן היחיד של אלן המוכר, היא הופעת זוגתו השנייה של האב, אשה לבושה בצבעים עזים ומשמלת את כל החייות והמורץ הטיבעיים, שנדחקו הצידה בנפש המשכילים המיקצועיים.

הטיפול הדוממתי בנושא הוא בסך-הכל שיגרת. יחסית למה שנוהגים לצפות מאלן, שבסרטי האחרים מסוגל

דיאן קיטון - לבטים ומאבקים

להפתיע בכל דקה. הטיפול הצורני הוא עניין אחר לגמרי. הצבת המצלמה מחושבת עד לפרטיה הקטנים ביותר, לגווני הצילום יש חשיבות מרבית, העריכה משתדלת ליצור את הזמנים המתים מלאי-התוכן, שעליהם דיבר פעם צ'כוב. השימוש במוסיקה, רק כאשר יש לה תירוץ של ממש בסרט, כלומר, בוקעת מתוך מכשיר רדיו או גראמפון, כל אלה מעידים על כך שאלן הקדיש את מרב המחשבה, לעיצוב סרט שלא יפול מכל אותן יצירות מופת זרות שהוא מעריץ. ומבחינה זו, הוא הצליח.

נוילחמתי אבל

לא נורא

כוח 10 מנברון (אופיה, תל-אביב, ארצות-הברית) - תרגיל הוליוודי טיפוסי: אם תותחי נברון היה בזמנו להיט קופתי גדול, הרי המסקנה הטיב עית והמובנת ביותר שיש להסיק מכך, הוא שהצופים מחכים ל"תותחי נברון חלק ב'". והוליווד, הידועה כמי שמשרתת את לקוחותיה בנאמנות, מספקת גם הפעם את מה שהיא סבורה שהם מבקשים.

למען האמת, זהו סרט מילחמתי לא רע. מספיק מנותק מן המציאות האמיתית של המילחמה, כדי שלא להדאיג יותר מדי את הצופים, עם הרפתקות דמיוניות די הצורך, כדי שהעוברים אותן יחשבו גיבורים. בקיצור, אחד מאותם הסרטים המדגימים בצורה מושלמת את ההגדרה האבי-סורדית: סרט מילחמה בידורי.

אם בתותחי נברון יצאה קבוצה של חיילי בנות הברית, במילחמת-העולם השנייה, לחסל צמד תותחים שאיימו על מעבר אוניות ליד חופי יוון, הרי בסרט הנוכחי נשלח כוח חדש כדי לפוצץ גשר חיוני ביוגוסלביה, כאשר, בדרך אגב, הם מתבקשים גם לחסל סוכן גרמני שנותר בחיים עוד מן הסרט הקודם.

מאחר שהצופים הורגלו כנראה, לדעת עושי הסרט, לקשיים והמיכשולים של סרטי מילחמה ברצינות, נפתרות בסרט זה הבעיות בקלות רבה מן-הרגיל. גם אם יש בין

שו ובאך - תפניות מפתיעות

התפניות הרבות של הסרט כאלה שיכולות בהחלט להפתיע ברגע הראשון. אבל כרגיל, יש תמיד מעבר צר בהרים שאפשר לחסום בפני האויב הדולק האחר, ויש תמיד תחבולה מאחורי הפינה, אשר מצילה את המצב ברגע האחרון, ובבמיו של גאי האמילטון אין כל ניסיון לעשות רושם כאילו העניין באמת חמור.

מאחר שכך, מי שגונב את החצצה כאן הוא אדוארד פוקס, כמומחה לחומרי חבלה בעל המצאות ותושיה, המצב טיין בדם בריטי צונן וברפליקות עוקצניות. רוברט שו, משמש לו בן-זוג מוצלח, הן בפעולה והן בשיחה.

רד להיעזר בתסריטאי מיקצועי, שיידע לשרטט בצורה נכונה את הדמויות מבלי לטשטש את הרקע. תוצאה ישירה של הביקור בישראל: אחרי יום בירושלים ויום בתל-אביב, נתר פסה התושבת הניו-יורקית המושבעת הזאת ברגישות יהודית, והחלה להרהר באפשרות של: "סרט על ישראל, כפי שהיא משתקפת בעיני יהודי אמריקאי." לא סרט מילחמה וגבורה, ולא סרט סוכן נות, אלא סיפור אינטימי על בני-אדם חיים, בראש ובראשונה, ועל רעיונות מופת שטים רק לאחר מכן. אם חברות יכול להיות קנה-מידה ליכולתה של קלאודיה וייל, היא בהחלט מסוגלת לעשות גם את הסרט הזה.

תדרין חובה לראות:

- תל-אביב - רוקמת התחרה, שומר היערות, סטרושק, מחוץ לתחום, שיירה. ירושלים - חלף עם הרוח, רשת שיי-דור. חיפה - אשה לא נשואה.

במאית קלאודיה וייל סרט על דוד קורט

**בנה את
עתידיך אצלנו!**

בני

אברהם גינדי

מציטים: בכפתח-תקוה

גני גינדי

**דירות בשני מפלסים בנות 4, 4½ חדרים ודירות גג
פרוייקט חדשני ויוקרתי**

**ברמה בינלאומית
באזור מגורים
מרכזי ושקט!**

תכנון ארכיטקטוני מרשים
ע"י אדריכלי הצמרת
אבי רסקין והרי הרמלי
ומשרד אדריכלים שפי.

- בגני גינדי בפתח תקוה מציעים:
- דירות בנות 4, 4½ חדרים ודירות גג
  - שני מפלסים לכל דירה
  - חדר תרבות לכל בנין
  - לובי מפואר בכניסה
  - 2 חדרי רחצה לכל דירה
  - חדר ארונות בכל דירה
  - חרסינה פרחונית במטבח
  - ארונות מטבח מפוארים "דגש"
  - קרמיקה באמבטיה ובשרותים
  - משטחי דשא וגני נוי
  - מתקני משחקים בחצר לילדי הבית
  - תנאי רכישה נוחים ל-24 חודשים
  - משכנתא לא צמודה
  - גני ילדים ובי"ס מעולים במקום

בין 300 רוכשי דירות
(החל מתאריך 19.5.1978)
תערוך הגרלה, בה יזכה אחד הרוכשים בסך של
1,000,000 ל"י (מליון לירות) במזומן.

(חוב המבצע לאחר מכירת הדירה ה-300)

משרדי מכירות - דירות גינדי - אברהם גינדי

ראשון-לציון - משרד המכירות הראשי רח' הרצל 62 (ליד התחנה המרכזית ותחנת סנוול) חניה פרטית למבקרים במשרד.
פתח תקוה - רח' חיים עוזר 28 (מול העיריה) רמת השרון - רח' סוקולוב (יפתח בקרוב)

„לקולנוע בארץ אין אבא ואין אמא,

הוא יתום. הוא צילינגר!“

פזרים ונתיים

דיין (למעשה) עורך סרט
נגד סאלח שבת

מה שאירע לאחר מכן יכול להיות סרט מתח מרתק לא פחות מסופו של מילטון. תודות לפרס שקיבל, הצליח ניסים לגייס לטובתו שני משקיעים, שהיו אמורים להשלים את תקציב ההפקה. אך כשפניתי למועצה לתרבות ואמנות וביי קשתי את הכסף, נבהלו. שמא, אין לנו כסף עכשיו, אמרו לי. החגים מתקרבים, אולי תחכה קצת. בין כה וכה התחיל עוד מעט לפעול קרן בת 12 מיליון הלירות. ומהון להון, בזמן שתיכתי, עלה מדד ההפקות בכמאה אחוז. כשהכנתי את התקציב במרס עלה הסרט 2.5 מיליון, בספי סמבר-אוקטובר הגיע התקציב ל-4 מיליון, והיום הוא יותר. בעבר, כשמישהו זכה בפרס ומימש אותו, הוא קיבל את הכסף צמוד למדד. במקרה שלי, בוטלה ההצעה מדה. מוכנים לתת לי 700 אלף, אלא שעם סכום כזה אינני יכול להתחיל ב"צילומים!"

סופו של מילטון לוי — זהו שם של סרט ישראלי חדש, שטרם הופק. „מילטון הוא אדם שמגלגל חובות, אלא שמצבו איננו כלכלי טהור. גם אם יפול עליו סכום ענק, הוא לא ייצא מזה, זהו בעצם, מצב נפשי של אדם המביא על עצמו את סופו. ותחילתו של תהליך ההרס העצמי — ביגלל בוץ כספי שהוא גרר לתוכו. הוא לווה 12 אלף לירות, כדי להחזיר לנושיו את ה-10 שהוא חייב להם, ולחיות מהאלפיים הנותרים. כך הוא לא

דיין כגיני 13
התפלה לבית-העם

ההצמדה בוטלה אולי משום שהוקמה קרן חדשה לעידוד הסרט הישראלי האיכותי עליידי שני חבריי-כנסת — עדי אמורי מהמערך ואברהם שריר מהליכוד — שיזמו הקצאה של 12 מיליון לירות אחרי רי החלטה של ועדת-הכספים של הכנסת. זוהי אבן-פינה למדיניות שונה לגבי הסרט הישראלי, ובעצם, זוהי הפעם הראשונה

בתל-אביב אחרי המלחמה, כשהיתה עדיין האפלה ברחובות, וירד אחרי שבע. באוגוסט '74 יצא שנית למסכים, הוקרן בר כמה בתי-קולנוע ונחל כישלון קופתי חרוץ, שהותיר את ניסים ואת שמואל קלדרון — צלם הסרט ושותפו להפקה — בחובות כספיים, המשולמים עד עצם היום הזה.

רוסליני

שיבח

הביקורות על הסרט היו חלוקות. רוב המבקרים כינוהו „סרט חלוץ“, ביגלל הבעייתיות שהוא העלה, והתייחסו בסלי חנות לפגמיו הטכניים. הסרט מתאר סיפור התבגרות של נער בשכונת-עוני, ויש בו לא-מעט סממנים אוטוביוגרפיים של הבמאי-הסרטיאי. זהו סיפור על פרשת-דרייטמן של ילד צעיר בעולם של התמוטטות-ערכים. ההתלבטות שלו מומחשת עליידי שתי דמויות מרכזיות — האב המסורתי, נציג הדור הישן מצד אחד, והאח העבריין מהצד השני. „גדלתי על סאלח שבת ועליזה מירזחי, והתקוממתי נגדם. שנאתי את הקולנוע הישראלי ביגלל דרך הסרט פול שלו בנושא העדתי. למעשה, השיר תמשי באותו חומר שהוא השתמש בו כלומר, עדות-המירוח, אבל בצורה שונה לחלוטין. נפלתי בין שני הכיסאות, אי אפשר היה אז לעכל תופעות של סמים, זנות ופשע. מייד חברו לזה משמעויות פוליטיות-חברתיות, ואולי כאן היתה ההחטאה.“

הפנתרים השחורים, שראו את הסרט בהקרנות פרטיות, אימצו אותו בדיעבד והפכוהו למין מיגשר פוליטי. ייתכן שיתסי-הציבור שעשו לו פגמו בהצלחתו מסחרית. „הייתי אז בן 26, וההתרגשות פגעה (החשך בעמוד 48)

דיין ואשתו רחל
לראות 400 סרטים בשנה

בינתיים נזחוו שני משקיעיו הפוטנציאליים, משום שאין לו במה לפתח אור. וכאן נמצא המליכוד ה-23. אותם גורפים שהוקמו למטרת עידוד הסרט הישראלי-האיכותי, מסייעים כרגע בהרחקת יוצריו הפוטנציאליים במחול-שדים של פעלולים מבדחים, ואם זה לא היה כל-כך עצוב, עוד אפשר היה לצחוק צחוק לא בריא.

ניסיונו המר של דיין מהעבר לימדו לנקוט בזהירות מספקת, ולא להיכנס להרפתקות „לא מבוגרות“. עברו חמש שנים מאז ביים את סרטו הארוך הראשון אור 100 ההפקה, שהופק ב-72' ויצא לאור בנובמבר '73. הסרט הוקרן בקולנוע פאריס

שונה שיש הצהרה הדי-משמעית מצדו שילטונות לגבי עידוד הקולנוע האיכותי בארץ. אלא שהקרן מתחילה את דרכה רק בימים אלה, ופעולותיה עדיין לוטות בערפל.

בינתיים תקוע ניסים, ולמעשה הוא גמר צא שוב בתחילת המירוץ. כעת הוא מחכה לתשובה מהקרן, כשאינו לו שום פירווי לגייה, למרות שזכה בתחרות ועמד להתיחיל בצילומים.

„הבעייה היא שאין כתובת לבוא אליה ולהפוך שולחנות. אומרים לי: עכשיו יש לך קרן, תיפנה אליה. הקרן רק עכשיו קיבלה הסרטיים, שהיא צריכה לקרוא, ועדיין אין תקנון. שום דבר לא ברור.“

רק מדרדר את האינפלציה, אלא גם גורם לה. כימעט כל ישראלי נמצא במצב נפי של גילגול-חובות. כשאומרים: יש לי חשבון בבנק, לא מתכוונים שיש כסף, אלא שיש חוב.“ אומר הבמאי ניסים דיין בן ה-32, שכתב את התסריט ועמד להתיחיל בצילומי-הסרט בספטמבר 1978.

„לאטילאט נקלע האיש למערכת של שקרים עצמיים, סביבתיים ומישפחתיים. הוא הופך אדם נפחד, כימעט סובל ממחלת-ירידה. זהו איש נפלא, מקסים, האויב הב את כולם וכולם אוהבים אותו. זה מאד ישראלי. הוא לא טיפוס של העולם התחתון, או אדם דפוק.“ וראה זה פלא, אותה אווירה קפקאית, המהלכת על מיל-טון בסרט, מלווה את אבמאי שלו בחיים. היא מעוגנת במציאות, ומשמשת מופת לנושאי-הסרט.

המשקיעים

ברחו

בתחרות האחרונה של תסריטאים, שנערכה מטעם המועצה לתרבות ואמנות ב-1978, זכו שישה אנשים במענק הפקה בסך 700 אלף לירות כלי-אחד. השישה הם אלי כהן, גדי דנציג, שימעון דותן, אברהם הפגר, יקי יושע וניסים דיין. ניסים היה הראשון שהתחיל לגלגל את ההפקה, אך

(המשך מעמוד 48)

בשיקולי הדעת, חלק גדול מההחלטות היו פוזיות מדי. אבל למרות פגמיו, אני חור שב שהוא סרט נכון, והלוואי ואעשה סרט טים נוספים שתהיה בהם אותה מידה של אותנטיות וכנות.

אך למרות הספקנות שבה התקבל הסרט בזמן הקרנתו, הובנה חשיבותו רק זמן מה לאחר מכן.

ב-1977 הוקרן הסרט חמש פעמים בסיי נמטק המרכזי בפאריס, ונלקח לפסטיבל קאן מטעם הפסטיבל הפאריסיאי. הביקור רות על הסרט בצרפת יצרו רושם שהוא היה ראוי לתגובות חמות יותר מכפי שקיי בל בארץ. דעתו של אנרי ננגלוואה, מי שהיה מייסד הסינימטק ומנהלו עד 1977 היתה אהדת מאד, ואילו רוברטו רוסליני, אחד מגדולי במאי הנאוריאליזם בעולם (שהספיק לראות את הסרט זמן קצר לפני מותו, כאשר כיהן כיושב-ראש חבר השופט טים בפסטיבל קאן), אמר שזהו סרט חשוב מאד, וטוב שעושים סרט כזה בישראל. למרבה הפליאה, אין לסרט — לדברי גיי סים — קיום במסמכים הישראליים המתארים מה שנעשה בקולנוע בארץ בעשור האחרון.

מה שכואב לי זה שאני ממשיך לדבר על הסרט האחד והיחיד שעשיתי, לא צריך לעשות מזה מיתוסים, כי בסך-הכל זהו סרט ראשון שלי. אני בפיגור של חמש שנים, וביגלל הבעיות הכלכליות לא עשיתי עד היום סרט. זהו ריפיון-ידיים חמור, למרות שכתבתי סרטים רבים, וניסיתי להרים אותם. אני לא יוצא-דופן לגבי קולנוענים אחרים בארץ, שעשו סרט אחד, אבל העובדה שלא היתה תגובה מאנשי שלומנו גרמה לי להרגיש בודד במידבר.

קואליציה

דיין-פרס

הרגשת התיסכול הנוראה הביאה להתכנסות של עשרה אנשי-קולנוע בארץ ביוזמתם של ניסים דיין ועוזי פרס (קולנוען צעיר, היושב בפאריס, שסירטו דומה לא דומה יוקרן בקרוב במוסיאון תל-אביב).

הקבוצה הנקראת קיץ — קולנוע יש-ראלי צעיר הוציאה קוליקורא בצורת מיני-שר, ומצורף אליו מיסמך-עבודה. הסיעון המרכזי במינשר עמד על הצורך בשינוי משמעותי של מדיניות הממשלה לגבי מינון לא הסרט הישראלי.

הקולנוע, טוען ניסים, צריך לשקף את החברה הישראלית, שהיא ביסודה חבי רה פולריסטית רבי-גונית, רבי-לשונית ומאוד דינמית. הוא חייב להיות מכל הסוגים ומכל המינים. החלטנו שאנחנו לא עוסקים בקליקות. קודם שהיה קולנוע, צריך להרבות בעשייה ולהרבות בכמות היוצרים. לתת ליותר אנשים יותר הזדמנויות, וכדי להגיע למטרה הזאת, צריך להזיל את אמצעי-הייצור מחד, ולדאוג לכך שהממשלה, על כל שלוחותיה, תהיה מעורבת יותר במימון, בהשקעה ובעידוד מאידך.

לאחר פירסום המינשר התפרזה הקבור צה, אך כתוצאה ממנה התגבשו קבוצות

לחץ ברורות יותר, שבעיקבותיהן הוקמה הקרן בת ה-12 המיליון להפקת עשרה סרטים ישראליים בשנה.

המבנים ההפקתיים הקיימים בארץ אינם נכונים לגבי המציאות הישראלית. ל-קולנוע הישראלי יש שתי בעיות — הצד הכלכלי והצד הסוציו-תרבותי. כדי שסרט זר יצליח בארץ, מספיק שיראוהו 100 אלף צופים. אבל לגבי סרט ישראלי המציאות היא שונה. אם תקציב של סרט גדול, הנעשה בפורמט רגיל של 35 מ"מ, מגיע היום לחמישה מיליון, הרי שההכנסות צריכות להגיע לעשרה מיליון לירות, לפחות. כדי להגיע לסכום כזה, חייבים להג-

צריך לעודד גם את היוצרים הבינוניים. הגאונים יצמחו ממילא. אחרי שיעשו הרבה סרטים. אבל אין ספק שאנחנו צריכים לפרוץ את הדרך, ואם לא נצליח, נצטרך לעשות איגוף מכיוון אחר. בסופו של דבר, הקולנוע אינו מוצר תעשייתי או ביזורי בלבד, הוא משקף גם את תמונת המצב החברתי, את מצבי-הרוח. הוא הסייסמוגרף של כל חברה. כשהיו סרטים ישראליים, נהיה על המפה, היום, למשל, חילו להקרין כאן שניים-שלושה סרטים יפאניים, פיתאום נדבר על יפאן.

אנארכיסט

בתיכון

דיין נולד ב-1946 בתל-אביב, למישר פחה ממוצא סורי, וגדל בשכונת ג'מור סין, הנקראת כיום גבעתי-עמל. כבר בכיתה ח' התחיל לכתוב סיפורים, ועם הזמן הפך כתב-ידוער במעריב לנוער. במקביל התפתח אצלו שיגעון-לדבר-אחד — הקול-נוע, כבר אז ראה הרבה סרטים, קרא את כל מה שניתן היה להשיג בעיברית על קולנוע, וכתב לעצמו רשימות ובהן שמות

מיני דברים שעם הזמן מתגלים כקולנוע טוב ביותר. זהו המכשיר הטוב ביותר לקליטה של גירויים קולנועיים. את החסר בהיסטוריה של הקולנוע מילא במועדון בית-לייטין של דויד גרינברג, במוצאי-שבתות. בתיכון חדש כינוהו אנארכיסט, משום ששם נחשב הקולנוע למוצר תרבותי נחות, לעומת קונצרט או הצגה טובה. אבל הדיבור לא הרפה ממנו, ובעקי שנות הצליח לסחוף עימו את כל הכי תה. מי שלא הלך לקולנוע, הרגיש שהוא לא בעניינים.

בצבא השתתף בחידוני-קולנוע ארציים, ובאחד מהם זכה בפרס הראשון. אלוף הקולנוע, כך הוא כונה, ובמשך שנה ראה כ-400 סרטים. היה לי כרטיס-כניסה חופשי, שאי-אפשר היה לזלזל בו, הוא מוסיף.

אחרי הצבא התקבל לבית-ספר למישר חק של ניסן נתיב, מי שהיה מדריכו לדרמה בתיכון חדש. רצייתי להיות שחקן, כשהיעד הסופי היה בימיו קולנוע או תיאטרון. במיסגלת בית-הספר תירגם שני מחזות — השחורים לג'אן ג'ינה ומישפס לוקולוס לברטולט ברטס. במקביל פירסם בריבון הסיפורות קשת שני סיפורי-רימלחמה שזכו בביקורות מצוינות. אחרי שסיים את בית-הספר לדרמה, שי

חק תקופה צרה בהבימה, ומייד נפנה לעיסוק קולנועי. הנסיון הראשון היה סרט סוהיאליסטי קצר בשם האיש בקצה. לאחר מכן שימש עוזר-במאי של הני וולמן ב-1970. היה זה בית-הספר הטוב ביותר ללימוד קולנוע.

באותה תקופה הכיר את אשתו, השחקנית רחל דיין, המשחקת כעת בהבימה ועומדת לגלם את הדמות הנשית — המר-כזית בסופו של מילטון.

עד כה ביים ניסים כ-20 סרטים דוקור-מנטריים שרובם הוקרנו בטלוויזיה הכי-ללית וחמישה סרטים דרמטיים בטלוויזיה הלימודית. ב-76 החליף לשנה את מנהל מכוון-הקולנוע, נחמן אינגבר.

המטרה הראשונה שלי, כשניהלתי את המכון, היתה הפצת סרטים ישראליים קצרים. במשך שנה הצטברו כ-60 סרטים קצרים, שהמכון דאג להפיצם. אנשי-הסרטים הללו הגיעו למכון, והיתה זו הודמינות להכיר אחד את השני. מצאתי איתם הרבה מן המשותף. זאת היתה ההתחלה להתארגנות קבוצת קיץ.

בסך-הכל יש לי חלום. החלום שלי הוא לנהל דיאלוג עם עצמי בתור ישראלי, ובכל פעם לממש את הדיאלוג הזה עליידי עשיית סרט. קוראים לזה קולי-נוע אישי, לא איכותי. ההפרדה שעושים כאן בין סרט איכותי לסרט מיסחרי היא פיקטיבית, איננה נכונה. כי סרט טוב או רע נקבע לפי התוצאות, לא הכוונות.

לקולנוע הישראלי אין אבא ולא אמא, הוא יתום. הוא נולד, אבל הוא ציליגרי. צריך לפתח לגביו תודעה, אצלנו מעדיפים לשמוע את דעתם של ציירים למיניהם ומשוררים אופנתיים כאנשי-רוח לכל דבר, ומתעלמים באופן בולט מאנשי-הקולנוע. אבל אסור לשכוח שהאחרונים הם מעצבי דעת הקהל, ודובריה של התרבות בכל מדינה.

אוריאלה וייט

דיין בבית הספר למישחק אלוף הקולנוע רצה ייל

דיין ב"השחורים" קוזמזיצים עם סרטים

דיל את מיספר הצופים הפוטנציאליים של הסרט, ובהכרח להוריד את הרמה שלו. חצי-מיליון איש לא יכסו את ההוצאות, וזהו מיספר גדול-יחסית לאוכלוסיה המורגה כ-3 מיליון נפש.

נוצר מצב שהקולנוע מוציא מוצרים קלוקלים, הן מהצד התעשייתי והן מהבחינה החברתית. הדרך היחידה להציל את המצב היא להזיל את מחיר ההפקה. מיס-מרהעבודה מדבר על עשיית סרטים ב-16 מ"מ, שמחיר ההפקה שלהם הוא וול-שני שלישי ממחירו בפורמט רגיל. אפשר אחר-כך להגדיל אותם במעבדה, ואפשר גם להשאירם באותו פורמט, ולהקרין אור-תם בכל הארץ באולמות קטנים, עם מק-רנות של 16 מ"מ. (אולמות כאלה עדיין אינם קיימים בישראל), כפי שמקובל בכל רחבי העולם. כך ייווצר מצב שהיוצר יודקק להשקעה נמוכה, ולא יהיה תלוי בבעלי-אטליוזים, הקושרים את ידיו. 100 אלף צופים יכסו את ההוצאות. בדרך זו תגדל כמות עשייה-סרטים בארץ.

Advertisement for Seiko Quartz watches. The image shows a hand holding a Seiko Quartz watch with a metal link bracelet. The watch face is black with white hands and numbers, and a date window at 3 o'clock. The text 'SEIKO QUARTZ' is written in large, bold letters across the top. Below it, in smaller text, is 'יש לך טעם טוב. עם סייקו קווארטז.' At the bottom left, it says 'קשר פרסומאים'.

למכור אי אפשר, אולי אם זה מיקרה בודד...
 התובע: "אני בעד זה שיוכלו לקבוע את פולחנם בצורה חופשית ומאד אשמח אם יהיו הרבה אנשים שיאמצו לעצמם אידאלים כאלה של יושר וכנות, אבל לעצם העניין הכל חייב להיות כפוף לחוקי המדינה."
 השופט החליט לדחות את מתן גזר-הדין, כדי להרהר בבעייה העקרונית, אם מה שעושים חברי תנועת הארי קרישנה בהציעם לעובדי אורח פרחים וקבלת תמורה על כך, בהיותם תנועה מוכרת, זוהי עבירה על החוק או לא.

דרכי חיים

חפש את הקול

מנהגיה מיטבך דיכר במיטבך

בולגרי עבה ואמר

"אתה לא בסדר!"

"האלו, אתה אלי ישראלי? תשמע, אתה לא בסדר. הנה, תראה אייבי נתן, הוא גם יש לו רדיו. עכשיו הוא ראה פליטים בוויאט-נאם וזה כאב לו בלב והוא סידר שיביאו אותם הנה. בן-אדם מה שמדבר ברדיו יש לו השפעה, אלי אתה פה השפעה, אז תראה עכשיו. יש בן-אדם אחד מה שזרקו אותו ממדינה שלו, עם ילדים שלו ועם אשתו שלו. למה שלא תסדר שיביאו אותו פה. האיש הזה השאה הפרסי, מיסכן, קיבל מת והוא דווקא פליט טוב. יש לו חסכוניות, ככה אסף לו קצת איזה מיליארד דולר, וגם שטיחים. זה לא יהיה בעיה בשבילנו, לא יצטרכו לסדר לו דירה. הנה, קיבלו את פלאטו, מה שזרקו אותו מצרפת, למה לא יקבלו את השאה הפרסי, שזרקו אותו מפרס? ושאני לא אצטרך להתקשר אתך עוד פעם!"

שיחת הטלפון הזו הושמעה מעל גליי האתר בתוכניתו של אלי ישראלי בגלי צה"ל, "חורף ישראלי".
 אין זו השיחה הראשונה של "מר אדוני", המסרב להזדהות בשמו, המתקשר אל אלי כמה פעמים בכל שבוע והמשמיע את

המונולוג הראשון של מר אדוני: "אתה אולי חורף, אבל אתה לא ישראלי. אתה אולי, סקנדינף, אבל לא ישראלי. תביט, אני שומע אותך כבר מהבוקר, לצערי, ואתה לא בסדר. למה אתה לא קורא משהו יפה ברדיו? איזה ספר תרבותי? בכלל, למה לא תיקח פעם ספר ביד? החיים זה לא סמבה, החיים זה לא רומבה, החיים זה לא מועדון-לילה — החיים זה בקושי מעוין-יום. אז חכה יפה שאמא תבוא לקחת אותך מהמעון, ואל תאכזב את הגננת. אלי, אתה מקשיב, או שרק אנחנו צריכים ל-הקשיב לך בכל יום? שאני לא אצטרך להתקשר אליך עוד פעם!"

"אנטישמים אחד אחד." אחרי צילצול טלפוני זה התחיל האיש להתקשר אל אלי בקביעות, שלוש פעמים בשבוע. "איך קוראים לי? מה זה חשוב? תקרא לי אדוני!" הוא הטיח בפני אלי, ומאז הוא ניקרא בתוכנית "מר אדוני".

כיום העניין כבר הפך לתעלומה. סקר-נותם של המאזינים גדלה, הם מגיבים בגלויות, בקריאות טלפוניות וברעיונות שונים מי הוא האלמוני. מאזיין אחד טען שזה אריק איינשטיין, אך אלי אינו מקבל טענה זו. "אני מכיר את איינשטיין, הוא לא יכול לעבוד עלי." הוא אומר. אלי גם פוסל כל רעיון שזה איזה חקיין אחר. על מזג-האוויר הרע, שפקד את הארץ לפני כמה שבועות, השמיע, מר אדוני את דבריו ברדיו: "מהבוקר כבר לא רק שבחוץ המזג-האוויר סגריר, סיגררת לנו את האוונטיים עם המוסיקה שלך, כמו בי סופרמרקט. כל פעם שאני שומע את זה,

מנהגיה מיטבך לוי

"אני מקווה שלא אצטרך לטלפן שוב!"

אני לוקח סל ומתחיל למלא דברים מהי פריג'ידר."

כאשר שאל אלי בטלפון למה שלא יתקשר אל משהו אחר, ענה מר אדוני: "אין לי את הטלפון שלו." ועוד הוסיף: "אין אתה יכול לנגן מוסיקה בשעה כזו גורלית? אתה לא שם לב למה שהולך, או שאתה מנותק לגמרי? צריך לעשות משהו! אתה לא שומע רדיו? אתה לא יודע מה קורה פה? אפיק רום מתקרב אלינו מכיוון תורכיה והדרדנלים. אתה יודע מה זה דרדנלים? אנטישמים אחד-אחד. אלי תעשה לי טובה, תעשה רגע הפסקה בכל הסמבה הזאת לפני שיהיה פה סמבטיון."

"אתה לא בסדר." זה כחודשיים ש'אלי ישראלי קיבל את תוכנית הבוקר ב'שידורי גלי צה"ל לידיו הבלעדיות, ובמשך שלוש שעות בכל בוקר משמיע מוסיקה ודברי-קישור. הוא משקיע הרבה מחשבה בתוכנית שלו, ומעלה כל פעם רעיונות חדשים.

בשבועות האחרונים התחיל להפתיע את שרייה-הממשלה בימי הולדתם, בצילצול טלפוני משודר. אך כרגע כל מעייניו נתונים לזיהויו של מר אדוני.

לפני שבוע, כאשר ביקר אלי במלון שרתון, ניגש אליו סגן מחלקת שירותי-המיטב שם, הרצל לוי, טפח על כתפו ואמר לו במיטבא בולגרי כבד, "אלי, אתה לא בסדר!"

זה הזכיר מיד לאלי את מר אדוני, אך במיבחן זעיר נכשל הרצל ונפסל בעיני ישראלים. "זה לא הוא, אבל אני מת לדעת מי זה?" מספר השדרן.

שרדן ישראלי

"אתה לא בסדר!"

דיעותיו על החדשות שהוא קורא בעיתונים. האיש בעל מיטבא בולגרי כבד, משמיע את רעיונותיו בהומור, במישחקי-לשון ור בצורה משעשעת מאד.

"החיים זה לא סמבה". ישראלי סקרן מאד לדעת מי האיש הזה. "לא כדאי לך לדעת מי אני, תתאכזב. חשוב מה שאני אומר, לא מי אני." הודיע מר אדוני השבוע לאלי בשידור חי.

כל התחנה של גלי צה"ל נמצאת כבר במתח. אלי מכריז בכל שידור שלו שיעזרו לו לזהות את האלמוני.

השיחה הראשונה שהתנהלה בין השניים בשידור חי היתה לפני חודשיים. כבר אז הבחין אלי בחוש ההומור המתוחכם של האלמוני. כל שיחה מתחילה, כמוכן, ב'מישפט', "אתה לא בסדר".

"YOU"
 הבושם המדליק...

עכשיו גם בדי'אודורנט וסבון יומי!

הסוכן בישראל בלמון בע"מ המפיצים חברת נורית בע"מ

בלוטו
 עכשיו תוכל להגיע
 למיליון,
 עם קצת מזל לשניים

רק שישה x נכונים והכסף שלך.

בלוטו המזל בא לקראתך!

בכל יום ג' ההגרלה.

מפעל הפיס

הפסל של אלכסנדר זייד משייך-אבוק

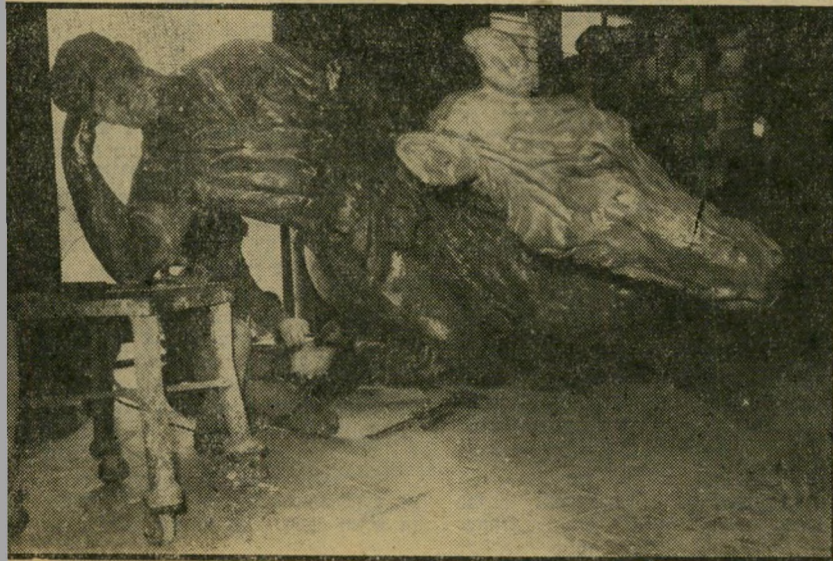
התפודר ועבר תהליך של יציקה מחדש

כדי ליצור את פיסלו של זייד, עבר לגור במשך כשנתיים בבית-המישפחה על הגיבעה. לעזרתו בא משה יופה, אחד מ-חברי הגרעין הקיבוצי שחיו יחד במקום, ושיחד עימו הקים את שילדתי-הברזל ל-סוס ולרוכבו. את השילדה ציפו בבטון. אך ברבות הימים החליד הברזל, ביגלל

את רעיון הקמת הפסל הגה האמן דויד פולוס, אחרי שאלכסנדר זייד נהרג ב-„מאורעות“ של 1938. פולוס היה אמן צנוע שחי בבדידות, ערירי, עד יום מותו. כי-שהיה מפסל עבוד קיבוץ או ישוב כל-שהו — היה בא למקום, חי שם זמן-מה, עד שהיה מסיים את בניית הפסל.

הפסל המתפודר
צילום מקרוב של שרידי הפסל של הגיבור מראה בברור כיצד שיני הזמן הרסו את הפסל, וה-תפוררות המחלטת. בתמונה נראה אחד מעובדי בית היציקה בתנוחה מוזרה מתחת לסוס ולרוכבו. מאחוריהם הכניסה לבית היציקה בקריית מוצקין המבצע את העבודה.

סוף המישפחה
ההכנה של הפסל החדש היצוק ברונזה, שנבנה בעזרת מוסדות ואנשים שונים בארץ. בראש הגיבעה, ניצב פיסלו הבלה והמתפורר של אלכסנדר זייד, מוקף פיגומים, שהושמו לצורך עבודת ההכנה של הפסל החדש היצוק ברונזה, שנבנה בעזרת מוסדות ואנשים שונים בארץ.

בית-יציקה בקריית-מוצקין מונח על הארץ סוס. הוא עשוי ממתכת. מי שמסתכל בו מקרוב, נדהם. כי זהו סוס מוכר מאד, הידוע לכל ילד שגדל בארץ. סוסו של אלכסנדר זייד, השומר.

בראש הגיבעה המשקיפה על נוף מקסים ומרהיב, שידעה מאורעות היסטוריים רבים, ושבה נמצאו עתיקות בית-שערים, ניצב מזה 36 שנים פסלו המתפורר של אלכסנדר הפרש. שיני הזמן כילו את הפסל. בעוד כמה ימים עומד להיחנך פסל יצוק-ברונזה, שיחליף את הפסל המקורי.

פיצוצים

בבטון

דמותו של אלכסנדר זייד נמצאת בכל ספרי ההיסטוריה של היישוב. יותר מכל למדו ילדי ישראל את דמותו כפי שהצטיירה בספרי ידיו, המחנך מ-כפר-גילעד אלעזר שמאלי, בספר אנשי בראשית ובשאר ספריו גולל שמאלי את מעלליו של בחור יהודי שעלה ב-1904 מסיביר, ושהחליט להפוך לאיכר עובד-אדמה יחד עם הגשמת רעיון השמירה היהודית — שהיה לו לאידיאל.

באותה תקופה של ראשית המאה היו האיכרים היהודיים ניתנים למשיסה בידי גנבים מכני הארץ, שהביאו לכל המשקים היהודיים חורבן כלכלי וזקים כבדים בני-גניבותיהם. הרעיונות הציוניים של שמי-הרעיעברית ועבודת-העברית היו צמודים, והוגשמו עליידי אלכסנדר זייד וחבורתו, שהקימו את אגודת השומר.

ראשים
העבודה על שיחזור ה-פסל המקורי מדייקת בכל פרט, כדי שהפסל יישאר כשהיה.

ראש ומגף
בבית היציקה מונח הפסל בזמן העבודה עליו בתנוחה מאוזנת, כשליד ראשו של זייד, מונח המגף, שעדיין לא חובר לרגל. לקראת סיום בניית הפסל יחובר לרגלו הרכב, שהיה ממעצבי תולדות הישוב.

כך החלה התפוררות הפסל.
כל הנסיונות לתקנו — גם זה של פר
לוס עצמו, שחיה בא מדי פעם להחזיר
שיים לתיקונים — עלו בתוהו.

זייד, דויד

ואליהו הנביא

ב סיפור הפסל נקשר גם סיפורו הר
אישי של אמן לא-מוכר, שחי בדלות
כל ימיו, והיה אידיאליסט כמו הדמויות
שפיסל. פולוס היה גם חבר בגודי-העבו-
דה, והקדיש את כל פסליו לרעיונות כמו
השמירה והעבודה. יפתח זייד מספר שפי-
לוס היה אדם מעניין. פסליו נקראו ב-
שמות כמו "דויד הרועה", המוקדש לרועי
הצאן והבקר; "אלכסנדר זייד", המוקדש

סוס

בן הגיבור

יפתח זייד, אחד משלושת בניו של
אלכסנדר זייד, בעל פנים מרשימים
ורבי הבעה, המקרינים את כל נסיונו העשיר וחלקו בהיסטוריה

של עבודת האדמה ואהבת הארץ. דיוקן פניו מפתיע בדימויו
לאביו ז'ל, ובהעלותו זכרונו, נראית ארשת פניו משתנה בהתאם
לסיפור, וזיהו אותו. הוא היה אחד מיוזמי רעיון התיקון.

ורוכבו קמטים לתחייה

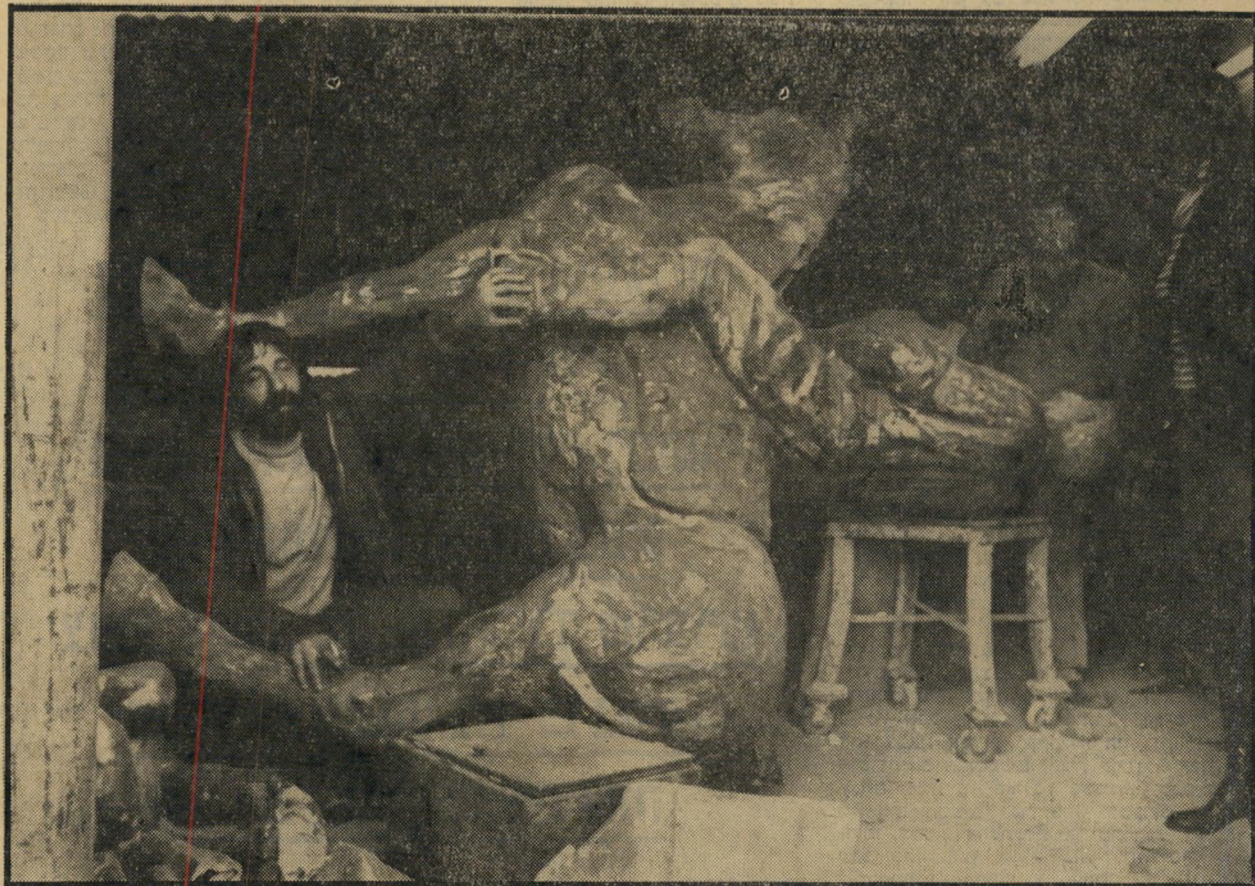
קריית-טבעון, המועצה האיזורית קישון
והרבה אנשים פרטיים, נוסף על תרומה
של מישרד-הביטחון.

יפתח, בנו של אלכסנדר זייד, פנה
ליעקוב דורי, הרמטכ"ל הראשון, וביקש
ממנו עזרה בטיפול בפסל. דורי הפנה
אותו לפרופסור בטכניון, שהוא מומחה
לחומרים, וזה הציע להוריד את כל הבטון
עד לברזל, ולצקת שוב.

הפסל מרכזי כפרי מנהלל, טען שלפסל
אין תקנה, והציע לעשות פסל חדש מ-
אבן. אך אז היה פיסלו של דויד פולוס
נעלם. החלט לפנות לבית-היציקה שבי-
קריית-מוצקין, שהוא הוותיק והידוע ב-
ארץ, ושמירב הפסלים בארץ — כמו גוס-
מן, תומרקין, לוצ'אנסקי וקדישמן — מבי-
אים אליו את דוגמותיהם ליציקה.

בבית-היציקה מסיימים עתה את יציקת
הפסל. לכשתושלם העבודה, יחנוך נשיא-
המדינה את הצבת הפסל החדש-ישן על
בסיסו, בראש הגיבעה, מול ביתו של
אלכסנדר זייד.

עלים מל

בבית היציקה בתמונה שלמעלה נראה האמן נדב
בלוך, מבעלי בית היציקה בשעת
עבודתו על הפסל. הוא למעשה האדם שיתן את הגוון הסופי

שמאלי בסיפרו לפנות בוקר.
פסל הסוס ורוכבו ניצב על בסיס
בטון, שעליו תבליטים המביעים את
רעיון העבודה והשמירה. בניית הפסל
החלה ב-1940 והסתיימה ב-1942. אחרי גמר
העבודה ליטש הפסל את הבטון, וריסס
אותו בשיכבת ברונזה דקה. אך היא החי-
זיקה מעמד רק כשנקיים-שלוש. המוני ה-
מבקרים הנוהרים אל הפסל — נוער, תל-
מידי בתי-ספר, תיירים, ואפילו צופים על
הפסל, והאיצו את תהליך התפוררותו
והרסוהו.

ציורי, משך אליו תמיד אמנים, משוררים
ואנשי-רוח. המשורר אלכסנדר פן היה
מידידי אלכסנדר זייד, והיה בא לשבת
שם ולקבל השראה לשייריו. שירו המפור-
סם אדמה, אדמתי נכתב על שייך-אברק,
ובערביה-פימונים של פן, שהוקלט לא
מכבר לטלוויזיה, היו אורחיה-הכבוד בני
מישפחת זייד.

מסביב לביתו של זייד עדיין גרה כל
המישפחה — האחים גיורא, יפתח ויוחנן
זייד. כולם עוסקים בעבודת-האדמה. ה-
באים לביתם מתקבלים באותה רוח של
חמימות וקבלת-אורחים ששררה בבית אבי-
הם, והדומה לקבלת האורחים אצל ה-
בדווים. "ביתם מתנוסס היום אל מול ה-
גיבעה הירוקה, שבה טמונה גופתו" ציין

הלחות והגשמים, וגרם לבטון פיצוצים.
לשומרים: "אליהו הנביא", שהוא עטוף
גלימה והמחבק חלוץ בעל טוריה, המוקר
דש לרעיון שילוב-הדורות. ברמת-רחל נב-
צב פסלו "רחל אמנו".

בסוף ימיו פנה פולוס לדויד בן-גור-
יין לקבלת עזרה. הוא קיבל דירה צנועה
בירושלים, וסכום-כסף קטן. כל השנים
היה נוהג לבקר במקומות שבהם ניצבים
פסליו, לבצע שיפוצים ותיקונים נדרשים.

ב"גיבעת-זייד" כפי שהכל קוראים לה,
ניצב עדיין ביתו המקורי של אלכסנדר
זייד, שבנהו לאחר שהתגלגל בכל רחבי-
הארץ, וייסד מקומות-ישוב חדשים כמו
כפר-גילעדי, תל-חי, עד להיאחזות המיש-
פחה בשייך-אברק. המקום, בעל הנוף הר-

לעבודת הצלת הפסל נרתמו גורמים
רבים. האחראי על הכל הוא ראש המועצה
המקומית, שכינס גורמים כמו מועצת

חיבוק של דוב אחד הפו-
עלים בבית
היציקה שבקריית ביאליק, מטפל בפסל.

סיפורו של אורי קיסרי. שזכה בפרס לפני 25 שנים

אז אורי אבנרי. החליטה על הפרס ועדת-שופטים בתיירות, שכללה את מיטב אישיהם-הספרות. "העולם הזה" חפץ לכבד את זיכרו של אורי קיסרי בפרסום סיפור זה כמקדון, כיוונית הציור שאייר את הפרסום המקורי, בחודש פברואר 1954 ("העולם הזה" 851).

כאשר נפטר אורי קיסרי מייסד "העולם הזה", הזכירו רוב העיתונים, בין השאר, כי זכה בשעתו בפרס כינזאומי בתחרות של סיפורים קצרים, מטעם "הראלד טריביון". הם שכחו לציין כי התחרות אורגנה על-ידי "הראלד טריביון" כמשתתף עם "העולם הזה", שעורכו כבר היה

דיאלוגים הירוקים

מאת **אורי קיסרי**

הסרג'נט הוא מנענע את הקטן בזרועותיו, מעשה אומנת. הילד חדל מבכות. "הוא לא כה קטן. הוא כבד למדי" אומר אני-דריו ומחייך. ושני הפרשים דוהרים ודול-קיים אחרי חבריהם שנתרחקו מזה. כשעל אוכפו של הסרג'נט שכוב הילד הפצוע, היתום, כנראה, זה שלל המילחמה המור של הגדוד ה-21. בדצמבר 1917. בפרבריה של יפו העתיקה.

אנדריו וארצ'י ממיטיכים לטפל בי-ילד. הוא כבן שמונה. מפטפט גרי-מגית שבורה. בבוקר היתה זו מישפחה — מישפחה יהודית — אבל שעה שהציל אותו מאקליו, כבר היה זה רק יתום. שמו שלמה. והם קוראים לו סלומון. שם המישפחה הוא כה מסובך, כה גדוש אותיות גרוניות, שהם מוותרים מלכתחילה לסגלו לעצמם. זהותו נקבעת. איפוא: סלומון. בקיצור, ותו לא. הילד מחלים מפצעיו. הוא יפה. אבל יפה! ממש מאך שירד משמיים. הוא נעשה פופולארי, תחילה ב-פלוגה, ואחר-כך בגדוד כולו. הוא מת-חיל לפטפט אנגלית. הוא צומח בקומה, לחייו מאדמות, עורו נשון.

בוקר אחד מבחין בו הקולונל. "מה קרה כאן?" מרעים איש הצבא הוותיק, "הגדוד הפך עכשיו בית תינוקות?" הקר-לונל קורא למייג'ור, המייג'ור לקפטן, וכך, מלמעלה למטה, עוברת כל ההירארי-כלה הצבאית. הפקודה בוררה: להיפטר מן היידי. אין מקום, בימי מלחמה, לי-ידיים באוהלי הצבא. להתזיר אותן למסור אותן, לרשות אורזיות. רשות אורזיות, קר-לונל? אבל זו אינה קיימת. כל המימשל הוא צבאי. אם כך, לקהילה היהודית, ל-מוסדותיהם המוסמכים. אבל, קולונל! אלה עניים מרודים, כאיוב! ושגית... למסור ליהודים תכשיט יקר כזה, שמעולם לא חלמו עליו? ההסתכלות בו מקרוב? צע-צוע כזה, אבן יקרה כזה, ליהודים? והקולונל מסתכל בו מקרוב. המ... כן, הוא מודה. הייד פנטסטי. ראוי שיטפלו בו, שיחזיקו בו. הקולונל כימעס שאמר: "שיאהבהו!" הוא מביא לפניו איפוא את אנדריו הסרג'נט וארצ'י הקולפורל, שני המטורפים, ואנדריו טוען: "יש גדודים, שעו להם קמיע, חמור, תוכי, קוף, מי יודע מה. מדוע לא יאז לנו שלמה לקמיע?" הארגומנט, לעזאזל, אינו מחור-טר טעם. והקולונל אינו אומר "כן". אבל גם "לא" אינו אומר. מחור יחליף גם הוא מילים אחדות עם היהודון הקטן, שכבר ירע-דומר "יס סאר", ומחרתיים כבר יחייך אליו, יחייך לו על ראשו.

חייט הגדוד תופר לסלומון חליפת מייר-חדת, לפי מידתו, חליפת פרש, ומן הסוג-לדריה מתקנינים לו מגפיים הולמית. הוא מתאמן ברכיבה... הוא יושב על הסוס כאילו נולד עליו, צמוד לאוכף, ואחרי כמה חודשים, כשהגדוד יזון צפונה ויכר-בוש ערים, ירכב סלומון על סוסו בעקבות-סוסו של קפטן הפלוגה, בטיולי בוקר, בחצות הערים הכבושות.

שלא תהא רפויה, מאלצת את הבריטים להרעיש את הפרברים בדרך ההתקדמות כשפרשיהם דוהרים על פיגרי אדם וגופות פצועים, ופרסות סוסיהם השועטים מבת-רות אותם תוך כדי דהירתם המנצחת. בין אנשי הגדוד ה-21 של חיל הפר-שים המתקדמים אותו יום על סוסי הענק, מצוי גם הסרג'נט אנדריו מאקליו, מגלוי-גאו. בתוך עמודי האבק המתאבכים צותל סוסו ודוהר קדימה. ולפתע... פקעת בשר, חיה ונעה, מושלכת על אם הדרך. הסוס, לא יותר מהפרש, אומר להמשיך ולעבור. אך הגוף החי והמפרפר בפצעיו זוקף עיי-

קעות, בניינים, ירושות, מזימות, בגידות, רצה, פוליטיקה גבוהה ופחות גבוהה, כל זה היה רשום כאן בראשי תיבות על התיקים. אה, כן! לצלמים תהיה עבודה מרובה... לפתע נדלקו עיני הקפטן. הוא החזיק עכשיו בתיק דקיק דקיק שהכיל לא יותר משני מיכתבים וכמה גיליונות בדפוס מכור-נת כתיבה. על המעטפה הירוקה היו קבור-עים שני תאריכים רחוקים: 1932-1917. ולמטה: "סרג'נט אנדריו מאקליו, גדוד הפרשים 21, הבריגדה ה-155 של הדיוויזי-יה ה-52 (לובלנד) והילד היהודי סלומון". בוויית פיו של הקצין רטט משהו. הוא

הקצין טילק מפיו את המיקטרת וקרב אל החלון. העבודה הזו החלה נמאסת עליו בסופו של דבר. ראש שירות האינ-טליג'נס בכבודו ובעצמו הטיל עליו את המשימה. "זהו אחריות רבה, בחור", אמר הקולונל, "אתה פוסק יחיד כאן. ועל כף המאזניים מוטלת היסטוריה, ואולי יותר-מה: קיסרות... הקיסרות הבריטית". קפטן ארמסטרונג, ג'והן פאטריק לואיס ארמסטרונג, חייך עכשיו אל הלילה הצר-נן של אפריל ירושלמי זה. שכאילו ניגש אליו מקרוב, ממש אל אדן החלון, ופרש לפניו, בסמוך לקיסרות של הקולונל, את נצח האל היחיד. מן המרחק, מעל צריח מיסגד גבוה, קרא מואזין משיכים קום-לי-מאמינים לבוא לתפילה. הקפטן הכיר יפה את הלילה הנפלאה הזו של האיטלאם, את הלילה הספוגה בעננים וביקוש לדבר ש-אבד ואיננו. אבל הוא הרחיק מעליו כל חולשה שבנפש, וחזר אל הגיב ש-לו.

ערימות תיקים נחו כאן על האי-צ-טבות. מאות תיקים מכל המינים, המימות, ארוכים ועבים ודקים, כשכל תיק נושא ציון מיוחד. היה לכל המיטען הזה ריח היסטוריה, או — כהגדרת הקולונל — ריח קיסרות. אבק שלושים שנה וייפעתו של גנרל אלנבי השתרעו כאן עכשיו ללא צניעות, בשנת 1948 זה, ללא תהילה וטעם. שוב לא היה ספק: עולם הקב"ה ירד במידיון. עולמות שנבנו — הלכו ונתי-רבו. וצלבי עץ, שרידי אנשים צעירים, היו פזורים עתה בבת-יעלמין מירושלים ועד חיפה, מרמלה ועד נצרת. כשבאוויר מרחפת שאלה מורה, פותה וצודקת: למי כל זה היה נחוץ? ולמה באו כל אלה למות כאן?

במילים אחרות, פחות דרמאטיות, היה כאן פירוק המנדט הפלסטיני. שלושים ואחת שנה אחרי כיבוש ירושלים, יש לצאת אותה. ארמסטרונג חלם פעם להיות משורר, לכתוב רומנים. הוא הסכים, בשעת הדחק, להיכנס לשירות האינטליג'נס של הצבא. אבל הוא לא ראה עצמו מלחמה, ובשום אופן, בתפקיד בו קברן, וכשקרא לו הקולונל, בצוותא עם עוד תריסר קציי-נים, והטיל עליהם לבדוק את הארכיונים, לברור מה יש להשמיד אחרי צילום שיועך-בר לאנגליה ומה להשמיד מייד, הותקף בחילה... וכצ'רצ'יל בשעתו, היררה, חציו-רצין חציו מלגלג: "לא נכנסתי לשירות הוד מלכותו כדי לחסל את קיסרותו!" ברם, פקודה היא פקודה, והוא מילא אתר הפקודה. הוא וחבריו החלו בעבודה לפני-שישה שבועות — לוח הקיר הזכיר בוודאות שיהזמן עומד ב-15 באפריל — ונשאר לפי-ניהם פחות מחודש ימים. שוב לא היה זה סוד: ב-14 למאי יורד כאן בפעם האחר-ונה דגל היוניון-ג'יק וסר אלן יפליג מנמל חיפה.

התיקים הללו! איזו רשימה ארוכה של פרשות ופרקים. מה לא היה כאן! שמות של ערבים, של יהודים, של אנגלים, קר-

קורפורל מארסין נחפז. האנגלים

עמדו לעזוב את הארץ.

בימים האחרונים היה עליו לפתור

את התעלומה הגנוזה בתיק

צהוב מיושן: מה קרה לילד שהפרש

מקלין מצא אותו ליד פרבריה

של יפו לפני שלושים שנה

ניים, והן פקחות, ממש קרועות, והן זר-עקות באלם שלהן, מתחננות, כאילו העצב כולו שרוי בתוכן. העיניים האלה! ובמחר-צית הדקה האחרונה, ממש בטרם יצליפו פרסות הבהמה על קודקוד הועף, סוחב הסרג'נט במושכות והסוס מודקף על רג-ליו האחוריות במצלחות מילחמה, ונעצר.

אנדריו מאקליו יורד מעל הסוס. אשד של קללות עסיסיות יורום עתה מתוך הפה הזה, שכבר קילל בגאליפולי, על חסום ובאיטארן. אבל הפעם התמונה שונה. עיני הילד חדרו אל מבעד למדים. אנדריו כור-רעל על בירכיו, שולח זרוע ולופת את הגור-פה הקטנה המכוסה בלויי סחבות, הגור-נחת ונאקת.

הדם זב מרגליו מזרועותיו של הילד. קורפורל ארצ'י גורדון, הדוהר אחרי הסר-ג'נט, נעצר גם הוא. הקורפורל אומר: "הוא פצוע!" ולאחר רגע: "הבט, איזה עיניים פזרות ונפלאות!" אנדריו שואל: "מה נעשה בו?" וארצ'י משיב: "לכל הרוחות, הטען אותו על הסוס! אתריכך כבר נראה". "זהו רעיון!" — מהרהר

חייך בתוך מידבר הישימון, כאילו ירד עליו אגל טל, "מעניין", אמר, "מורד ומעניין", והוא החל קורא במסמכי התיק.

ראשית המעשה בשלהי 1917. אחרי שכבש הגנרל אלנבי את ירושלים הרי-ציא צו למפקדים לטאטא את התורכים מכל הדרום. כך פותחים התותחים. בליל ה-20 לדצמבר של אותה שנה, בהרעשת העמדות התורכיות של כאן כאדרה, ובליל-לה שלאחריו, ב-21 לדצמבר, צולחת הבר-ריגדה ה-155 של הדיוויזיה הסקוטית ה-52, את נהר הירקון על גבי רפסודות וכובשת את עמדות התורכים. עכשיו דר-הרים גדודי הפרשים ועוברים על פני תל-אביב, פוסחים ביעף על מאנשייה ומת-קדמים אל פרברי ע'מי.

קו החזית לא כאן הוא עובר. התור-כים נסוגו לכפרי-סאן, במעלה פתח-תקווה, אלא שפה ושם עוד מגלים, כמה קנים בודדים, התנגדות כלשהי, הללו יו-רים מן המארב. והתנגדות זו, עד כמה

הזמן עובר. הגודל, על אהליו ותור תחיל, על סוסיו וצידו, זו צפונה, תמיד צפונה, משלהי 1917 ועד לספטמבר 1918 מתמשכת הפרשה. והחיל הצעיר ביותר של הגדוד עולה וכובש, עם הכריזמה, את ירושת הקיסרות העות'מאנית. מפעם לפעם יוצא הקולונל מכליו, "עד מתי תימשך המהתלה הזו?" ואז מביאים לפניו אנרי דריו וארצי את סלומון והקולונל שוב מתפייס, "טוב", הוא אומר במבואות חיי פה, "יוסיף הילד לעלות עימנו?" ביי נתיים, במערכה על הגליל, מטרסק ראשו של הקורפורל ארצי והוא משיב את נישמו. סלומון בוכה ואנדריו מנחמו ומחבקו בזרועותיו.

וגם המליחמה מגיעה לקיצה. הצבא מת-פרק. הדבר חל בביירות. ספינות המיליו חמה כבר עוגנות בנמל. האנגלים יורו הביחה. סלומון היק מרר בבכי. מאו ה-21 בדצמבר היה מאושר... ואנדריו מן-סוף את שער ראשו: "לא אעובד, פעוטי!" והוא שוטח לפני הקולונל את תחינתו: יורשה לו לקחת את הגליל לאנגליה. אבל הפעם הקולונל תקיף. יש חוקים. ואין לעקוף אותם. כאן, בגודוד, הייתי אני הקור-בע. אבל מחוג הגדוד זוהי שאלה אחרת. כיצד יוכנס הגער למולדת? בתור שבו? בתור שלל מידחמה? בתור מה? צריך למי-צוא משווא? "לא סרג'נט. שמע בעצמי, אתה תשוב למישפחתך..."

איך לי, סר.
— צר לי, אבל... הכנס את הילד לבית-ספר. ילמד, ישכיל. אכריך נראה... אם היה זה הגורל, הוא יחזור שנית, הגורל. זו דרכו, לחזור.

וסלומון נפרד מהחילים. מהקצינים, מה-הסוסים, מהאוהלים, מהדגלים, מהקולונל ומהסרג'נט אנדריו מקלין. הלה בוכה. הוא מחבק את הילד, נושק את עיניו. לו-חצו אל ליבו ובוכה. "מספיק!" נוזף בו הרגימנטל סרג'נט מייג'ור, "מה אתה? חייל, או אשה?" ומוחה בעצמו דמעה בזווית עינו המאוכנת.

וסלומון נשלח דרומה. חזרה ליפו. ומוכי-נס שם לבית-ספר. אנדריו מאקלין, עם צבאות הוד מלכותו, חוזר לאנגליה.

קפטן ארמסטרונג מפסיק לקרוא. הוא אינו מצליח לקרוע, מה, למעשה, שריו על פניו: חייך, או עצבות. איזה סיפור נפלא! קורות אלה היו נדיפים, אלמלא שמר הסרג'נט הסקוטי אמונים לילד היהודי. כי יום אחד, אחרי שש עשרה שנה, יקבלו מישרדי האינטליג'נס, בצירוף לסיפור המעשה, מיכתב משאלה, מגלוגוא. סלומון זה, שב-1918 הוכנס ל-בית-ספר ביפו ושכיוו הוא בן 25. מה אירע בו? "אנא", כותב מאקלין, "בקשו מתושבי פלסטינה שיעזרו לו למצוא את הילד שנצטרף למחנה ה-21 של הרוכבים תהלך יחד אתם מיפוא ועד בירות".

קפטן ארמסטרונג מעלעל בתיק הצנום. הגה גם קטע מהעיתון האנגלי בירושלים, בו נדפסה הפנייה. אבל, מסתבר, ששום אות חיים, לא מסלומון עצמו, לא מקרוב או ממכיר שלו, לא הגיע, כי התיק מכיל מיכתב שני, הפעם קצר, והוא משנת 1939, וחודש לפני פרוץ מלחמת העולם, בו כותב הסרג'נט מאקלין: "השיבות לי על מכתבי מיום 17.7.1934, כי ענייני נמצא בסיוע. האומנם לא העלתה החקירה דבר על ה-יום? הניני כבר בן חמישים, והילד הזה הוא קרן-האור היחידה בחיי איני יכול לשכוח אותו. אנא, עשו מאמץ!" זה היה הכל. חודש אחר-כך פרצה מלחמת העולם, ורשטפה את מלחמת העולם שקדמה לה, חספה עימה גם את הרפתקת אנדריו וסלר מן. שירות האינטליג'נס של הצבא פתח תיקים חדשים, וכמוכב, שיהיה זו שנות, אם לא שיגעון, לטפל בסיפור הסנטימנטלי והבלתי יעיל הזה.

קפטן ארמסטרונג סוגר את התיק, וזורקו, אוטומאטית, אל ערימת התיקים המיועדים להשמדה. הוא חולק עצמותיו ומפקה. השעה כבר שבע, ובוקר ירושלמי מצוחצח מצין כבעד לחלון. הקצין פותחו. האויר הזך מזכיר לו שהוא רעב. מן החוץ מקיף אליו התחיל הדוקרני של איזור הבסתחון הבריטי, המתגונן בפני הטוריסטים היזר-דים הפאנאטיים. הוא מהרהר בסלומון הקטן, ומחייך... "התיים עושים לעתים דרך קסדריה", — הוא אומר לעצמו. והוא חונק את חגורתו, מעביר מטרק בשערו שנפתח וקורא אל תוך המסדרון, אל עבר הטבח הסודאני: "קשה הם וביצים עם באקון!" מהורהר, הוא שוקע במחשבה, לפתע, כמו בעיקבות צו פנימי, הוא ניגש אל ערימת התיקים שהועדו להשמדה ומעלה מאצלה את האחרון, זה שרק לפני כמה דקות, שם אותו לכאן כמו ידיו, הוא,

כאילו, שוקל אותו... ובחייכו, מכניס אותו למגירה צדדית.

הוא סידע את פת השהית שלו בתיאבון, במצפון של אדם מאושר. "לישון" — אומרות כל עצמותיו "לישון!" אבל בטר יבנה לתנומה מרגעת זו, הוא קם וקורא לעבר המשרדים שלאורך המסדרון:

— קורפורל מארטין! רוצה אתה, ב-בקשה, להיכנס?

מארטין — אמר הקפטן קורפורל המצדיע — יש לך פרופטים טובים עליך. אתה בחור גבוה, זריז ובעל ידיעות. אתה שומע ומדבר ערבית, עברית...

כן, סר.
— היתה לך משיכה מיוחדת, כנראה, לשפות השמיות...
— לא בדיוק, סר. ידיעת שפה נוספת משמעותה תוספת במשכורת.
— אני רואה. מצוין. קורפורל. ואמור לי: — אל תהיה גבוה להתערבותי בענייניך הפנימיים — זו אינה סקרנות, זהו צורך — אמור לי: אתה נשוי?
— לא בדיוק, סר, אבל...
— אבל יש לך ידידה...
— זה שש שנים, סר.
— מצוין. קורפורל, מתמיד הייתי סבור, שקביעות באתנה הרי זה דבר נאה.
הקורפורל חייך חיוך דק.
— וידידתך היא יהודיה, יש לי רושם...
לא כן?
— כן, סר.

אחר-כך, לקראת אה המיסמכים, היו פניו משולהבת והוא חזר ועמד דום והגיד למפקדו:

— מוחה, סר, באמת ובתמים מוחה!
— וכך, קורפורל, עליך לגלות מה אירע בו, בסלומון זה. שכיום עליו להיות כבן ארבעים. מבין אתה, זהו, "מיבצע לב", או אם תרצה, "מיבצע גורל", שאני מבצע לבדי, ביוזמתי הפרטית. רוצה אני, בשושי הביתה, להביא מתנה קטנה לאותו סקוטי בעל לב מגלוגוא, לאותו אנדריו מאקלין, שבוכות כמותו עוד מצלצלים פעמונים בכנסיות והאדמה מצמיחה גם חטה ופרגים. רוצה אתה לעזור לי?
— בהחלט כן, סר.

כשחודש מאי מנה כבר תריסר ימים, נזכר לפתע קפטן ארמסטרונג, שעדיין לא שמע דבר מפי קורפורל מארטין על שליחותו. מאז יצא הבחור לחפש את עיקבותיו של סלומון, היתה קריאה טלפונית אחת, אות החיים היחיד שלו. מארטין אמר לו, כי הדרכים משובשות למדי ואת ה-עיקבות אין למצוא על נקלה. ארמסטרונג נהוהר אותו או, כי זו אינה עבודה בקבי-לנות, וכי הזמן דוחק... במחצית מאי תצא אנגליה לדרך, הביתה, והוא עומד על שלו, להביא את המתנה לגלוגוא. עכשיו — קפטן ארמסטרונג לא יכול היה להתעלם מכך — לא נותרו יותר משניים-שלושה ימים עד לתאריך המנדאט". האנגלי האחר רון הזה לא יתכן שיהיה קפטן ארמסטרונג,

או קורפורל מארטין, מכיוון שזוהי היתה הנציב העליון בכבודו ובעצמו... ברם, בעודנו מהרהר, ובדלת נמתח ה-קורפורל, הוא הצדיע וברך את קצינו.

— בוקר טוב, קורפורל — אמר הקפטן ולא כיסה על עליצותו — טוב שבאת. כבר החילותי דואג לך.

הקורפורל חייך והעלה מכיסו פנקס קטן: "זה לא היה כה גוה, סר."

ואחרי רגע, בהצביעו על הפנקס: "יש לי כאן כל הסיפור".

— מצוין — אמר הקפטן — שב למכונת הכתיבה.

הקורפורל ישב למכונה. דומה גישש תחילה בין האותיות, בדרכו אל המילים, ואצבעותיו תופפו על המנועעים בהסתיי-רות, בלא ביטחון, אך לבסוף החזיר לידיו את השליטה על עצמו ודחה על פני האותיות, ברם, הקפטן הפסיק אותו בקול שביקש להיות קליל ורגיל:

— למעשה, מוטב שתספר לי, בקיצור, מה עשית. את הרפורט תסיים אחר-כך ותצרפו לתיק, במנירה.

הקורפורל קם:

— לסקודתך, סר. הגה: סלומון סיים ביפו את בית-ספר "האחים הישועים" הצרפתיים, שאליו הוכנס בשנת 1918. אחר-כך מוצאים את עיקבותיו בחיפה, בטבריה ובצפת. הוא לומד מלאכה, מתמחה כמכונן,

ובשנת 1928, הוא בן עשרים, הוא נושא לו, בטבריה, אשה. האשה תלד לו תאומים, בן ובת. בשנים שאחר-כך שורר משבר כלכלי בארץ, וסלומון יוצא לאוסטרליה, בראשית, הוא כותב לאשתו. הוא מסתדר שם. הוא מבטיח להעלותה עם הילדים, אחר-כך הוא כותב, כי יחזור ארצה. ואחר-כך... הוא חדל לכתוב. כך אובדים עיקביו תפי, איש אינו יכול לומר היום, מה היה בסופו.

— וזה הכל, קורפורל? — משמיע הר קפטן, מאוכזב מן התוצאות.

— לא בדיוק, סר. זה הכל בענין סלומון, אבל מצאתי את האשה, היא מתגוררת בטבריה. לא זזה משם. נשארה בדירת האבנים, סר, בשנת 1928, כשהיתה בת 17, ובכנסה אליה עם בעלה, אשה יפה, סר, אמרה לי, כי שוב אינה מאמינה עוד בשושי. "האם סבורה את שהגו בחיים?" היא הגיעה בראשה כלפי שמים בדרך המזרח, דהיינו, שרק האלוקים הוא הודע, היא הראתה לי תמונה, של הסרג'נט, במדים, מצולם עם סלומון הקטן. התמונה ניצבת עד היום במקום מכובד, על כוננית, במיסגרת של כסף. "לביני היקר, לסלומון, מאת אנדריו מאק ליו", רשום עליה בתאריך ספטמבר 1918.

— קורפורל, אתה אמת, שהיו לו ילדים. בן ובת, מה בהם?

— אני מגיע, סר. הבת נספתה עוד בגיל צעיר. הבן...

קורפורל מארטין נשתחק.

— הבן? — תור ואמר קורפורל מארטין —

נצטרף לטוריסטים היהודים של האירגון... הוא נתפס, שעה שחבורה שלהם התקיפה רכבת צבאית. הוא היה בין שלושה שנשלו לידיו... הם הועמדו בפני בית דין צבאי... קולו של הקורפורל נעשה משום מה הססני.

— המשך, קורפורל.

— כן, סר. הם הועמדו בפני בית דין צבאי ונידונו למיתה. פסק הדין הוצא לפועל באביב 1947. הם נתלו במצודת עכו. אברהם סלומון היה בן תשיעשרה במותו. אמו הראתה לי את תמונתו בגיל העשר שלו... "הבט", אמרה, בהניחה אותה ליד התמונה עליה מצולם האב עם מאקלין והוא או בן עשר, "הבט! כלום לא שתי טפות מים?" היא צדקה. שתי טפות דם, הייתי אומר.

דקה ארוכה של דממה תקעה את צפורניה הקרות בחדר הקטן.

— אני מודה לך — אמר הקפטן — עשית עבודה מצוינת, קורפורל. אתה יכול לסיים עכשיו את הרפורט.

קורפורל מארטין חזר וישב אל המכונה. הקפטן חגר את חגורתו, חבש את כובעו. הוא ניצב עתה, גבו מופנה לקורפורל, ליד החלון. מן המרחק הגיעו קולות משתלבים של פעמונים, ודומה היה, שכל כנסיות ירושלים — ירושלים הקדושה — משכו בפעמוניהן בצוותא. עשרות, מאות, פעמוני כדולה וסליחה, הבקיעו עכשיו את האויר, כאילו היה יעודם לכסות בצלצוליהם על חריקת התליות, שהעמידו בני אדם על אדמתו של האל.

קורפורל מארטין קם. "אני סיימתי, סר", אמר. והוא הוציא מן המכונה את הרפורט. עבר עליו ובדקו, ניגש אל המגירה וצרפו אל המסמכים.

"רגע", אמר הקפטן, "תן לי את התיק". הוא אחז עכשיו במצית שלו, לחץ עליו והעלה להבה, ואחר-כך, לאט לאט בכוננה, שבלב ומדעת, החל מעלה, באש הקטנה, את המיסמכים, בזה אחר זה, בזה אחר זה. ואני, שכל כך השתוקקתי להביא לסרג'נט את המתנה... אמר, "אבל, אנדריו מאקלין נולד כדי להמשיך על האדמה הזו את יעודם של שנים-עשר השליחים. זה היה אדם שהאמין באלהים. מוטב שנשאיר לו את אשליותיו". הוא התגבר על משהו מעין מבוכה סנטימנטלית, ואמר, לבסוף, בתוקף:

— קורפורל, יש לי, אני מקוה, הן צדק שלך, הן צדק של חייל ושל גבר: הסיפור נשאר קבור בלבתינו. אם אי פעם, תודמן לגלוגוא, היותר, שלא לשתות לשכרה ולא לפתוח בסיפורי הרפתקאות נפלאות ועגור-מות...

בדלת הופיע לויטנט צעיר והצדיע:

— "מחר, סר, בחמש בבוקר, אנו עוזר בים". הוא חייך כלשהו, ובצאתו: "תודה לאל!"

— אני מאחל לך הצלחה ואושר — אמר קפטן ארמסטרונג והושיט ידו לפרידה לקורפורל מארטין.

— כן גם לך, סר. — והידומים ירדו על ירושלים.

אמן הכסף הפך צייר

בכיסו של כל אורח ישראלי (כימעט) נמצאים כמה ציורים של פול קור: שטי רות הכסף. אפשר לאמר שהוא הצייר הנפוץ ביותר בארץ. אך הפתעה צפויה למבקרים בתערוכה תו האחרונה של פול קור. התערוכה כרו לה מוקדשת לציורי ציבעימים מעודנים, ליריים ורגישים.

פול יליד צרפת, לא סבל אומנם ישי רות במחנות בזמן המלחמה, אך היותו ביבשת אירופה בתקופה זו, ודאי שאיר את רישומו העז עליו — שאם לא כן, קשה להבין את הסימבולים המופיעים בציוריו, והמעידים על ייאוש, ניכור, חרי דות ואימים החבויים בינות לדמויות הליצנים, הכלומרים הנשים העדינות ויפות הצורה. קיים ניגוד עצום, אך גם משלים בין הרוך בצבעיו, הקווים המעורנים, דמויות הנשים או הנגנים לבין קר חותם של חלק מהאנשים, כאילו גולחו במחנות ריכוז, או העדר אוזניים. כלומר חוסר יכולת ליהנות ממוזיקה שהיא חלק ממנעמי החיים. הניגוד עצום אך ההרמוניה — מושלמת.

האווירה בגלריה אופפת את הצופה שלווה ורגיעה, וקשה להינתק מהציורים. הוא מוצא עצמו שוכח את כל המתח שבי חוק, ושוקע בעולם של היות, חלום, רוך עדינות ויופי.

פול קור, שהיה בעבר גרפיקאי, ומע דין שלא להזכיר חלק זה בעברו, נזח את תחום הגרפיקה לטובת אמנות הציור. את תחילת דרכו הקדיש לציורי שמן סרי ריאליסטיים שבהם הפגין מיומנות גבוהה אך תודות להתערבות הגורל, הקדיש תע רוכה שלמה — את זו הנוכחית. לציבעי מים בלבד, ובסוג זה של ציור הוא רואה

ציור קור ו"זוג רקדנים" בכיסו של כל ישראלי (כיחטט)

איכויות של צבע, רגישות של קו, עם השקפת עולם שלמה, שעל אף שהוא מנסה להבליע אותה בין הנושאים, הוא מגיע ישר לעין המתבונן ולליבו.

הפרס הגדול

האמן הישראלי סאבין, או סמי בוראנו בשמו האמיתי, השתתף בחודש דצמבר האחרון בתערוכת גראנד פרי במונקו. הניסין רגייה פתח את התערוכה, שהשתתפו בה 250 אמנים מכל העולם. ציורו של סאבין — ירושלים — המוצג בתערוכה, מתאר את העיר בצבעי זהב, נישאת על גבי דג ענק, שמפיו יוצאת יונת השלום. הציור מכיל כמעט את כל המוטיבים החוזרים ביצירותיו של האמן. סאבין, יליד בולגריה, הוא אדם צנוע ונחבא אל הכלים, ללא כל רעש ופירסום מות, מקשטות עשרות מיצירותיו המונרי

אותו, אם הוא מוכן לפעול למען הצגת ציורי בעלה, "איך קוראים לבעלך?" שאל אותה רן, "קור", ענתה האשה. "איזה קור?" "פול קור", ענתה שוב. "האם זה פול קור שהציג בגלריה יפו העתיקה?" "כן", "אם כן, העניין מסודר", ואכן, בביקורו בסטודיו של הצייר, התלהב רן מכמה אקורלים שראה שם. וכך, יצר פול קור עבור התערוכה החדשה אך ורק אקי

"ירושלים של זהב" של סאבין איקונין על כל קיר

בגלריות:

אריכא בתל-אביב

בגלריה גורדון מוצגת תערוכה מאוסף הגלריה, אך את השומת-הלב מושי כים בעיקר כמה רישומים נדירים בדיו, של אביגדור אריכא, שיכולים להעניק לכל חובב אמנות חוויה בלתי רגילה. הצייר, המתגורר בפאריס מאז שנת 1954, ושיצירותיו מוצגות דרך קבע במוזיאון פומפידו בעיר האורות ובגלריות מרקבורו בניו-יורק ולונדון, אינו מפנק את הישראלים בתערוכותיו. לכן זוהי הזדמנות מיוחדת לכל אוהבי יצירותיו, תערוכתו האחרונה בארץ נערכה בשנת 1972 במוזיאון תל-אביב, שבה הוצגו ציוריו בסיגנון המופשט אכספרסיוניסטי, העשירים בצבעים ובהבעה, בשנים האחרונות הוא שינה את סיגנונו באופן קיצוני, במוזיאון פומפידו, למשל, אפי שר לראות יצירה שלו בצבע שמן המתארת אשה יושבת, בסיגנון ריאליסטי לחלוטין.

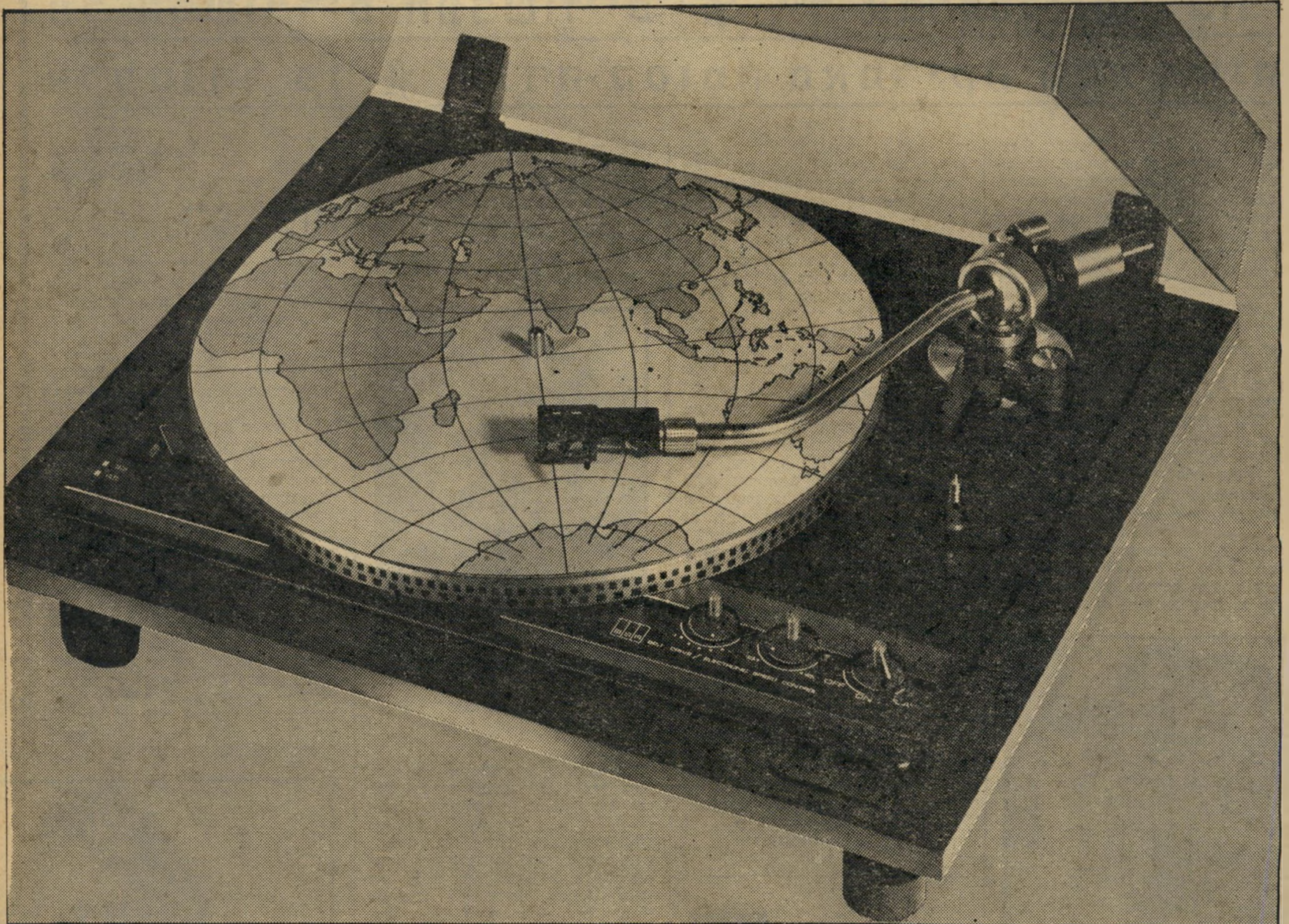
למרות הגודל

בגלריה הקטנה האינטימית של שרה לוי השוכנת בצפון תל-אביב, מוצגת תערוכה של כמה ציירי ציבעימים, וכולם מהשורה הראשונה. לאה ניקל, שחזרה מניו-יורק לפני כשנתיים, אחרי שהות של כמה שנים, והידועה בציוריה הגדולים ועזי הצבע וההבעה, שביגלל גודלם אי-אפשר להציגם ברוב הגלריות, מפתיעה את מעריציה בסידרת אקורלים מעודנים ורגישים. אך גם בהם לא אכדה האירות האופיינית לה — הנחות צבע עזות, אם כי הפעם במכחול רך. אמנית חשובה זו, שתערוכתה האחרונה בארץ היתה ב-73' במוזיאון תל-אביב, לא הציגה עדיין בשום גלריה או מוזיאון מאז שחזרה — וחבל, כי איננו משופעים באמנים בעלי שיעור-קומה בינלאומי כמה, ולהצניע את עבודותיה בין כותלי ביתה — זהו ביזבז משווע. יאן רייכוורגר, צייר צעיר שעלה מרוסיה ב-73', משתתף גם הוא בתערוכה. כשעלה לארץ, בחר להשאיר מאחוריו את ציורי קאזימיר מאלביץ מהאוסף שלו, והעדיף להכריח לארץ את ציורי מורו — וייסברג, שאותו הוא מעריץ. סטימצקי ושטרליכמן מופיעים עם יצירות בסיגנונם הידוע ובמיטבם. בעבור דות בצבעי-המים ביטאו שני ענקי הציור של ישראל את אופיים ואת גישתם האכספרסיונית.

ורלים, שיתכן שלא היו נוצרים, לולא התפתחו העניינים כפי שהתפתחו. המעבר משמן לאקורל מלווה בסיפוק עצום של היוצר למראה יצירתו. הדמויות בציוריו רשומות בקווים מאד רגישים, עד כי לפעמים מזכירים את ריי שומי סדרות ה"קפריצ'ו" או "מוראות המלחמה" של פרנסיסקו גויה. כיתמי הציבע ליריים ומעודנים. למרות האסוציאציות שגורמים סימבולים — כמו אנשים קרחים או חסרי אוזניים המנגנים בכלי נגינה, המוכרים את הגיהנום המוסיקלי במיתוסים הנוצריים, כפי שמופיע אצל הירונימוס כוש בציורו "גן התענוגות הרציים", — אין אווירת השלחה הנועם מלאת הקסם נפגמת. הצייר הצליח למזג

את פיסגת הצלחתו האמנותית. רבים הציירים המצליחים לעורר בצופים הנאה אסתטית למראה ציורי הצבע שלהם, אך כדי להגיע לתוצאות דומות בצבע מים — דרוש הרבה יותר מזה, ואכן, את מיספר האקורליסטים הטובים בארץ אפשר למינות על כך יד אחת. "העניין הסודי". כאן נכנס עניין היר גורל לסיפורו של הצייר. פול קור, ערך לפני כשנתיים וחצי תערוכה בגלריה יפו העתיקה. אדם בשם רן לבדי, שהוא מנהל מוזיאון מנה כן בחיפה, ראה את התערוכה, כה, וזה "עשה לו משהו". הוא חשב לרי כוש מתמונתו לעצמו, אך ההנאה הפרטית הו נדחקה פנתכה. יום אחד, לפני כמה חודשים, נפתח אשה לרן, ושאלה

הידעת כי 70% מהפטיפונים בעולם מיוצרים ע"י BSR אנגליה!?

- כשאתה רוכש פטיפון BSR שים לב:**
- לבסיס ולמכסה החדשים שעיצובם המיוחד נועד לאפשר פעולה שקטה ביותר של המכשיר.
  - לסמל BSR או ADC המקורי המוטבע על בסיס הפטיפון.
  - לראש ADC המותאם לזרוע.
  - לתעודת האחירות המקורית של "סופרסוניק שיווק בע"מ"

אלה ואחרים מבטיחים לך מכשיר מקורי ומדויק, מעבדת שירות ארצית עם מלאי חלפים מקוריים ובעיקר - מחיר סביר ביחס לאיכות גבוהה, המאפיין את כל המכשירים מסידרת ADC/BSR.

אכן, הגיע הזמן שכחובב מוסיקה אמיתי, תדע יותר על קונצרן BSR, יצרן הפטיפונים המרשים ביותר בגודלו בעולם ואשר לאחרונה רכש גם את מפעלי היוקרה האמריקניים ADC לייצור ראשים, זרועות ופטיפונים סופר מקצועיים. חברת "סופרסוניק שיווק בע"מ" הינה היחידה המייצגת בישראל קונצרן BSR על כל שלוחותיו, דבר המאפשר לך להתאים את הפטיפון המקצועי מתוך סדרת המקצועיים של BSR והסופר של ADC.

BS לבחירתך: P-182, P-200, P-183, P-184

AD לבחירתך: 1500 DD, 1600 DD, 1700 QUARTZ

בחנויות סטריאו מובחרות.

סוכר מקצועיים של

סוכר סוניק

תל אביב, שד' רוטשילד 63, טל. 294591.

בואו לראות, לשמוע ולהתרשם ממבחר ADC/BSR בתערוכת SOL 79 בתאריכים 1.2.79-27.1.79

נאמר של נייר

עם פרוטזה בדם וביזע. יוקם לנו גזע" * יהודה הלוי

על המשוררים העכשוויים * י"ד אברמסקי על כזבי

אלכסנדר פן * אגדה קסומה מאמריקה הלא טינית

תיאטרון

הפרוטזה

תהליך הגלישה של התיאטרון הישראלי המקורי, ממרומי עיסוקו בבעיות החברה הסובבת אל מעמקי הפירסומת ויחסי הציבור, מתבטא בריקנות המועלית על קרשי התיאטרון הלאומי הבימה. כותרת שפורסמה באחד ממוספי-הבידור של סוף שבוע סיפרה: "הפרוטזה עלידו של רפי תבור עוררה אהיות נכבד ואת כל רחמיו של העם היהודי."

ככותרת כן הכתבה, היא מגלמת בתוכה את המאסוכיוס הישראלי. הכתבה מספרת על שחקן תיאטרון, העונה לשם רפי תבור, שמגלם תפקיד כלשהו במחזה ליד כלזות, מאת יהושע סובול, מתוך הטריילוגיה הרעיונית-שערונית-ההגדה לבית קפלן המועלית בהבימה. מספרת הכתבה ה"ל: "כשהי תיאטרון הומיו עכורו פרוטזה במקומו הר מיועד לכך ליד קופת-החולים ומנהוף, רפי התייצב עם למדידות, כי הזמנת פרוטזה היא כמו הזמנת חליפה אצל חייט, צריך למדוד..." ובהמשך ההרפתקות המרוכזות את שם התיאטרון, מקבל השחקן ה"ל את הפרוטזה, ומסתבר ש"כדי לחיש את הנכמת עד הוף, החליט השחקן שהוא נשאר כל היום עם המכשיר על הוף, כדי להתרגל לתחושה ולהרגיש חופשי על הבמה..."

אלא שהכתבה אינה מסתפקת בייסורי

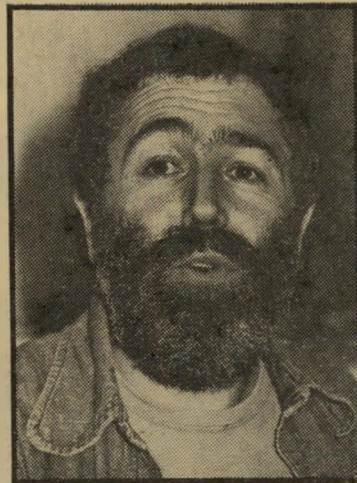

מאסוכיוס

כל רחמיו של העם היהודי

הנכות של שחקן, והיא נעזרת ביסוריהם של כאלה שאינם שחקנים, תוך תיאור פגישה עם "איש צעיר שמיפם כמעלה המיוחד אל המחלקה בתוך עגלת-נכים. האיש בעגלה התפל על האיש עם יד המתכת והיך הוף רחב של אהוה, וי עיווד נירלק על פניו כשהוא אמר:

פוליש, מהי?..." אלא שלא די בכך, הקוראים למדים שהתיאטרון הלאומי חסך מאתו רפי תבור את דמי המונית. ואי לכך: "הוא הלך רגלי מזמנהוף לתיאטרון, וברוך ספג את כל מכשיו הרחמנות של עם ישראל. מספר רפי: "המכשיר נתי קעים תחילה ביד המשותקת ומיד מעברי רים את המכש מהיד אל העיניים, ואתה

יהושע סובול
מרש על רגל אחת

הואה איך הגלגלים עובדים אצלם כמזה, והם אמרים לעצמם: מחור כזה צעיר ויפה, למה הוקא לו זה צריך היה לקי רות"

עמיתיו של השחקן במיסדרונות התיאטרון הלאומי הציגו, לדברי הכתבה, עמ' דה קשוחה יותר כלפי אותה פרוטזה המורכבת על ידו של השחקן, ושאלו אותו: "קרה לך משהו, או שזה התפקיד החדש?" מאחר וביקורת התיאטרון קטלה את המחזה שבו מופיע רפי תבור עם הפרוטזה ה"ל, הרי שמפתיע לראות את אנשי יחסי הציבור של הבימה מוכרים לכתיב-בידור צמאי דם ופרטוזות מידע מאסוכיוסי לעם שוחך מאסוכיוס.

הזוכר כבר במדור זה, שהאידיאולוגיה המנחה את יהושע סובול בטריילוגיה שלו לקוחה משיירי כתיבתו של עמוס קיני.

על רגל אחת, שניכתב בשנת 1957: "שמנחנו, שמנחנו / רק שמנחנו — / המכשירים כל היום כראי / ומשמננו, כציחקוקי לשון. / עם פרוטזה / בדם וכיוע / יוקם לנו גזע".

שירה

השורשים

בימים טרופים אלה, עת כל הרוץ-לעת-מצוא עושה שרירים בלשוננו, מנפת את חוהו ומפרסם קובץ שירים, תוך שהוא מוצא לעצמו חזקה באחד מבתי-הקפה שבהם מתקבצים בני-ימינו, כשהם משחי קים בצוותא מישחק של משוררים גאונים בלשון העברית, ראה אור, בהוצאה מחי' דשת, ספר, שיש בכוחו להשוף את ערוות המתחזים כמשוררים בלשון העברית, וי להציגם בעיני הקוראים ואהבי השירה העברית ככללים מרוקנים מתוכן כלשהו.

הספר תורת השירה הספרדית מאת דויד יליו * מציג, חושף ומנחה את שירתם העברית של היהודים בספרד, בימי תור הזהב. ספר זה הינו נכס המומלץ לכל שוחרי השירה העברית.

דויד יליו (1864—1941), מחלוצי ביקור רת הסיפרות והשירה העבריים בארץ, יוצר בספרו זה בסיס להבנת הפוטנציאל הגלום בשירה העברית בספרד, שירה שמשוררים כהיינריך היינה טענו, שהיא מאשיות-השירה העולמית. כאשר ניסה היינה להעריך את שירת עצמו, השווה אותה לשירת יהודה הלוי **.

בימים אלה של שירה עכורה, הנושאת עיניה לחידושים האחרונים של השירה האנגלו-סכסית ומשתחית את טעמם של קוראי השירה העברית, הרי שהעיון ב"ספרו של דויד יליו הוא מרתק. הספר עוסק בשיטתיות ביסודות הסיגנון של שירת ספרד, ובקישוטי הסיגנון של שירה זו. הדבר נעשה ב"זווית דוגמות, תוך השוואה לאיכויות השירה הערבית של אותם ימים.

בימים אלה, שבהם מחברים שירה עב' רית כאלה שאינם יודעים עברית, שירה רצופה בפראזות מילוליות ריקניות, דומה שציטוט אחד מהשירים המנותחים בספרו של דויד יליו, בכוחו לתאר את שמתרחש לשירתנו ולתרבותנו. כל שנותר הוא לצטט משירו של ר' יהודה הלוי:

התחברו כולם וסבוה
ויפרצו תלה, וחוגמה
וישלחו בה יד בלי שלה
וכאורבים הסובאים באו
חברת מרי, שוסה ושוסעת
עד היסוד שמו מגודעת
כי אם בחצי שן ומלתעת
תוכה מבואי עיר מבוקעת.

מיתוס

פן(תיאון)

לסופרים ולמשוררים, בדומה למדינאים ולשחקני-קולנוע, יש תכונה של רימום עצמי, המתבטאת לרוב בשיכתוב ויפוי הביוגרפיה שלהם, ועידוד מכוון של אמ' צעיר-התיקשורת להפיתם למיתוסים חיים. אחד מהמיתוסים הידועים בשירה הישראלי, הוא המיתוס שאותו טיפח המשורר אלכסנדר פן, ובעזרתו אפף את עברו מיסטורין. המיתוס הוא שלא ידע עברית טרם עלותו ארצה.

עוד בהיותו בחיים, סיפר אלכסנדר פן למראייני יעקוב אגמון, בתוכניתו שאלות ואשיות. כי: "פעם אחת — זה היה, כ" 1929 — ניגש אלי כמילנסקי *** ואמר לי: אני מומין אותך אלי בשבת. לא ידעתי מה העניין. באתי וראיתי שם כן-יאדם,

* דויד יליו, השירה הספרדית: הקדמה פרופ' דן פגיס, הוצאת י"ל מאגנס, 354 עמודים (כריכה רכה).

** בספרו מנגינות עבריות נתן היינריך היינה ביטוי לריגוש שהביאה עליו שירה זו, בפואמה "יהודה הלוי" שאותה הוא מסיים במילים: "גם הוא, גם הלוי / לרגלי חמדת-לבו מת, / וראשו נת, הגווע, / על ברכי ירושלים..."

*** הכוונה למשה ("חוג'ה מוסה") סמיי לנסקי, דודו של ס. יזהר.

שלפי התמונות היה ביאליק. ידעתי אז רק קצת עברית עילגת... באותה תקופה הכרתי גם כמיקרה את שלונסקי, שזרמני לבית-ההכרה כרחובות. שמעתי כמובן על שלונסקי וקראתי עד כמה שיכולתי משיריו... עשינו הכרה והוא היה בעצם הראשון שהכניס אותי לשירה העברית...".

בימים אלה מתבססת לה ההנחה, שאגדת איידיעת העברית, שאותה טיפח אלכסנדר פן, אינה אלא פרי דמיונו המשוררי. בשנתון-הסיפרות סימן קריאה 2 מת' פרסמים זכרונותיו של יוסף פערני על אלכסנדר פן, ושם הוא מספר, שאביו של המשורר היה "מורה לעברית... ואיש קדוש היה..." הסיפור מובא מפיו של אחד מאיירי-ציון הראשונים, בימים שאחרי המהפכה הרוסית, שהיה חברו של פן עוד במוסקבה. גירסה זו סותרת את האגדה שאביו של המשורר היה ברון שוודי.

בגיליון החדש של ירחון-הסיפרות פרר זה, מפרסם חוקר הסיפרות העברית, י"ד אברמסקי, תחת הכותרת אלכסנדר פן: ה"פן האחר, רשימה המציגה מעט מעברו של פן, עבר שאינו ידוע ברבים, עבר שהמיתוס והאגדה ששריבט המשורר כיסו עליו. בין השאר כותב אברמסקי על פן:

אלכסנדר פן (ניצור)

לא כל אלכסנדר הוא אלכסנדר גדול

"אלכסנדר פן היה מכסה כלל פושט בלי פנים. הוא לא האמינית. הוא ביקש לאבד זרותו ומתיקתה עמל הרם כדברו שקרים. הוא אמר לי הכרתי ואת אמי לא ידעתי היתה. ואמו מגלות-סיכור אותי לישראל הוא הרוח. לא יכול נשוא כי מבית-יובים כא.

"בימי מילחמת-העול מליטים יהודים לסיכור סנדר יסדה בית-דמתו טש... ויפדה בית-ספר טיב. ואלכסנדר ידע ל כל אלכסנדר הוא אלכסנדר פן היה מן הרה גילה את האמת הגדול ביותר הנשים, אוהבים כיוון ש"אהם שהם מבקשי מים — עמד ורימה.

"וסוף שהיה מרמה גם אין גנב כגונב דעת עצמו. רמאויות הנוראה היא רימוני סביר להניח שאברמסקי מטי מה, שקטעים ממנה צוטטו כא תרבותית, שתעורר תגובות זועמו מעריציו של המשורר המנוח.

גומא והימנז'ה

לפני כ-25 שנה קרא כתוב שורות אלה, בהיותו עול ימים, בריגשה רבה את ספרו של ז'ורז'ה אמארו ים המוות * במשך שנים רבות הדהדה בו הרומנטיקה הנאיבית של ספר זה. השבוע קרא מהר דורה עברית חדשה של ספר זה. ולמיקרא אגדה קסומה זו לא פחתה ריגשתו.

עלילת ים המוות מתרחשת במחוז ה' מורחזי של בראזיל, בבאהיא. והיא עוסקת בחיים החופי ים המוות. ים המטביע בתוכו את הנישאים על גליו; חיהם של יורדי ים המתנהלים בעולם שזור שירה ופול' הזים אכזוטיים אליילים. עולם של שירים של ז'ורז'ה אמארו מגיש את ספרו בנוסח ערמי, כפי שנהוג לספר ברציפי נמל באהיא.

גיבורי הספר הם שלושה. זוג נאהבים ומלכת הים. הספן גומא משועבד לחוקים הים, המצווים עליו להגיש עזרה לטובעים ולסכן למענם את חייו. ואילו אשתו ליביה, שנועדה להיות אלמנה צעירה, מנ'סה להתקומם מול מר גורלה. הגיבורה השלישית היא הימנז'ה, אלילת האהבה ו' המוות, מלכת הים האגדתית, שהימאים שוקעים בעיקבותיה למצולות הים (ראו: ציטוט).

ים המוות הינו ספר ליריאגדתי מרגש. הוא הפך בשנים האחרונות לאחד מה' סרטים הברזילאיים הנהדרים. שיוקן ב' קרוב בארץ. זה ספר המגלה טפח מאותו עולם שלישי רחוק, עולם של אנשים חיים במיגעיות. שאותן קבעו לעצמם, מבלי שיהיו בעלי עניין כלשהו לצאת מהו.

לאחר גאולת ים המוות, ופירסומו מחדש בעברית, מן הראוי יהיה לשוב ולפרסם בעברית שני ספרים נוספים מאת אמארו,

* ז'ורז'ה אמארו, ים המוות, עברית: מנשה לווי, הוצאת ספרית פועלים, 315 עמודים (כריכה רכה).

ציטוט

אדיפוס בבאהיא

הכל מתייירים היו מועמה של ימנז'ה. היו מביאים לה לילדים; היו מביאים לה נערות צעירות. אחת מהן, שעיוורת היתה, התנדבה מ'דעתה, וחלכה חייכנית אל ימנז'ה (וודאי האמינה שתראה דברים יפים!). ילד אחד בכה מר בליה שבו הוליכוהו אל ימנז'ה, וצעק אל אמו ואל אביו שאין הוא רוצה למות. וזה היה בליל הגח של ימנז'ה, שנים רבות נקפו מני אז...

ימנז'ה איממה היא משום שהיא אם ורעייה. מים אלה ממנה נולדו ביום שבו נזדווג עמה בנה. אלה שיודעים פרשת ימנז'ה ובנה אורוגנא, מעטים הם במל. אנסלמו יודע פרשה זו, וכן פראנ' צ'יקסו הזקן. ואף-על-פי-כן אין הם מרי'בים לספר בה, כי היא מעוררת עזמה של ז'איאניה. פעם אחת ילדה ימנז'ה לאגאנז'ו, אל היבשה המוצקה, בן, הוא אורוגנא, שנתמנה להיות אל האוויר, של כל הנמצא בין השמים והארץ. אורוגנא היה משוטט על היבשה, באוויר, אך מה' שבתו לו מוטט על היבשה, דיוקנה של אמו, מלכה יפה זו של המים. היא היתה היפה בכל האלילות, ואלה היו באות כל תשר' קותיו של אורוגנא. יום אחד, נתגבר עליו יצרו והוא אנס אותה. ימנז'ה ברתה, ובמנוסתה נתבקעו שדיה, וכך הגיחו המים ואף באהיא זו של-כיל'הקדושים. ומבטתה שהופרתה על-ידי בנה יצאו האורוקסאס האינתוניים, ביותר, אלה הממונים על הברקים, על הסופות ועל הרעמים...

בתיקוה שלא נס ליחס במשך השנים; דרכי רעב וארץ פירות הזהב. עולם של סמלים מיתולוגיים פריי מיטיוויים מצוי בים המוות, ומרבתם מכר נסים מסביב לדמותה של ימנז'ה. כמה מהמאפיינים של ימנז'ה, כפי שתוארם ז'ורז'ה אמארו בספרו, להלן:

פולקלור

נכס תרבות

ברכה צפירה, שהיתה בשנות ה'30 וה'40 החשובה והבולטת שבומרות הארצישר' אליות, פירסמה בימים אלה ספר *, שהינו אחד המיסמכים התרבותיים והייחודיים ביותר של התרבות הארצישראלית, בתקופת המנדט הבריטי (תקופה המהווה עד עצם היום הזה שיא היצירה התרבותית בארץ הזאת, למרות שנטיית הדורות ה' אחרונים להתעלם ממנה).

תחת הכותרת קולות רבים מוסיפה ברכה צפירה כותרת-מישנה: אצילות-של'הש' תייכות מחייבת. ואכן, היא עומדת בספרה בהתחייבותה זו. את הספר פותחת אוטור' ביוגרפיה קצרה, עניינית ומרגשת. ב' מהלכה מתארת צפירה את דרכה מבית יומים ירושלמי ועד לפיסגת הזמר ה' עממי הארצישראלי.

בפרקים אחרים של הספר מתארת צפ'י' רה את תהליך היווצרותו של הזמר ה' ארצישראלי, כזמר יס'תיכוני, שיוצרו עשו כל שביכולתם להדגיש את הקירבה שבין התרבות הנוצרת לבין תרבות היס'תית כון. ברכה צפירה מנתחת ומתארת את הנסיגות שנעשו, בכיוון מיוזגם של מקור' רות מוסיקאליים של יהודי תימן, ספרד, פרס ובוכרה, מקורות ששימשו בסיס ל' מנגינות שאותן חיברו מלחיני העידן ה' ארצישראלי לשיריהם של משוררים כי חיים נחמן ביאליק, זלמן שניאור, יצחק

ברכה צפירה האצילות מחייבת

קצנלסוף, נתן אלתרמן, אלכסנדר פו, יונתן רטוש ואחרים. בקולות רבים מביאה צפירה את כל השירים, בלוויית התגים, והיא הופכת את הספר לאנתולוגיה אישית וקפדנית של שירת אותם ימים, אנתולוגיה שהיא ב' בחינת נכס תרבות מהמכובדים ביותר שראויור בזמן האחרון בארץ.

* ברכה צפירה, קולות רבים, אוסף לחנים משל עדות המזרח בישראל ולחנים משל פלחים ודוויים בישראל, עם דברי הסבר, הוצאת מסדה, 288 עמודים (תבנית אבובית).

בחטף

עוז לשירה העברית * מיהו

אנרז'ה ז'אביין? * אפדייק. טולסטוי

והמוות * אויביו של יונה פישר חוגגים

כמיהגים מדי יום ישי, התעוררו המשוררים הישראלים השכם בבוקר, מיהרו לקיוסק העיתונים השכן, ובבהילות האופיינית דיפדפו בעיתוני אותו היום. במטרה לראות מי פירסם מה, ואז, לנגד עיניהם התנפצה פצצה שלכמותה לא ציפו. במוסף-הסיפורתי של דבר פורסם שיר מית עמוס עוז, תחת הכותרת באמצע הלילה שיר על ילדה קטנה. לשיר לוותה הקדשה: "השיר הזה נגשמת ילדה קטנה ושמה נוגה שהייתי עושה לה סירוח מנייר". המשוררים שמגעים עם החיים הישראלים ועם המציאות הישראלית נמוג במהלך שנות שיריהם, עמדו פעורי פה. שירו של עמוס עוז היה הלקאה פומבית של השירה הישראלית, הצגת מימד שהמשוררים התעלמו ממנו שנים, מימד האמת. המשוררים דממו ושבו לבתייהם. על-מנת שלא לבייש עצמם בעיני מעריציהם. אחד שלא שמר את ההתרגשות לעצמו היה המחזאי יוסף מונדרי, שאמר במיסדרונות הבימה: "זה מוכיר לי בעוצמה את ביאליק, אולי נולד ביאליק חדש לשירה שלנו". בשנות החמישים פורסמו בכתבי-עת פולניים-קאתוליים שירים, החתומים בשם אנרז'ה ז'אביין - שמו השואל של גיבור סיפורתי פולני. זהותו של מחבר השירים לא נודעה. אחד מהשירים נקרא המחצבה, והוא מסתיים בתיאור תאונה טראגית שבה מוצא פועל המחצבה את מותו. בימים אלה התברר כי המתבר האלמוני של שירים אלה הינו לא פחות ולא יותר מאשר האפיפיור החדש יוחנן פאולוס ה'2.

עמוס עוז פצצה

הסופר האמריקאי הנודע נורמן מירר (הערומים והמתים), שהיה נשוי חמש פעמים, סיפר למקורביו: "אני מניח שנישאתי לעיתים כה קרובות מאחר וכולנו עורכים מסעות בדרכים שונות. להיות נשוי לשתי נשים שונות, משול לחיים בשתי ארצות אחרות". סופר אמריקאי אחר, ג'וזף אפדייק, אמר בהקשר אחר: "מעודי לא חיבבתי ספרים שרוצחים בחדווה את נפשותיהם הפועלות. אני חושב שזה מעשה שחייב להיעשות באורח טיכסי, ובאותם הכבוד וההדר שפולסטר' עשה זאת". תחת הכותרת מישפט שדה יצא מבקר האמנות של ידיעות אחרונות, אדם ברוך להגנתו של אוצר מוזיאון-ישראל יונה פישר, תוך שהוא תוקף בחמת זעם את תוכנית הטלוויזיה חטב שני, שעסקה בסחר-האמנות בישראל. כתב ברוך בין השאר: "הפללתו הציבורית של מר פישר, העקיפה והמתחכמת, היא שעוריה שתרופתה האחת היא מישפטיית. זכות התגובה, שכביכול ניתנה לו, שווה לזכות התלוי לבחור את עובי החבל. מר מוקי הרר (הכתב) שלא ידע מאיפה להתחיל, ידע כיצד להמשיך. לצפייה בטלוויזיה חוקים משלה: הצופה יזכור את מר פישר כמי שהורשע... ומוסיף ברוך: "המפיק יעקוב אנגמן הכתיב בזמנו למר (שימעות) טסלר התנצלות פומבית על פגיעה בתיאטרוננו. יונה פישר עשוי להזחיל אותו לאורך כל האלף-ביית של כללי האתיקה...". מתוך תגובתו של ברוך לתוכנית, לא קשה למצוא את אלה שרקו לפישר מירקחת משמיצה שכזאת, והוא מדגיש: "מר פישר הוצג, בשיטת חיתוך ומעברים פשוטה, כנאשם, בלא שהאשמה נוסחה והוגשה במפורש. יתכן שהבמאי היועצת העדיפו לספק את יצריה של חרושת שמועות על פני הגינות המקובלת אף במישפטי שדה מהירים...". היועצת, שבישלה מירקחת זו לפישר, והופיעה באיצטלה מלאת צדקנות בתוכנית הטלוויזיה, היא דרורית לוויטה, כתבת הארץ לענייני אמנות ירושלים, אויב נוסף שתגו בתוכנית זו היה דני קרוון, ששב והדגיש שהוא אינו זקוק כלל להכרה של המוזיאון, או, כמאמר חז"ל: רמו עבה כשק. צנזור חדש שקם לישראל הינו יצחק קרוון, יושב-ראש המועצה הבינלאומית לאידיש, שיצא נגד מישאלתו של הסופר האידי הסובייטי אהרן ורגלים, שביקש לקיים חילופי מישלחות של סופרים יהודיים בין ישראל וברית-המועצות. מישאלה שאותה הביע באוניהם של חברי-הכנסת שביקרו באחרונה בברית-המועצות. יצחק קרוון החל בפעולה ציבורית נירחבת למניעת קשרים תרבותיים מסוג זה בין ברית-המועצות לישראל. ב'שיבת אחת מוועדות-המישנה של המועצה לתרבות ואמנות שבה התתף ד"ר דן אלמגור, הוא פנה אל יו"ר המועצה, גברת לאה פורת, ותבע ממנה שירישם בפרוטוקול השיבה, כי מתוך שמונה נוכחים רק הוא (אלמגור) והיא (פורת) אינם חובשים כיפה. הטלוויזיה, הממלכתית הסובייטית ביטלה מישדר קריאת שירים מפי המשורר יבגני ייבטושנקו ("באבי יאר"), בשל ארבע שורות שיר, במהלכן מותח המשורר ביקורת על הטלוויזיה הסובייטית. השורות הן: "הרות נושבת הלאה ממסכי הטלוויזיה הדבוקים / כל השוטים הגברים והנשים המכושפים / מעל מיגדל - אוסטאנקינו האהוב / מהלומה אחת ממסמרת אותם כמו על שיפוד...". חתן פרס נובל '78, יצחק בשביס-זינגר אמר בשבוע שעבר בהסנסנות על הסופר הרוסי ל.ג. טולסטוי (מילחמה ושלום), "מעודו לא זכה בפרס נובל. האמת היא שאילו התגורר טולסטוי בצד השני של הרחוב שלי, לא הייתי הולך לבקר אותו, וגם לא הייתי קורא בכתביו".

יונה פישר עלילה

יוחנן פאולוס 2 שיר

עם קורטוב של גאוזה...

את שנבטיחה לכם הצפרדע...
צעדים רבים רבים רבים,
בנעלים, בסנדלים ובנעלי הספורט
החדשות של גלי "טורנדו".

של המוצר הנבחר לשנת 1979
והשני של הקנייה הטובה ביותר לשנה זו.
עבורנו אינם מהווים הפרסים גמול,
הם משמשים כתמדיץ בלבד.
ואנו בטוחים שנמשיך ונקיים

...אנו נודים לכל אותם המוגנים
אשר בחרו בנו זו הפעם השנייה ברציפות
והעמידו אותנו במקום הראשון
בהפרש ניכר מכל מתחורה אחר.
בשני משאלי דעת הקהל, האחד-

והצפרדע המבטיחה לכם צעדים רבים רבים! **Gali-בלי**
Made in Israel

רחל מרחלת על כל העולם

הנחיתה של צ'רצ'יל

רומן ביניבשתי

דייוו ומונטש
דירה בשכר חודשי

עד היום שעון, הוא היה מחייג למודיעין 15 ושומע בטלפון את השעה המדויקת. "זה מה שאבא הרווית מהחתונה" אמרה דייוו, "הוא יפסיק עכשיו לצלצל ל-15". מה שמעניין הוא שלמרות הפירסומים על חגיגת החתונה המפוארת נכנס הזוג הצעיר לדירה צנועה בהחלט. הם מתגוררים בדירה שכורה ברמתגן, לא הרחק מבית הוריה של דייוו, אבל מספיק רחוק כדי שהם יצטרכו להתלבש כדי לבוא לבקר אותנו. כפי שאמרה אם הכלה.

מה שעוד אני יכולה לגלות לכם על החתונה הזאת, שבין המומנים אליה היו שרים, ח"כים, אלופים, רופאים, פרופסורים ואמנים, היא המתנה שהביאו שר החינוך **משה דיין** ורעייתו לזוג הצעיר: קופסת תכשיטים עשויה מצדף צבעוני. שר הביטחון **עזר וייצמן** ושר הביטחון לשעבר **שמעון פרס**, שהיו בין המוזמנים, הסתפקו במשלוח מברקי-ברכה. אבל וייצמן צירף לפחות למיברק גם מתנה.

נחום ודייוו ברי-איקן
הפסד למודיעין 15

הוא בנו של מנהל סוכנות המכונות של ליאו גולדברג, כך שמבין אלף הקרואים שבאו לאותה חתונה היו לפחות 300 מצד החתן.

מי שהפסיד מהחתונה הזאת הוא דווקא משרד התיקנות. כי למרות שדייוו כבר סיימה את שירותה הצבאי ולומדת כסטודנטית באוניברסיטה, הרי בעיני אביה היא נותרה עד לנשואיה ילדה שצריך לשמור עליה. היא היתה חייבת לחזור הביתה לא יאחר מהשעה 12 בלילה. בכל פעם שהיא היתה חוזרת לביתה היה מנטש מתעורר ושואל: "מה השעה?" הוא לא היה סומך כל כך על התשובה ומבקש לבדוק בעצמו את השעה המדויקת. כיוון שלמנטש אין

כבר שבועיים שלא מפסיקים לדבר על מסיבת החתונה הגדולה, שערך מרדכי ("מנטש") צרפתי, לבתו **דייוו**, באולמי גן-אורנים בתל-אביב. זאת היתה באמת יום במדינה, לא רק בגלל רשימת האישים שכיבדו אותה בנוכחותם, או בגלל שורת האמנים שבידלו בה את הקהל בהתנדבות. לעומת שימחת-החיים והצהלה של החורגים במשך כל המסיבה, נראות החתונות אחרות כלוליות.

אבל מרוב הדיבורים, הוויכוחים והפירושים על החתונה עצמה, כמעט נשכחה לגמרי סבת החגיגה, הלא היא רומן ה' אהבה שפרח בין דייוו (דבורה) צרפתי לבין **נחום ברי-איקן**, שהביא אותם אל מתחת לחופה.

מנטש כבר השיא בעבר את אחת מבנותיו, זאת שילדה לו אשתו הראשונה שנפטרה. מאשתו הנוכחית, **ליני**, יש למנטש שתי בנות ובן. דייוו בת ה-21 היא הבכורה והיא ואילו הצעירים יותר משרתים עתה ב"צה"ל. דייוו עצמה שירתה עד לפני שנה בחיל-האוויר והתחילה ללמוד ספרות ומקרא באוניברסיטת תל-אביב. השנה היא עשתה הסבה אחרי שהתקבלה, כאחת מ-50 תלמידים שנבחרו מבין 500 מועמדים, לבית-הספר לחינוך מיוחד ועבודה סוציאלית באוניברסיטה.

את נחום בן ה-23, צנחן לשעבר, הלך מדפוסים ושהוא אחד מבילוי של מיש"ר רד לשליחיות, הכירה דייוו לפני מיספר חודשים בילבד, במסיבה אצל חברים. הם יצאו זמן קצר לפני שדייוו נסעה בקיץ האחרון עם ידידה לטיול בארצות-הברית. דווקא אז פרה הרומן בינה לבין נחום. בחודשים בהם שהתה בארצות-הברית היו דייוו ונחום מתקשרים לעיתים תכופות בי"טלפון. בימצעות הקשר הביניבשתי הסי"תבר להם שהם מאוהבים. איך שהיא חזרה מהטיול הזה הם החליטו להתחתן. נחום

כמה יפה וכמה נעים לכתוב על רומנים חדשים. כשהעניין חדש, המיד יש עוד סיכוי, והכל עוד יפה וורוד. נו, אז אלה שהחיים ורודים להם השבוע הם **יצחק קלפטר** הלא הוא "צ'רצ'יל" בכבודו ובעצמו. הבחור, אחרי שהתאוש מהמשרת בר שפקד אותו באחרונה, זינק לשוק בכוח ובמרץ מחודשים, נחת על דיילת זמנית באי-על ורד **בלום**. הנ"ל היא גייגית יפייפה בת 22, היא לא רק יפה, אלא גם פיקחית ולומדת מישחק בתל-אביב, ופורטת על גיטרה בכישרון רב. יש כאלה שאומרים עליה בפה מלא שהיא מוסיקאית מלידה. ורד היא בתו של בעל מופעל לחגיגות קפה בראשון-לציון, וב-קיצור היא מסודרת כלל לא רע. לורד דירה ברמת-אביב, אבל זו נשר ארת ריקה מרבית הזמן. ראשית, בגלל טיסותיה ושנית בגלל שאת רוב זמנה בארץ היא מבלה בדירתו של חברה החדש בצפונה של תל-אביב. השניים נראים כי עיר מאוהבים ומאושרים, ויש המקווים בשבילם שימים יפים יבואו עליהם לאורך זמן.

גג במקום ירח דבש

ככה מתבשל לי רומן בין העיניים, ואני לא שמתי לב אליו עד עכשיו. אבל לא רק אני, אלא כל הירושלמים שמתמיד חושי בים שהם יודעים הכל, גם הם לא שמו לב אליו.

המדובר הוא באחד הפנויים הידועים של ירושלים, אני קוראת לו פנוי כי הוא לא בדיוק רווק, אלא גרוש ואב לילד, זהו דובר רשות השידור **משה עמירב**. אחרי

מירי כהן
חתונה בבית

עבודתו, היה מוצא לו זמן לצאת ולבלות, עם העלמות הכי יפות של ירושלים, ור להראות נוכחות קבועה בחצר הירושלמית ובשאר מקומות הביילוי האופנתיים.

ובכן, הנער נעלם, לא חס וחלילה מהעבודה, אלא מהבילויים. בתחילה לא שמו לב לעריקה זו, אבל פיתאום הבינו, מל אלה שישבו ליד שולחן קבוע במקור כול קבועים, כי חסר להם פרסנר. אז יש לי סיפור בשבילכם. עמירב מצא לו נערת-חן בתל-אביב, **מירי כהן**, ור החליט שלא לוותר עליה ואף לא על אהבתו השנייה. ירושלים, אמר ועשה. לקח אותה ואת הילד שלה, כן, גם מירי גרושה ואם לילד, והביא אותם לווילה שלו בעין-זרם. מירי לא כליכה אוהבת לצאת, אז גם עמירב יושב בבית, לכל היותר הוא מוכן לקבל אורחים.

ואם ושאלו אותי מה עם תכל'ס, אז יש לי תשובה. כעת חיה בעוד חודשים, יהיו כל הוכסכים, השדרים ואפילו **אהרון פאפו**, אורחים של עמירב ומירי בחתונה

חתן עם פנטהאוז

שלו, ולא לכולם יש מיגרש ברחוב היפה ביותר בירושלים, רחוב יפה-נוף. וגם אם תמצאו קבלן שהוא גם צעיר וגם עשיר וגם יש לו מיגרש ברחוב יפה-נוף, בוודאי שאין לו את מה שיש לצביקה: אישור בנייה של בית בן חמש קומות, ברחוב שבו עד היום היתה אסורה בנייה לגובה. וזה חשוב לסיפור שלנו, משום שחלום חייה של עליזה הוא להתגורר בפנטהאוז, ואם כבר פנטהאוז שיהיה בי רחוב יפה-נוף.

עליזה מוסרי
בשורת-איוב

אין ספק כי האהבה של עליזה לצביקה משוללת כל סיבות ושיקולים חיצוניים, אבל עליזה עצמה מודה כי "לא שזה היה משנה משהו, אבל פנטהאוז ברחוב יפה-נוף, זה דבר חשוב ביותר לכל חיי נישואי".

אף אחד עוד לא ערך מישאל בין חברי הכנסת, אך אין ספק כי לו היה קם מישוה ועושה את זה, היתה **עליזה מוסרי**, מזכירת חטיבת חרות בכנסת זוכה בתואר האשה הנחשקת ביותר בבית. עליזה היא יפהפיה אמיתית, שחורת שיער, בעלת עיניים גדולות וגוף קטן וחטוב, בקיצור, כל המעלות. הנערה בת ה-24 היא אלמנת צה"ל, שנותרה עם ילדה, שכל מי שמכיר אותה, אומר שהיא תהיה חתיכה אפילו כמו אמא שלה.

איש לי בשורת איוב לכל חברי הכנסת, ללא הבדל דת לאום וסיעה, אשר בחלומות האפלים שלהם בלילה חלמו על עליזה, הבחורה פשוט עומדת לצאת משוק הצעירות החופשית, והאמינו לי, היא עושה עסק טוב.

המוציא אותה הוא קבלן צעיר, בן של קבלן יותר מבוגר בירושלים בשם **צביקה עזינין**. יש אומנם קבלנים רבים בירושלים, אבל לא כולם צעירים כמו צביקה בן ה-28, לא כולם עשירים כמו האבא

לא בלי שהיא תהיה מאוהבת, והעניין הזה לוקח לה זמן וגימיל: לא לפני שמכירים את ההורים. אלכס נותר נדהם, אבל תדהמתו גברה, כאשר אמרה לו שרית: "אתה יודע מה שם המישפחה שלי?" "לא", השיב לה אלכס, ולא הבין מה שם המישפחה נוגע לעניין, שלשמו הביא אותה לדירה. "שמי **שרית דורבן**, ואני דוקרת כמו דורבן". על נימוקים אלה, ב"ת וגימיל אולי יכול היה אלכס להתגבר במשך הלילה, אבל הנימוק הרביעי הכריע אותו וסופית, ושרית חזרה במונית הביתה.

השדרן והדורבן

הסיפור הפעם הוא על **אלכס גלעד** שירד לו מעל המסך של הטלוויזיה, ישר ללובי של הקינג דיוויד ושם פגש מישוה, ששוב נדמה היה לו שהיא אהבת חייו — דיילת של חברת כנס אשר מונחה לטפל באורחים של הבונדס הנמצאים עתה בארץ, ועל הוזה היה שלט מאיר עיניים שסיפר לכולם, וגם לאלכס, ששמה שרית.

הבחור לא התעצל, מיהר לבדוק באיזו שעה היא גומרת את העבודה, וכמו שעון, ב-10.30 באחד מהלילות של השבוע ה' אחרון, ניצב ליד הקינג דיוויד עם דלת מכונתו פתוחה לקלוט את הנערה, וחיוך רחב וממזרי על פניו.

השרית הנ"ל נענתה ברצון. לא כל יום מחזר אחריה כוכב טלוויזיה, וכמו לקח אותה לטיול לילי בירושלים, אחרי-כך אפ"ר לו לבית של החברים הכי טובים שלו, ממש כמו שמישהו לוקח כלה להציג ל' הורים.

אבל לכל תוכנית יש סוף, הסוף היה שאלכס הביא אותה לדירתו, ושם גילה מחדש כי קיימים בו עוד כוחות חזון כמו של נער מתחיל בן 18, כאשר הבינה שרית במה מדובר, הסבירה לאלכס שיש לה כמה חוקים: אל"ף: לא בערב הראשון. ב"ת:

שתיערך בבית בעין-זרם. על ירח-דבש הם החליטו כבר מראש לוותר, ולהשקיע את הכסף בבניית גג חדש לווילה, כדי שבחורף הבא יהיה להם חם.

מספר 2161 המחיר: 17.00 ל"י (כולל מע.מ.)

שנה 43

ג' שבט תשל"ט 31.1.79

העולם הזה

זמרת זוכה
גלי עטרי

בעקבות התקלות בכסטיבל הזמר
האירוויזיון בסכנה!